

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi 2 x dziennie.

Do dzisiaj zebraliśmy
na samolot „Chrobry”
41 864,71 złOdpowiedzialni kierownicy działów w: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chelmiński,
za inne działy odpowiada Zdzisław Antoniewicz, wszyscy w Poznaniu.Wydawnictwo: Drukarnia Polska Spółka Akcyjna
w Poznaniu, św. Marcin 70

Nr. 271

Wydanie P

Poznań, niedziela dnia 14 czerwca 1936

Rok 31

W ciężkim trudzie, z uporem i wytrwałością, gromadzicie całymi latami Wasze oszczędności. Uciuliście fundusze, które mają zapewnić Wam byt, ustrzec od niespodzianek losu, ratować w nagłej potrzebie. Powierzyliście nam Waszą krowawicę, słusznie uważając P K O za twierdzę chroniącą Wasze dobro.

Wasz pieniądz nie marnieje w bezczynności. Lokowany w gwarantowanych przez Państwo walorach oraz w licznych nieruchomościach pracuje, daje pracę Wam i innym. Ożywia życie gospodarcze, jak zdrowa krew organizm ludzki. Olbrzymie rezerwy gotówkowe spoczywają w stalowych skarbcach, w głębokich kamiennych podziemiach naszych potężnych gmachów, strzeżone, jak źrenica oka, są pod naszą pieczęcią pewniejsze, niż w Waszych kieszeniach lub schowkach przygodnych. **DLATEGO DWA I PÓŁ MILJONA WKŁADCÓW DARZY NAS STAŁEM ZAUFANIEM.**

Ale oto, tu i owdzie, wśród ludzi, uwijają się i myszkujejacy siewcy niepokoju, szerzyciele złośliwych plotek, mąciwody, zgorzkniali wątpiciele... Przybierają oni maskę poczciwców, udają wtajemniczonych i wszystkowiedzących... Opowiadają banialuki, szerzą niepokój... ostrzegają przed rzekomym spadkiem wartości pieniądza, radzą wycofywać wkłady z kas... Te podejrzane figury, zazdroszczące ludzkiego dobra, same nic nie posiadają i nie mają nic do stracenia. Swoją niecną namową skłaniają ludzi łatwowiernych do rujnowania swego, z takim trudem zebranego dobra.

I cóż się dzieje? Ci którzy ulegają obawom i przychodzą po wkłady, **OTRZYMUJĄ JE NATYCHMIAST BEZ ŻADNYCH OGRANICZEŃ I PRZESZKÓD**, a gdy bałamuctwo przestaje działać, **WRACAJĄ JAKO OFIARY PODMAWIACZY, PRZYNOŚZĄC PODJĘTE WKŁADY SPOWROTEM.** Bywa często i tak, że nieopatrznie podjęte sumy zmały, gdyż część pieniędzy rozeszła się, a plon wielu miesięcy lub lat oszczędzania nieopatrznie został pomniejszony.

Gdy więc teraz ci płochliwi — bogatsi o doświadczenie — wracają do nas ze swemi wkładami, chcemy ponowić praktyczną wskazówkę: **BRONĆCIE SIĘ NA PRZYSZŁOŚĆ PRZED BAŁAMUCTWEM SIEWCÓW NIEPOKOJU; SAMI ONI MOŻE DYBIĄ NA WASZE CIĘŻKO UZBIERANE FUNDUSZE! NIE DAWAJCIE POSŁUCHU I NIE ULEGAJCIE WYSSANYM Z PALCA PLOTKOM.**

PAMIĘTAJCIE, ŻE ŁATWO JEST WAM WYCOFAĆ OSZCZĘDNOŚCI, ALE TRUDNIEJ ZACHOWAĆ JE W CAŁOŚCI I BEZPIECZEŃSTWIE.

PKO PEWNOŚĆ — ZAUFAŃIE

Hitlerowscy spiskowcy przed sądem

Zeznania pierwszych świadków w procesie katowickim — Jak tworzyła się na Górnym Śląsku tajna organizacja wywrotowa z polecenia i przy pomocy Berlina

Katowice (AJS) W uzupełnieniu sprawozdania z pierwszego dnia badania świadków w procesie katowickim asp. Tyc zeznał, że z początkiem ubiegłego roku rozeszły się pogłoski jakoby Górny Śląsk w najbliższym czasie przypaść miał Niemcom. Źródłem ich była niemiecka organizacja działająca na Śląsku Opolskim „Ostfront” i stamtąd przedostawały się do członków N. S. D. A. B., a ci puszczali je dalej w obieg. Pierwsze meldunki o istnieniu nielegalnej organizacji pochodziły z powiatu świętochłowickiego. Dopiero w październiku ubiegłego roku działalność organizacji została rozszerzona i na pow. katowicki, gdzie w Nowej Wsi utworzono koło i osk. Wilhelm Adamietz został mianowany t. zw. „Gemeindeleiterem”.

W tym czasie wpadło w ręce policji pierwsze sprawozdanie o działalności N. S. D. A. B., pisane przez osk. Pilorza, a przeznaczone dla władz niemieckich. W sprawozdaniu tem twierdzono, jakoby podsłuchano rozmowę dwóch osobników, prowadzoną w Volksbundeheimie, że werbowanie członków już się rozpoczęło i że członkowie będą zaprzysięgani. Takich sprawozdań dostało się do rąk policji ogółem 11. Osk. Pilorz dokładnie opisuje cele organizacji a jako jeden z głównych wymienia połączenie Śląska z Niemcami.

Świadek zebrał dane statystyczne na podstawie zeznań oskarżonych. W pow. katowickim odbyło się 34 tajnych zebrań w 25 mieszkaniach prywatnych w których zaprzysięgał osk. Przykling w towarzystwie osk. Zajęca 228 członków. Świadek nie wyklucza jednak, że zaprzysiężonych zostało znacznie więcej członków, gdyż po mianowaniu „Kreisleiterem” Przyklinga, działalność organizacyjna znacznie wzmożła się. Ustalono, że na jednym z zebrań osk. Przykling, Berger i Zajęca występowali w mundurach organizacji bojowej Śląska Opolskiego, S. A. Na innym znow zebrań był jeden osobnik z Bytomia, a drugi z Zabrze i tam twierdzono, że członkowie tej organizacji będą wysyłani do Niemiec na przeszkolenie wojskowe i są upoważnieni przez Hitlera do założenia nielegalnej organizacji na polskim Śląsku.

Rotę przysięgi układał wprawdzie śp. Maniura, jednak nie stał na wyższym poziomie umysłowym od reszty oskarżonych i dlatego zdaniem świadka za plecami Maniury również jakieś in-

ne osoby musiały kierować pracami organizacji.

Jako następny zeznaje wyw. wydziału śledczego Józef Chwila, który o wszystkich poczynaniach przywódców organizacji był informowany przez jednego z jej członków, Ptoka. Wiele zebrań odbyło się na Śląsku Opolskim a mian. w Bytomiu, Zabrze i t. p. W zebrań tych poza członkami z polskiego Górnego Śląska, brali także udział umundurowani członkowie S. A. Sprawozdania o działalności organizacji były przez osk. Pilorza pisane w

„Jugendamtzie” przy „Volksbunde” w Katowicach przy ul. Młyńskiej.

Z dalszych zeznań świadka Chwila wynika, że do niego zgłosił się niejaki Michatz, który proponował dostarczenie wiadomości o N. S. D. A. B. Gdy świadek na to się zgodził, wtenczas Michatz napisał o tem raport do „Volksbundu”. Raport znajduje się obecnie w aktach sądowych.

Dziś zeznają świadkowie wywiadowcy policji o działalności N. S. D. A. B. w powiatach świętochłowickim i pszczyńskim.

Strajk w Gdyni trwa

Gdynia (Tel. wł.) Strajk robotników budowlanych trwa. Strajkujący wyłonili nowy komitet. Członkowie pierwszego pozostają w więzieniu. Jak się okazało, składał się on z osób z poza Gdyni. Ponieważ przed wybuchem strajku robotnicy otrzymali wydatną podwyżkę płac, więc nie ulega wątpliwości, że strajk został wywołany ze względów politycznych.

W sprawie zajęć w ubiegły wtorek prowadzone jest w dalszym ciągu energiczne śledztwo. Pogrzeb ofiar od-

był się zupełnie spokojnie. Do żadnej manifestacji, ani nawet większego udziału publiczności nie doszło.

W porcie rozpowszechniano bezpodstawną plotkę o zamierzonej niżce płac. Plotka ta jednak nie znalazła posłuchu u robotników. Port pracuje zupełnie normalnie. Aby żywiołom wywrotowym agitację uniemożliwić, wzmocniono w Gdyni posterunki policyjne. Szczególnie bada się dokumenty osób, udających się na tereny portowe. (p)

Baldwin za gabinetem koalicyjnym

London (ATE). Na bankiecie, wydanym przez narodową partję robotniczą w obecności lorda prezesa rady tajnej Ramsaya MacDonalda i 40 wybitnych osobistości politycznych, zabrał głos premier Baldwin.

Przedstawił on dzieje powstania rządu narodowego w 1931 roku i zaznaczył z naciskiem, że gabinet koalicyjny jest obecnie bardziej potrzebny, niż kiedykolwiek. Premier wyraził żywe zadowolenie z powodu harmonijnej współpracy z dawnym przeciwnikiem MacDonaltem.

Zwracając się do młodzieży, Baldwin stwierdził, że młode pokolenie skupia się coraz bardziej dokoła rządu narodowego. Również twórcza

część społeczeństwa żąda silnego rządu o charakterze ogólnonarodowym. Wkońcu premier wyraził przekonanie, że w obecnych warunkach żadne stronnictwo polityczne nie mogłoby skutecznie rządzić krajem. Baldwin wypowiedział się w sposób stanowczy przeciwko powrotowi do życia partyjnego.

Mowa Baldwina zrobiła wielkie wrażenie w kołach politycznych, które ją tłumaczą jako zapowiedź utrzymania koalicyjnego charakteru gabinetu. Należy nadmienić, że ostatnio krążyły uporczywe pogłoski o bliskim utworzeniu gabinetu konserwatywnego.

Arabski „czarny legion”

London (A. T. E.) Z Jeruzolimy donoszą:

Utworzono „czarny legion” celem obrony interesów Arabów przeciwko Anglii „i jej narzędziu Żydom”, co wywołało wielkie wrażenie wśród kolonji brytyjskiej. Zamieszkali w Jeruzolimie Anglicy otrzymują listy anonimowe z zawiadomieniem o powstaniu „czarnego legjonu” i z rozmaitemi pogrozkami. Pomimo akcji podjętej przez władze policyjne nie zdano dotychczas ustalić kto rozsyła te listy.

W pobliżu miejscowości Jezreel 100 uzbrojonych Arabów napadło na Żydów. Przybycie wojsk angielskich u-

ratowało ich. Arabowie zostali odparci. Wojska brytyjskie są wspomaganie przez samoloty, które rozpraszają Arabów.

Pomimo usiłowań ze strony władz wojskowych nie udało się dotychczas uniemożliwić dalszych zamachów na linje kolejowe, mosty i kable telefoniczne. Jeruzolima była całkowicie odcięta od świata. W ciągu nocy w mieście słycać wciąż strzelanie.

Dowodzącym angielskimi siłami zbrojnymi w Palestynie, które składają się obecnie z dwóch brygad, mianowano pułkownika lotnictwa Peissa, który jednocześnie stoi na czele wojsk w Transjordanji.

Wzrost kosztów utrzymania

Warszawa (Tel. wł.) Komisja do badania zmian kosztów utrzymania na posiedzeniu w dniu 8 bm. ustaliła, iż koszty utrzymania rodziny pracowniczej w miesiącu maju wzrosły o 0,8 proc. w porównaniu z kwietniem.

Krwawa tragedia

Warszawa (Tel. wł.) Wyższy urzędnik starostwa w Ciechanowie, Adolf Śliwowski, strzelił kilkakrotnie z rewolweru do swojej żony i jej siostry.

Kiedy go obezwładniono stwierdzono, że w rewolwerze znajdowała się jeszcze jedna kula. Możliwe, że Śliwowski miał zamiar popełnić samobójstwo. Obie kobiety są bardzo ciężko ranne.

Śliwowski odmówił zeznań. (w)

Starosta morski

Warszawa (Tel. wł.) Min. Składkowski mianował wicewojewodą łuckiego Potockiego starostą morskim. P. Potocki objął zaraz urządowanie. (w)

Z teki „Powiedzonek”

Miałeś, chamie, złoty róg,

Ostał ci się jeno kwit ...
Czapkę zagubiłeś, a róg zastawiłeś,
Ostał ci się jego kwit ...

Byłeś, chamie, wielki pan.
Grateś sobie coś tam chciał.
Miałeś „Instrucję”, świetne koligacje,
A tyś się ze wszystkich śmiał ...

Miałeś, chamie, złoty róg,
Aleś trwonil, jakeś mógł.
Każdy tobą gardzi, róg leży w lombardzie,
Ostał ci się jeno wstydy.

Za Krakowem czarny las.

Za Krakowem ciemna dal ...

Teraz życie złe masz,

„Instrucji” nie masz ...

Ostał ci się jeno żal ...

szej części zbiorów tegorocznych krajów południowo-wschodnich nie znajdują potwierdzenia. Dr. Schacht i koła jugosłowiańskie wyrażają zadowolenie z przebiegu wizyty białogrodzkiej, jednak podkreślają ściśle gospodarczy charakter odbytych w ciągu dwóch dni rozmów.

Wylosowane bony funduszu inwestycyjnego

W dniu 10 bm. wylosowano do umorzenia bony funduszu inwestycyjnego, oznaczone numerami: 4277, 8304, 11206, 15167, 28828, 30924 i 32287.

Urzędowa ceduła Giełdy Zbożowej i Towarowej

Poznań, 13. 6. 1936 r.

Warunki: Handel hurtowy parytet Poznań, ładunki wagonowy, dostawa bieżąca za 100 kg: STANDARTY: 1) żyto 700 g/l., 2) pszenica 753 g/l., 3) owies 420 g/l.

Ceny transakcyjne:	
Żyto 45 tonn par. Poznań	15.00
Ceny orientacyjne:	
Żyto (Uspokobienie spokojne)	15.00—15.25
Pszenica (Uspokob. spokojne)	22.50—22.75
Jęczmień 700—725 g/l.	16.00—16.25
Jęczmień 670—680 g/l.	15.75—16.00
Uspokobienie spokojne.	15.75—16.00
Owies 450—470 g/l.	15.25—15.50
Owies standardowy	15.75—16.00
Uspokobienie spokojne.	15.75—16.00
Maka	
żytni wyciąg 0-30% wł. w.	22.50—22.75
żytnia gat. I 0-50% wł. w.	22.00—22.25
żytnia gat. I 0-65% wł. w.	21.00—21.50
żytnia gat. II 50-65% wł. w.	16.00—17.00
żytnia posł. pos. 65% wł. w.	14.50—15.50
Uspokobienie spokojne.	
pszenna gat. I wyc. 0-20% wł. w.	36.00—37.75
pszenna gat. IA 0-45% wł. w.	35.25—35.75
pszenna gat. IB 0-55% wł. w.	34.25—34.75
pszenna gat. IC 0-60% wł. w.	33.75—34.25
pszenna gat. ID 0-65% wł. w.	32.75—33.25
pszenna gat. IIA 20-55% wł. w.	32.00—32.50
pszenna gat. IIB 20-65% wł. w.	31.50—32.00
pszenna gat. IID 45-65% wł. w.	29.00—29.50
pszenna gat. IIF 55-65% wł. w.	24.75—25.25
pszenna gat. IIG 60-65% wł. w.	23.25—23.75
pszenna gat. IIIA 60-70% wł. w.	21.25—21.75
pszenna gat. IIIB 70-75% wł. w.	19.25—19.75
Uspokobienie spokojne.	
Otreby żytnie stand.	10.50—11.00
Otreby pszenne grube stand.	10.50—11.00
Otreby pszenne średnie stand.	9.50—10.25
Otreby jęczmieńne	11.50—12.75
Śmiecie lniane	44.00—46.00
Gorzecza	52.00—34.00
Wyka latowa	25.00—27.00
Peluszka	25.50—27.50
Groch Wiktorja	21.00—23.00
Groch Folgera	20.00—22.00
Łubin niebieski	11.50—12.00
Łubin złoty	13.75—14.25
Makuch lniany w taflach	17.00—17.25
Makuch rzepak w taflach	14.00—14.25
Makuch słonecznik w tafl. 42/43%	16.75—17.25
Słoma pszenna luz. m.	1.65—1.90
„ pszena prasowana	2.15—2.40
„ żytnia luzem	1.75—2.00
„ żytnia prasowana	2.50—2.75
„ owsiana luz. m.	2.00—2.25
„ owsiana prasowana	2.50—2.75
„ jęczmieńna luzem	1.65—1.90
„ jęczmieńna prasowana	2.15—2.40
Siano zwykłe luzem	5.15—5.65
„ zwykłe prasowane	5.65—6.15
„ nadnoteckie luzem	6.15—6.65
„ nadnoteckie prasowane	7.15—7.65
Ogólne uspokobienie spokojne.	
Ogólny obrót: 2065 tonn, w tem żyta 855 tonn, pszenicy 225 tonn, jęczmienia 107 tonn, owsa 60 tonn.	

Komunikat

Stosownie do uchwały Rady Gieldowej Gieldy Pieniężna w Poznaniu będzie w soboty w miesiącach czerwcu, lipcu i sierpniu nieczynna.

W wiadomości

Stolica Bawarii, Monachjum, otrzyma niebawem jako stolicę ruch nar. socjalistycznego nowy herb miejski. Znajdujący się dotychczas lew bawarski zastąpiony zostanie orłem Trzeciej Rzeszy z swastyką. W nowym herbie znajdować się będzie również — jak dotychczas — postać mnicha monachijskiego.

Min. propagandy Rzeszy uznało spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością „Olimpia Film” na której czele stoi znana reżyserka i aktorka niemiecka Leni Reifensahl. Jako jedynie upoważniona do nakręcania zdjęć z tegorocznej olimpiady. Spółka ta działa w porozumieniu z niemieckimi producentami tygodników filmowych. Wykonywanie zdjęć na taśmach normalnych przez osoby nieupoważnione, przez spółkę jest zabronione.

Z Kolonji donoszą o katastrofie samochodu osobowego, w czasie której poniosło śmierć trzy osoby, a jedna została poważnie ranna. Samochód ten podczas szybkiej jazdy wpadł na chodnik i rozbił się. Dochodzenia stwierdziły, że dwie osoby były pijane.

Francuski pancernik „Lorraine” zderzył się z torpedowcem „Foudroyant”, który został poważnie uszkodzony na dziobie ponad linja zanurzenia. „Foudroyant” o własnych siłach dopłynął do Cherbourg.

W Budapeszcie rozpoczęły się rokowania handlowe niemiecko-węgierskie. Bilans handlowy za rok ubiegły został zamknięty saldem ujemnem dla Węgier w wysokości 20 milj. pengo. W przyszłym tygodniu oczekiwany jest przyjazd prezesa Banku Rzeszy, dr. Schachta.

Zakończyły się w Budapeszcie obrady międzynarodowego kongresu pocztowego. Powzięto szereg uchwał, jak np. o 48-godzinnej tygodniu pracy dla listonoszów i urlopiach płatnych. Następny kongres odbędzie się w 1937 r. w Paryżu.

Jak donoszą z Cleveland, po wyborze kandydata na prezesa, którym jak wiadomo został obrznięty większością 984 przeciw 19 głosów London; gubernator stanu Kansas, w piątek dokonano wyboru kandydata na wiceprezesa, którym został chicagowski wydawca Franc Knox.

Program min. Kwiatkowskiego

Wyłoszone w ub. srode w komisji sejmowej exposé wicepremiera inż. Kwiatkowskiego nakreśla w ogólnych zarysach drugą część programu, który przedsięwziął sobie wykonać kierownik polityki gospodarczej państwa w poprzednim i obecnym rządzie.

Pierwsza część jego programu, jak wiadomo, zmierzala do uporządkowania finansów, w szczególności do zrównoważenia budżetu państwowego. Zadanie to min. Kwiatkowski zdołał w stosunkowo krótkim okresie czasu wykonać, głównie dzięki podwyższeniu podatku dochodowego, w mniejszym zaś stopniu wskutek zastosowania oszczędności budżetowych.

Gdy obecnie mamy mniej więcej zrównoważony budżet, nadszedł czas na sformułowanie programu ożywienia życia gospodarczego.

Na podstawie różnych cyfr, dotyczących konsumpcji i obrotów kolejowych oraz wyników finansowych szeregu spółek akcyjnych, mowca stwierdził zarysowującą się w pierwszym kwartale r. b. poprawę życia gospodarczego. Te linje zwyklowe naszego gospodarstwa nie oddaliły się wprawdzie zbyt od „dna kryzysu”, jednak są źródłem pewnego umiarkowanego optymizmu na przyszłość.

Chodzi o to, ażeby temu ruchowi samorzutnemu, dość jeszcze słabemu, nadać rozpędu, chodzi przedewszystkiem o to, aby przyspieszyć proces „rozładowania bezrobocia”. Ma to się stać dzięki rozszerzeniu ram dotychczas przez państwo prowadzonych inwestycji.

Omawiając plan inwestycji czteroletnich, min. Kwiatkowski zrobił na wstępie charakterystyczne zastrzeżenie: plan ten nie ma rozszerzyć potencjału elastycznego państwa, lecz ma stworzyć nowe pola pracy dla inicjatywy prywatnej. Wynikałoby z takiego sformułowania, iż rząd nie zamierza przeznaczać zmobilizowanych przez siebie środków finansowych na budowę czy rozszerzenie przemysłu państwowego, lecz raczej na budowę dróg, nowych linii kolejowych i t. p. innych urządzeń, służących życiu gospodarczemu w całości. Stwierdził przytem trzeba, że w przemówieniu min. Kwiatkowskiego wskazania, w jakim kierunku pójdą projektowane inwestycje, ujęte są dość ogólnikowo.

Dać pracę i zatrudnienie 200 tysiącom bezrobotnych przez szeroko pomyślane inwestycje państwowe jest niewątpliwie celem nader pożytecznym. Pamiętać jednakże należy, iż przy naszym przysłowiowym ubóstwie kapitałowym szkody, wyrządzone przez błędny kierunek inwestycji, mogą ogromnie pogłębić niepomysłny stan naszego gospodarstwa.

Z poczuciem pełnej odpowiedzialności za to, co piszemy, twierdzimy, iż inwestycje, któreby miały na widoku wyłącznie tylko zatrudnienie jak największej ilości bezrobotnych, a nie uwzględniały momentu rentowności i celowości gospodarczej podjętych prac, przynieść muszą w rezultacie końcowym więcej strat niż korzyści. Z doświadczenia wiemy, iż dość już kapitałów zmarnowano w Polsce na błędne i niepotrzebne inwestycje, na różne „palace zdrowia”, reprezentacyjne gmachy bankowe i inne, na rzeźnie, budowane na wyrost i t. d.

Dlatego podnosimy głos przestrogi, by konkretny plan przeprowadzenia inwestycji ułożony był ostrożnie po gruntownym jego przedyskutowaniu pod kątem widzenia nie tylko momentów społecznej natury, ale również celowości gospodarczej podejmowanych prac.

Min. Kwiatkowski przedstawił dość szczegółowy plan mobilizacji środków finansowych na cele inwestycyjne w okresie 4-letnim w ogólnej kwocie 1800 milionów zł.

Czy plan ten jest realny, przyszłość okaże. Jedno wszakże jest pewne: że mianowicie skurczą się wydatki możliwości korzystania życia prywatnogospodarczego z istniejącego aparatu kredytowego, którego środki absorbowane będą w wyższym niż dotąd rozmiarze przez państwo. A przypomnieć należy, iż postulat wycofywania się państwa z rynku kredytowego wysuwany był w ostatnim czasie często, m. in. i na naradzie gospodarczej, i traktowany jako jeden z ważniejszych czynników uzdrowienia życia gospodarczego.

Według kategorięznego oświadczenia min. Kwiatkowskiego podjęcie in-

westycji nie ma wywołać zamętu na rynku pieniężnym, w szczególności zaś nie ma naruszyć stałości waluty polskiej. Jest w tem wyraźne odżegnanie się od inflacji, jako środka pobudzenia życia gospodarczego. Oświadczenia to przyjąć należy z zadowoleniem, podobnie jak dalsze uwagi o konieczności zachowania równowagi budżetów, cen i przywrócenia lub wzmocnienia rentowności w gospodarstwie.

Program min. Kwiatkowskiego w sumie nie jest bardzo efektywny. Powiedzielibyśmy, że jest dość konserwatywny. Ma to swoje zalety, ale i wady. Pilnowanie równowagi budżetowej i stałości waluty, przeznaczenie większych kwot na ożywienie życia gospodarczego i zmniejszenie bezrobocia — to są plusey tego programu, z pewnemi zresztą, już wyżej zaznaczonemi zastrzeżeniami. Wadą zaś jest brak stanowczej woli ograniczenia funkcji

państwa w dziedzinie gospodarczej (o działalności komisji „antyetatystycznej” minister nawet nie wspominał, nie wiele miałby zresztą pozytywnego do powiedzenia), ograniczenia, potanienia i zreformowania aparatu biurokratycznego, który wysysa wszystkie soki z organizmu gospodarczego kraju, wreszcie zbyt nieokreślone zapowiedzi gruntowniejszych, organicznych reform ustroju gospodarczego, podatkowego i t. d.

W dodatku można się obawiać, czy program ten będzie skuteczny, bo zachowuje on wszystkie niemal elementy dotychczasowego układu sił gospodarczych, w którym rola państwa jest dominująca. Dawało to dotychczas wyniki wybitnie ujemne. Skąd czerpać nadzieję, że przy dalszym rozszerzeniu zasięgu działalności państwa w dziedzinie gospodarczej, sytuacja się poprawi?

Przygrywka do wyborów prezydenckich w U. S. A.

Kadencja prezydenta Stanów Zjednoczonych A. P. Roosevelta upływa w tym roku.

Już z końcem zeszłego roku zaczęto zajmować się przygotowaniem do kampanji wyborczej oraz rozważać widoki ewentualnego ponownego wyboru Roosevelta. Poczytne tygodniki amerykańskie rozpisaly ankiety, których wyniki dowodziły wielkiej popularności obecnego prezydenta, twórcy New Dealu — Nowego Ładu. Pod tem mianem utrwały się w pamięci wielkie reformy gospodarczo - społeczne Roosevelta, który w kraju niespotykanej wolności gospodarczej nie zawahał się pójść na interwencjonizm i kierować życiem gospodarczym dla skutecznego zwalczania kryzysu, przedewszystkiem bezrobocia.

Reformy społeczno - gospodarcze Roosevelta, który został wybrany głosami zwolenników amerykańskiej partji demokratycznej, spotkały się jednak również z surową krytyką i zorganizowaną akcją przeciwników New Dealu. Krytycy tej polityki skupili się dokoła partji republikańskiej, która z myślą o kampanji wyborczej o następcę do Białego Domu w Waszyngtonie przystąpiła do organizowania przeciwników Nowego Ładu. Ukuto specjalne określenie dla dyskredytowania reformatorskich poczynań Roosevelta. W przekładzie na język polski brzmi ono „planowa gospodarka niedostatku”.

Republikanie oskarżają też prezydenta, że za jego rządów rozpętała się poraż pierwszy w Stanach Zjednoczonych walka klasowa. Dług publiczny U. S. A. wzrósł w ostatnich latach o przeszło 14 miliardów dolarów, zużytych na zapomogi dla bezrobotnych i roboty doraźne. Rządy profesorów i doktrynerów z Białego Domu, jak nazywają republikanie doradców prezydenta, nie przyczyniły się do usunięcia 12 i pół miliona bezrobotnych.

Wśród takiej mniejwięcej przygrywki oskarżeń rozpoczyna się teraz właściwa kampanja wyborcza. Inaugurację stanowi kongres partji republikańskiej, zwołany do Cleveland, dla ustalenia haseł wyborczych i wyznaczenia kandydata partji na fotel prezydencki. Do walki prezydenckiej staną i tym razem zapewne tylko dwa tradycyjne stronnictwa amerykańskie: republikanie i demokraci. Tem się więc tłumaczy wielkie zainteresowanie opinii amerykańskiej i światowej dla obrad kongresu republikańskiego w Cleveland.

Wiadomo już z wczorajszych depeesz, że kongres partji republikańskiej, obslany przez 2761 delegatów, okrzyknął gubern. stanu Kansas Landona kandydatem stronnictwa na fotel prezydenta U. S. A. Najpoważniejszym konkurentem Landona na kongresie partyjnym był 71-letni senator Borah. Polityk ten, znany również w Polsce ze swego germanofilstwa, uchylił się jednak od kandydowania, przechylając tem szale zwycięstwa na rzecz gubernatora Landona. Kongres oprócz wyboru swego oficjalnego kandydata, wyznaczył również komisję, która zajmie się zredagowaniem republikańskiego

programu wyborczego i haseł polityczno-wyborczych.

W odniesieniu do spraw europejskich stanowisko republikańskich kongresmanów nie zawiera nic nowego. Powtarzają się postulaty, wcielone zresztą przez U. S. A. oddawna w życie, aby trzymać się zdala od wszelkich konfliktów pozaamerykańskich, podtrzymać dystans do Ligi Narodów i Międzynarodowego Trybunału sprawiedliwości w Hadze. Nie sprzyczowano natomiast stanowiska do wydarzeń na Pacyfiku, na który wciska się coraz jawniej Japonja.

Wobec zajęcia pozycji wyborczych przez stronnictwo republikańskie należy się spodziewać w niedługim czasie odpowiedzi z drugiej strony szajców. Partja demokratyczna, znając częściowo atuty przeciwników, będzie od siebie przedstawiała bilans gospodarki Roosevelta w odmiennem świetle, nazywając New Deal okresem odrodzenia gospodarczego po klęsce Hooverowskiego załamania „prosperity”. Sam Roosevelt nie zasypia sposobności, aby zaagitować swoich rodaków na rzecz swoją. Tak też tłumaczy się wyjazd prezydenta do południowoamerykańskich stanów U. S. A., gdzie Roosevelt wygłosił pierwsze przemówienie o charakterze propagandowo-wyborczym.

UWAGI

Życie idzie dalej, niepomne tego, co było wczoraj.

Bawiący obecnie w Londynie negus, cesarz abisyński, acz się zastrzega, iż przebywa w charakterze prywatnym, wydał w zeszłą sobotę przyjęcie w abisyńskim poselstwie. Już na kilka dni przedtem rozesłano zaproszenia do rządu brytyjskiego, do znakomitych osobistości politycznych Londynu, wreszcie do korpusu dyplomatycznego, na którego udział gospodarz liczył szczególnie, traktując swe zaproszenie jako gest polityczny.

I stało się tak, jak nieraz uczy doświadczenie o stosunkach ludzkich: pomysłowość w wykretach święciła triumfy. Angielskim

Abisyński gość w angielskim domu

Anglik: — Witam pana serdecznie, mister Selasie! Jeśli pan nie długo zabawi, zdąży pan jeszcze na powrotny pociąg.

Premjer angielski Baldwin w stroju kanclerza uniwersytetu Cambridge.

Żyd sprzedaje Żydów

W Paryżu wychodziło od czasu dojścia Hitlera do władzy niemieckie pismo codzienne „Pariser Tageblatt”, redagowane przez emigrantów niemieckich, Żydów i marksistów. Naczelnym redaktorem „P. T.” był Georg Bernhard, były długoletni redaktor naczelnny „Berliner Tageblattu”.

Pismo miało zdecydowanie antyhitlerowską postawę i starało się wszystkimi siłami o dyskredytowanie reżymu Trzeciej Rzeszy.

W numerze z 11 czerwca znajduje się sensacyjne oświadczenie redakcji, że numer ten jest ostatnim w dotychczasowym charakterze. Wydawca „Pariser Tageblattu”, Wladimir Poliakow, który był ostatnio częstym gościem hitlerowskich kół dyplomatycznych w Paryżu, postanowił zmienić charakter pisma na „bardziej lojalny w stosunku do Hitlera i jego zamierzeń”. Stało się to w chwili nieobecności G. Bernharda, który przebywa w Ameryce na kongresie.

Poliakow, który z obozu antyhitlerowskiego Żydów i marksistów na emigracji przechodzi pod swastykę, jest z pochodzenia Żydem. Był on w swoim czasie korespondentem kurjerskiego „Ilustrowanego Kurjera Codziennego”, a obecnie pisuje w lewicowo-„sanacyjnym” „Kurjerze Porannym” pp. Stpiczyńskiego i Rzymowskiego pod pseudonimem „Augur”.

Tak więc towarzyszy partyjnych i współwynawców spotyka największy cios z ręki Żyda...

gościom przyszedł w pomoc tradycyjny „week-end”, którego „nie podobna” naruszać. Obcym dyplomatom dyktowała fantazja „wcześniejsze zaproszenie” lub „arcyważny wyjazd”. W pustawych salonach poselstwa abisyńskiego snuli się jedynie posłowie Chin, Japonji, Turcji i Iranu, oraz kilku dyplomatów republik amerykańskich. Ministra Edena zastępował któryś z podsekretarzy stanu.

Świat angielski reprezentowała para: Lloyd George i „generalka” armji zbawienia Ewelina Booth, obok paru duchownych angielskich, wiernych sympatjom proabisyńskim.

Gorzka rzeczywistość, dowodząca nikomości chwały i zaszczytów. Ale gorzka nie tylko dlatego, co wczoraj był jeszcze „królem królów”.

Trudności lewicowego rządu Francji

Zapewnienia w sprawie utrzymania ładu — Na froncie strajkowym położenie bez zmian — Otrzeźwienie w szeregach radykałów?

Paryż. (Tel. wł.) Dzisiejsza prasa poranna wszystkich kierunków stwierdza pewne odprężenie. Nie odnosi się to co prawda do samego położenia strajkowego, a raczej do nastrojów. Podniecenie z czwartku, które opano- wało stolicę i parlament, ustąpiło po oświadczeniu rządu, że dołoży wszystkich sił, aby utrzymać spokój i porządek.

Samo położenie strajkowe nie uległo większej zmianie. Wiadomości o podejmowaniu pracy w niektórych przedsiębiorstwach równoważą wieści o wybuchu nowych strajków w innych.

W samej stolicy strajk wygasa. W przemyśle metalowym doszło wreszcie w piątek wieczorem do porozumienia. Okupację przedsiębiorstw zlikwidowano, a normalna praca podjęta zostanie w poniedziałek. W przemyśle budowlanym, za wyjątkiem kilku drobnych grup, strajk jest również zakończony. Rzeźnie zostaną otwarte w ciągu soboty, wybuch natomiast w sobotę nowy strajk, fryzjerów.

Z Rouen nadeszła zapowiedź strajku pracowników elektrowni. Od soboty południa ustanie dostawa prądu.

W Ljonie robotnicy obsadzili jeden z ratuszy okręgowych. Dopiero silny oddział gwardji republikańskiej zmusił demonstrantów do ustąpienia.

Żądanie prasy prawniczej i środowiska, wysuwane od kilku dni, aby wreszcie skończyć ze strajkiem po osiągnięciu zasadniczego porozumienia w dniu 7 b. m., podchwytuje dzisiejsza radykalna „Republique”. B. minister Frot oświadcza w tym dzienniku, że przyszłość „frontu ludowego” zależy od szybkiego rozwiązania obecnych zatargów socjalnych. Liczne zamówienia, które dotychczas otrzymywała Francja, poszły zagranicę. Pod koniec miesiąca wystąpią niewątpliwie trudności finansowe i niektóre firmy nie będą mogły wywiązać się ze swych zobowiązań. Niepokój ciąży nad stolicą i przenosi się na prowincję. Niema co prawda nieporządków, lecz istnieje pewnego rodzaju stan anarchji, bardzo podatny dla wszelkiego rodzaju siewców niepokoju.

Paryż. (PAT.) Opinia publiczna żyje nadal pod wielkim wrażeniem ruchu strajkowego, który chociaż w dalszym ciągu ma przebieg spokojny, jednak paraliżuje życie stolicy, a nawet całego kraju.

Przywódcy ruchu syndykalistycznego coraz wyraźniej starają się uspokajać masy robotnicze. Charakterystycznym jest również poważne zakłopotanie lewego skrzydła partji radykalnej, która bez zastrzeżeń popiera doświadczenia rządu. Odbyło się posiedzenie grupy parlamentarnej partji radykalnej, oraz unji socjalistycznej. Na tych zebraniach poruszono ko-

nieczność oddziaływania na rząd w sensie uspokojenia położenia w kraju. Ogłoszono komunikaty apelujące do poczucia dyscypliny.

Pośrednicząca akcja rządu idzie w dwóch kierunkach. Przedewszystkiem stara się przyspieszyć przyjęcie przez parlament zgłoszonych ustaw socjalnych. W ciągu jednego posiedzenia

izba deputowanych przyjęła cztery takie ustawy m. in. najdrażliwszą t. j. ustawę o 40 godzinnym tygodniu pracy 385 głosami przeciw 175.

Poza działalnością parlamentarną rząd stara się oddziaływać na koła pracownicze i na pracodawców, aby doprowadzić do zakończenia zatargu.

ZAPAMIĘTAJ CIE ADRES TEJ KOLEKTURY

„ALJOT“ J. HORODYSKA I SKA

Warszawa, Senatorska 37 P. K. O. Nr. 10 297

gdzie dwukrotnie padł

MILJON

i wiele innych wygranych

Zamówienia na prowincję załatwiamy odwrotną pocztą.

Armja lotnicza Francji i Polski

Wybitny lotnik francuski o potęgę lotnictwa — „Chrobry” — to chluba narodu

Z inicjatywy konsula francuskiego p. Dutarda w sali 17 Coll. Minus wybitny lotnik francuski, płk. Chambe, wygłosił niezwykle ciekawą prelekcję o lotnictwie francuskim.

Wśród publiczności przeważali oficerowie garnizonu poznańskiego (zwłaszcza liczna reprezentacja 3 pułku lotniczego) z gen. Zahorskim na czele. Oficerowie polscy przez przybycie swoje witali niejako swojego kolegę francuskiego i jednego z nielicznych powietrznych bohaterów wojny światowej.

Na wstępie płk. Chambe oświadczył, że tak Polska, jak i Francja uchodzą za kraje lotnicze. Nic w tem dziwnego, bo kraj, który pragnie zabezpieczenia pokoju i potęgi w świecie, musi swoją skrzydlatą armję stale rozbudowywać, chociażby kosztownymi środkami.

Czynią tak np. Niemcy. W kraju tym często narzekają na brak masła i niekiedy zaciśkać muszą pasa. Ale gdy wieczorem usłyszą warkot motoru, dolatują do okien, patrzą w niebo i radują się, zapominając o codziennych niedomaganiami. Wierzą, że koszt ich niedostatku tworzy się tyśiące samolotów, które im i krajowi przyszłość jasniejszą wywalczą.

Anglja dopatrywała się niegdyś wielkości swojej w flocie morskiej. Powiększyła swój stan liczebny statków i niebawem ten stosunkowo szczupły kraj stał się najbogatszym na świecie, zasobnym w kolonie i złoto, a jego językiem włada trzy czwarte globu ziemskiego. Obecnie Anglja wierzy w potęgę floty powietrznej. Rozbudowuje ją ze zdwojoną energją i przy pomocy samolotów chce nadal dzierżyć prym nad światem.

Wogóle, gdzie tylko spojrzymy, wszędzie widzimy wysiłki narodów w dozbieraniu się przy pomocy lotnictwa. Pod skrzydłami samolotów jest ostoja pokoju i ochrona przed zagładą.

W tym ogólnym wyścigu zbrojeń Francja nie pozostaje na ostatnim miejscu. Francja nie pragnie wojny i nigdy jej nie wywoła, ale musi być każdej chwili gotowa do odparcia chociażby najwięcej niespodziewanego ataku.

Naród francuski nie byłby potrzebował się niczego obawiać. Mógł być potężnym. Ale o wielu rzeczach zapomniano. Po wojnie światowej ludzi opętał jakiś beztroski szal. Każdy miał sobie za zaszczyt, gdy lepiej tańczył „shimmy” lub „charlestona” od innego. W Paryżu w tych czasach, kiedy się złoto przelewało, każdy myślał tylko o zaspokojeniu swoich osobistych zachcianek. Ale nikogo nie obchodziła przyszłość kraju. Przyszedł kryzys, nędza, żebractwo. Po rozrzutności nic nie pozostało, prócz wyrzutów sumienia i żalu, że się czas, zdrowie i pieniądze zmarnowało bez pożytku dla ojczyzny.

Na początku wojny światowej lot-

nictwo było nieomal w powijkach, liczyło bowiem zaledwie 5 lat istnienia. Podczas wojny przeszło ono wiele doświadczeń. W wyniku stoczonych wojen i bohaterskich zmagają lotnictwo niezadługo rozpoczęło swój wspaniały pochód rozwojowy.

Omawiając pokrótce znaczenie lotnictwa jako środka komunikacyjnego, płk. Chambe podał szereg przykładów z życia lotników, których cechuje szlachetność, ofiarność i wiara w zwycięstwo.

„Było to w nocy na 21 marca 1915 roku — snuje płk. Chambe swoją barwną opowieść. — Eskadra pościgowa, leżąca pod Reims, nagle zaalarmowana została telefonem: „Zeppelinylada na Paryż”. Przytem dodano rozkaz: „Natychmiast wyjechać w obronę stolicy!” — Nie byliśmy na to przygotowani, bo oprócz samolotów i

GOCZAŁKOWICE - ZDROJ

Solanka jodo-bromowa
Choroby przemiany materji,
serca i naczyń.

TANIE KURACJE RYCZAŁTOWE

ng 12 210

karabinów ręcznych nic nie mieliśmy. — „Z czem pojedziemy?” — pytaliśmy się wzajemnie. Wtenczas słynny lotnik Navarre (zginął śmiercią lotnika w wojnie światowej) pobiegł do kuchni i z szafy wyciągnął nóż kuchenny. — „Z tem pojedziemy godzinę we wroga!” — ryknął Navarre... Taka była w nas chęć pomśzczenia za doznane krzywdy. Wy to rozumiecie — mówił płk. Chambe — bo niejedną udrękę ścierpieć musieliście...”

Udaremniiony zamach stanu w Hiszpanji?

Paryż. (PAT.) Z Madrytu donoszą:

Zarówno w stolicy, jak i w Barcelonie krąży od kilku dni uporczywe pogłoski o przygotowywanym przez koła wojskowe zamachu stanu, który miał wybuchnąć w nocy ze środy na czwartek, lecz w ostatniej chwili został przez rząd udaremniiony. Zaniepokojenie i zdenerwowanie opinji publicznej jest tem większe, że choć koła rządowe nie potwierdzają tych wieści, ale też im nie zaprzeczają.

Przygotowywany spisek objąć miał szereg garnizonów północnej Hiszpanji, m. in. w Chuesca (Pireneje), Burgos i Pampelunie, która stała się siedzibą hiszpańskiego ruchu narodowo-socjalistycznego oraz ośrodkiem żywiołów konserwatywnych. Z kół republikańskich zapewniają, że opanowano położenie i trzyma się w rękę

Przechodząc następnie do lotnictwa polskiego, płk. Chambe m. in. mówił: „Francja i Polska są nietylko przyjaciółkami, ale są złączone sojuszem. Mamą podziw dla lotnictwa polskiego. Każdą stratę w lotnictwie naszym tak samo boleśnie odczuwamy, jak wy. Każdy triumf waszych lotników jest także naszym triumfem. Boleliśmy nad śmiercią Idzikowskiego. Nie mieliśmy słów uznania dla zwycięstw Orlińskiego, Skarżyńskiego, Żwirki, Wigury, Bajana...”

„Wojny nie pragniemy, ale gdyby Polska była w niebezpieczeństwie, przyjdziemy wam z pomocą!”

„Francja rozbudowuje swoje lotnictwo. Pragniemy iść ręką w rękę z Polską. A zapewniam, że jeżeli Francja wydzwignie się ze wszystkiego zła, to będzie to zasługą naszego lotnictwa!...”

Płk. Chambe, któremu towarzyszył kpt. d'Amécourt (attaché lotnictwa francuskiego przy ambasadzie w Warszawie), jest głośnym lotnikiem. Posiada szereg odznaczeń za bohaterskie wyczyny. Walczył także we wschodnich Karpatach. Kilka lat po wojnie światowej zasłynął jako autor znakomitych powieści lotniczych, nagrodzonych m. in. przez Akademię Francuską. Miał temat do mówienia o sobie, ale nie uczynił tego. Mówił o lotnictwie Francji i nadspodziewanie wysnuł przed słuchaczami stare, sympatyczne nici, jakie wiążą bratnie narody: Francję i Polskę.

Po odczycie płk. Chambe w rozmowie z nami upoważnił nas do wyrażenia swojego wielkiego uznania dla wydawnictwa naszego za inicjatywę w dozbieraniu armji polskiej.

— „Samolot wojskowy Waszych czytelników — mówił płk. Chambe — to chluba narodu (c'est la gloire de la nation). Jestem głęboko wzruszony, że właśnie w polskim Poznaniu rodzi się zdrowy, mocny duch narodowy...” (wel)

Negus opuszcza Londyn

Londyn (A. T. E.) Cesarz Haile Selassie postanowił opuścić Londyn 17 czerwca i uda się do Szwajcarii, gdzie zamieszka w swej willi w pobliżu Montreux. W poniedziałek odbędzie się wielki bankiet na cześć negusa z udziałem około 2.000 osób. Przemówienie wygłosi znany polityk angielski lord Cecil of Chelwood, długoletni przedstawiciel W. Brytanji w Lidze Narodów.

Rząd angielski nie powziął dotychczas uchwały w sprawie pozostawienia w Abisynji obecnego posła sir Sidneya Bartona. Opuszcza on w niedzielę Adis Abebę, aby udać się na dłuższy urlop kuracyjny. W kołach politycznych przeważa zdanie, że sir Sidney Barton otrzyma niebawem inną placówkę dyplomatyczną.

Marsz. Badoglio

Rzym (ATE). Marsz. Badoglio został przyjęty do partji faszystowskiej. Uchwała motywowana jest tem, że marszałek, jako naczelny dowódca wojsk włoskich w Afryce wschodniej, po stoczeniu 5 zwycięskich bitew zdobył cesarstwo abisyńskie i przez to położył wybitne zasługi dla ojczyzny.

Na legitymacji członkowskiej marszałka Badoglio została umieszczona data zdobycia Adis Abeby, jako dzień przyjęcia do partji. Doręczenie dyplomu i legitymacji marsz. Badoglio odbyło się w sposób uroczysty w lokalu stronnictwa faszystowskiego.

ul. 27 Grudnia 3

Fr 4930-23.110

Składki na samolot „Chrobry”

W dalszym ciągu wpłynęły do administracji naszej następujące składki na samolot „Chrobry”:

Leon Dolatkowski, Słusarska 4	3,—
Marjan Słusarek, student	2,—
Agencja Zachód — Zakowski	5,—
Michał Rakowski, Poznań, Wały	50,—
Zygmunta Starego 6	
Pracownicy Komunalnego Banku	
Kredytowego i Komunalnego	
Związku Kredytowego	451,—
Franciszka Kasprzak, Poznań	5,—
Wojciech Kuźdowicz, emeryt, Pu-	
szczykowo	5,—
Żeńskie Tow. Gimn. „Sokół”, Po-	
znań-Sródka	10,—
Grono kolegów Kreglarzy „Złota	
Osemka” zamiast wieńca dla ś.	
p. Władysława Mospana	20,—
Florjan Kasprzak, Poznań, Stary	
Rynek 55	20,—
Szkolne Koło L. O. P. P. i Koło	
Krajoznawcze przy 29. Szkole	
powsz. oraz uczenie kl. 7a i 7b	
teższe szkoły zamiast koleżeń-	
skiej kawki pożegnalnej	25,63
Klasa IIb przy 29. Szkole powsz.	1,10
Aniela Dezorowa, Miła 18	10,—
apt. Walenty Mierzejewski, Ostrów	10,—

Z ZAKONNIKIEM PIGUŁKI REFORMACKIE

STOSUJĄ SIĘ:
JAKO REGULUJĄCE ŻOŁĄDEK,
PRZY CIERPIENIACH WĄTROBY,
NADMIERNEJ OTYŁOŚCI,
UŚMIERZAJĄCE HEMOROIDY
I PRZY SKŁONNOŚCIACH
DO OBSTRUKCJI SAŁADOWNYM
ŚRODKIEM PRZECZYSCZAJĄCYM
UŻYĆCIE 1-2 PIGUŁKI NA NOC
ng 10 677/8

apt. Kazimierz Mierzejewski, Ostrów	5,—
adw. Tad. Mierzejewski, Srem	10,—
Bogna Mierzejewska, Srem	1,—
Stronictwo Narodowe, Koło Ja-	
downicze, pow. zniński, zebrane	
od członków	6,30
Cech Rzeźnicko-Wędliniarski, Sza-	
motuły, z okazji poświęcenia	
sztandaru w dniu 7. 6.	58,35
Związek Hallerczyków, placówka	
Rogoźno	10,—
Związek Hallerczyków, placówka	
Rogoźno, zebrane z inicjatywy	
p. Kosmowskiego w cukierni p.	
Adamskiego w Rogoźnie z okazji	
przyjazdu prezesa chorągwi	9,—
Zebrane w ekspozyturze „Oređow-	
nika”, Kraków: Ludmiła Tu-	
szyńska 2,40, Związek Zawodo-	
wy Przem. Skórzanego „Praca	
Polska”, oddz. w Krakowie, 5,—,	
Związek Zawodowy Dozorców	
Domowych „Praca Polska”, od-	
dział w Krakowie 3,36, W. N.	
5,—, razem	15,76
Jan Geib, Oborniki	5,—
Marjan Geib, Oborniki	5,—
Franciszek Nessel, Oborniki	5,—
Tow. Przemysł.-Rzemieślnicze w	
Ostrowie Wlkp.	10,—
Koło Farmaceutów Stud. Uniw.	
Pozn., Poznań	30,—
Polski Związek Zawodowy Druka-	
rzy i Pokrewnych Zawodów na	
Rzpl. Polska, Poznań, w myśl	
uchwały VII Zjazdu w Katowic-	
ach	100,—
Zarząd Miejski w Mosinie, uchwa-	
ła Magistratu z dnia 25. 5	50,—
Bank Ludowy, Sp. z odp. nieogr.,	
Grodzisk Pozn.	25,—
Zebrane w ekspozyturze „Oređow-	
nika” w Łodzi: B. U. 10,—, Anna	
Borysławska 2,—, Niusa E. 1,—,	
Skrobiszewski jun. 1,—, Józef	
Krysztoforski 2,—, Pórolezyc	
—50, Adam Markiewicz 2,—,	
Walenty Jabłoński 2,—, A. W.	
2,—, A. S. zebrał w firmie „Paul	
Dessurmount na oddziale 5 i 6	
przygotowawczym 14,20, Józef	
Łuszczynski 2,—, grono absol-	
wentów Państw. Szkoły Techn.	
Przemysł. Włókienniczej 21,—,	
J. R. 3,—, Z. Z. 2,—, Stow. Chrz.	
Kupców Podróżując. i Przedst.	
Handlowych w Łodzi: Stanisław	
Sobieraj 5,—, Antoni Nowak 1,—,	
Wiktor Leszewski 2,—, Franci-	
szek Miciński 1,—, Jan Lenczew-	
ski 1,—, Jan Zagert 1,—, Józef	
Witkowski II rata 2,—, Antoni	
Wrona 1,—, Paweł Piekarski	
2,—, Henryk Krzemiński 3,—,	
Klemens Józefowicz 1,50, Ed-	
ward Matuszczyk —50, Stani-	
slaw Sobczyk 1,—, Józef Macieja	
—50, Józef Kacprzyk —50, Sta-	

nislaw Górecki 1,—, Henryk Sto-	
lecki —50, Józef Krysiński 1,—,	
Edward Miller 1,—, Alojzy	
Sieczka —50, Jerzy Jankowski	92,70
1,—, razem 28,—, ogółem	
Pracownicy firmy Dom Handlowy	
Władysław Bielawny, Centrala	
Ostrów i oddziałów Wieluń i	
Kejno: Stanisława Szymkowi-	
kówna 2,—, Wanda Kobylańska	
2,—, Klara Kolskówna —50, Ka-	
zimirz Kierzek 3,—, Ludwik	
Tworowski 2,—, Helmut Ko-	
ściankowski 2,—, Bronisław	
Szkudlarek 2,—, Ignacy Moś	
2,—, Henryk Karasiński 1,—, Jan	
Wnuk —50, Edmund Muszyński	
—50, Zdzisław Grzybkowski	
—50, Karol Arczyński —50, Ro-	
man Jerzykowski —50, Michał	
Niezdółka —30, Józef Ostojki	
3,—, Marjan Krzesiński 2,—, Flo-	
rjan Quos 2,—, Edmund Fikus	
2,—, Leon Zaradny 2,—, Florjan	
Bestry 1,—, Ryszard Czesny	
—50, Hieronim Marciniak —50,	
Jerzy Matuszyński —50, Barba-	
ra Kaszubska —50, Irena Woj-	
terska 2,—, Józef Nabzdzyk —50,	
Jan Bigdowski 5,—, Wiktor Wie-	
czorek 1,50, Zdzisław Lulkie-	
wicz 1,50, Stefan Fengler 1,50,	
Jerzy Piłtze —50, Walerjan Lo-	
renz —50, Leonarda Smochów-	
na 1,—, razem	47,30
Zebrane w majątności Dąbce,	
poczta Rydzyna: Giera Broni-	
slaw —50, Piotrowiak Sylwe-	
ster —30, Szmanda Walenty	
—50, Mochalski Wincenty —50,	
Kempa Wincenty —50, Ptaszyń-	
ski Walenty —50, Ptaszyński	
Franciszek —50, Ratajczak An-	
toni —50, Stefaniak Józef —50,	
Stefaniak Stanisław —50, Przy-	
była Walenty 1,—, Olejniczak	
Józef I. 1,—, Szafraniak Zofja	
—40, Bojek Stanisław —30,	
Płocienniczak Paweł —50, War-	
lińska Jadwiga —20, Majorczyk	
Wojciech —50, Przybylski Mi-	
chał 1,—, Sterna Ignacy 1,—,	
Noga Marja —50, Wrotyński Jan	
1,—, Szafraniak Wojciech —50,	
Wrotyński Józef 2,—, Skrzy-	
czak Marcin —50, Andrzejewski	
Ludwik —50, Szamer Stefan	
—50, Szamer Franciszka —50,	
Krawczyk Weronika —25, Noga	

PISZCZANY

reumatyzm, artretyzm, ischias!
Dla Polaków wytworny

Tg 1006

DOM POLSKI

na warunkach taniego ryczałtu!

Informacje i zapisy: Dyrekcja (KpZ) Warszawa,
Marszałkowska 31A, tel. 8-86-91.

Magdalena —25, Wrotyński	
Stanisław —30, Giernas Waw-	
rzyn 1,—, Olejniczak Józef II.	
—50, Olejniczak Stanisław 1,50,	
Łukowiak Feliks —50, Kupczyk	
Czesław —50, Homski Jan —50,	
Milecki Antoni —50, Jankowiak	
Stanisław —50, Wojciechowski	
Jan —50, Lokś Antoni —50, Ju-	
szczyk Michał —50, Sznitzer Jó-	
zef —50, Andrzejewski Jan —50,	
Garstka Helena —20, Szyma-	
niak Agnieszka —50, Łuszczyn-	
ska Antonina —20, Sznitzer Sta-	
nisław 1,—, Biernat Piotr, Wik-	
torja, Józef 1,50, Szafraniak	
Agnieszka —40, Ratajczak Wła-	
dysław —30, Wencel Augustyn	
—50, Patrias Jan —20, Fraćko-	
wiak Michał —30, Napierała	
Alojzy —30, Wojciechowski	
Franciszek —50, Wojciechow-	
ski Michał 1,—, Milecki Józef	
1,—, Milecki Franciszek —50,	
Andrzejewski Franciszek 1,—,	
Hanuszek Marja 1,—, Sznitzer	
Marcin —50, Homski Franci-	
szek —50, Warliński Andrzej	
—30, Kolendowicz Roman 2,—,	
Waligórska Stefania 2,—,	
Sznitzer Jan 1, razem	41,20
Stronictwo Narodowe, koło Sad-	
ki, zebrane od: Paweł Płaczek	
2,—, Tomasz Stanisławski 1,—,	
Józef Nowak 2,—, Antoni i Aloj-	
zy Pawelczakowie —20, Jan	
Brodala 1,—, Leon Walter —50,	
Jan Piszczek —20, Stanisław	
Karstein —20, Władysław No-	
wak —20, Paweł Hinz —50,	
Walenty Płaczek —50, Ludwik	
Brawak 1,80, Czesław St... —50,	
Maksymilian Umiński 3,—, Leon	
Czyżak sen. 2,—, Leon Czyżak	
jun. 1,—, Herman Hinz 1,—,	
razem	17,60
ks. Stanisław Grzęda, Glesno, p.	
Wyrzysk	10,—
J. A., Skoki	10,—
Andrzej Skupień-Florek, Stołowe,	
p. Pronin	2,—
Członkowie 5 Hufca Harcerzy im.	
Ks. J. Poniatowskiego: grono	
instruktorskie 5,72, drużyna A.	
9,35, drużyna orkiestry 3,15, dru-	
żyna B. 5,50, drużyna C. 1. 3,05,	
drużyna C. 2. 1,—, gromada zu-	
chowa 2,03, razem	29,80
Julja Milachowska, Poznań	40,—
Kazimierz Jewasiński, em. pow.	
lek. wet., Mosin	5,—

F. Kaźmierscy, Stary Rynek 38/39,	
zamiast wieńca ku uczczeniu	
ś. p. Władysława Kargego	20,—
Z firmy Knast: Jan Pietruszak	
1,—, Hojkowski 1,—, Gronostaj	
1,—, Bejga 1,—, Jańczak 1,—,	
Wolny 1,—, Michałowski 1,—,	
Kaliszan —50, Starzonek —50,	
Podziemski —50, Wasiela —50,	
Kaczmarek —40, Gumienna	
—50, Dolniak —50, Kaczm-	
kówna —50, Zok —50, Helena	20,—
Knast 8,60, razem	50,—
Firma Papierodruk	
Tow. Przemysłowe „Dźwignia”,	
Poznań, św. Łazarz, zamiast	
wysłania delegacji na 50-lecie	
Towarzystwa Przemysłowców w	
Gostyniu	10,—
Leszek Zieleśkiewicz	2,—
Stowarzyszenie b. żołnierzy 57 p. p.	20,—
Razem z poprzednio kwitowa-	
nemi	41.043,25
Staraniem narodowej „Gazety	
Polskiej” w Kościanie zebrano	
(wplacone i zadeklarowane)	571,46
(„Gazeta Polska” zebrała dotąd	
1.071,46 zł, jednak z kwoty tej 500	
zł figuruje już w liście składek,	
wplaconych do administracji	
„Kurjera Poznańskiego” w Po-	
znaniu).	
Zadeklarowano i uchwalono wy-	
placić	250,—
Razem wplacono, zadeklarowano	
i uchwalono wypłacić	41.864,71

plotki stołeczne

12 czerwca.
Spotkałem znajomego z Ameryki. Polak, orientujący się w naszych stosunkach i odwiedzający stosunkowo często stary kraj. Ostatni raz był przed czterema laty. O ile dotąd zawsze wyrażał się z wielkim uznaniem o stosunkach, o tyle teraz odniósł się nieco krytycznie.

Nie wyrażał już zachwytów nad taniością naszego życia. Z rozrzuwaniem wspominał tylko wytworny obiad w jednym z pierwszorzędných hoteli w r. 1922, który go kosztował zaledwie do 10 dolarów. Teraz żalił się na wysokość naszej waluty i niewspółmierność jej w stosunku do dolara.

— Panie, zajmuję pokój w hotelu X za 20 zł, nie licząc napiwków dla mnóstwa służby. Przyjeżdżam, proszę o mydło, a tymczasem odmawiają mi go, oświadczając dość obcesowo i zdecydowanie, że muszę je kupić. Za taki pokój 4 dolary — to dla nas dzisiaj cena wysoka. W hotelu amerykańskim przybysz otrzymuje wszelkie wygody, a tu za łazienkę, do której codziennego użytku jesteśmy przyzwyczajeni, każą płacić oddzielnie. Wszystkobyśmy znieśli, ale odmówienia mi mydła — nie ścierpiałem. Wyprowadziłem się do instytucji amerykańskiej, gdzie płacę za pokój na miesiąc tyle, co w hotelu przez dwa dni. I będę odradzał znajomym!

Zaczeliśmy gawędzić na temat możliwości turystycznych w Polsce. Człowiek, bardzo do kraju przywiązany, żalił się na utrudnienia celne, a prze-

Przy schorzeniach żołądka i jelit, wątroby oraz dróg żółciowych szklanka naturalnej wody gorzkiej Franciszka-Józefa jest doskonałym środkiem wypróżniającym. Zalec. przez lekarzy.
Tg 1054

dewszystkiem na spekulowanie rozmaitych jednostek na naiwność przybyszów i na „nabieranie” gości.

To go strasznie bolało i irytowało.
— Znalazłem się wczoraj w towarzystwie. Po obiedzie poszliśmy na dancing. Do jednego z wytworných warszawskich lokali. Parę czarnych kaw, parę koniaków, flaszka wina — i setka mignęła. Panie, przecież to prawie 20 dolarów. A taka kwota to już i w naszych warunkach duża pozycja. Przekonałem się, że i w Warszawie sto złotych to już suma poważna, którą dość trudno zmieniać. Czemuż u licha dybie się tak na przybyszów, jakby się z turystów chciało obedrzeć skórę! Uprzejmie, delikatnie, podchwytliwie, kusząco, a w gruncie rzeczy to wszystko typowe „nabijanie w butelkę”.

Doprawdy, trudno jest nam organizować masowy ruch turystyczny. Z

Od dziś tylko „Ossan”

specjalna pasta do zębów, albowiem nie zawiera ona szkodliwej kredy, powodującej rysy na szkliwie zębów. Pasta do zębów „OSSAN” z przepisu Dra Zapalowicza rozpuszcza kamień nazębny, odświeża i odkaża.

Tg 1057

Ofiary składane na zakupno samolotu „Chrobry”, odprowadzamy w miarę ich wpływania do K. K. O. miasta Poznania na osobne konto „na samolot bojowy „Chrobry”.

innych krajów europejskich jest to dość trudne i niebardzo mamy co do pokazania. Zresztą nie jesteśmy na to hotelowo przygotowani. Głównego zaś kontyngentu turystów dostarczają rodacy z Ameryki. I o nich przede wszystkim powinniśmy dbać, bo tu w grę wchodzi nie tylko turysta, lecz i propaganda polskości. Takie zaś przyjęcie jednego, drugiego — ogromnie

6% Pożyczkę Narodową
3% Pożyczkę Inwestycyjną
przyjmujemy po kursie nominalnym za nasze najnowsze modele superheterodyn „OLIMPIA” i „LUXOR” jak też odbiorniki „ROYAL”. Prospekty oraz wszelkie informacje wysyłają bezpłatnie Zakłady IKA-RADIO, Łódź Pomorska 40. Tg 1032 f

osłabia naszą pozycję wśród wychodźstwa.

Wprawdzie wychodźcy są dyskretni, niezawsze powiedzą swe żale, ale...

Zastanawiają ich i inne stosunki. Omawiali sami zjazd Murmańczyków. Wiedzą znakomicie, że oddział Murmańczyków wchodził w skład armji polskiej we Francji. Dziwią się, dlaczego zjazd nie wysłał depeszy do gen. Hallera.

Alé jakżeż im to wszystko wytłumaczyć?..

Czy panowie, roztaczający opiekę nad wychodźstwem i nad turystyką z Stanów Zjednoczonych Ameryki — te względy brali pod uwagę?..

WARSZAWIANIN.

Tylko pomoc moralna

Dallas (PAT). Prez. Roosevelt wygłoszonem przemówieniu podczas objazdu stanu Teksas, oświadczył, że Stany Zjednoczone będą mogły odtąd udzielać innym krajom jedynie pomocy moralnej.

„Niebezpieczeństwa, grożące zagranicy, przysparzają mi wiele troski — oświadczył Roosevelt. — We wszystkich wypadkach chcę zastosować politykę przyjaźni i dobrej woli, lecz trzeba, aby zrozumiano, że pomoc Stanów Zjednoczonych w zakresie usudynie moralna.”

TRENCZYŃSKIE CIEPLICE
Dla kuracjuszy z Polski tanie leczenia ryczałtowe i specjalne ugi.
Informacje i prospekty: Reprezentacja Trenczyńskich Cieplic, Kraków, Zablikiwicza 15 oraz wszystkie oddziały „Orbis”.
ng 12 192

Zeica
Aparat minijaturowy o niedościgłej precyzji. Najwyższa sprawność, idealna szybkość pracy. Bezpłatne katalogi na żądanie.
ERNST LEITZ - WETZLAR

Jen. Repr.: Warszawa, Chmielna 47a
Tg 89

DZIAŁ GOSPODARCZY

Stan średni a spółdzielczość

Nawiązując do artykułu p. H. Światłowskiego p. t. „Aktualne zagadnienia stanu średniego”, zamieszczonego w „Kurjerze Poznańskim” z dnia 7 b. m. nr. 261, skierowanego do stanu średniego, aby tłumnie wziął czynny udział w ruchu spółdzielczym, stwierdzić należy, że jest to możliwe, jednakże pod warunkiem uzupełnienia 5-ciu punktów żądań spółdzielczości (patrz artykuł St. Ryma-ra „O Związku Spdz. Roln. Zarob. Gosp. R. P.” „Kurjer Pozn.” nr. 261 z dnia 7 b. m.) dalszemi dwoma punktami, a mianowicie:

6) Spółdzielczość wyrzeka się wszystkiego tego, co prowadzi bezpośrednio czy też pośrednio do walki klasowej w narodzie polskim.

7) Zrzeka się wszelkich przywilejów w ścisłym tego słowa znaczeniu.

Dopóki spółdzielczość chce stać przy socjalizmie i nadal wykonywać uchwały pierwszego kongresu międzynarodówki w Genewie i następnych w Londynie i w Brukseli, oraz realizować cele, o których mówi Saturnin Dąbrowski w swej broszurze p. t. „Co czynią spółdzielnie spożywców dla przebudowy ustroju społecznego” (Wydawn. Spdz. Spożywców R. P. W-wa 1928), dopóty nie możemy mówić o współpracy stanu średniego ze spółdzielczością. Jak mamy pracować w ruchu spółdzielczym, który wypowiada się o nas w następujący sposób:

„Kto użył kija, gwałtu, by przeszkodzić rozpowszechnianiu myśli spółdzielczej w Kościerzynie? Kto to był? Narodowość? — polska, wyznanie? — chrześcijańskie, zawód?... Ten zawód znamy dobrze. To są właśnie ci, co pośredniczą pomiędzy wytwórcą a spożywcą. To właśnie ci, co obniżają ceny płacone rolnikowi i windują ceny, pobierane od obywatela miejskiego. To właśnie ci, którzy tworzą rozpiętość cen i z tej rozpiętości żyją. To właśnie ci, których źródłem jest lichwa towarowa. I teraz ich rozumiemy. Nie mają oni ani jednego argumentu, któryby ludność odciągnął od spółdzielczości. Nie mogą walczyć słowem, bo słowo ich jest fałszem. Nie mogą walczyć przekonaniem — bo wszyscy aż za dobrze zdają sobie sprawę z tego, że ludność cała musi się zrzec za w obronie przed wyzyskiem spekulantów. Nie potrafią nigdy udowodnić nawet najciemniejszemu człowiekowi, że lepiej jest oddawać krwawie pośrednikowi, niż zorganizować się i bez niego obywać. Ich słowo jest bezsilne. I dlatego walczą nie przekonaniem, ale kijem. Dlatego nie chcą pozwolić, by mowa o spółdzielczości doszła do Kościerzyny.” (Artyk. A. Uziembły p. t. „O znośne obyczaje”, czasopismo Spdz. Roln. nr. 2 rok 1936).

Oto charakterystyczne słowa spółdzielcy o przedsiębiorcy prywatnym. Mimowoli nasuwa się jeden argument czy też pytanie: jeżeli prawdą jest, że prywatni przedsiębiorcy ciągną tak wielkie zyski, jak to głoszą spółdzielcy, to dlaczego spółdzielcy w analogicznych przedsiębiorstwach potrzebują pomocy państwa?

Tak wrocie stanowisko Polaków spółdzielców wobec nas Polaków przedsiębiorców prywatnych tłumaczyć można chyba tylko tem, że spółdzielczość kieruje się ideami socjalistycznymi, albo też tem, że nasi rodacy z wschodniej i południowej części Polski, mając do czynienia w handlu i przemyśle tylko z żydostwem, wobec tego nie mogą zapewne zrozumieć, że my, Polacy przedsiębiorcy z zachodniej części Polski jesteśmy organicznie związani z naszą wsią i miastem i wobec tego pojmujemy i wykonujemy funkcję przedsiębiorcy nie tylko wyłącznie we własnym interesie, ale traktujemy ją również jako czynność społeczną, z którego związane jest gospodarcze podniesienie Polski.

Spółdzielczość z punktu widzenia socjalistycznego stanowi wstęp i stopniowe przygotowanie społeczeństwa do całkowitej etatyzacji życia gospodarczego. To też istnienie i rozwój spółdzielni przypisać można w głównej mierze ulgom podatkowym i kredytowym ze strony skarbu państwa. Udzielane spółdzielniom ulgi i przywileje nasuwają nawet do pewnego stopnia wątpliwości co do efektów końcowych tej polityki, jak i co do korzyści, jakie członek może osiągnąć z współpracy ze spółdzielnią.

Załóżmy bowiem, że mamy do czynienia z samodzielną jednostką administracyjną, której budżet wynosi zł. 10.000.000, pokrywanych podatkami. O ile spółdzielnie, działające na tym obszarze otrzymują ulgi w podatkach

i subwencje, dzieje się to kosztem pozostałej części obywateli, którzy będą zmuszeni budżet pokrywać. Moglibyśmy się o tem przekonać, gdyby i w odniesieniu do ulg dla spółdzielni trzymano się zasady budżetowania brutto. Dzięki temu nastawieniu mamy taką paradoksalną sytuację, że kierownik zakładu spółdzielczego ma większe dochody niż właściciel analogicznego przedsiębiorstwa. Obecnie jesteśmy już w tym momencie, w którym praca najemna staje się zajęciem rentowniejszym, w najszerszym słowa tego znaczeniu, od pracy we własnym warsztacie, t. zn. ta sama praca plus kapitał dają mniej, aniżeli sama praca. Oto bezpośrednia i najpoważniejsza przyczyna, dla której my, dzisiejsza młodzież, uprawiamy kult posiad (patrz „Kurjer Pozn.” nr. 15 z dnia 11.

1. 36 r. artykuł p. t. „Rozstańmy się z kultem posiad”). Poza stroną materialną należy zwrócić tu jeszcze i uwagę na moment psychologiczny — a mianowicie pracownik w spółdzielni zyskuje szacunek, a będąc właścicielem uważany jest w Polsce za wyzyskiwacza.

Brak większych jednostek kapitałów w Polsce, które przyczyniłyby się do jak najszybszego gospodarczego odbudowania Polski, winniśmy zastąpić przez łączenie drobnych udziałów w przedsiębiorstwach spółdzielczych. Spółdzielczość jednak nie powinna być czynnikiem antykapitalistycznym i marnującym istniejącą znikomą ilość kapitału jednostkowego. Obie formy gospodarze w jednakowych i równych warunkach winny podjąć pracę nad odbudową kraju.

R. G.

Niefortunne wystąpienie dyr. Kierzkowskiego

Od jednego z zasłużonych spółdzielców wielkopolskich otrzymaliśmy poniższe uwagi:

„Zjednoczenie”, tygodnik propagandowy, wydawany przez Związek Spółdzielni Rolniczych i Zarobkowo-Gospodarczych R. P., zamieścił w nr. 15 z dnia 10. 5. 1936 notatkę o 1 maja w Warszawie, która brzmi dosłownie:

„Dnia pierwszego maja obchodzili robotnicy święto pracy w całym kraju. Stały fabryki i warsztaty, w większych miastach nie wyruszyły tramwaje. Wszędzie odbyły się zgromadzenia, po których ruszyły pochody, okazując solidarność pracy. W pochodach niesiono sztandary, tablice z napisami. Był to przegląd sił, walczących z dzisiejszym ustrojem kapitalistycznym, domagających się pracy, protestujących przeciwko niesprawiedliwości społecznej.

„Pochody warszawskie zebrały około 90 tysięcy uczestników. Szły godzinami całmi. Szkoda tylko, że nawet w dniu święta nie zdołali się robotnicy zjednoczyć. Trzy organizacje urządziły trzy różne pochody. A przecież poza niemi pozostała chrześcijańska demokracja, która święta majowego nie uznaje i parę grupek pomniejszych.”

Rzecz znamienita, że notatka o święcie 3 maja, umieszczona niżej, zawiera tylko kilka obojętnych uwag o tem święcie narodowym i państwowym.

Sejmik spółdzielczy okręgu wielkopolskiego, który się odbył w Poznaniu, zamontował ostro wydawnictwo „Zjednoczenia”, uważając zresztą sprawę za wybrak, czy niedopatrzanie redakcji.

Ku ogólnemu zdumieniu jednak wystąpił sam nac. dyrektor Związku, p. Kierzkowski, wygłaszając dłuższe przemówienie, przerywane okrzykami oburzenia, w którym usiłował dowieść, że społeczeństwo „radycalizuje się”, i że ten „fakt” należy brać pod uwagę w pracy spółdzielczej.

P. Kierzkowski, b. naczelny komendant „Strzelca”, nie mógł dokończyć swoich wywodów, których sens był, że społeczeństwo polskie winno się przystosowywać do przyszłego ustroju komunistycznego.

Przekonania osobiste p. Kierzkowskiego mogą być społeczeństwu obojętne.

Gdy jednak z ust naczelnego dyrektora związku spółdzielczego, grupującego w sobie znaczną większość spółdzielców polskich, padają słowa, mające na celu osłabić odporność społeczeństwa wobec zarazy, idącej od wschodu, wtedy trzeba podnieść głos przestrogi i protestu. Stało się to na zebraniu komisyjnym; uchwalono też jednomyślnie rezolucję przeciwko wystąpieniu czy wybrakowi „Zjednoczenia”, bronię przez p. Kierzkowskiego.

Stwierdzić jednak trzeba, że naczelne kierownictwo wielkiego związku spółdzielczego znajduje się w rękach człowieka, który w kołach spółdzielczości wielkopolskiej nie budzi zaufania ze względu na swe radykalne, przychylnie dla social-komunizmu poglądy. Spółdzielczość wielkopolska nie życzy sobie przeszczepiania na grunt pracy spółdzielczej pierwiastków przewrotu społecznego. Ks. Szamarzewski, Wawrzyniak i inni przywódcy ruchu spółdzielczego uczyli nas nie walki klasowej, lecz zgodnej współpracy wszystkich warstw dla dobra narodu. Tylko po tej linii chce kroczyć spółdzielczość wielkopolska.

Stanowisko okręgu wielkopolskiego, potępiające wybraki „Zjednoczenia”, oficjalnego organu Związku, i nieudolną obronę tego pisma przez nac. dyrektora Związku, p. Kierzkowskiego, spotka się niewątpliwie z uznaniem i poparciem całego społeczeństwa wielkopolskiego.

KRONIKA GOSPODARCZA

Z KRAJU

(k) **Firmy gdańskie wystawiają kupcom polskim rachunki w walucie obcej.** Niektóre gdańskie firmy, wprowadzające towary do Polski weszły na drogę spekulacji. Sprzedając dotychczas towary do Polski, wystawiały rachunki w złotych, a nie w guldenach, ostatnio zaś weszły na drogę niesłuszną i niewłaściwą, wystawiają bowiem rachunki w dolarach i funtach ang. Wprawdzie na towarach zagranicznych ciąży zaliczenia w obcej walucie, ale nie uzasadnia to jeszcze kalkulowania kosztów handlowych i opłaconego cła również w obcej walucie, a zwłaszcza przy towarach, przy których kalkulowaniu ceny, najważniejszą pozycję stanowi cło i koszty handlowe. W ten sposób kupiec w Polsce nieprawnie wyprowadza z kas bankowych w Polsce obce waluty do kieszeni importerów gdańskich, ułatwiając im spekulację ze szkoda dla polskiej gospodarki dewizowej.

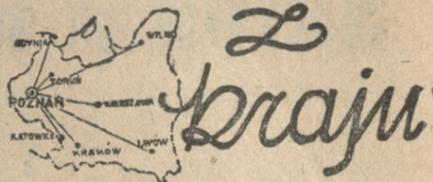
(k) **Bezpłatny kurs księgowości przebitkowej** odbędzie się, jak nar informują, dnia 15, 16 i 17 czerwca br. o godz. 18.30 do 21 w Wyższej Szkole Handlowej. Ze względu na ograniczoną ilość miejsc zaleca się, by zainteresowane firmy zgłosiły swoich księgowych poprzednio telefonicznie pod nr. 10-39, gdzie też uzyskać można bliższe informacje.

Z ZAGRANICZNY

(z) **Sen. Caillaux za dewaluacją franka.** Po wystąpieniach b. min. Germaina Martina i prof. Charlesa Rista, którzy wypowiedzieli się w sposób kategoryczny za rewizją po-

lityki finansowej Francji, zabrał głos z kolei b. premier i przewodniczący komisji finansowej senatu Caillaux, stając w rzędzie zwolenników przystosowania kursu franka do obniżonych kursów innych walut. W artykule, ogłoszonym w dniu 11 b. m. w dzienniku „La Republique”, Caillaux domaga się wyrównania kursu franka, co powinno być dokonane najpierw w porozumieniu z krajami bloku złotego, a następnie — z innymi wielkimi narodami o walutach niestabilizowanych, co łącznie z całym szeregiem umów handlowych powinno przynieść światu pokój walutowy i uspokojenie gospodarcze. Następnym wyrównania kursu franka będzie dewaluacja, ale już teraz istnieje ona w sposób potencjonalny. Zresztą z chwilą, gdy zostanie odbudowana normalna wymiana gospodarcza i nastąpi powrót do dobrobytu, korzyści, wynikłe z tego, zrównają przejściowe trudności, jakie wywołać może dewaluacja.

(z) **Rząd holenderski w dalszym ciągu sprzeciwia się dewaluacji.** Przemawiający w dyskusji w izbie stanów generalnych minister skarbu dr. Oud oświadczył ponownie z naciskiem, że „rząd holenderski nie widzi w dewaluacji żadnego ratunku w obecnych trudnych czasach; to też, dopóki obecny gabinet będzie u steru, nie należy się spodziewać, ażeby rząd dobrowolnie zgodził się na dewaluację, dyskutowanie zaś na ten temat wytwarza jedynie niepokój i powoduje ucieczkę od florena”. Jak widać, rząd Colijna, w dalszym ciągu mocno stoi **za gruncie nienaruszalności waluty.**

AFERA FALSZERSKA 100-DOLAROWYCH BANKNOTÓW

Przed rokiem wysłała na jaw sprawa o podrobionych banknotach 100-dolarowych, która teraz niewątpliwie wnet znajdzie się na wokandy sądowej. Ujęto wówczas w Warszawie niejakiego J. Majtelesa ze Lwowa, który puszczał w obieg owe banknoty. Były one tak zresztą podrobione, że prawie nie do odróżnienia od prawdziwych. Wkrótce jednak aresztowanego wypuszczono na wolność, gdyż okazało się, że nie ponosił w tej sprawie żadnej winy, otrzymawszy banknoty podrobione z kantoru wymiany Kamenera we Lwowie, a ten od niejakiego Freiburga false Ziebla, mieszkającego wówczas w Wiedniu. W Polsce tych banknotów pojawiło się ogółem na około 50 tysięcy złotych.

Rozpoczęło się poszukiwanie Freiburga czy Ziebla. W Wiedniu był, ale wówczas się ulotnił. Tak samo potem w Berlinie i Bukareszcie. Wreszcie w tych dniach pojawił się w Gdańsku i Gdyni, gdzie go wreszcie policja dostała w swe ręce w chwili, gdy zamierzał okrętem przenieść się znów gdzieś indziej. Oszusta, który podawał się za pianistę angielskiego, odstawiono do Warszawy i następnie do Lwowa, gdzie stanie przed sądem.

TRZY ZBRODNIARKI PRZED SĄDEM

W Łodzi sąd okręgowy rozpatrywał sprawę trzech kobiet, które w grudniu ub. roku w bestjałski sposób zamordowały niejakiego Stanisława Kubiaka. W zbrodni brały udział 47-letnia Agnieszka Bielczyk, jej 27-letnia córka Zofja, oraz 25-letnia Anna Jabłońska, które po dokonaniu zbrodni poćwiartowały trup, a następnie w paczkach podrzuciły go w poszczególnych częściach miasta. Rozprawa sądowa odbyła się przy zakniętych drzwiach. Sąd skazał Bielczykową na 15 lat, jej córkę na 10 lat i Jabłońską na 12 lat więzienia.

ZBIEGLI Z WIĘZIENIA

Z więzienia w Rudzie na Śląsku po wymamaniu żelaznych krat zbiegli dwaj więźniowie, Stefan Kwoka i Stefan Gwizdoł, którzy tegoż dnia wyrokiem sądowym skazani zostali każdy na półtora roku pozbawienia wolności. Nie tracąc czasu, ratowali się ucieczką, zanim nastąpiło przeniesienie ich w bezpieczniejsze miejsce. Zbiegów dotychczas nie ujęto.

OSKARŻONY PISARZ HIPOTECZNY W ŁOMŻY

Przed sądem okręgowym w Łomży znalazła się głośna sprawa o nadużycia, popełnione w wydziale hipotecznym tego sądu.

Na ławie oskarżonych zasiadł Stanisław Mikulowski, pisarz hipoteczny, oraz Józef Borawski, urzędnik tegoż wydziału. Mikulowski, znany na terenie Łomży działacz „sanacyjny”, jest oskarżony o to, że od stycznia 1927 r. do 24 stycznia 1935 r., będąc na stanowisku pisarza hipotecznego, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej pobrał w 1931 wypadkach za czynności hipoteczne opłaty wyższe, niż to przewiduje odpowiednia taksa, a do księgi kontroli wpisywał jako pobrane sumy niższe, a nadwyżkę sobie przywłaszczył. Ogółem Mikulowskiemu zarzuka prokuratura przywłaszczenie przeszło 115 tysięcy złotych.

Józef Borawski oskarżony jest o to, że udzielił Mikulowskiemu pomocy przez zapisywanie w księgach kontroli niższych, aniżeli były wpłacane za czynności w hipotece.

PROCES PRZECIWKO DENUNCJANTOM ŻYDOWSKIM

Głośna sprawa z czasów wojny światowej, Żydów Mehla i Ickowicza, którzy z zemsty obwinili o szpiegostwo na rzecz Rosjan pp. Kazimierza Skrzypińskiego i Antoniego Bobrowskiego, narażając ich na rozstrzelanie, rozpoczęła się dnia 12 czerwca rb. przed sądem okręgowym w Kaliszu.

Zainteresowanie sprawą wśród społeczeństwa jest bardzo wielkie. Wśród Żydów zaniepokojenie o majątek Mehla i Ickowicza.

PRZEMYCANIE SACHARYNY Z NIEMIEC

Straż graniczna pod Katowicami zatrzymała niemieckie auto, w którym znaleziono maskowaną skrytkę, a w niej przemycane towary, głównie sacharynę. Przez trzy lata auto niemieckie przemycало tę sacharynę. Szofer został aresztowany, a poza tem aresztowano ponadto czterech przemytników z Katowic. Przemyt sacharyny i innych towarów samochodami z Niemiec odbywał się codziennie.

PRÓBA BALONU Z GAZEM ZIEMNYM

W Sanoku dokonano ciekawego eksperymentu. Mianowicie balon „Sanok” napełniono gazem ziemnym, poczem balon wystartował. Jeżeli nośność gazu ziemnego okaże się odpowiednią, będzie się odtąd stale napełniać balony gazem ziemnym, a nie jak dotąd, gazem świetlnym.

Krakowski świat robotniczy

„Na froncie strajkowym” — „Wolność przekonań” a „święto” 1 maja — Walka o duszę krakowskiego robotnika — Narodowy ruch robotniczy

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego”)

Kraków, w czerwcu

Kraków od paru miesięcy żyje pod znakiem strajków. Można powiedzieć, że rozbiła się bania ze strajkami. Dzienniki krakowskie otwały nową rubrykę: „na froncie strajkowym”.

„Front strajkowy” ma pewne podobieństwo z frontem wojennym. I tu mamy komunikaty o zwycięstwach i klęskach, a nawet o zabitych i rannych.

Prawie wszystkie krakowskie strajki mają charakter strajków „okupacyjnych”. Nazwa ta traci terminologię wojenną. Socjaliści chętniej mówią o strajku „polskim”. Nie leży w interesie polskości, aby się ta nazwa utarła. Okupacja fabryki przez robotników jest niewątpliwie bezprawiem, a przymiotnik „polski” jest dla nas zbyt drogi i cenny, aby go w takim przypadku nadużywać.

„Okupanci” uprzyjemniają sobie pobyt we fabryce, jak mogą. Słuchają radja lub patefonu. Niekiedy taki strajk ma przebieg wesoly, niekiedy smutny. Naprzykład w „Sempericie”. Ta nieznaną przedtem fabryka stała się teraz głośna. W pochodzie pierwszomajowym powszechną uwagę zwracał duży, rzucający się w oczy transparent, niesiony przez robotników „Semperitu”.

Strajk obejmuje coraz to inne gałęzie produkcji. Mieliliśmy strajki w fabrykach czekolady, co ostatecznie na szerszych warstwach nie odbija się ujemnie, ale mieliśmy także strajk piekarzy, który biedniejszej warstwie dał się dobrze we znaki.

Wiele kłopotu jest ze zlikwidowaniem strajku robotników, mających styczność z ruchem budowlanym. Wprawdzie strajk właściwych robotników budowlanych zakończony został z końcem kwietnia orzeczeniem nadzwyczajnej komisji rozjemczej, ale niebawem zaczęli strajkować piaskarze, ceglarze, robotnicy w wapieniakach i stolarze.

Co jakiś czas życie gospodarze Krakowa wstrząśnięte jest nowym strajkiem. Tylko komornicy i egzekutorzy nie chcą jakoś zastrajkować...

*

Przyczyną wybuchu strajku jest najczęściej — niemal wyłącznie — zbyt niskie wynagrodzenie za pracę. Oprócz podwyższenia płac robotnicy żądają niekiedy przyjęcia do pracy wydalonych robotników. W jednym tylko wypadku było odwrotnie. A jest to wypadek tak charakterystyczny, że warto mu poświęcić nieco uwagi.

Robotnicy fabryki „Agromechanika” okupowali fabrykę i zażądali wydalenia z pracy trzech swoich kolegów. Jakieżżeb „zbrodni” dopuścili się ci trzej koledzy? Oto nie chcieli wziąć udziału w „święcie” 1 maja.

Właściciel fabryki Żyd Goldkorn ugiął się przed terorem i wyrzucił nieszczęśliwych robotników.

Fakt ten dowodzi, do czego może doprowadzić fanatyzm socjalistyczny. W teorii mówi się wiele o „tolerancji” i „wolności przekonań”, w praktyce wygląda to jednakże zupełnie inaczej.

Warstwa robotnicza w Krakowie jest niestety podatna na terror. Nie można się temu dziwić, jeżeli się weźmie pod uwagę, że dla robotnika, zwłaszcza obciążonego rodziną, kwestja pracy jest zarazem kwestją egzystencji. To też groźba wydalenia z pracy można go zmusić do niejednego. Wiedzieli o tem organizacje „sanacyjne”, korzystając z tego, powiększały swoje szeregi; wiedza o tem socjaliści i przy pomocy teroru chcą przyciągnąć robotników na swoją stronę.

*

„Powrotna fala” (od związków „sanacyjnych” do socjalistycznych) jest faktem niewątpliwym. Jednakże niektórzy publicyści zbyt wielką do niej przywiązują wagę. Nie brakuje takich, którzy z niepokojem mówili o „kursie na lewo”, „wzroście socjalizmu” i t. d.

W rzeczywistości ta „przeprowadzka” jest ze stanowiska narodowego sprawą obojętną. Przynajmniej na te-

renie krakowskim. Jeśli chodzi o demagogię lewicową, niema żadnej różnicy między organizacjami „prorządowymi” a „socjalistycznymi”. A nawet nie można przeciwstawić tych nazw, bo jedne i drugie organizacje są socjalistyczne. W pochodach pierwszomajowych Z. Z. Z., Legion Młodych i... Z. P. M. D. brały udział w braterskiej zgodzie z organizacjami P. P. S.

„Falowanie” w obrębie organizacji socjalistycznych (prorządowych i opozycyjnych) jest objawem walki konkurencyjnej a nie programowej. Wspólną cechą obu walczących stron jest to, że obie chętnie przyjmują sukurs ze strony komunistów, oraz że obie pozostają pod komendą Żydów.

Komuniści krakowscy, ze względów oportunistycznych nie występują samodzielnie. Skwapliwie korzystają z „przytułku” w legalnie istniejących organizacjach socjalistycznych (także „sanacyjnych”), gdzie mogą „działać” bez żadnej przeszkody.

Krakowskie procesy komunistyczne wykazały, że władze komunistyczne wydały członkom partii polecenie

wchodzenia do takich organizacji jak n. p. „Strzelec” i Z. Z. Z. Komuniści prowadzą tę taktykę konsekwentnie. Uważają ją za najlepsze „przysposobienie” do ewentualnej „rozwrywki”.

*

Narodowy ruch robotniczy przeżywa w Krakowie okres tworzenia się. Wpływy żydowskie zbyt długo oddziaływały na duszę robotnika krakowskiego, by mógł się z nich od razu otrząsnąć. Dopiero w ostatnich latach, pod wpływem Obozu Narodowego, robotnik ten zaczyna sobie uświadamiać, że idzie na pasku żydowskiego socjalizmu. Tworzenie „Pracy Polskiej” przyjęli robotnicy z wielkim zadowoleniem. Wielu robotników w przedsiębiorstwach publicznych sprzyja ruchowi narodowemu, a tylko z obawy przed szykanami nie wstępują do organizacji narodowych. A jest rzeczą charakterystyczną, że szykanuje się tylko narodowców, podczas gdy socjaliści a nawet komuniści cieszą się dużą swobodą.

Mimo przeszkód narodowy ruch robotniczy rozwija się w Krakowie z każdym dniem.

Krakowski robotnik zaczyna rozumieć, że dla obrony swych praw nie potrzebuje żydowskich pośredników i że tylko organizowanie się w narodowych związkach może mu przynieść poprawę losu.

T. MILDNER.

100 filiżanek z jednego kilograma
Pg 4825-62,318

nych stron wychowania sowieckiego, o których tak często wspominają nawet pisma bolszewickie. (KAP.)

Krzywdza inwalidów cywilnych

W sali Królowej Jadwigi odbyło się wielkie zebranie informacyjne Centralnego Związku Inwalidów Cywilnych. Na zebraniu tem nieściśle jeden z mówców podał do wiadomości, że od 1. 7. b. r. renty z ubezpieczenia społecznego nie należy już odbierać jak dotychczas na poczcie, lecz renty te będzie wypłacać Ubezpieczalnia u siebie. Jak nas poinformowano z miarodajnego źródła, tak nie jest.

Stało się jednak — jak nas informują — co innego; mianowicie zarząd miasta stoł. Poznania odmówił poświadczenia kwitów rentowych Zakładu Ubezpieczeń Społecznych — Oddział w Poznaniu, kierując odnośnych rentobiorców do Biura Zakładu, gdzie rzekomo mają odtąd być dokonywane te poświadczenia.

Poświadczenia te były dokonywane dotychczas przez odnośne Komisarjaty Policji wzgl. organa Zarządu miasta Poznania już od czasów zaborczych. W ostatnim czasie rozpoczął zarząd miasta pobierać od kwitów upoważniających do odbioru renty zaległej opłaty około 3 zł, tak że ten ubezpieczony, biedny nie mający grosza często na chleb codzienny, specjalnie poszkodowany już przez to, że musiał za rentą z jakichkolwiek powodów długo wyczekiwać, był jeszcze raz poszkodowany gdyż musiał zapłacić 3 zł, kwotę dla jego budżetu — przy i tak już niskich rentach — wcale nie taką małą.

Obecnie zarząd miasta odmawia poświadczenia (rzekomo) z powodu swej niekompetencji do tej czynności.

Skutek tego będzie ten, że kilkanaście tysięcy osób z wszystkich części miasta, częściowo n. p. z Osiedla Warszawskiego czy końca Górczyna lub Dębca, będzie musiało wędrować pieszo lub wydać ostatnie grosze (z małej renty) na przejazd tramwajem aby postarać się o wymagane na kwiecie rentowym poświadczenie.

Co będzie się działo w biurach Zakładu w dniu 1 każdego miesiąca? Jak długo starcy i inwalidzi będą musieli czekać na załatwienie?

I to tylko dlatego, że zarząd miasta po długich latach kompetencji uważa się naraż za niekompetentny?

Czy takie utrudnianie życia starcom i inwalidom pracy i sianie przeto ogólnego niezadowolenia w mieście leży w interesie zarządu lub samego miasta?

STRONNICTWO NARODOWE

bierze udział w procesji farnej w niedzielę 14 bm. Zbiórka na placu Kolejowym (Nowy Rynek) o godz. 8.

KOŁO JEŻYCE

Kurs kandydatów odbędzie się w sobotę 13 bm. o godz. 20 na sali Stron. Narod., św. Marcin 65.

KOŁO LAZARZ-JEŻYCE

Zebranie plenarne, połączone z kursem kandydatów, odbędzie się w poniedziałek 15 bm. o godz. 19,30 na sali p. Tomikowskiego, ul. Szamarskiego 18.

Uchwała Koła Adwokatów w Bydgoszczy

Bydgoszcz. Niedawno odbyło się walne zebranie adwokatów bydgoskich, na którym po szerszym omówieniu zagadnienia przyjęto wszystkim głosami obecnych na zebraniu członków Koła Adwokackiego rezolucję treści następującej:

Mając na uwadze, a) że element żydowski, jak to potwierdzają w całej pełni ostatnie liczne aresztowania Żydów za działalność komunistyczną, jest czynnikiem rozkładowym w życiu społecznym i państwowym, b) że, jak to potwierdza przebieg zgromadzenia Izby Adwokackiej w Krakowie w dniu 23 listopada 1935 r., adwokaci-Żydzi w sposób bezwzględny i rażąco wykorzystując swoją liczebną przewagę, obrażają uczucia narodowe Polaków i godność zawodową adwokatury polskiej, Koło Adwokatów w Bydgoszczy uchwała:

1. Zabronić adwokatom-Polakom przyjmowania na aplikację adwokacką kandydatów-Żydów, jak również dalszego przetrzymywania na aplikacji adwokackiej takich kandydatów;
2. Zabronić adwokatom-Polakom

powierzania adwokatom-Żydom swego zastępstwa (substytucji);

3. Zabronić adwokatom-Polakom utrzymywania stosunków towarzyskich z adwokatami-Żydami, jak również z adwokatami-Polakami, nie stosującymi się do niniejszej uchwały. Pod pojęciem „Żyda” rozumie się także i wychrztów;

4. Dążyć do zapewnienia Polakom wyłącznego decydującego stanowiska w Adwokaturze Polskiej;

5. Dążyć za pośrednictwem władz korporacyjnych do natychmiastowego zatamowania dopływu Żydów do adwokatury;

6. Wezwać polskie społeczeństwo do solidarnego współdziałania z Adwokaturą Polską w jej wysiłkach utrzymania adwokatury na wysokim poziomie etycznym i uwolnienia jej od elementów obcorasowych.

*

Powyższa uchwała bydgoskich adwokatów będzie niewątpliwie przyjęta przez ogół społeczeństwa z żywym zadowoleniem i uznaniem. Powinna też znaleźć to poparcie, którego adwokaci spodziewają się w punkcie szóstym swojej uchwały.

Wychowanie sowieckie

Przez dłuższy czas Sowiety potrafiły za pośrednictwem swej propagandy interesować społeczeństwa zachodnie swymi pomysłami wychowawczymi i niektóre kraje, jak np. Ameryka, w dobrej wierze przyjmowały wieści o „rewelacyjnych” rezultatach nowych sowieckich metod szkolnych, poświęcając im nawet specjalną literaturę. Dziś, choć czasy się zmieniły i systemy sowieckie na całej linii zawiodły, tu i ówdzie pokutują jeszcze entuzjasci „nowocześniejszych” metod wychowawczych sowieckich. Tym entuzjastom warto polecić przeczytanie na źródłach sowieckich i komunistycznych opartego artykułu Jana Webera, ogłoszonego świeżo w liberalnym dzienniku „Journal de Genève”.

Sam system rządów komunistycznych — pisze Jan Weber — staje na przeszkodzie wszelkiemu wychowaniu, gdyż pomnaża liczbę dzieci opuszczonych wskutek deportowania i rozstrzelania dla racji politycznych rodziców lub przenoszenia ich do „sowchozów” i „kołchozów”, bardzo oddalonych od domu rodzinnego. — „Przejściowe” związki mężczyzn i kobiet oraz silnie rozwijająca się prostytucja również przyczyniają się do wzrostu liczby dzieci opuszczonych. Część tej młodzieży próbowano zorganizować w „Komsomole”, brak jednak wszelkich zasad moralnych w tej instytucji uczynił z tej młodzieży postrach kraju. Prasa sowiecka ubolewa nad jej „rozburzeniem”, lenistwem i rozluźnieniem obyczajów. Nie mówi się tu o „bezprzornych”

huliganach, przeciw którym nawet rząd sowiecki w roku ubiegłym wystąpił bardzo energicznie, całe masy skazując na śmierć głodową, a których nadal Rosja jest pełna. Idzie o młodzież „wychowywaną”. Oto, co o młodzieży szkolnej piszą gazety bolszewickie:

„Częstokroć tak ważne przedmioty nauczania, jak język rosyjski, języki obce i geografia, w szkołach naszych całkowicie są zaniedbywane” („Prawda”). „Chłopcy opowiadają rzeczy zaiste niepokojące o swym pobycie w internatach. Pozostawieni samym sobie, bawią się tam w wojnę, uzbrojeni w pałki i często robią sobie krzywdę; palą, strzelają z pistoletów własnego wyrobu, nieraz raniąc się wzajemnie...” (Izwiestja).

„Prawda” przedstawia również, że w jednej ze szkół „wzorowych” starsi uczniowie napastują a nawet gwałcą w czasie pauz uczennice, specjalna zaś komisja rządowa, powołana wskutek skarg do zbadania tej sprawy, nic w tem nie znalazła zdroźnego, uważając postępowanie niedorostków za „swoisty flirt”. Co się dzieje zresztą młodzieży, skobó przykład idzie zgóry. „Mołot” podaje fakty o gwałceniu uczennic przez nauczycieli. To samo stwierdzają „Izwiestja”.

Ale za to w każdej szkole istnieją różne „jacejki”, np. przysposobienia wojskowego, a przede wszystkim bezbożników!

Szkoda, że pp. wydawcy sowieckiego numeru „Piomyka” ze Zw. Naucz. Pol. nie podali również i tych ciem-

Wielka flota morska utrwała naszą niezawisłość polityczną i gospodarczą.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Niedziela
KALENDARZ RZYMSKO-KATOLICKI
Bazylię b. | Wita i Modesta mm.
KALENDARZ SŁOWIAŃSKI
Brzezimierz | Jolanty wd.

Słońca: wschód 3.23, zachód 20.16
Długość dnia 16 godzin 47 minut.
Księżyc: wschód 0.11, zachód 14.39
Faza: 5 dzień przed nowiem.

Czerwiec
14
NIEDZIELA

Ważne numery telefonów:
Pogotowia ratunkowe 66-66 i 55-55
Straż ogniowa 19-57, 30-50
Policja 9-21
Taksówki: Posój przy ul. Grunwaldzkiej 77-72, przy Rynku Jeź. 77-08
Biuro pocztowców: 28-36
Pocztowe biuro zleceń: 49-27
Dokładny czas: 55-66

Stan wody: + 0,90 mtr.

NOCNA SŁUŻBA APTEK.

Śródmieście: Apt. Pod Eskulapem, pl. Wolności 13. — Apt. Pod Złotym Lwem, St. Rynek 75. — Apt. przy pl. Sapieżyńskim 1. — Apt. na Chwaliszewie 76. — Jeżyce: Apt. Mickiewicza, ul. Dąbrowskiego 10. — Apt. Pod Opatrznością, ul. Dąbrowskiego 76 (róg Staszica). — Łazarz: Apt. przy Parku Wilsona, ul. M. Focha 47. — Górczyn: Apt. Karpińskiego, ul. M. Focha 158. — Wilda: Apt. przy Bramie Wildeckiej, Górna Wilda 3. — Apt. Fortuna, G. Wilda 96. — Sołacz: Apt. przy ul. Mazowieckiej 12. — Główna: Apt. przy Krzyżu, ul. Główna 19. — Staroleka: Apt. miejscowa.

KRONIKA MIASTA POZNAŃA

ZEBRANIA, ZJAZDY

— * **Stow. Polsko-Szwedzkie.** Zebranie towarzyskie z pogadanką, zagaloną przez dr. F. Böhma na temat „Pionierzy współpracy polsko-szwedzkiej” odbędzie się we wtorek, 16 b. m., w salach „Adrii”, plac Wolności, o godz. 20. Wstęp bezpłatny.

— * **Polsk. Tow. Przyrodnicze im. Kopernika.** Posiedzenie odbędzie się 16 b. m. o godz. 18 w sali wykł. Zakładu fizycznego Uniwersytetu (Coll. Minus, II p.).

WYKŁADY

— * **Polskim parowozem do Chin.** Na powyższy temat wygłosi p. Rotnicki referat na poniedziałkowym zebraniu Tow. Młodych Przemysłowców w Poznaniu. — Zebranie odbędzie się w lokalu posiedzeń ul. Podgórna 10, w poniedziałek, 15 bm. o godz. 20.

WYCHOWANIE, KURSY

— * **„Kurs kroju damskiego”** dla zawodowców odbędzie się w miesiącu lipcu. — Zgłoszenia do dnia 30 bm. przyjmują: Izba Rzemieślnicza oraz Instytut Rzemieślniczo-Przemysłowy Poznań, Wały Zygmunta Augusta 15, Dom Rzemieślniczy.

Zamiejscowym zapewniono tanie i wygodne kwatery — dojeżdżającym zniżki kolejowe.

WIECZORY, KONCERTY

— * **Śpiew na dobroczynność.** Jutro, w niedzielę, 14 bm. odbędzie się w sali św. Marcina interesujący popis wokalny. Uczniowie i uczenice prof. Marji Świeżawskiej wystąpią na rzecz Stow. św. Wincentego a Paulo przy parafii św. Michała z bogatym programem utworów muzycznych polskich i obcych. Początek o godzinie 20.

WYSTAWY

— * **Tow. Przyj. Sztuk Pięknych (plac Wolności 18).** Salony mieszczą obecnie wystawę „Morza Polskiego” Bronisława Bartla i bieżąca, w której udział biorą: Batorycki, Graczyński, Kornicka, Marczewski, Roguski, Smogulecki i Sonnwend. — Salon otwarty w dnie powszednie od godz. 11—17, w niedzielę i święta od godz. 12 do 15.

KRONIKA MIEJSCOWA

— * **Minister komunikacji w Poznaniu.** Wczoraj wieczorem przybył do Poznania, samochodem z Ostrowa, minister komunikacji Ulrich w towarzystwie dyr. departamentu mech. inż. Stodolskiego. W dniu dzisiejszym minister Ulrich odbył inspekcję w biurach i wydziałach D. K. P., Poznań, w szpitalu kolejowym przy ulicy Orzeszkowej i w głównych warsztatach kolejowych. Min. Ulrich opuści Poznań przypuszczalnie w dniu dzisiejszym.

Ostatnie popularne przedstawienie wielkiego filmu sensacyjnego z Sylvją Sidney

OSACZONA

Wobec niebywałego powodzenia, jakim cieszył się wielki film sensacyjny z Sylvją Sidney p. t.: „OSACZONA”. Dyrekcja kinoteatru „Słońce” na ogólne życzenie Szan. Publiczności urządza dodatkowo jeszcze jedno — tym razem już nieodwołalnie ostatnie popularne przedstawienie tego wspaniałego filmu po cenach najniższych!!! Ostatnie przedstawienie filmu „OSACZONA” odbędzie się w niedzielę, dnia 14 czerwca o godz. 3 po poł. Niewątpliwie ostatnie przedstawienie filmu „Osaczona” cieszyć się będzie również wielkim powodzeniem i zgromadzi tłumy publiczności. Film „Osaczona” jest dla dzieci i młodzieży wzbroniony!!! Bilety po cenach najniższych: Cały parter 50 gr. Cały balkon 75 gr. są do nabycia w niedzielę, od godz. 12 w poł. przy kasie III kinoteatru „Słońce”.

zg 351/2

Rodacy amerykańscy w Poznaniu

Przez dzień wczorajszy bawiła w naszym mieście część wycieczki polsko-amerykańskiej, która przybyła do Gdyni statkiem „Batory”. Rodacy, przybywszy rano w liczbie 40 osób, zwiedzali przez cały dzień pamiątki

Polacy amerykańscy przed Pomnikiem Wdzięczności

— * **Muszla w parku Wilsona będzie gotowa około 15 lipca br.** Jak już donosiliśmy, w parku Wilsona, na miejscu rozebranego pawilonu hut szklanych ma być zbudowana muszla dla koncertów symfonicznych, jakie będą się tutaj odbywały latem. Muszla, która stanie poza dawnym pawilonem, mieć będzie kształt pro-

Prace wstępne przy budowie muszli w Parku Wilsona zostały już rozpoczęte.

stokątny, tył zaś zaokrąglony. Pomyślano ją w konstrukcji drewnianej. Dokoła muszli, brawnie malowanej, urządzone zostaną pergole, których dekoracją zajmie się dyr. ogrodów miejskich.

Obecnie przeprowadza się w parku Wilsona prace ziemne nad muszlą i zwozi materiał do budowy. Ukończenie budowy przewidziane jest około 15 lipca br., pierwsze zatem koncerty symfoniczne w parku rozpoczną się w drugiej połowie lipca. (sk.)

— * **Dziesięciolecie firmy „Ika”.** Dziesięciolecie istnienia firmy obchodzą w tych dnach fabryka wafli „Ika” w Poznaniu, na Chwaliszewie 68. Przy spo-

p. K. Czajka, wł. firmy „Ika”.

sobności godzi się przypomnieć, że właściciel firmy p. Kazimierz Czajka dzięki energicznej i wytrwałej pracy doprowadził przedsiębiorstwo ze skromnych zaczątków do obecnego rozwoju. Kupiec z zawodu, po przebiegu kampanii wojennej na froncie zachodnim, udziale w walkach o wyzwolenie Wielkopolski i o Lwów, wrócił p. Czajka do zawodu kupieckiego. W 1926 r. założył fabrykę wafli, którą przed trzema laty przeniósł do nowych ubikacji na Chwaliszewie 68.

Firmie „Ika” która notuje tak piękny rozwój, życzymy z okazji dziesięciolecia istnienia najpomniejszego rozwoju. (kl.)

historyczne i osobliwości stolicy wielkopolskiej, oprowadzani przez przewodniczącą „Orbisu”, a w nocy przed pierwszą odjechali do Krakowa.

Członkowie wycieczki należą przeważnie do Sokola amerykańskiego, druhowie i druchny w pięknych mundurach błękitnych. Kierownik wycieczki, druh Krukowski z Massachusetts, urodzony już w Ameryce, opowiadał nam, że jest w Polsce po raz pierwszy od czasu, gdy służył w armii Hallera.

Także i reszta zwiedza kraj macierzysty po raz pierwszy. Podkreślić należy z uznaniem, że wszyscy uczestnicy wycieczki, zwłaszcza młode druchny i druhowie, mówią po polsku bardzo dobrze. Druchny te i druhowie mają pozostać w Polsce na kilkutygodniowym kursie sokolim w Małopolsce wschodniej. Rodacy amerykańscy nie mieli wprost słów uznania dla wygód i porządku na naszym „Batorym”, podnosząc zwłaszcza uprzejmość kapitana Borkowskiego, oficerów i całej załogi.

Wieczór goście amerykańscy spędzili na miłej i serdecznej pogawędce z członkami Przewodnictwa Dzielnicy Wlkp. Sokola, przyczem dh. Krukowski stwierdził w krótkim przemówieniu, że duch sokoli — jak się przekonuje — jest ten sam zarówno w Ameryce, jak i w kraju. O godz. 21 druchny amerykańskie udały się z druchną prezeską Rozmiarkową na posiedzenie gniazda sokolic poznańskich, Poznań XII, gdzie po serdecznym powitaniu przez drch. prezeskę Zofję Herniczkową, z zainteresowaniem wysłuchały wykładu red. Kędzińskiego o księdzu Piotrze Skardze.

Wkońcu należy jeszcze stwierdzić, że rodaczkom i rodakom z Ameryki Poznań podobał się bardzo. Zapewniali, że wynoszą stąd wrażenie jak najmiłsze.

— * **Zarząd miejski** podaje do wiadomości, że w czasie od 15 bm. do 20 bm. odbędzie się przegląd koni i wozów na Błoniach Wildeckich przed stadionem miejskim. — Blizsze szczegóły zawierają obwieszczenia na słupach reklamowych.

— * **Przetargi zarządu miejskiego.** Zarząd miejski rozpiął przetargi na roboty ciesielskie, ziemne i murarskie przy budowie szkoły powsz. i przedszkola na osiedlu w Naramowicach oraz na brukowanie ulic Klemensa Janickiego na Jeżycach, św. Wawrzyńca na Sołacz i ul. Wolsztyńskiej koło hippodromu.

Terminy o do robót przy budowie w Naramowicach mijają 24 bm., co do prac brukarskich dnia 18 bm. Szczegóły co do prac w Naramowicach w wydziale budownictwa przy ul. Nowej 10, co do prac brukarskich w hotelu „Polonia”, pokój 369.

— * **Wyjazd francuskiego lotnika.** Dziś o godz. 16 wyjeżdża samolotem z Poznania do Warszawy francuski lotnik płk. Chambe, który w dniu wczorajszym wygłosił w Coll. Minus ciekawy odczyt o lotnictwie francuskim. W Warszawie płk. Chambe powtórzy swój odczyt. (sk.)

— * **Przyw. żeńskie gima. SS. Urszula-nek.** Egzamin dojrzałości zdały pp.: Bocheńska Helena, Bocheńska Irena, Bogacka Barbara, Bogajska Bogumiła, Budzińska Anna, Chodyńska Zofja, Dzierżbicka Barbara, Hickiewiczówna Irena, Jezierska Izabela, Kmiecikowska Barbara, Kobusówna Jolanta, Kossowska Jadwiga, Kowalska Ewa, Leszczyńska Stefania, Majówna Marja, Mielcarzewiczówna Mira, Niemczykiewiczówna Zofja, Petri Irena, Poradzewska Wanda, Radajewska Leonja, Rassumowska Zofja, Roźmiarkówna Jadwiga, Sadzińska Halina, Szelkiewiczówna Zofja, Szulcówna Danuta, Szyllerówna Anna, Świecznikówna Monika, Thielówna Marja, Wanicka Zofja, Weselikówna Halina, Wlazłówna Helena.

— * **Maturzyści w gima. im. św. Jana Kantego.** W państwowym gimnazjum im. św. Jana Kantego w Poznaniu zdali egzamin dojrzałości: Witold Bogajski, Egon Dąbrowski, Bernard Draheim, Alfred Frankowski, Janusz Gilewicz, Tadeusz Giżyński, Augustyn Kamps, Józef Krojniak, Henryk Maisel, Leon Okińczyc, Sylwester Pal-luth, Tadeusz Pawliński, Zbigniew Pelczyński, Jan Skrzydlewski, Zenon Sobierajski, Zbigniew Szczepski, Adam Szulc, Zenon Weinert, Mirosław Zawodny.

Stanisław Dutkiewicz, Józef Firlej, Witold Gayzler, Karol Gorzelniak, Lech Hempowicz, Konrad Kubis, Stanisław Kuffel, Mieczysław Patzer, Roman Podoliński, Henryk Popek, Feliks Prumbs, Joachim Przymuszyński, Edmund Sibilski, Bogdan Szorski, Marjan Wesper, Kazimierz Zamy-słowski, Stanisław Żelazek.

— * **Egzamin maturalny w gima. im. Serca Jezusowego.** W prywatnym żeńskim gimnazjum pod wezw. Najsw. Serca Jezusa w Poznaniu złożyły egzamin maturalny następujące abiturjentki: Katarzyna Bartkiewiczówna, Marja Bąkowska, Irena Betlejewska, Irena Chmielewska, Czesława Cywiłówna, Stefania Da-

KRONIKA TOWARZYSKI

Restauracja w Hotelu Polonia, Grunwaldzka 18, poleca bezpłatnie salę nowo-odrestaurowaną i pokoje klubowe na wszelkie uroczystości. Kuchnia wyborowa. Ceny niskie. Wieczorem dancing. dg 4515

Ostatni dzień procesu oszustów pożyczkowych

Dziś w ostatnim dniu procesu przeciwko Kordaszowi i tow., oskarżonym o oszustwa pożyczkowe, sąd odczytał cały szereg dokumentów. M. in. został odczytany list samobójczy Magdale-ny Szur, pisany przed popełnieniem samobójstwa, w którym ofiara oszukań-czych machinacji Kordasza wyraźnie zaznacza, że powodem targnięcia się na życie jest utrata 9700 zł, zabranych w podstępny sposób przez Kordasza. Po zamknięciu przewodu sądowego nastąpiły przemówienia prok. Anca oraz obrońców oskarżonych adw. Piekarskiego i Nowickiego. Publikacji wyroku spodziewać się należy najwcześniej w poniedziałek. (m)

kiewiczówna, Czesława Gargantesiewi-czówna, Irena Ikertówna, Halina Komp-fówna, Zofja Koszańska, Bogumiła Kowa-likówna, Regina Królikówna, Ludgarda Melcerówna, Lucja Meyzówna, Marja Paz-derska, Zofja Skoroszewski, Halina Sto-pianka, Halina Suchankówna, Wanda Talarczykówna, Izabela Thomasówna, Le-onja Żyźniewska. Zofja Skoroszewska i Izabela Thomasówna zostały zwolnione z ustnego egzaminu. (pl.)

— * **Otwarcie nowego składu f-my Stró-żyk** nastąpi w dniu 17 bm. o godz. 10 przy ul. św. Marcina 23.

Troski mieszkańców Poznania

— * **Jeszcze w sprawie skasowanego przystanku przy ul. Fredry.** Okazuje się, że ogół mieszkańców naszego miasta jest nadal zupełnie nie poinformowany co do tego, iż dyrekcja P. K. E. z nieznanych powodów przeniosła przystanek tramwajowy z ul. Fredry (koło cukierni p. Brzezewskiego) przed gmach Banku Cukrownictwa. Ludzie tak się przyzwyczaili do tego przystanku, że nadal czekają gromadnie tam na tramwaj i nie stwierdzają wcale braku tablicy przystankowej.

Wczoraj, w piątek, o godz. 14.30, gdy przez ul. Fredry przejeżdżał tramwaj linii nr. 6, przy nieistniejącym przystanku czekała grupa osób, w tem kilka pań z paczkami. Gdy tramwaj na skręcie, koło kolektury Langera, zwolnił biegu, ludzie, czekający przy skasowanym przystanku, zeszli na jezdnię i zdziwili się bardzo, gdy tramwaj minął ich bez zatrzymania. Jedna z pań usiłowała wskoczyć do jadącego wozu i mało co nie upadła. Uwag i złorzeczeń pod adresem P. K. E. było coniemniara, tak przy skasowanym przystanku, jak i wśród pasażerów tramwajowych, obserwujących tę scenę.

Okazuje się, że wszelkie zmiany przystanków tramwajowych, szczególnie frekwentowanych, należy przeprowadzać stonoiwo, to znaczy, poinformować publiczność zawczasu o zamierzonej zmianie i podać jej przyczyny tejże, a nie zaskakiwać ją zmianą popularnego przystanku w ciągu jednego dnia. (z.)

RÓŻNE

— * **Zakład Ubezpieczeń Społecznych** podaje do wiadomości zainteresowanym, że zaległości z tytułu składek ubezpieczeniowych za okres przed 1. 1. 1934, mogą być spłacane obligacjami 3-proc. premiowej pożyczki inwestycyjnej z r. 1935 po kursie o 10 proc. wyższym od notowanego na giełdzie warszawskiej, nie wyżej jednak niż 35 zł za 100 nominalnej wartości.

KRONIKA WYPADKÓW

— * **Zderzenie wozu z tramwajem.** Na placu Świętokrzyskim zderzył się wóz Stanisława Wysockiego z Ładu w powiecie konińskim z tramwajem linii 4. Podczas zderzenia tramwaj uległ uszkodzeniu. Na szkodzenie wypadku w ludziach nie było. (kl.)

KRONIKA POLICYJNA

— * **Żydowski złodziej kieszonkowy na procesji.** Podczas procesji Bożego Ciała na Wildzie przytrzymał na gorącym uczynku 28-letniego Żyda Alfreda Wajnsztajna, który ostatnio mieszkał w Łodzi. Żydowski złodziej kieszonkowy przytrzymał w chwili, gdy usiłował okraść p. Katarzynę Piekarek, mieszkającą przy ul. Pamiątkowej 9. Wajnsztajna odstawiono do aresztu policyjnego. Dalsze dochodzenia przeprowadza przeciw niemu komisariat III. (kl.)

— * **Zemsta za zwolnienie z pracy.** Na cmentarzu ewangelickim na Szelagu postrzelono zarządcę tego cmentarza, p. Emilia Simscha. Obchodzący cmentarz zarządcą usłyszał podejrzane szmery w krzewach, poczem z zasadzki padły strzały. — Raniiony dwukrotnie w łopatkę i ramię Simsch rzucił się w pościg za uciekają-

cym osobnikiem, nie zdołał go jednak dogonić. W toku wszczętych przez policję dochodzeń, przytrzymał jako sprawcę robotnika Ignacego Szymańskiego z Poznania (ul. Zielona 2), którego Simsch zwolnił niedawno z pracy. Poroniony p. Simsch udać się musiał w opiekę lekarską. Jest uzasadnione przypuszczenie, że postrzelenie Simscha było ze strony Szymańskiego aktem zemsty za zwolnienie go z pracy.

KRONIKA SĄDOWA

*** Zastawiał maszyny w restauracjach.** Tadeusz Grendel często lubił zaglądać do kieliszka. Niezawsze jednak starczyło mu na to pieniędzy. Wziął się więc na sposób, który pozwolił mu zaspokoić jego nadmierne pragnienie. Będąc dobrym mechanikiem, naprawiał on maszyny do liczenia i pisania, dostarczane przez miejscowe instytucje. W lutym r. Grendel po libacji w jednej z restauracji przy ul. Dąbrowskiego, nie mogąc uiszczyć rachunku, zastawił maszynę do liczenia, wartości 2000 zł, należącą do Zakładu Ubezpiecz. Społecznych i zobowiązał się maszynę wykupić w kilka dni. Oczywiście nie uczynił tego. W kwietniu tegoż roku podobny wypadek zaszedł w restauracji „Pod Piątką” na ul. Piekary, gdzie Grendel zastawił maszynę do pisania wartości około 400 złotych, należącą do Państwowego Banku Rolnego. Poszkodowani właściciele restauracji donieśli o tem policji, która się zajęła Grendlem. Sąd okręgowy w Poznaniu skazał Tadeusza Grendla za przywłaszczenie sobie maszyn, na łączną karę 3 mies. aresztu. (m.)

Z WIELKOPOLSKI

*** Chodzież.** Miniona niedziela stała pod znakiem wychowania i sprawności fizycznej. Odbyły się dwie imprezy: powiatowy dzień p. w. i w. f. oraz zlot harcerski. Zlot harcerski zgromadził uczestników z Chodzieży, Dzieżbowa, Kaczor, Margonina, Mirosławia, Morzevia, Szamocina, Ujścia. Po południu wzięli harcerze udział w otwarciu dnia p. w. i w. f. Na stadionie odbyły się popisy harcerszy, które spotkały się z gorącym aplauzem zebranej publiczności.

*** Gniezno.** Wielka procesja katedralna zgromadziła wielu wiernych, którzy wypełnili Bazylikę oraz plac Katedralny i przyległe ulice. Po sumie, odprawionej przez ks. biskupa Laubitz, wyruszyła procesja wokół Bazyliki. Ewangelję św. odśpiewali przy czterech ołtarzach: ks. kan. Grejner, ks. kan. Formanowicz, ks. infułat Szczyński i ks. infułat Krzeszkiewicz, a piękne pienia wykonał chór katedralny pod batutą ks. kan. Tłoczyńskiego. Na zakończenie procesji ks. biskup udzielił błogosławieństwa.

*** W niedzielę, 14 bm.** na hippodromie przy ul. Wrzesińskiej 17. p. a. l. urządził zawody konne. W programie konkurs hipiczny oficerski lekki, wyścigi zaprzęgów, konkurs hipiczny podoficerski, gonitwy rycerskie i inne.

*** Gnieźnieńskie Koło Ziemianek** obchodzi 16 czerwca rb. w Gnieźnie 25-lecie swego istnienia. O godz. 10 msza św. w Bazylice, o godz. 11 akademja w sali Prymasowskiej. (br.)

*** Grodzisk.** W tegorocznym strzelaniu został królem kurkowym p. Antoni Szaj, I. rycerzem p. Władysław Kiciński, II. rycerzem p. Jan Puszczyński. Nagrody zdobyli pp.: Nowicki, dyr. Thum i St. Królkowski.

*** We wtorek, 16 b. m.** przyjeżdża Teatr Narodowy i wystawi komedję „Matura”. Początek przedstawienia o godz. 20.30 w sali hotelu Jarosza.

*** W ub. środę** odbył się wybór dyrektora Miejskiej Kasy Oszczędności. Wpłynęło 30 zgłoszeń, a do ściślejszego wyboru zakwalifikowano 3. Wybrany został na dyrektora M. K. O. p. K. Haupe z Kostrzyna.

*** Sąd grodzki w Grodzisku** zasądził kier. szkoły Rejdycha z Kobylnik na karę bezwzględniego aresztu przez 2 tygodnie. P. Rejdych, jeden z filarów miejscowej „sanacji”, w brutalny sposób zepchnął nauczycielkę p. Kotlarską ze schodów w kościele farnym. Pan ten znany jest z swych występów antynarodowych. (gf)

*** Inowrocław.** Śmiałego napadu na zagrodę rolnika Józefa Sawickiego w Księżnej Kepce dokonało kilku zamaskowanych bandytów. Steroryzowali oni domowników rewolwerami, żądając wydania pieniędzy. Przy mocowaniu się z napastnikami, Sawicki otrzymał trzy strzały rewolwerowe, tak iż w b. ciężkim stanie przewieziono go do szpitala. Bandyci zbiegli niepoznani.

*** Krucjata Eucharystyczna** par. farniej, skupiająca 370 dzieci, otrzymała pierwszy sztandar, którego poświęcenia dokonał ks. kan. Jaśkowski.

*** Nadzwyczajne zebranie** kupiectwa inowrocławskiego odbędzie się dnia 19 bm. o godz. 20 w sali hotelu Basta.

*** Organizacje P. W. i W. F. obchodzą** doroczną swoją uroczystość. Po mszy św. w kościele M. B. i defiladzie która odebrał plk. Mirgałowski, zebrały się w godzinach popoł. wszystkie stowarzyszenia na stadionie miejskim gdzie odbyły się pokazy.

*** W sądzie grodzkim** miała się odbyć licytacja huty szklanej „Ino”. Ze względu na brak reflektantów (cena wywoławcza wynosiła 240.000 zł) — licytacja nie doszła do skutku.

*** Do I Komunii św. przystąpiło** w Gniewkowie 160 dzieci. Mszę św. celebrował ks. prob. Mąkowski.

*** Kościan.** Teatr Narodowy z Poznania wystawia w dniu 13 bm. o godz. 20.15 na scenie hotelu Warszawskiego komedję Władysława Fodora pt. „Matura”.

*** Ruchowy** na tut. terenie P. C. K. zorganizował kurs ratownictwa ogólnego i przeciwgazowego. W dniu 9 bm. odbył się przed specjalną komisją egzamin, do którego stanęło 40 uczestników.

*** Wieczór wokalnemuzyczny** w wykonaniu solistów, orkiestry i chóru gimn. przy tutej. państw. gimn. przełożono z 7 na 14 bm. Występ odbędzie się o godz. 19.30 w auli gimnazjalnej.

*** Lustracja techniczna** kościańskiego okręgu „Sokoła” przeprowadzona zostanie w dniu 21 bm. w Sokolni przez delegatów Dzielnicy.

*** Nabożeństwa** w kościele farnym w Kościanie w niedzielę i święta począwszy od 11 bm. do 1 września br. odbywać się będą o pół godziny wcześniej, a więc I. msza św. o godz. 7, szkolna o godz. 8, wotywa o godz. 9, a suma o godz. 10. (mk)

*** Krotoszyn.** P. C. K. oddz. Krotoszyn urządził w ub. niedzielę uroczyste poświęcenie nowonabytego samochodu sanitarnego. Po mszy św. zebrał się na rynku liczny rodzice chrześni. Ks. dziekan Małecki dokonał uroczystego aktu poświęcenia. Następnie przeprowadzili miejscowe drużyny ratownicze P. C. K. pokazy transportu rannych i odbyły defiladę przed przedstawicielami władz miejscowych.

*** Abiturjenci kursu 5-a Państw. Seminarjum** Nauczycielskiego ofiarowali swoje pieniądze złożone w kasie samorządu klasowego w wysokości 26 zł na Fundusz Obrony Narodowej.

*** W Maciejewie, pow. krotoszyński,** spalila się stodoła wraz z przyległymi 2 chlewiami na szkodę rolnika Seraszeka Jana.

*** Dzień propagandy** spółdzielczości w naszym mieście obejmował: uroczystą akademję, pochód propagandowy po ulicach miasta, a wieczorem zabawę taneczną.

*** W ub. niedzielę** przystępowało około 300 dzieci do pierwszej Komunii św.

*** Powiatowy Komitet W. F. i P. W.** urządził dnia 14 b. m. na stadionie wojskowym „Dzień Wychowania Fizycznego”. (sh)

*** Luboń.** Procesja Bożego Ciała w tut. parafii odbędzie się po raz pierwszy w nadchodzącą niedzielę po sumie. (z. g.)

*** Lwówek.** P. Jan Mroczkiewicz z żoną swą Marią, z domu Markiewicz, obchodzi 13 bm. srebrny jubileusz pozycia małżeńskiego. P. J. Mroczkiewicz, członek zarządu Stron. Nar., dyrygent okręgowy i honorowy Koła Śpiewackiego, zaskarbił sobie u obywateli miasta Lwówka, jak i okolicy wielkie poważanie. Jubilatowi: „Szczęść Boże!”

*** Mosina.** Komitet Parafjalnej Akcji Katolickiej urządził w niedzielę, 14 bm. w lasku miejskim połączoną wenyę z powodu opuszczenia parafii przez ks. proboszcza Krajewskiego. Początek o godzinie 15. W programie: loteria fantowa, strzelanie, wędka oraz liczne niespodzianki dla dzieci i starszych. Pochód z orkiestra wyruszy z rynku o godzinie 3. Dochód z weny przeznaczy się na uporządkowanie otoczenia kościoła. (ms)

*** Ostroróg.** Z okazji 25-letniego jubileuszu koła śpiewaczego im. „św. Cecylii” odbył się w ub. niedzielę zjazd kół śpiewaczych należących do XV okręgu. Uroczysta msza św. odprawił ks. proboszcz Warasewski, poczem odbyła się akademja. P. Józef Preuss wygłosił podniosłe przemówienie. Członkami honorowymi mianowani zostali pp. Białasik Stanisław i Czaja Andrzej, Dondajewski Stanisław i Juracek Władysław. Pierwszą nagrodę w kategorii II zdobyły tow. śpiewu „Lutnia” Szamotuly i Wronki (po 24 pkt.) w kategorii III koło wiejskie Mrowino. Do jury poproszono pp. dr. Chojnackiego, prof. Broniewskiego z Poznania i rektora Gierszewskiego z Szamotul. Z okazji swego jubileuszu koło miejscowe wydało monografię zawierającą historję Ostroroga, zabytków jego oraz działalność 25-letnią koła. (sc)

*** Ostrów.** Wóz ciężarowy, naladowany ospą, najechał w ulicy Kaliskiej staruszka, niejakiego Franciszka Cegielnego. Starzec odniósł bardzo ciężkie obrażenia. Nieprzytomnego przewieziono do szpitala.

*** Pożar** wybuchł w Boże Ciało w Jaskółkach i strawił stodołę na szkodę gospodarza Rembielewicza.

*** Miasto** przystępuje do przebudowania ul. Fabrycznej i z tego powodu ulicę tę na przeciąg 2 tygodni dla ruchu kołowego zamknięto. (os.)

*** Rawicz.** W ub. niedzielę odbył się tu zjazd okręgu kół śpiew. 9 okręgu rawickiego w tut. strzelnicy. Udział w popisach wzięło dużo kół, z których wiele stało na bardzo wysokim poziomie śpiewaczym. Jury konkursowe stanowią pp. prof. Miętus z Poznania, Czesław Jakubowski z Burku i Aleksander Wlekiński z Krobi. O godz. 20 ogłoszono wynik zawodów i rozdano nagrody.

*** Na boisku P.W. i W.F.** odbyły się wyścigi motocyklowe. Impreza zgromadziła mnóstwo publiczności. Wynik wyścigów następujący: — bieg finałowy maszyn sport. 500 ccm: I. nagroda Olejniczak Pieszew, II. nagroda Kaczmarek Ostrów, III. nagr. Karliński Ostrów; bieg finałowy maszyn sport. 350 ccm: I. nagr.: Karliński Ostrów, II. nagr. Lipiński Ostrów, III. nagr. Obarski Krotoszyn; bieg finałowy maszyn turyst.: I. nagr. Obarski Krotoszyn, II. nagr. Blach Kepno, III. nagr. Szymkowiak Jarocin; bieg pocieszenia maszyn turyst.: I. nagr. Orplib Rawicz, II. nagr. Olejniczak Rawicz.

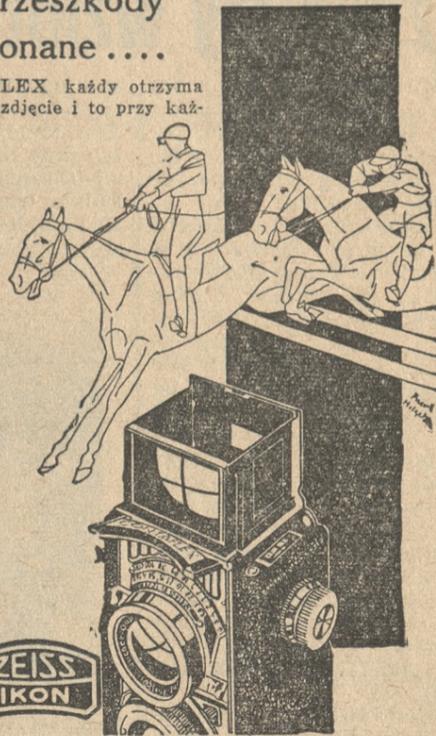
*** W powiecie** grasuje zaraza tyfusu. W Bartoszewicach zachorowało 24 osób, z których 4 zmarły. Kilka zachorzeń było w maj. Dłoni pomiędzy służbą dominjalną. W Sarnowie zachorowały 2 osoby: Władze czynią energiczne zarządzenia, celem zwalczania tej zakaźnej choroby.

Ostatnie przeszkody są już pokonane....

Kamera CONTAFLEX każdy otrzyma z pewnością dobre zdjęcie i to przy każdej pogodzie i każdym oświetleniu! Kamera CONTAFLEX bardzo ułatwia fotografowanie.

Dzięki temu, że CONTAFLEX jest kamerą lustrzaną z nastawieniem na matowce, osiąga się nią absolutną ostrość zdjęć.

Właściwy czas nświetlania zapewnia wbudowany w kamerę CONTAFLEX fotoelektryczny światłomierz. Specjalne prospekty wysyła na żądanie

Jeneralna Reprezentacja Dom Techn. Handl. J. Segalowicz, Warszawa, Moniuszki 2.

Tg 1056

Z POMORZA

*** Grudziądz.** Wskutek silnych opadów i niestabilnej pogody ostatnich dni, przerwane zostały tu wszelkie prace w polu.

— Uległ katastrofie na szosie pod Sarniakiem samochód, kierowany przez właściciela W. Sommerfelda, który z całym impetem wjechał na drzewo. Pieć osób odniosło cięższe obrażenia ciała. Rannych przewieziono do szpitala. S., który nie posiadał prawa jazdy, ponosi odpowiedzialność.

— W Zakurzewie dwóch Niemców, mianowicie Fibelkorn i Aforiusz, uzbrojonych w noże rzeźnicze, napadło rolnika Oskara Menke, któremu zadali kilka ran, naruszając płuca i nerki. Policja aresztowała sprawców. (gn.)

*** Toruń.** W miejsce zwolnionego starosty grodz. i pow. p. Skórewicza obejmuje urządowanie p. Tadeusz Bruniewski, dotychczas. naczelnik wydz. społeczno-politycznego wojew. stani-sławowskiego.

— W Teatrze Ziemi Pomorskiej odbył się występ Stefana Jaracza w nowoczesnej sztuce p. t. „Zamach”.

— W ostatnich dniach we wszystkich parafjach odbywało się bierzmowanie. Nastąpiło tu otwarcie ogrodu, boiska do gier sportowych i sceny letniej Kolej. Przep. Wojsk w ośrodku kulturalno-oświatowym K. P. W. przy ul. Grudziądzkiej.

— W dzień Bożego Ciała odbyła się tradycyjna wielka procesja z współudziałem J. E. ks. biskupa Okoniewskiego.

— Przed sądem grodzkim zasiadła na ławie oskarżonych rodzina Wiśniewskich, oskarżonych o kradzież świń. Wyrokiem sądu grodzkiego Józef i Bernard Wiśniewscy skazani zostali po 8 miesięcy więzienia.

— Ostatnio odbył się pogrzeb ś. p. Nowickiego, sekretarza Zw. Klasowych z Grudziądza, który zginął podczas demonstracji bezrobotnych w dniu 8 b. m. Pogrzeb odbył się w wczesnych godzinach porannych na cmentarzu przy ulicy Grudziądzkiej.

— Wkrótce przybędą do Torunia śpiewacy włoskiej sceny operowych pod dyrykcją Angelo Ferrari. Wystąpi również japońska śpiewaczka Toshiko Hasegawa.

— Po prawym brzegu Wisły wyłowiono zwłoki mężczyzny, niej. Leona Gołębiowskiego z Kalisza. Zwłoki leżały w wodzie od kilku godzin. Policja prowadzi dochodzenie, czy zachodzi wypadek, czy też zbrodnia.

Składki i pokwitowania

W administracji naszej złożono w dalszym ciągu:

Na ubogich miasta Poznania: J. M. z inicjatywy prof. dr. Jezierskiego 10 zł. — Razem z poprzednio pokwitowanymi 118,50 złotych.

KSIĘGI STANU CYWILNEGO

Zapowiedzi.

Dnia 12 b. m. wywieszono następujące zapowiedzi (osoby, przy których nie jest podana miejscowość, mieszkają w Poznaniu):

Stud. W. S. H. Wiktor Reinhard z Szydłowa Wsi, pow. mławski, i Tomira Kempniska; fotogr. Drahomir Michaleczyk i eksp. Helena Kominiowska; rob. Godziszewski Karasiński i Helena Dubiszówna; plut. 7 bat. teleg. Jerzy Nowak i naucz. muzyki Wiktorja Tomaszewska w Lesznie; szereg. Kazimierz Sobalak w Bydgoszczy i gospod. Juljanna Łukaszewska; owd. rob. Andrzej Ismer i owd. Magdalena Gonschor z d. Wilczyńska; rozw. kup. Paweł Kijańczyk i Marja Milewska; litogr. Stefan Wojciechowski i nakład. Zofja Józwiakówna; inż. leśny Włodzimierz Kneblewski w Międzychodzie i Wanda Peterson w Kuźnicy, powiat grodzki; introlig. Antoni Dudziak i Ewa Koslikówna.

Zgony.

Dnia 12 czerwca 1936 r. zapisano następujące zgony: Konstancja Baraniakowa z domu Duszczałkówna, 45 lat; Walenty Szymkowiak cieśla, 61 lat; Franciszka Jankowiakowa z domu Wrembkówna, wdowa, 77 lat; Katarzyna Wiśniewska z domu Schmidówna, wdowa, 85 lat; Andrzej Kegel, robotnik, 52 lat; Andrzej Kiliński, 10 minut; Janusz Galeski, 9 dni; Genowefa Wargulanka, 5 mies. 27 dni; Regina Goryniana, 1 rok, 5 mies. 29 dni; Wanda Stajkowska, 3 dni; Jan Dabkiewicz, rybak, 77 lat; Jan Szlandrowicz, cieśla, 67 lat; Józef Kegel, ślusarz, 23 lat; Zdzisława Kaczmarkówna 9 mies. Józef Nowacki, emeryt, kolej., 96 lat; Marja Pawlakowa z domu Banaszekówna, 23 lat; Andrzej Swornowski, robotnik, 79 l.

STAN POGODY W POZNANIU

13 czerwca 1936

Temperatura 7 godz. 15,9 umiark.
Ciśnienie 7 godz. 756,7 mm. umiark.
Zachmurzenie 7 godz. pogodnie
Wiatr 7 godz. kierunek półn.-zach., szybk. 2 m/sk.
Opad w ciągu poprzedniej doby (od godz. 7 rano dnia wczorajszego do godz. 7 rano dnia dzisiejszego) 0,6 mm., rodzaj opadu: deszcz
Temperatura w dniu 12 czerwca br. była: najwyższa 23,1 o godz. 17 najniższa 9,3 o godz. 3
Prognoza pogody na dzień jutrzejszy: Pogodnie lub dość pogodnie, bez deszczu, przy dalszym ociepleniu.

Umożliwimy wzlot wielkopolskiemu Ikarowi

W wiosce Mnichowicach, położonej 9 km od Kępna, zamieszkuje u brata swego rolnika, p. Antoni Gabriel, 25-letni ślusarz, który skonstruował własnym kosztem i według własnego pomysłu awionetkę sportową.

Domorosły budowniczy samolotu odbywał swą powinność wojskową w 3 pułku lotniczym w Poznaniu. Zwolniony w r. 1934, po 2-letniej służbie wojskowej, postanowił zbudować samolot własnymi siłami. Nie posługiwał się podręcznikami, których nie posiadał, lecz pracę swoją opierał jedynie na zasobie obserwacji, zdobytych w czasie służby wojskowej, oraz na własnych pomysłach. Nie będąc materialnie odpowiednio uposażony, p. Gabriel wyjeżdżał od czasu do czasu za pracę, a uciulane groszełożył na wydatki połączone z pracą przy budowie swego dzieła, które wreszcie ukończył po półtorarocznych staraniach. Prace stolarskie, mianowicie szkielec i śmigło, wykonał pod jego dozorem, przyjaciel i rówieśnik, stolarz, p. Jan Mencil.

Samolot zbudowany przez p. Gabriela, posiada długość 6,80 m., rozpiętość skrzydeł wynosi 10 m., waga około 200 kg, a koszt całej konstrukcji około 900 zł, nie licząc oczywiście pracy konstruktora.

Samolot pociągnięty srebrną farbą, umieszczony jest w stodole brata p. Gabriela. Aparat będzie niebawem „eksmitowany” ze stodoły, ponieważ musi ustąpić miejsca zebranemu zbożu.

Samolot p. Gabriela jest gotowy, ale brak mu części najważniejszej i najkosztowniejszej, mianowicie silnika.

Instytut Badania Technicznego Lotnictwa w Warszawie, do którego zwrócił się p. Gabriel, odmówił jego prośbie o przysłanie komisji celem za-

pinjowania konstrukcji samolotu. Odmówiono mu również nadesłania silnika, motywując postanowienie tem, iż aparat budowany był bez dozoru technicznego odnośnych czynników. Dalsze warunki, jak nadesłanie szkicu i modelu aparatu, celem przedmuchania go w tunelu aerodynamicz-

Na pytanie, jakie zamiary snuje na przyszłość, p. Antoni Gabriel odpowiedział z iskrzącymi oczyma i podniesionym głosem naszemu współpracownikowi, że jego najgorętszym pragnieniem jest praca w Państwowych Zakładach Lotniczych w Warszawie. Przeszkodą w osiągnięciu te-

Samolot turystyczny, zbudowany za 900 zł przez p. Antoniego Gabriela z Mnichowic pod Kępem

Drugi na lewo (x) konstruktor, trzeci na lewo stolarz p. Jan Mencil, który wykonał szkielec i śmigło aparatu.

nym, nie sprawiłyby trudności p. Gabrielowi.

Niewykonywanie samolotu pod dozorem technicznym władz lotniczych uniemożliwia p. Gabrielowi uzyskanie potrzebnego silnika.

A młody wieśniak-lotnik tak chętnie chciałby wypróbować swoje dzieło i pofruwać nad polami i zagrodami swej rodzinnej wioski i pokazać ziomkom owoc wytrwałej i upartej pracy.

go celu jest ukończona tylko 2-klasowa szkoła powszechna.

Uważamy, że p. Antonim Gabrielem, domorosłym konstruktorem samolotu, winny się zająć czynnik, którym leży na sercu rozwój krajowego budownictwa samolotów. Niewiadomo, czy w skromnym wieśniaku z pod Kępna nie tkwi jakiś drugi Fokker, czy inny Caproni. (mk)

Postrzelenie

Inowrocław (c). Na drodze publicznej w Lisewie Kościelnym, pow. inowrocławskiego, postrzelony został niej. Stanisław Świątowy, lat 27, zam. w Dębowie, pow. gnieźnieńskiego. Świątowy bawił u swych rodziców w Lisewie i jechał akurat rowerem do kościoła, kiedy otrzymał strzał kulą karabinową w plecy.

Rannego odstawiono do szpitala w Inowrocławiu, gdzie nastąpiło wyjęcie kuli. Aczkolwiek stan rannego jest b. poważny, to jednakże niebezpieczeństwo jego życia nie zagraża.

Reemigrant wraca z Francji własnym samochodem

Niecodzienny gość przejeżdżał wczoraj przez Poznań. Był to mianowicie reemigrant z Francji, który jednak, nie jak większość powracających, przyjechał do kraju koleją, lecz własnym samochodem. Wilnianin, p. Jan Kowalewski, w czasie 11-letniego pobytu we Francji, zebrał trochę grosza, dorobił się samochodu, a za-

chał pół Francji i przez Strasburg dostał się do Niemiec, które przejechał całe wzdłuż. W drodze rodzina Kowalewskich czasem mieszkała w samochodzie, czasem po gospodach, zwłaszcza, gdy defekt w motorze zatrzymywał ich w drodze. Na granicy polskiej, nie mając zezwolenia na wjazd samochodu, musiano czekać, zre-

Reemigrant polski Kowalewski z rodziną, przy samochodzie, którym przybył do Polski z południowej Francji.

teśkniwszy za krajem, postanowił powrócić.

We Francji początkowo pracował jako robotnik kontraktowy na roli, później jako ogrodnik. Ostatnio zamieszkiwał w miasteczku Le Lavandou, w departamencie Var, w pobliżu granicy włoskiej.

Po zlikwidowaniu mieszkania, wsiadł w dniu 4 bm. na swego „Renaulta”, nr. 9594 Z. U., załadował trochę chudoby, no i rodzinę, składającą się z żony Marji oraz córek Leokadij i Janiny (13 lat), przeje-

szta szczęśliwie niedługo, na zezwolenie z Warszawy.

Obecnie p. Kowalewski jest już w drodze do Wilna. Po przybyciu chce się rozejrzeć w możliwościach i założyć mały handelek, lub też samochód zużytkować na taksówkę.

Przebywając samochodem — zresztą nienajnowszym — przeszło 2 tys. km. rodzina Kowalewskich zrobiła niecodzienny wyczyn.

Inowrocław otrzyma nową świątynię

Inowrocław (c). Na ostatnim posiedzeniu rady miejskiej zlikwidowano przeszło 20-letni spór, jaki toczył się pomiędzy gminą miasta Inowrocławia a parafiami św. Mikołaja i św. Józefa o odszkodowanie za wywłaszczony teren pod dzisiejszy most kolejowy, przy ul. Dworcowej, oraz o zakazanie miastu — z uwagi na utrudnienia gospodarcze i sanitarne — wpuszczania wód kanalizacyjnych do t. zw. otwartego „rowu proboszczowskiego”, który przecina grunta parafii po obydwóch stronach szosy bydgoskiej.

W wyniku ugody i niemal jedno-

myślniej uchwały rady miejskiej, zaspokojone zostały tak publiczne interesy gminy, jak i roszczenia gospodarcze oraz materialne parafii.

Jeżeli chodzi o parafię św. Józefa, to w myśl ugody polubownej, otrzymała ona w najpiękniejszej dzielnicy sołankowej 6.500 m² gruntu pod budowę kościoła, położonego pomiędzy Alejami Sienkiewicza, a ulicami Bratnią i Wilkońskiego.

Jak się dowiadujemy, plan budowy nowego kościoła parafjalnego pod wezwaniem św. Józefa jest już gotowy, a nawet zaaprobowany przez mianodajne czynniki kościelne. Plan wykonany został przez architekta inż. Cybichowskiego z Poznania. Styl, kościoła będzie nowoczesny, wnętrze trójnawowe. Kościół będzie 48 m. długi i 16 m. wysoki. Wysokość wieży obliczona jest na 50 m. Nowa świątynia zmieści około 2.500 osób. Ołtarzy będzie 3, przy czym istnieje projekt urządzenia głównego ołtarza w ten sposób, by kapłan w czasie ofiarowania mszy św. obrócony był zawsze twarzą do wiernych. Czemś zupełnie odmiennym od innych kościołów będzie prezbiteryum, składające się z siedem dużych witraży, wyobrażających apoteozę życia św. Józefa.

Ogólne koszty budowy i urządzenie wnętrza wyniosą około 200 tysięcy zł. Mijmy nadzieję, że zbożne dzieło, zapoczątkowane przez pierwszego proboszcza nowej parafii, ks. Grzegorza Handkego, doczeka się niebawem realizacji.

Zjazdy i zawody śpiewacze

Od trzech tygodni chóry, zjednoczone w Wielkopolskim Związku Śpiewaczym, odbywają swe doroczne zjazdy i zawody okręgowe.

W dniu 21 bm. przewidzianych jest sześć zjazdów, a mianowicie: w Klecku okręgu gnieźnieńskiego (III), liczącego 10 chórów, w Jarocinie (okręg V) 11 chórów, w Kobylinie okręgu krotoszyńskiego (VIII), liczącego 15 chórów, w Koronowie okręgu bydgoskiego (XXI) 19 chórów, w Lesznie (okręg XII) 19 chórów i w Gostyniu (okręg X) 13 chórów.

W dniu 5 lipca br. zapowiedziano zjazdy okręgi: XI (kościński) w Śmiglu, liczący 11 kół śpiewaczych, XVII (wagrowiecki) w Gasawie z 9 kółami i XVIII w Opalenicy (kół 8).

Zjazd i zawody okręgu I (Poznań-miasto), liczącego 13 kół śpiewaczych, odbędą się 4 października br.

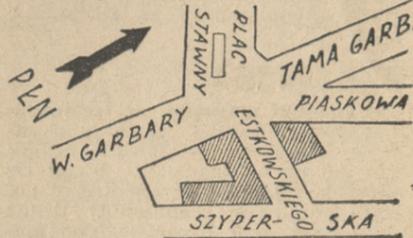
Nie zgłosiły dotąd zjazdów okręgi: Wolstyn (XIII), Środa (IV) i Chodzież (XVI).

(weł.)

CO MÓWIĄ NAZWY ULIC W POZNANIU

XXIII. Ulica Estkowskiego

Ul. Estkowskiego jest położona w śródmieściu i prowadzi od Wielkich Garbar do

ul. Szyperskiej; za czasów niemieckich nazywała się: „Zum Bollwerk”.

Ewaryst Estkowski, wybitny publicysta i pedagog polski, urodził się dnia

Ewaryst Estkowski

26 października 1820 r. w Drzazgowie, pow. średzkiego, z Jana i Katarzyny Estkowskich. Mimo zamiłowania do pracy, młody Ewaryst nie robił zbytnich postępów w nauce. Zmieniał trzykrotnie szkółki elementarne, aż przygotowany prywatnie przez nauczyciela w Jarząbkowie wstąpił w 16 roku życia do seminarjum nauczycielskiego w Poznaniu. Po uzyskaniu patentu na nauczyciela elementarnego, Estkowski wykonywał przez lat pięć w Wojciechowie, pow. jarocińskiego, i w Mikstacie, pow. kępińskiego, możelny zawód nauczyciela ludowego, wkładając weń cały swój zapał młodzieńczy. Partyżantem wiedzy, zapisał się 1844 r. na fakultet filozofii uniwersytetu wrocławskiego. Studiów tych z braku środków nie ukończył i powrócił do Poznania, gdzie uzyskał w 1847 r. posadę nauczyciela w seminarjum nauczycielskim, którą jednakże już po roku na skutek wypadków politycznych musiał opuścić. Odtąd oddał się całej duszą pracy społecznej, zarabiając na życie jako korepetytor. W r. 1848 zawiązał w Poznaniu pierwsze polskie towarzystwo pedagogiczne, w celu podniesienia oświaty ludu przez szkołę. Organem towarzystwa była „Szkoła polska”. Estkowski wydawał również „Szkółkę dla dzieci” i „Szkółkę dla młodzieży”. Wydawnictwa te utrzymały się jednak, z braku abonentów, zaledwie kilka lat. Ogłosił także drukiem „Żywot poczciwego człowieka” i in. Prace swe budował Estkowski na pracach Komisji Edukacyjnej, kontynuując jej tradycje w duchu demokratycznym i narodowym. Odnajdując się one jasnością myśli i języka i są zrozumiałe dla ludu. Kochając dzieci, umiał się zastosować do poziomu ich wyobrażeń; znając ich psychikę, umiał zaciekać ich swych młodych czytelników. — Chorując na płuca, jeździł dla poratowania zdrowia do Salzbrunnu, Ischlu i Sodenu, gdzie dnia 15. 8. 1856 r. umarł przedwcześnie w 36 roku życia. Po zgonie wydano jeszcze kilka jego dzieł, jak: „Zbiorek rzeczy swojskich”, „Nauki wiejskie” i in.

W roku 1928 umieszczono w wiosce rodzinnej ku czci wybitnego pedagoga tablicę pamiątkową. Jest to drugi z rzędu pomnik wysoce zasłużonego nauczyciela polskiego. Pierwszy postawiono w Wojciechowie, jego pierwszej placówce na niwie wychowania tak ukochanych przez siebie dziecię polskich. Nagrobek przyjaciela ludu polskiego głosi skromnie:

„Tu spoczywają zwłoki dobrego człowieka”.

(pt)

Król kurkowy w Ostrowie

Ostrów (os). W tegorocznym strzelaniu Bractwa Kurkowego godność króla kurkowego zdobył p. Feliks Leńniczak, właściciel drogerji. Nowy król kurkowy jest działaczem społeczno-narodowym, m. in. jest on prezesem Stron. Narod. Poza tem otrzymał ostatnio zaszczytną odznakę 60 p. p.

Pierwszym rycerzem został p. Jan Dutkowski, drugim — p. Leon Łuka.

Z inicjatywy nowego króla zebraano na samolot „Chrobry” 50 zł.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

U KAROLA FRYCZA

(Z odwiedzin w teatrze krakowskim).

Teatr przy kościele — Ławka plotek — Zamienił stryjek... a czemu? — Niesamowity towarzysz — Jan Stanisławski o Borucie — Dziwne praktyki — Dyrektor co siedzi w teatrze — Co mówią dawniej wieść gminna? — Dyrektura jako wypoczynek, ale dla innych — Koń skończył się ulanowi — Innym razem.

Drapiąc się schodami zakulisowemi do kancelarii teatru krakowskiego, z przyzwyczajenia mamrotałem sobie magiczną formułę, która zaklina genium loci, a została przez Wyspiańskiego postawiona u wstępu do „Wyzwolenia“, w tymże teatrze się rozgrywającego, jak wiadomo:

Gdzieś przed siódmą wieczorem,
kościół kończył nieszporem;
bram teatru ledwie uchylono...

Pobożny Kraków, „polski Rzym“, nawet teatr postawił sobie przy kościele. Okna kancelarii wychodzą na Święty Krzyż, na najprzedziwniejszy chyba gotyk środkowej Europy. Nic się od moich krakowskich czasów nie zmieniło. Pod kościelnym ogrodzeniem ta sama ławka, na której aktorzy siedzą i plotkują nim zacznie się próba. U wejścia maszyniści w niebieskich kurtkach czekają na „zmianę“. Za chwilę „będą czynić co czynią co wieczór w tym gmachu“ i „zwykłą dostaną zapłatę“ — tak jak w „Wyzwoleniu“. Myślę, że gdybym dobrze się wpatrzył, to zamajaczyłyby mi w ciemności błękitne oczy, żółta bródka i czarny anielec, na chudej figurce Wyspiańskiego ciasno opięty.

Po Krakowie w ogóle straszy, a już tutaj, za tem biurkiem, zwid siedzi na zwidzie. Nic mi to nie przeszkadza. Dość długo byłem Krakowianinem, a by się z marami oswoić. Tak jak teraz sterzę w fotelu naprzeciw Karola Frycza, tak miałem naprzeciw siebie Kotarbińskiego, Solskiego, Pawlikowskiego, Grzymałę Siedleckiego, Trzciańskiego. I zawsze rozmawialiśmy o teatrze w taki sposób, jak rozmawiają ludzie, t. j. nieco inaczej, niż sobie wyobraża najejeden poczytywanego recenzenta. Kto nie zdaje sobie sprawy, iż w dzisiejszych naszych stosunkach dyrektor teatru jest w pierwszym rzędzie człowiekiem, który ma na wyżywieniu kilkadziesiąt rodzin, ten spadłby z frazesowych obłoków, widząc jak na front takich fachowych debat wysuwa się KASA i z jakim natręctwem plebejki odpycha łokciami SZTUKĘ, tę anielicę, która jak wiadomo, składa się z powiewnej szaty i z jasnej duszy, dzięki czemu nie posiada żadnych tak prozaicznych narządów jak żołądek i kiszki.

W tym porządku myślenia, mocno zaskoczyła mnie przed rokiem wiadomość, iż Karol Frycz bierze w dyrekturę teatr krakowski, czyli rozstaje się z życiem czynnym, ale rozsądnym, dziełem między profesurę w krakowskiej Akademii Sztuk Pięknych, a pracą scenograficzną dla teatrów warszawskich. Rozstaje się na to, aby położyć zdrową głowę pod ewangelję. Nikomu nie było tajemnym, iż po pełnych poezji i kapłaństwa rządach Osterwy, zastanie teatr niezłe rozklekotany w różnych ważnych spojeniach, od finansów zaczynając. Przytem subwencje miejskie mają w naszym czasie dużą skłonność do kurczenia się, a dzieła to upodobanie z t. zw. frekwencją publiczności. W dodatku Kraków ani rusz nie może zapomnieć, że w swoim czasie był Krakowem i że nabrał sobie na kark wspólnych tradycji teatralnych, które będą przykładane do czasów obecnych, chociaż dawno przeszliśmy w teatrze na nieco krótszy łokieć... Zastanawiałem się przez dobrą chwilę nad tem, co skłoniło Podstolinę, wdówkę tantanę, wdówkę gładką, za takową isć gazdinię... itd. itd. — aż przypomniałem sobie, że jak djabeł teatralny raz kogo przysiadzie, to przepadło na całe życie. A Frycz zapisał mu duszę od swej najwcześniejszej malarskiej i zdobniczej młodości. I pewnie za to został pierwszym w szeregu i nieprześcignionym dotychczas scenografem polskim na wielki format.

W istocie, gdy dr. Arnold Szyfman jeszcze w r. 1911 postanowił stworzyć w Warszawie pierwszy teatr krakowski, t. j. pierwszy wówczas naprawdę współczesny, rozpoczął od Frycza, a Frycz od rewolucji. Wybuchnęła ona w teatrze Pol-

skim. Frycza „Irydjon“, „Krakowiacy i Górale“, „Nowe Ateny“, „Pigmaljon“, „Burza“ i t. d. jego obrazy sceniczne i jego kostjmy postawiły do góry nogami warszawski szablon, potem wybiły w nim olbrzymią dziurę, a wreszcie stworzyły szkołę. Dobrze. Ale od tej dużej lecz ściśle ograniczonej odpowiedzialności jakże jest daleko do ciężarów, które przygiatają dyrektora teatru! Tylko, że djabeł w to nie wchodzi. Dekoracje, kostjmy — syczy w ucho swej ofierze — to trochę mało. A gdyby tak poręczyserować? poczytać egzemplarze? złożyć zespół? obsadzić sztukę?... Tyle lat to się robiło przy tobie, dla czego by nie miało robić się przez ciebie?!

Ktoż nie wie, że djabeł nawet święci oprzeć się nie umieli. We Fryczu zaś Jan Stanisławski, człowiek o oku niechybnym, widział typ Boruty Polskiego djabła, szlacheckiego djabła. No... perswadował swoim nieustępliwym a choć nibyto łagodnym sposobem — no... niechże się pan przypatrzy... Te czarne jak węgiel brwi, ta strzelista chudość łączycyckiego szlachcica... to nibyto łagodne, a klujące spojrzenie... czy to nie Boruta? — Przypomina mi się to teraz gdy siedzę naprzeciw Frycza i gdy wlatują mi na myśl dawne krakowskie czasy naszej teatralno-gazeciarskiej kompanji. Djabeł jest tajemniczy i dyskretny — otóż o Fryczu nikt nigdy naprawdę u Michałika nie wiedział, skąd przychodzi, dokąd idzie, co teraz robi i jakie ma plany. Djabeł jest niesamowicie zręczny, robota sama mu się w rękach układa — Frycz słyszał z tego, że na pięć minut przed spektaklem wpada do garderoby, upina na aktorce parę lokci materji, rozburzy jej trochę fryzurę, doczepia dwa kwiatki i znika tak, jak przyszedł, a nazajutrz wszyscy mówią, że takiego kostjmu jeszcze świat i korona polska nie widziała. Czy jakimś aniołowi przyszłoby na myśl malować obrazy nożyczkami? Frycz stale to praktykował, obłożony kawalkami kolorowego papieru i lepiący ze skrawków najprzedziwniejsze panneaux' dekoracyjne, przy akompaniamencie chytrych spojrzeń i ironicznych ucinków na wszelkie tematy. Słowem, lepiej może nie wnikać w to, jakiego języka Frycz używa, aby się ze swoim przybocznym djabełkiem porozumieć. Dość, że porozumieli się znakomicie.

Już do Poznania doszło mnie było coś nie coś o tych dziwnych praktykach. Chociażby taki epizod, że np. Kraków gwarantuje aktorom tylko pięćdziesiąt procent zakontraktowanej gaży — taki przyjęto system — a Boruta — chciałem powiedzieć: Frycz — wypłacał dotychczas sto procent. Pełne sto procent. W dzisiejszych czasach, w najpiękniejszej pełni kryzysu. Mówiąc najogólniej, nie jest to zupełnie naturalne. Albo to, że z personelem trzydziestu paru osób próbuje się najczęściej po trzy sztuki naraz, grywając na dobiek popołudniówki i przedstawienia szkolne. Mimo to, premjery nie gonią się co tydzień, tak jak dotychczas bywało, więc mają dość prób, są artystycznie zmontowane i dociągnięte.

Najbardziej niesamowitem wydało mi się, że według jednomyślnej opinji Frycz należy do tych nielicznych dyrektorów, którzy prawie nie wychodzą z teatru. Od rana do nocy. Albo i do rana, gdy próba się przeciągnie. Przewszystkiem Frycz jako taki, bywał za naszych krakowskich czasów tak nieuchwytny, że widzieliśmy w tem jedno więcej potwierdzenie owej łączycyckiej hipotezy Stanisławskiego. Nawet wieść gminna się tem zajęła, w kapitalnie przez Trzciańskiego nuconej piosence o człowieku, który szuka Frycza i nigdzie nie może go znaleźć. Szło to na nutę popularnego wtedy „Małego Kohna“, a po każdej zwrotce miało taki refren:

Nie widział kto Karola Frycza gdzie?
Wszakże z nim tak łatwo spotkać się,
Bo wie całe miasto,
Że sto razy na sto
Punktualnie w miejscu schadzek stawi
się!...

ŻYCIE KULTURALNE

CZEM OBDAROWANO OSTATNIO NASZĄ KSIAŻNICĘ UNIWERSYTECKĄ?

Marzec, kwiecień i maj znów pomnożyły zbiory naszej Biblioteki Uniwersyteckiej o 1141 dzieł w 1756 woluminach.

Z instytucji krajowych, które nadesłały większe dary, należy wymienić Polską Akademię Umiejętności (48 wól.), Bibliotekę Jagiellońską (78 wól.), Poznańskie Tow. Przyjaciół Nauk (16 wól. do zbiorów i 99 na wymianę), Bibliotekę Tow. Przyj. Nauk Pozn. (71 wól. czasopism uzupełniających), Rektorat Uniwersytetu Poznańskiego (30 wól. do zbiorów i 123 na wymianę), Redakcję „Ruchu prawniczego“ (38 roczników czasopism do zbiorów i 20 na wymianę), Towarzystwo Naukowe Warszawskie (16 wól.).

Nie zbrakło i darów prywatnych, które według swej liczności układają się w taki szereg: Dr. Kazimierz Krotoski: 709 wól.; prof. Paczkowska (przeważnie rosyjska z księgozbioru ś. p. prof. Paczkow-

skiego): 140 wól.; prof. dr. Tadeusz Grabowski (druki z 16, 17 i 18 wieku): 82 wól.; ks. Rektor Nikodem Cieszyński (czasopiśma): 75 wól.; p. Zygmunt Jasielski (czasopiśma, nuty): 44 wól.; Marjan Szukałski (roczniki „Przeł. Poln.“): 30 wól.; (wszyscy z Poznania).

Z zagranicy — rząd francuski nadesłał 11 wól. Inne dary, w ogólnej sumie wcale liczne, składają się z drobniejszych pozycji po kilka woluminów. Należy mieć nadzieję, że społeczeństwo nasze będzie dalej pamiętało o Książnicy Uniwersyteckiej. Kryzys spowodował, że dotacje pieniężne na zakup nowych dzieł i abonament czasopism są nader szczupłe. Ofiarność prywatna jest więc potrzebniejsza, niż kiedykolwiek. Każdy, kto pomnoży zbiory Biblioteki Uniwersyteckiej, spełni obywatelski czyn na polu kultury narodowej.

PLASTYKA I ZDOBNICTWO

Jutro wystawa rysunków i akwarel. W „Salonie 35“ przy placu Wolności 4, będzie jutro w południe otwarta wystawa rysunków i akwarel, ze stu przeszło eksponatami. Nadesłali swe prace m. in.: Janina Bogucka-Wolff, Józef Czapski, Tytus Czyżewski, St. Grabowski, Z. Kononowicz, A. Kossowski, Ewa Lunkiewicz, W. Miller, M. Obrębska, L. Pękalska, H. Polański, H. Polówna, T. Potworowski, St. Szczepański, W. Taranczewski, K. Tomorowicz, Wl. Wilkanowicz, K. Winkler, J. Wodyński. Wystawą tą zakończy „Salon 35“ sezon wiosenny.

Nieznanne dzieła Wyspiańskiego stanowią przedmiot wystawy, która odbywa się w Warszawie przy ul. Mazowieckiej 9. Dzieła są zaczerpnięte ze zbiorów prywatnych.

RUCH REGIONALNY

Nowe prace o Śląsku. Nakładem Instytutu Śląskiego ukazało się 5 broszur z cyklu Śląsk, ziemia i ludzie. Broszury te w jasny i przystępny sposób omawiają geologję, krajoznaz, klimatologję, górnictwo i szatę roślinną. Niedrogię a starannie wydane i obficie ilustrowane broszury powinny wzbudzić zainteresowanie. Poza tem Instytut ogłosił kilka dalszych „komunikatów“ (nr. 7—10), które zajmują się znaczeniem Marji Konopnickiej dla ziemi śląskiej i ostatnimi wydawnictwami niemieckimi i czeskiemi o Śląsku. Widzimy więc, że porcja ostatnich wydawnictw tej ruchliwej i żywotnej placówki naukowej jest naprawdę imponująca. (M. Pr.)

Śpiewnik regionalny kaszubski w układzie popularnym na chór męski prof. Wiczorka ukazał się w Toruniu nakładem Kolej. Przepł. Wojskowego. Zawiera on nadto tańce kaszubskie na orkiestrę ludową i chór 2-głosowy.

Szło o to, że jakieś biedaczysko szuka kolejno w kawiarni, u Hawelki, w teatrze i okazuje się, że Frycz wszędzie „był przed chwilą“, że zawsze o tej porze bywa, ale — właśnie wyszedł.

Halo? — Tu teatr. — Frycz tam był? Pięć minut. Cztery suknie zszyl, Trzy dekoracje machnął w mig, Pędząc ku drzwiom coś pilnie strzygli. Halo? — Tu Sauer. — Pił sześć kaw, Był minut trzy, bo nawał spraw... Halo! Hawelka? — Stuga sług, W tej chwili właśnie przeszedł próg. Jaki? Niewie pan dobrodziej? Tu w tej porze zawsze chodził!... Halo! — Hier Wien. — Pomyłka, czort!!! — Ja wohl, um sieben war er dort Im Cafe Pucher... Marjo, straci! Zyd wieczny tak nie umiał gnać...

Było tego dużo zwrotek, w ostatniej ów biedak dostawał bzik i zamknięty w domu warjatów, powtarzał aż do śmierci: „Nie widział kto Karola Frycza gdzie?“... Była to nasza ulubiona śpiewka, a najbardziej lubił ją sam Frycz i rysując coś, albo wystrzygając, nucił sobie refren pianissimo, z delikatnym uśmiechem.

Ale to tylko na marginesie. Pracowitość Frycza była zawsze legendarna i niesamowita, na wszystko zawsze miał czas i wszystko zawsze na czas zrobił. Wszelako dyrektury teatru mają, zwłaszcza „na prowincji“, to do siebie, że czasem łączy się z niemi nie pojęcie pracy, a raczej pojęcie wypoczynku. Otium cum dignitate. Znałem dyrektorów, którzy na moje zdziwienie, że rozporządzają taką masą wolnego czasu, odpowiadali, iż „dyrektor ma takich, co za niego robią, więc sam robić nie potrzebuje“. Podobnie paru aktorów żaliło mi się, że mi-

MUZYKA

Konkurs chopinowski w Warszawie odbędzie się ponownie w przyszłym roku w końcu lutego. Wiek współubiegających się: 16 do 28 lat. Uczestniczyć mogą pianiści i pianistki. Bliższe warunki w Wyższej Szkole im. Fr. Chopina w Warszawie, Sienkiewicza nr. 8. Eliminacja kandydatów dokonana będzie przez wykonanie recytalu z dzieł Chopina, poczem dopuszczeni do ostatniej rozgrywki będą grałi jeden lub drugi koncert Chopina z orkiestrą. Cały turniej odbędzie się publicznie.

Symfonia w Ciechocinku. Orkiestrą zdrojową w Ciechocinku jest część orkiestry filharmonicznej z Warszawy w liczbie 32 muzyków. Na przyszły sezon dyrekcja zdrojowiska zamierza powiększyć orkiestrę do czterdziestki muzyków, aby urządzać festiwale muzyki polskiej, połączone ewentualnie ze zjazdami muzyków.

TEATR

Co grają w Warszawie? Teatr Narodowy wystawia dalej „Głupiego Jakoba“ Rittnera, z Junoszą Stępowskim jako szambelanem. Polski gra najnowszą sztukę Shawa „Miljonierka“, która okazała się dość nudną, mimo świetnej Modzelewskiej w roli tytułowej. W Nowym doczekała się już 80 przedstawień „Tessa“ Giraudoux, grana w głównych rolach przez młode siły z p. Barszczewską w roli tytułowej. Teatr Letni ciągnie dalej „Nieusprawiedliwioną godzinę“ Bekeffego. W rolach głównych pp. Lindorfówna i Różycki. Kameralny zaczął grać komedię Pawła Antoine'a „Nieprzyjaciółka“ z p. Grywińską w roli głównej.

Dickens i Ibsen w Wilnie. Teatr Miejski na Pohulance gra „Upiory“ Ibsena, oraz „Świerszcza za kominem“ Dickensa.

mo długiej już kariery jeszcze ciągle muszą grać, a patrzyłaby im się przecież jakaś dyrektura, „aby człowiek mógł sobie odpocząć“ Autentyczne. Otóż myślę, że tacy amatorzy wywcześnie mogą mieć przy sobie różnych djabłów, czy djabełków, np. brydżowego, wódczanego pokerowego itd., ale teatralny do nich nie zagłada. A Frycz, który ma za sobą całe Mont Blanc dekoracy, kostjumów, obrazów, panneaux, wymalowanych kościołów, umebłowanych magazynów, kawiarni i restauracy, który w Tokio i w Pekinie wykładał złotym gentlemanom o Polsce, a w Krakowie młodych zdobników wprowadzał w arkanę sztuki dekoracyjnej — on ma właśnie dożywni z djabełkiem teatralnym układ i dla tego robi to, co robi, i tak, jak robi. Inaczej trudnoby to sobie wytłumaczyć. Państwo pewnie myślicie tak samo.

Obecnie wysawił Frycz na jubileusz Skargi widowisko siedemnastowieczne „o polskim Scylurusie“, przysmaczek w najautentyczniejszym guście Krakowa, miasta zabytków. O tem właśnie chciałem pisać, a tymczasem stronica mi się skończyła, tak jak ów słynny koń, co się skończył ulanowi, i zamiast o teatrze Frycza, zagawędziłem się o Fryczu samym. Możeby kto pomyślał, że i w tem będzie co niesamowitego — ale broń Boże, sprawa jest całkiem czysta. Poprostu Frycz zapisał sobą dobrych parę tomów teatru polskiego, więc jakżeż go pomieścić w kilku wierszach, zwłaszcza gdy ciągle pisze dalej? Więc o jego teatrze pomówimy osobno.

Witold Noskowski.

„Ruch gromadny Oxfordzki”

Wystarczy tylko spojrzeć na dzieje świata współczesnego, by się przekonać o teocentryzmie wszelkich poczynań ludzkich. Nikt nie zaprzeczy, że wielkie przewroty polityczne idą zawsze w parze z przemianami religijnymi.

Indje! Kraina, która odegrała przez najbliższe dziesiątki lat niemałą rolę. Warto wspomnieć o tych trzech milionach ludności, których trzęsie febra niepodległościowa. Gandhi jak i wielki człowiek. Śmiano się, że spał kozie mleczko, a mało kto wiedział w nim wielkiego reformatora i wodza, który zorganizował blisko sto milionów Hindusów. Anglia wiedziała, z kim ma do czynienia! Dla nikogo przecież nie jest tajemnicą, że ukrócić o głowę tubylca z kolonii, to dla Anglika fraszka. Z Gandhim tak postąpić... Nie mieli odwagi!

Kastowość brahminizmu rozbiła jego zamiary. Dziś na jego miejsce zaczyna działać wybitny teozof Sadu Sundar-Shing. Hindus, który popierany przez Anglię, ma osłabić skutki działalności Gandhiego. Z Ewangelią w ręku szerzy naukę chrześcijańską, znosząc kastowość. Zdaje się, jakoby Anglia sama na siebie knuła bic. Popiera Sundar-Shinga przeciw Gandhiemu. Zapomina jednak, że to, co z powodu kastowości nie udało się Gandhiemu, to uda się następcom Shinga, który jednoczy tubylców w myśl Ewangelię.

Protestantyzm cechuje Niemców. Chciałoby się nieraz twierdzić, że bezustannie protestowanie weszło Germanom w krew. Luter zaprotestował raz tylko przeciw katolicyzmowi, a jego zwolennicy prześcignęli go. Tak często wobec siebie protestowali, że rozbił się na kilkadziesiąt odłamów. A dziś? Protestują bezustannie! Wylań się sekta po sekcie. Interes państwa płacze się z prawami protestantyzmu.

Hiszpania, Niemcy, Meksyk, Bolszewja — walczą z Kościołem. W Anglii od czasu Smitha, Puseya i Newmana coraz głośniej o katolicyzmie.

Słusznie twierdzi Maritain, że wśród społecznych zjawisk religijnych odróżnić można trzy główne odłamy teozofów, materialistów i katolików.

Teozofia miała swój początek z czasów Filona, Plotyna i Porfirjusza. Oxford z czasów Newmana i Puseya stał się ośrodkiem jej odrodzenia na całym świecie. Najsynniejszą propagatorką jest leciwa, bo blisko 90-letnia miss Annie Besant. (Obecnie razem z Sundar-Shingiem działa w Indjach).

Wielkie były troski pastora Frank Buchmana (1878), urzędującego w Pensylwanji. Nie był ani wielkim organizatorem, ani kaznodzieją, ale miał dobre serce. Ponieważ praca z ambony była bezskuteczna, zebrał grupę ludzi, z którymi zaczął omawiać

kwestje życia wewnętrznego. Każdy z pośród członków dobrał sobie z czasem nowych towarzyszy. Począła się szerzyć grupowa akcja chrześcijańska. Sprawa nie uszła uwadze teozofów z Oxfordu. Od chwili zaproszenia w 1928 r. Buchmana z wykładem, rozpoczął się szerzyć t. zw. Gromadny Ruch Oxfordzki (G. R. O.). Po kilku zaledwie latach rozprzestrzeniła się w Anglii, Francji, Holandji, Szwajcarii, a szczególnie w Niemczech. Od 1932 r. odbyły się zjazdy w Emmatingen, Gurnigel, Bad Homburg, Thun.

NOTATNIK

GRZEBANIE KSIĘGARSTWA

W dniu 8 maja b. r. ukazało się rozporządzenie rady ministrów z 5. V. b. r., wprowadzające zakaz przywozu towarów z zagranicy do polskiego obszaru celnego. W wyniku tego zakazu przywóz wszelkich towarów może się odbywać tylko za zezwoleniem min. przemysłu i handlu. Dnia 13. V. b. r. min. przemysłu i handlu zwolniło wogóle czasopisma zagraniczne od wyjednywania pozwoleń na przywóz, natomiast z niezrozumiałych powodów utrzymano konieczność tej uciążliwej i kosztownej w stosunku do wartości przedmiotu manipulacji dla książek, nut, map, ilustracji i obrazów.

Wreszcie 3 h. m. P. A. T. ogłosiła komunikat min. skarbu o zwolnieniu od pozwoleń przywozu min. przemysłu i handlu wszelkich wydawnictw, ale tylko nadchodzących bezpośrednio do wyższych zakładów naukowych oraz zakładów naukowo-badawczych.

Księgarniom tego uprawnienia nie dano, skutkiem czego zmusza się niejako wszystkie uczelnie do wysyłania najzupełniej niepotrzebnie setek tysięcy złotych z zagranicę, które mogłyby zostać w kraju, stanowiąc tak niezbędny dochód dla przechodzących bardzo ciężkie przesilenie księgarń polskich.

Godzi to dotkliwie w cały szereg poważniejszych księgarń, które prowadziły sortyment zagraniczny i zarobek z tego źródła podtrzymywał ich egzystencję; dziś niedostatecznie przemysłanymi zarządzeniami odbiera się im tę ostatnią w wielu wypadkach możliwość zarobkowania i spycha na drogę do ruiny. A chodzi tu nieraz o bardzo zasłużone dla kultury i oświaty w Polsce placówki księgarskie.

We wszelkich zarządzeniach, mających łączność ze sprawą przywozu towarów z zagranicy, nie wzięto pod uwagę specjalnego charakteru książki, której nie sprowadza się przecież wagonowymi ładunkami, a przeważnie drobnymi paczkami pocztowymi, i obejmującymi parę czy kilka egzemplarzy. W tych warunkach na porządku dziennym są takie wypaiki, że opłaty stemplowe od podań na pozwolenie przywozu paczki z wydawnictwami wynoszą więcej, niż wartość całej paczki, bo jeżeli w jednej paczce są nuty i książki, to na taką paczkę trzeba składać 2 podania o pozwolenie przywozu (jako że są to inne pozycje taryfy celnej), a od każdego podania stempel kosztuje zł 5,50 i druczek na każde podanie 30 lub 25 groszy oraz opłata manipulacyjna minimum 5 złotych od każdego pozwolenia.

Słowem bywa nieraz tak, że książka sprowadzona kosztuje 3 złote, a koszt jej

G. R. O. zamierza odrodzić świat. Chce wpoić zasady chrześcijańskie do życia prywatnego i społecznego. Nie uznaje jednak ani spisu członków, składek, odznak, ni stałych siedzib, czy zebrań. Nie zamierza tworzyć nowej religii, ale obejmuje wszelkie wyznania. Pozostających poza swoim kościołem pragnie przynaglić do powrotu. Idealem zwolenników G. R. O. jest prawdomówność, szczerłość, czystość myśli, słów i czynów, wyrzycie się egoizmu, pychy, zdobycie miłości bliźniego aż do zupełnego oddania się na usługi współbraci.

Buchman wskazuje też środki do tych celów. Zaleca poznanie własnych grzechów i pokus, wyjawienie ich

przed innymi, Bogu oddanymi chrześcijanami. Należy poddać przeszłość teraźniejszości i przyszłości Opatrzności i kierownictwu Boga. Z notesem w ręku, wśród ciszy należy wsłuchiwać się w natchnienie Ducha św., by nie uronić ani odrobiny wskazań. Jeśli natchnienie jest przeciwne wierze osobistej, objawieniu, obowiązkowi, czy miłości bliźniego, wtedy nie pochodzi od Boga.

W tak zw. „teams'ach“ czytuje się Pismo św. Od czasu do czasu urządza się „House parties“, na które każdy wejść może, może zabrać głos, wykladać Pismo św., może odejść dobrowolnie. Słyszałem o dniu modlitwy, który w pewnym „teams'ie“ wyglądał niezwykle ciekawie. Grupa była złożona z ludzi różnych wyznań. Rozpoczęły się modlitwy, którym przypatrywali się ze cziłą i powagą zwolennicy G. R. O. Na środek sali wychodzi beduin, rozkłada dywanik, siada w kuczki, kłania się ku wschodowi, oddając cześć Allahowi. Po nim skończył Buddy z niewysłuchaniem prośby, mamrocząc coś w oburzeniu. Jakiś kapłan katolicki-apostata występuje w ornatie, śpiewając najpiękniejszą z pośród melodji mszy św., prefację. Mazdazdani sta egzaltowany poczyna biegać w gimnastycznych ruchach, wdychając głęboko powietrze, rozwijając duszę! (sic). Bo dusza to tchnienie. Wśród tych dziwacznych podrygów wypowiada „słowa natchnione“. Ileż tam jeszcze się modlono!

Brunner, profesor teologii protestanckiej w Zurychu, widzi w G. R. O. wyraz kryzysu religijnego, symptom chorób duchowych. Trzeba jednak przyznać, że Augustynowe określenie „anima est naturaliter christiana“ powtarza się w tym ruchu w sposób niezwykle wymowny. Założenia i cele są poprawne, choć nie najdoskonalsze. Środki zaś są nieraz zupełnie błędne. Silne rozwijanie sentymentalizmu i subiektywizmu oraz budowanie na nim życia wewnętrznego nie wytrzymuje próby życiowej. Równouprawnienie katolicyzmu z wszystkimi wyznaniami świadczy o niedocenywaniu jego nauki, której wyższość leży między innymi i w tym, że posiada urząd nauczycielski i pasterski. Brak tych momentów w Gromadnym Ruchu Oxfordzkim skazują go na sezonowość i niewyraźność.

Ze strony Kościoła nie usłyszano dotąd zdania decydującego, które oczywiście nie wypadnie korzystnie dla G. R. O. Chociaż bowiem dużo protestantów powraca do swojego wyznania, może nawet i niejedyn katolik niewierny, to jednak dla nas ruch ten nie ma większego znaczenia. Kościół przecież już z przyrodzonego punktu widzenia posiada doskonalszą naukę i bardziej zgłębną prawdę. Potrafi na własnych, wypróbowanych już drogach sprowadzać do Kościoła błądzących i niewiernych.

WOJCIECH KORWIN

Listy z Bydgoszczy

Trzy wystawy

W ostatnich dniach zamknięto w Muzeum Miejskim wystawę „Plastyki“ — grupy artystów wielkopolskich. Wystawa trwała stosunkowo długo, gdyż cieszyła się dużym zainteresowaniem. Otwarto ją bowiem już w dniu 3 maja, a otwarcia dokonał — w imieniu prezydenta miasta — dr. Witold Belza, naczelnik wydziału kultury i sztuki. Gości poznańskich przyjmowała Bydgoszcz ciepło i serdecznie, zwłaszcza ta młodzież, która zwidziła wystawę w szeregu wycieczek szkolnych. Trwałym i pięknym dowodem szczerzej gościnności bydgoskiej pozostanie katalog wystawy, wydany bardzo starannie przez Zarząd naszego Muzeum. Nie po raz pierwszy gościły salony bydgoskie „Plastykę“ poznańską. Miejmy nadzieję, że i nie po raz ostatni. Zwłaszcza, że wartościowe pokazy plastyków poznańskich spotkały się na terenie Bydgoszczy nie tylko z gościnnością przyjemną, lecz także z dużym zrozumieniem.

*

Gdy mowa o wystawach bydgoskich, nie można nie wspomnieć sympatycznego pokazu, urządzonego przez uczniów Miejskiego Gimnazjum im. Mikołaja Kopernika. Był ten pokaz — pomyslową i interesującą formą uczczenia piętnastolecia istnienia zakładu. Otwarcia wystawy dokonał kurator Pollak, który przybył na uroczyste poświęcenie sztandaru szkoły. O sztandarze tym trzeba koniecznie kilka słów powiedzieć, gdyż jest to chyba

jeden z najestetyczniejszych sztandarów, jakie mi się udało oglądać. Nasze chorągwie i sztandary, wykonywane nieraz z wielkim nakładem pracy i kosztów, bardzo często bardzo ciężko grzeszą przeciwko kardynalnym nawet nakazom estetyki. Dzieje się tak dlatego, ponieważ naogół zapomina się o tym, że sztandar powinien być tak samo starannie skomponowany, jak obraz. A dodajmy, że zaprojektowanie dobrego sztandaru — to zadanie zgola nie łatwe. Zwłaszcza, że projektodawca musi ściśle współpracować z wykonawcą. Najlepiej oczywiście, gdy ta współpraca jest idealna, t. zn., gdy artysta komponujący projekt jest jednocześnie realizatorem projektu. Zdarza się to niestety rzadko, ale zdarzyło się właśnie przy pracy nad sztandarem dla gimnazjum im. Kopernika. Autorem projektu i wykonawcą sztandaru był w jednej osobie art.-malarz bydgoski Piotr Chmura. W rezultacie — gimnazjum Kopernika zawdzięcza prof. Chmurze nie tylko sztandar, ale cenne dzieło sztuki.

Prawdziwy mam kłopot, gdy — wracając do szkolnej wystawy jubileuszowej — napiszę mam o tem, com na tej wystawie oglądał. Może łatwiej byłoby zacząć raczej od tego, czego na wystawie młodzieży szkolnej nie było. Nie było więc — samochoodu. Ale za to były: samoloty, kajaki, żaglówki, namioty, szalasy i przez młodzież wykonane pomoce naukowe do wszystkich przedmiotów nauczania z religią włącznie. Wystawa stanowiła nader in-

struktywne uplastycznienie poczynań i zainteresowań młodzieży, a także była dowodem jej sprawności rysunkowej i praktycznej. Dzięki dużej sprawności rysunkowej zdołali młodzi i pomysłowi wystawcy ciekawie i barwnie unaocznic „najsuchszy“, najbardziej oderwany przedmiot nauczania. Czynili to wszystkimi możliwymi technikami. Ołówkiem, tuszem, akwarelą, w drzewie, drucie, metalu, ba — nawet w szkłe. Wielka szkoda, że najnowsze programy nauczania zdegradowały „rysunki“ w szkole średniej do smętnego roli przedmiotu nadobowiązkowego. Właśnie teraz, kiedy nowe, od kilku lat, metody nauczania „rysunków“ poczęły wydawać wyniki, o jakich się kilkadziesiąt lat temu nie śniło najbardziej nawet zaawansowanym wychowawcom. Kilkadziesiąt lat temu tego rodzaju imponujący pokaz w szkole średniej byłby zupełnie nie do pomyślenia. Czy również nie do pomyślenia będzie on za kilka lat, chociażby już z okazji dwudziesto-pięcioletnia szkoły?

Oglądając rezultaty prac uczniowskich, można było przekonać się również o rezultacie pracy rodziców. Współpracujące z dyrekcją szkoły Koło Rodzicielskie wykazało się może niełada osiągnięciami. Stale czynna śniadalnia, wzorowy gabinet dentystyczny, podziwu godna świetlica, oto piękne i wcale nie wszystkie dowody tak bardzo przez wychowawców upragnionej współpracy szkoły z domem rodzicielskim.

*

Do najciekawszych imprez wystawowych, jakie w latach ostatnich miały miejsce w Bydgoszczy, należeć będzie niewątpliwie trwająca od 14 b. m. do 14 lipca wystawa mieszkań urzą-

dzonych p. t. „Mebel i Wnętrze“.

Rok z górą pracował komitet wystawowy, złożony z przedstawicieli cechu stolarskiego, artystów miejscowych i działaczy społecznych nad zorganizowaniem wystawy. Komitet wyszedł z słusznego założenia, że Bydgoszcz — będąca jednym z najważniejszych ośrodków przemysłu drzewnego w Polsce — powinna stać się również jednym z głównych centr polskiego mebla artystycznego. Aby uzyskać wzory mebli, któreby łączyły najlepsze tradycje polskie z zasadami wnętrza nowoczesnych, rozpisano konkurs na projekty mebli, który dał wcale liczne i interesujące wyniki. Z braku stałych w Bydgoszczy pawilonów wystawowych, komitet — chcąc zaprezentować rezultaty wspólnej pracy artystów i rzemieślników — uciekł się do nader oryginalnego pomysłu. Uzyskał mianowicie na cele wystawy nowo wybudowany 3-piętrowy, nowoczesny dom. Tak zaimprovizowany pawilon wystawowy wpłynął na szczęśliwy pomysł rozszerzenia pierwotnie zakreślonych ram wystawy. I tak — zamiast wystawy mebli, zorganizowano pokaz całkowicie urządzonych, wzorowych wnętrz. Ten oryginalnie pomyślany pokaz doszedł do skutku dzięki wytrwałej pracy komitetu wystawowego, pełnemu poparciemu zarządu miasta oraz zrozumieniu, jakie okazał wobec ważkich celów wystawy okazał uświadomiony i pracowity rzemieślnik bydgoski. Całość wystawy, to doniosłe osiągnięcie tak gospodarcze jak i kulturalne. Wystawa zasługuje w pełni na to, aby się nią bliżej zainteresować i ją poznać. Zwidzimy ją przeto dokładnie w naszym następnym liście z Bydgoszczy.

MARJAN TURWID.

Rysunki AUTORA.

Pewnego razu taki był wieczór w Konstantynopolu: mgła „made in England”, oraz kapuśniaczek „made in Poland”; pomyślałem sobie wówczas: wielki Kemal zdołał zeuropeizować nawet turecką — pogodę!... A niedawno u nas na wsł zachód słońca („na wiatr”) ośmielił się wyglądać następująco: czerwone jak atrament i niebieskie jak atrament chmury były prozlewane na niebie i mieszały się w brudną ciecz... I przypomniały mi się (również „made in England”) zachody na akwarelach Turnera: raz są jak płynne złoto, rodzące się w tyglu alchemika z ciemnych minerałów; to znów jak miedź pokryta rdzą (o ile to byłoby możliwe) — albo jak szklana czara, w której miesza się z różnobarwnych płynów ognista bola — a w środku pływa duży grapefruit słońca.

Widziałem zachody na zachodzie i wschodzie, na lądzie i morzu, w pustyni i puszczy... i przychodzę do przekonania, że nie umyją się one do zachodów ręcznie malowanych. Pejzaż Ruysdaela jest groźniejszy, Corota bardziej romantyczny, a czasem nawet Klingera lepiej skomponowany aniżeli rzeczywiste krajobrazy. Grecja, którą oglądaliśmy z bliska, ma w sobie więcej kiczowatości niż obrazy Arnolda Boecklina — nie mówiąc już o lepszych malarzach. Starzy Grecy widocznie zdawali sobie sprawę z tego,

że ich kraina jest wypłowiała i nudna, i zaludnili ją postaciami mitologicznymi. Tworami tak wymyślnymi, jakich nigdy nie skonstruowała przyroda: syreny i fauny, pół-ryby i pół-kozy mieszkaly w greckich morzach i gajach — sfinksy straszły szaradzystów: niewiasty o lwim tułowiu. Albo centaur — cóż za praktyczna kombinacja człowieka z koniem; pomyśleć: taki typ ma dwa żołądki, ludzki może trawić sznyce, a koński siano...

„Centaurowi w żłoby dano: W jeden sznyceł — w drugi siano...” (A propos: Gdy Boecklin, specjalista od tych stworzeń, zobaczył na wystawie płótno Franza Stucka, wyobrażające centaury, rozeżlił się srodze: „Co? i ten także zaczyna? Przecież Stuck nigdy centaury nie widział na oczy!”)

Moje uwagi o niedoskonałości przyrody nie są znowu tak bardzo oryginalne; nie krzyknę w stylu Irzykowskiego: „Ja pierwszy odbronzowałem pejzaż!” — Egzystuje mało znana komedia Goethego: „Tryumf der Empfindsamkeit”. (Jej sceniczną przeróbkę częściowo umieściłem w „Czasie”, kiedy jeszcze wychodził w Krakowie, a „dział kultury” pisma prowadziła inteligentnie Krystyna Grzybowska... Ta sama, która mimowoli nabrała prof. Piniego i recenzentkę „Wiadomości Literackich”. Otóż wydrukowała ona dwa fikcyjne listy Słowackiego do matki; jeden z nich umieścił Pini wśród autentycznych listów Słowackiego — a na drugim nie poznały się „Wiadomości”; zresztą redakcja póź-

niej sprostowała tę gaffę.) — Komedia Goethego była jak na owe czasy bardzo osobliwa. Wystarczy powiedzieć, że na końcu piątej odsłony, kiedy intryga ani rusz nie może się rozwikłać, jedna z postaci mówi: „Trudno! Nie skończymy w tym akcie. Niech kurtyna spadnie — dodamy szósty...” Bohaterem „Triumfu czulego serca” jest pewien książę, który bardzo kocha przyrodę, lecz słusznie twierdzi, że jest ona niezbyt wygodna: gdy się położysz latem na murawie, obleżą się robaki; gdy w księżycowej nocy chodzisz po parku i słuchasz słowików, możesz się przeziębici. Wobec tego książę kazał w swoim zamku zbudować sobie sztuczną, teatralną przyrodę. Gaj z źródłami i krzewami uplacowany jest w dobrze ogrzanej sali i, gdy się mechanizm puszcza w ruch, źródła zaczynają „szemrać”, słowiki śpiewać i księżyc świeci. — Nawet niewiasta, w której się książę kocha, nie jest mu dostatecznie doskonała w swej realnej postaci; kazał sobie uszyć lalkę na podobieństwo uwielbianej kobiety i wyfaszerować ją sentymentalnymi romansami, by jak najwięcej w niej mieściło się uczucia... I przed tym manekinem śpiewa rozkochane serenady.

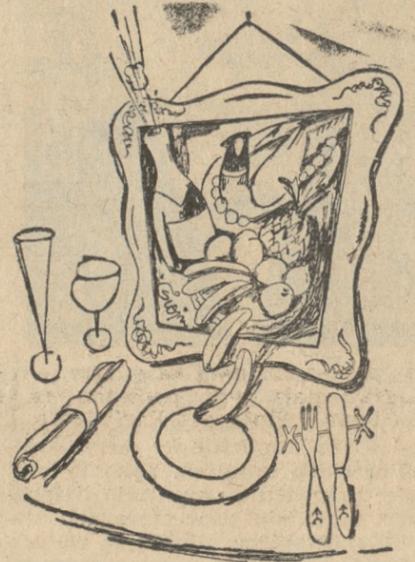
ng 12 198

W jednej scenie występuje książę z sztuczną różą i tak o niej mówi:

„Patrzcie: oto róża idealna. — Róża prawdziwa jest niewielka, kazałem sobie zrobić olbrzymią. Prawdziwa ma kolce moja nie. Róża prawdziwa może być biała, kremowa, różowa lub czerwona, moja jest błękitno-srebrna, stosownie do stroju, który dziś obrałem. I wreszcie róża prawdziwa pachnie poprostu — różą, a moją mogę uperfumować, jak mi się żywnie podoba...”

Książę ma rację. Przyroda nie jest doskonała. W dodatku często niesfor-na: deszcz zaczyna lać, gdy chcemy pójść na spacer... nie mówiąc już o grubszych kawałach, jak trzęsienie ziemi czy wybuch wulkanu. A mimo wszystko człowiek wielbi tę swoją przyrodę, podnosi ją w komplimentach do wartości drogocennych kamieni: o pospolitej łące twierdzi, że jest szmaragdowa, o niebezpiecznym morzu, że turkusowe lub szafirowe, chmura to opal, rosa to brylanty, owce jarzębiny to korale i tak dalej... Człowiek lubi przesadzać!

Lecz bądźmy sprawiedliwi: nasza malowana przyroda też ma błędy. Bo

co mi po najsmaczniejszej „martwej naturze”, kiedy nie mogę zjeść malowanych bażantów i brzoskwiń; a gdybym to uczynił, napewno taka strawa okazałaby się mało pożywna...

ARTUR MARJA SWINARSKI.

Z anakreontyków starogreckich

DO ŚWIERSZCZA

Świerszczu! Tyś przenaścieśliwszy, kiedy na wierzchołkach drzew, chłodnej rosy się napiwiesz, rozpoczynasz miły śpiew!

Śpiewasz sobie, jako król — boć to twe królestwo przecie, co wśród gajów, sadów, pól z wiosną rodzi się i w lecie!

Pieśń twa koi znój oraczy w czas upalnych, letnich dni.

Więc cię kocha lud wieśniaczy, szkody nie wyrządza ci.

Ty kochankiem jesteś Feb: Muzy ciebie polubiły, kocha cię Apollon Feb, głos ci dal tak dźwięczny, miły!

Obcy ci starości pył, błogi żywot pędzisz w trawie; krew nie bije wśród tuchych żył... Bogom jesteś równy prawie!

Przełożył JÓZEF BIRKENMAJER.

Na marginesie książek

Etapem na Sołówki

Cel tych feljetonów jest przede wszystkim informacyjny. Człowiek, który się styka z książkami, informuje ludzi, nie mających na to zajęcie czasu i cierpliwości. Informuje o tem, co nowego zaszło w świecie książki. Zadanie wdzięczne i potrzebne, ale najefektywniejsze chyba wtenczas, gdy z całego mnóstwa książek, które codziennie wyrzucają maszyny drukarskie, uda mu się wyłowić pozycję, o której w całej prasie głucho, o której nikt dobrego słowa nie powiedział, choć w całej pełni na duże pochwały zasługuje. Wydaje mi się, że natrafiłem na taką właśnie książkę.

Posiadam ją od dwóch miesięcy u siebie. Nie mam jednak zaufania do książek, które są wydane „Nakładem autora”. Zbyt bolesne poczyniłem doświadczenia. Poza tem papier w książce „wojenny”, broszurowanie okropne, nazwisko autora zupełnie nieznane, a tytuł trochę nieokreślony. Franciszek Olechnowicz „Siedem lat w szponach G. P. U.”

O terrorze, jaki panuje w czerwonej Rosji czytało się już niejedną książkę. I trzeba przyznać, że po większej części była to literatura drugiej klasy, albo źle napisana, albo niedociągnięta. Gdy tylko okazało się, że na rynku polskim jest popyt na opisy rzeczywistości rosyjskiej, różne anonimowe wydawnictwa zarzuciły rynek kompilacjami i przeróbkami, które nie miały najważniejszej zalety w takich ra-

zach — szczerości i autentyczności.

Tymczasem w książce Olechnowicza obie te cechy są w gatunku dobrym i nie podrobionym. Książka jest pisana przez człowieka, który napewno nie wiele parzył się dotąd piórem, któremu zdarzają się rusycyzmy i błędy stylistyczne, ale który ma niezaprzeczonego instynkt kompozycji i umiaru literackiego.

Jak się można domyślać z kilku wzmianek w tekście, autor książki jest Białorusinem, separatystą, polskości swej nie manifestuje, a przed rokiem 1927 był zdecydowanym zwolennikiem Sowietów. Marzył o tem, że Z. S. S. R. umożliwi mu pracę na Białorusi i że utworzy wolną niezależną republikę białoruską. Po licznych staraniach w r. 1927 wyjeżdża na Białoruś i tu rozpoczyna pracę propagandową. Znać jednak, że aspiracje autora niezbyt przypadły do gustu władzom sowieckim, skoro już na wiosnę tego roku dostaje się Olechnowicz do czerezwyczańskiej w Mińsku, i przez szereg tygodni znajduje się pomiędzy życiem i śmiercią. Co poniedziałek przyjeżdżał na podwórze czerezwyczański samochód ciężarowy, zabierał kilku więźniów i wywoził do pobliskiego lasu. Kula z naganu kładła kres porachunkom z wrogami proletariatu. Więźniowie mińskiego więzienia liczyli czas od poniedziałku do poniedziałku.

Autor „Siedmiu lat w szponach G. P. U.” opisuje swoją siedmioletnią dro-

gę po więzieniach sowieckich. Skazany na długoletnią kazu — dostaje się wreszcie na wyspy sołowieckie, i tu, przechodząc z jednej wyspy na drugą — mierzy własnym cierpieniem głębokość sowieckiego barbarzyństwa. Gdyby te wspomnienia były pisane w sposób jaskrawy, nieopanowany, albo tylko rozwlekły, możeby nie robiły wrażenia. Ale są one pisane krótko, zwięźle, spokojnie, niemal tak obiektywnie, jak notatki ze zwykłej podróży. I dlatego robią wrażenie wstrząsające. Nie waham się powiedzieć, że jest to książka, która uczyniła na mnie w ostatnich czasach wrażenie najsilniejsze.

Po przyjeździe na Sołówki został Olechnowicz przydzielony do wyrębu drzewa w lasach wyspy Miah. Do pracy budzono katorżników o godzinie trzeciej w nocy. Wyznaczono pewną robotę i niewolno było spocząć przed, aż praca nie została wykonana. Ludzie słabsi nie kończyli jej do późnej nocy. Często zdarzało się tak, że bez snu, bez posiłku przystępowano do nowej pracy. Najsilniejsi nie mogli tego trybu wytrzymać. W osatecznej rozpaczy kładli ręce na pnie i odcinali sobie palce. Okropna i wstrząsająca jest scena powrotu takiego „samoruba” do obozu. Ponieważ z lasu nie można było wyjść bez przepustki, a papieru pod ręką nie było, strażnicy wypisywali przepustkę na świeżo ściętym pniu, który „samorub” niósł kilka kilometrów do obozu, brocząc krwią.

Szczegół za szczegółem, scena za sceną przedstawiają potworności życia sowieckiego. Pewnego dnia przyjechał na Sołówki Gorkij. Obejrzał więźnia, od kilku młodych więźniów

dowiedział się przypadkowo o skrajnej nędzy i okrutnym terrorze nadzorców, wrócił do Moskwy, i w kilka tygodni później, napisał entuzjastyczny artykuł o systemie penitencjarnym Sowietów! Autor opisuje wizytę Gorkiego krótko, zwięźle. Rozdział zaopatruje krótką notatką: „Po zwiedzeniu wyspy Sołowieckiej pisarz wrócił na słoneczną wyspę Capri...”

Życie więźnia sowieckiego opisał Olechnowicz dokładnie i wszechstronnie. Tak wszechstronnie, że wśród opisu tortur znajdują się również obiektywne opisy chwil jaśniejszych i pogodniejszych. Język opowiadania jest silny i plastyczny, czasem brutalny i niczego nie skrywający, ale właśnie dzięki tej otwartości uzyskuje książka rzecz najcenniejszą: wrażenie prawdy.

Chciałbym uczynić tej książeczce świadomą reklamę. Zwłaszcza teraz, zwłaszcza dziś, kiedy przez Polskę przechodzi fala entuzjasmów prosowieckich. Powinno się je wtykać do rąk mas jaknajszerszych, a dla otrzeźwienia zrobić więcej, niż dziesiątki artykułów. Uda się to tem łatwiej, że książka napisana jest doskonale, czyta się ją jednym tchem, z wypiekami na policzkach, z burzą w sercu. Przedstawiona jest w niej nietylko dola więźnia Sowietów, ale cała sowiecka rzeczywistość, widziana od strony kulis. Straszna rzeczywistość okrutna, dno poniewierki ludzkiej.

JÓZEF KISIELEWSKI

P. S. „Siedem lat w szponach G. P. U.” można dostać w księgarniach poznańskich, kosztuje 2,50 zł.

FELJETON KULTURALNY

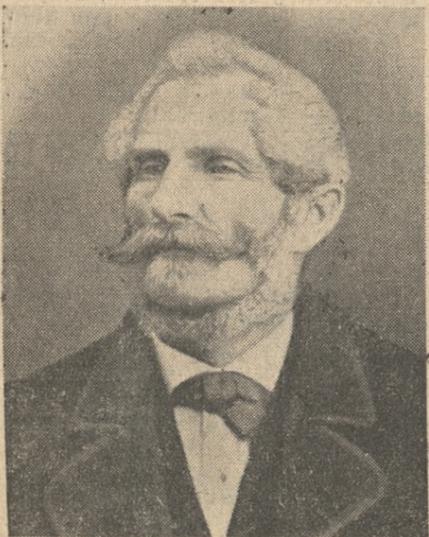
Z Wilna przez Guatemalę do Krakowa

Napisał dr. Władysław Szafer, prof. Uniw. Jagiellońskiego

Krakowski dereń Jana Śniadeckiego — Pomnik Józefa Warszawicza — „Naturalista“ — W powstaniu listopadowym — Pod zwrotnikami — Polak stworzył epokę w niemieckim ogrodnictwie — Storczyki i trzcinniki — Urodzony eksplorator — Człowiek nieugięty — Pięć lat w puszcach — Do Boliwji i Peru — Przystań w Krakowie — Rok 1863 i powstańcy-akademicy — Wincenty Pol, towarzyszy z szeregów ułańskich...

A tle olbrzymiego derenia, sadzonego ręką Jana Śniadeckiego, stoi w krakowskim Ogrodzie Botanicznym marmurowy, w klasycznym stylu wykonany pomnik jednego z wielkich synów ziemi wileńskiej, Józefa Warszawicza. Korzystając z okazji, iż w bieżącym roku upływa 70-lecie jego śmierci, pragnę przypomnieć tę piękną postać człowieka, który sam zwał się „naturalistą“, był zaś żołnierzem, nieustraszoną podróżnikiem i znakomitym badaczem tajemnic puszczy amerykańskich.

Urodzony w Wilnie w r. 1812, wyrósł na skromnym, lecz umiłowanym stanowisku praktykanta w Ogrodzie Botanicznym Jundziłłów, przy ognisku filareckich uniesień. Jako 18-letni chłopiec poszedł do powstania listopadowego, gdzie, służąc w szeregach ułanów Chłapowskiego, zdobył za waleczność szlify oficerskie, a po przegranej wojnie z wielu innymi — wśród których był także Wincenty Pol — przeszedł granicę pruską. Idąc za wrodzonym zamiłowaniem do ogrodnictwa, osiadł w Berlinie i w przeciwieństwie do wielu innych żołnierzy-tułaczy znalazł tam właściwe miejsce do pracy, która miała go przygotować do wielkich i samodzielnych czynów. E. Regel, jeden z twórców nowoczesnej dendrologji, który poznał Warszawicza w tym czasie w berlińskim Ogrodzie Botanicznym, nazwał go „człowiekiem cichym i spokojnym“. Musiał wszakże rychło wyróżnić się znajomością roślin i siłą charakteru, gdyż jego właśnie wybrał Van Houtte z Gandawy, właściciel wielkiego przedsiębiorstwa ogrodniczego, na swego eksploratora bogactw roślinnych w podzwrotnikowych puszcach amerykańskich.

W grudniu 1844 r. wyruszył z Ostendy nasz podróżnik do Guatemali i tam w gorącym klimacie, dziesiątkującym ludzi żółtą febrą, rozpoczął swą nad wyraz uciążliwą pracę wyszukiwania nowych, nieznaną jeszcze nikomu roślin egzotycznych. Szukał ich odtąd wytrwale przez pięć lat zarówno w splecionych lianami lasach Guatemali, Costariki, Panamy i Vera Cruz, jak i w pasmach Kordyljerów boliwijskich. Wchodził na szczyty wulkanów i samotnie wspinał się na najwyższe szczyty górskie „po-to-jedynie — jak pisał w liście do jednego z niemieckich ogrodników — aby przekonać się, czy uzasadnione jest zdanie, iż na wysokości 18.000 stóp krew rzuca się ustami i nosem“. Nie mając dostatecznych środków, odbywał swe ekspedycje sam lub w towarzystwie jednego Indianina, zbierając wszędzie nowe rodzaje i gatunki roślin w takiej ilości, że jego przesyłki, nadchodzące do Gandawy, wzbudzały podziw i napełniały złotem kieszenie jego skąpych patronów. W jednej z notatek, umieszczonych w czasopiśmie „Allgemeine Gartenzeitung“ z r. 1845, podano wiadomość, że „p. Van Houtte sprzedał trzy piękne ro-

śliny, nadesłane mu przez Warszawicza z Guatemali, za sumę 4.500 franków“.

A przecie roślin tych nadchodziły do Europy setki, jedna piękniejsza od drugiej. Coraz liczniejszą stawała się też lista ogrodów i pracowni botanicznych, gdzie szereg uczonych zajmował się usilnie badaniem naukowym roślin, odkrywanych i nadsyłanych do Europy przez naszego rodaka. Regel, pisząc o tym ruchu botaniczno-ogrodniczym, spowodowanym przez Warszawicza, przyznał wprost, że „od Warszawicza zaczęła się nowa epoka w niemieckim ogrodnictwie“. Aby zdać sobie sprawę z efektu tej olbrzymiej pracy, wystarczy dla przykładu przypomnieć, że samych storczyków opisał Warszawicz wspólnie z Reichenbachem zgórą 300 form, że odkrył kilkanaście nowych gatunków palm, wiele ozdobnych roślin ogrodowych i szklarniowych, zwłaszcza z rodziny ostrojowatych (Gesneriaceae) i że wprowadził hodowlę trzcinników (Canna) na nowe tory przez odkrycie Canna Warszawicza, która okazała się doskonałą formą do krzyżowania i dostarczyła wielu pięknych odmian trzcinników, po dziś dzień zdobiących nasze ogrody.

W rozmachu, z jakim eksploatował świat roślin, wykazał Warszawicz właściwości ducha, charakteryzujące prawdziwego pioniera. Nieugięta wytrwałość, śmiałość, granicząca z zuchwałstwem, i wielkie umiłowanie badania tajemnic przyrody pozwoliły mu na niezrażanie się żadnymi trudnościami. Nie ustawał w pracy nawet w miesiącach ciężkiej choroby na żółtą febrę, szukając na nią z powodzeniem lekarstwa w korze drzew chinowych, których sam odkrył kilkanaście gatunków. Brak środków na pokrywanie kosztów podróży i tragarzy oraz trudy i niebezpieczeństwa, które lamiały w klimacie gorącym nawet najtęższych ludzi, były dla Warszawicza małą przeszkodą. W roku 1848 pisał:

„Udaję się teraz do Panamy i Vera Cruz. Wprawdzie według zasiągniętych wiadomości zapuszczanie się w te góry i wawozy jest rzeczą niebezpieczną, ale będę się starał plan mój przeprowadzić odwagą, siłą i wytrwaniem. Brak mi pieniędzy i czekam na nie od dłuższego czasu napróżno; to co otrzymałem od mych przyjaciół i zwolenników za znaczne transporty nasion roślin i storczyków, wysłanych z Guatemali, wystarczy i wrócić koszt. Brak mi nawet wieści, czy posyłki moje doszły miejsca przeznaczenia. Smuci mnie to bardzo.“

Ale w tym samym liście woła równocześnie z zapalem: „Pierwszego

marca wyszedłem na szczyt wulkanu Carthago przy cudnej pogodzie i widziałem dwa oceany!“

W maju r. 1850 wrócił Warszawicz do Europy, lecz niedługo tu przebywał, gnany żądzą nowych zdobyczy i wrażeń. Nie zgodził się też na propozycję prof. Czerwiakowskiego z Krakowa, który chciał go w tym czasie pozyskać dla Ogrodu Botanicznego Uniwersytetu Jagiellońskiego. Osiadłszy na krótko w Berlinie, sprzedał część nasion i roślin egzotycznych i niebawem wyruszył znów do Ameryki Południowej, zaopatrując się w polecający list Humboldta i w dobry

Wielkie dni w Bydgoszczy

Jak już wiadomo, w dniach 28 i 29 czerwca br. będzie obradował w Bydgoszczy XVI Zjazd Katolicki archidiecezji gnieźnieńskiej - poznańskiej.

Program tegorocznego zjazdu przedstawia się niezwykle okazale i atrakcyjnie. Postarano się wykorzystać wszelkie możliwości i nie zaniedbać niczego, by dni te stały się naprawdę wielkim przeżyciem dla uczestników.

Główne obrady zjazdu odbędą się w ramach dwóch sesyj plenarnych. Sesje te — to trzon całego zjazdu. Tematy referatów, które zostaną tamże wygłoszone, interesują niewątpliwie wszystkich ze względu na swą aktualność. Pierwszy z wykładów będzie miał jako temat „Chrześcijański ideał wychowania rodzinnego“, a wygłosi go prof. Bałachowski z Bydgoszczy. Drugi referat n. t. „Główne postulaty katolickiej polityki rodzinnej“ — wygłosi dr. Winiarski, prof. U. P. W trzecim wreszcie wykładzie będzie przemawiał płk. dr. Rostworowski z Gębic na temat „Rodzina chrześcijańska ostoją narodu i państwa w wirze współczesnych prądów wywrotowych“.

Wszystkie trzy tematy związane są jak naćciślej z tegorocznym hasłem Akcji Katolickiej: „Chrystus uswieca rodzinę“, któremu zjazd bydgoski jest poświęcony. Kwestja rodziny to problem nabierający z dniem każdym większego znaczenia. Tak niedawno temu niektóre państwa, jak n. p. Rosja, wypowiedziały walkę instytucji rodzinnej, skazały ją na zagładę dla celów rzekomo wyższych: państwa i narodu. Doświadczenia wykazały jednak już dzisiaj, że tylko rodzina i to rodzina zdrowa i oparta o zasady prawdziwej etyki chrześcijańskiej, może być podstawą państwa i narodu. Referaty powyższe wyjaśnia nam niewątpliwie wiele rzeczy i oświetla tak aktualną dziś sprawę z punktu widzenia katolickiego.

Prócz wymienionych dwóch sesyj plenarnych na zjeździe obradować będą 4 sekcje i to: kultury katolickiej, wychowania rodzinnego, społeczno - charytatywna i młodzieżowa. W ramach poszczególnych sekcji wygłoszone zostaną referaty przez wybitnych prelegentów i specjalistów danych przedmiotów.

W czasie zjazdu odbędzie się ponadto

szereg imprez kulturalno - religijnych, jak wystawa dobrej prasy, wystawa grafiki i malarstwa religijnego. Ponadto wystawione zostanie przepiękne misterjum Calderona „Tajemnice mszy św.“ przez bydgoski Teatr Miejski pod dyr. p. Stomy.

Wobec powyższego należy się spodziewać, że zjazd nie zawiedzie pokładanych w nim nadziei i obrady jego staną się bardzo poważną pozycją w dorobku myśli katolickiej.

Aby umożliwić jak najszerszym warstwom społeczeństwa poznańskiego tani dojazd na te wielkie uroczystości, Archidiecezjalny Instytut A. K. uruchamia specjalny pociąg popularny do Bydgoszczy.

Pociąg wyruszy z Poznania w niedzielę rano. Przyjazd z Bydgoszczy nastąpi w poniedziałek wieczorem. Cena przejazdu w obie strony przy udziale 200 osób wynosi 6.50 zł, przy udziale 500 osób 5 .zł.

Zgłoszenia wraz z opłatą przyjmują biura parafjalne oraz Archidiecezjalny Instytut Akcji Katolickiej, Al. Marcinkowskiego 22, III ptr.

ekwipunek naukowy, a chociaż zaraz po wylądowaniu skradziono mu niemal całe jego mienie, udał się ponownie w Kordyljery, Boliwji i Peru, gdzie czynił dalsze swe eksploracyjne podróże aż niemal do końca roku 1853. Przeszedłszy znów ciężki atak żółtej febrzy, ulega dopiero teraz namowom krakowskiego profesora, a swego kolegi i towarzysza broni z powstania listopadowego, i, odrzucając inne o wiele korzystniejsze materialne propozycje zagranicznych miast uniwersyteckich, osiada w Krakowie na stanowisku inspektora Ogrodu Botanicznego.

*

Pobył Warszawicza w krakowskim Ogrodzie, który wzbogacił olbrzymią kolekcją roślin, zdobytych przez siebie w egzotycznych krajach, stał się najświetniejszym okresem w jego historii. Żywa wymiana roślin, którą prowadził z setkami innych ogrodów, podniosła tak dalece wartość zbiorów krakowskiego Ogrodu, że stał się on wkrótce jednym z najslawniejszych w Europie.

Niestety zdrowie Warszawicza, podkopane przebytymi chorobami tropikalnymi, psuło się szybko. U schyłku życia, gdy w r. 1863 rozległy się znów w Polsce powstańcze strzały, odezwał się w nim stary żołnierz. Nie mogąc już sam stanąć w szeregach walczących, gromadził obok siebie młodzież krakowską i z pod jego niejako skrzydeł, z ciemnych korytarzy szklarni krakowskiego Ogrodu, wyruszył do boju akademicki oddział powstańczy, którego tragiczny los przypieczętowała klęska pod Miechowem. W tym okresie malował olejny portret Warszawicza Artur Grottger, pozostawiając go niestety niewykończonym.

Zmarł w roku 1866.

Spuścizna botaniczna i ogrodnicza Warszawicza tworzy piękną kartę w historii nauki. Uczni, których zasilali nadsyłaniem setek nowych roślin, postawili mu trwałe pomniki w postaci nazw naukowych jego imienia. Oprócz dwóch rodzajów Warszawicza i Warszawiczella otrzymało nazwy gatunkowe, uwieczniające jego nazwisko, kilkadziesiąt roślin. Niektóre oryginalne okazy żyją jeszcze w szklarniach krakowskiego Ogrodu, jako żywa po nim pamiątka. Gdy zaś staraniem prof. Czerwiakowskiego wzniesiono mu pomnik, wtedy prawie zupełnie już oślepy Wincenty Pol, wierny druh Warszawicza z szeregów ułańskich, podyktował wiersz, który wyrtył na pomniku. Jest to zarazem ostatni wiersz autora „Pieśni o Ziemi Naszej“, nieznaną dotąd i nie umieszczony w żadnym z wydawnictw jego

Pomnik Warszawicza w Ogrodzie Botanicznym w Krakowie

dzień i dlatego go tutaj w całości przytaczam:

O Litwo, święta Matko Warszawicza, Jakże Ci błogo w cieniu tych wawrzynów, Którego blasku Ojczyźnie użyć, Pocziwa chwała Tych wybranych Synów!

Uczniu Jundziłła, obiegłeś dwa światy, Aby z zdobyczą wrócić do swych progów, I jak syn wierny czarownicy kwiaty Osypać ołtarz twych domowych Bogów.

Kwiat — to nie wiele, ale kto da więcej — I czy dla Ciebie to, Matko, nie jedno? Był Cię tylko kochać najgoręcej To Ty nie wzgardzisz i ofiarą biedną,

To nasza wiara, że nic nie przepada, Co jak ofiara na ołtarz się składa, Niech więc kwiatami pamięć syna płynie Który port stały znalazł w tej dziedzinie.

Władysław Szafer
Kraków

Parada zwycięstwa

Hołd zwycięskiej armji — Jak powstała via del Impero — Szczególne zasługi lotnictwa włoskiego — Sedno potęgi militarnej — Dlaczego pominięto wojska kolonjalne?

Rzym, w czerwcu. Już czwarty tydzień Rzym cieszy się z odniesionego zwycięstwa. Radosne podniecenie, które zapanowało tu owego pamiętnego wieczora gdy Duce z balkonu pałacu weneckiego ogłosił zakończenie wojny i narodziny nowego imperjum faszystowskiego w Afry-

były do ostatniego miejsca. Także wszystkie sąsiednie ulice oraz platformy olbrzymiego pomnika Wiktora Emanuela zalane były niezmiernym tłumem przekraczającym znacznie sto tysięcy głów...

Kilka minut przed dziewiątą przed trybunę królewską zajechała królowa

nadane 420 razy, odpowiada rangą swą najwyższej klasie naszego „Virtuti Militari“, choć różni się tem, że nadane być może bez względu na szarżę. Za ostatnią kampanję afrykańską nie otrzymał go nikt z żyjących, nie wyłączając marszałków Badoglio i Graziani; było natomiast kilka nadań dla poległych wyższych dowódców...

Kiedy król zawieszal na sztandarze błyszczący medal, wiceminister lotnictwa gen. Valle odczytywał dokument uzasadniający to zaszczytne odznaczenie. Podkreślono tu wielkie znaczenie lotnictwa w ostatnich działaniach wojennych i codzienne ciche męstwo lotników, z których wielu nie miało już ujrzeć dalekiej ojczyzny.

Rozpoczęła się rewja. Pułk za pułkiem w zwartych szeregach po osiemnastu przemaszerowała piechota: 22 tysiące chłopów. Potem cwałem przebiegły oddziały kawaleryjskie w barwnych mundurach paradnych. Południe się już zbliżało, gdy zadudniły działa.

Cała artylerja od lekkich połówek do potężnych haubic trzydziestocentymetrowych — całkowicie zmotoryzowana. W tem właśnie leży moc i siła faszystowskiego państwa! Nie szarżą kawalerji mogą nam zaimponować Włosi, lecz dziesiątkami tysięcy silników, w które zaopatrzone są siły zbrojne Italji na ziemi, w powietrzu i na wodzie!

Nie można było nie myśleć o nowych defiladach na Polu Mokotowskim, czy przed pomnikiem Wdzięczności w Poznaniu, gdy się patrzyło tu na niekończące się zastępy kilku tysięcy czołgów różnego kalibru, traktory i wozy pancerne, wreszcie ciężarówki, sunące za każdym oddziałem piechoty...

Mussolini w uroczystości nie wziął udziału: przed kilku dniami wyjechał do swej letniej rezydencji w Rocca delle Caminate. Tłumaczą to tu jako gest kurtuazji pod adresem króla i marsz. Badoglio, którym chciał pozostać pełnię zaszczytu przyjęcia defilady armji po zwycięstwie. Mniej życzliwie komentują tu całkowite pominięcie w defiladzie wojsk kolonialnych. A przecież oddziałom tubylczym, zwłaszcza askarysom libijskim tyle zawdzięczają Włochy...

JAN KAWCZYŃSKI.

Wiktor Emanuel III — król Italji i cesarz Abisynji przyjmuje defiladę zwycięskiej armji. Na prawo — marszałek Badoglio — wicekról nowego cesarstwa.

ce — do tej pory nie opuściło jeszcze ludności.

Entuzjazm Rzymian skierowany jest przede wszystkim ku armji, która krwią swą wywalczyła narodowi włoskiemu ten nadszadziany wielki sukces. Oddział wojska maszerujący ulicą rzymską wywołuje natychmiast gromką owację publiczności, która wśród wiwatów pozdrawia go faszystowskim salutem.

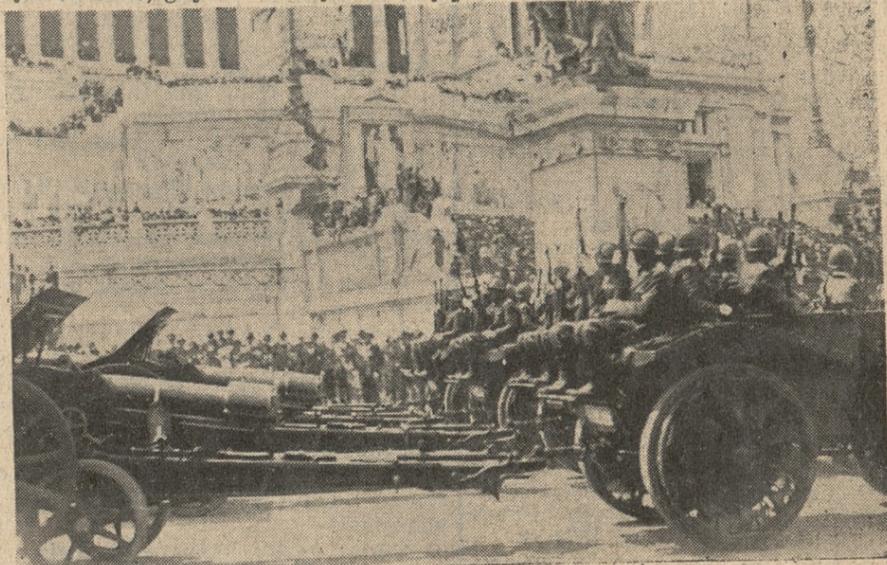
Nic więc dziwnego, że wielka rewja wojskowa, zapowiedziana w Rzymie na ubiegłą niedzielę — rocznicę proklamacji konstytucji zjednoczonych Włoch, wywołała w mieście najwyższe zainteresowanie. Dobijano się o karty wstępu na trybunę, a szczęśliwcy, którym udało się je zdobyć, byli przedmiotem ogólnej zazdrości. Okna niewielkich starych domów przylegających od północy do via del Impero, które defilować miały zwycięskie wojska — oddawna już wydzierżawione były za wysokimi opłatami.

„Ulica cesarstwa“ jest sama w sobie imponującym pomnikiem woli i czynu faszystowskiego. By ją przeprowadzić, trzeba było doszczętnie zburzyć całą rozległą dzielnicę starych domów i krętych uliczek między placem Weneckim a Kolosseum. Wśród zabudowań tych wiele było zabytków i pałaców o dużej wartości historycznej i artystycznej i nie brak było sceptyków potępiających całe to przedsięwzięcie jako barbarzyńskie.

Ubiegłej słonecznej niedzieli via del Impero przedstawiała widok niecodzienny. Po obu bokach szerokiej ulicy wzniesiono potężnej kilometrowej długości trybunę, zdolną pomieścić ponad 50 tysięcy osób. Rewja miała się rozpocząć o dziewiątej, a już przed wschodem słońca zjawili się tu pierwsi entuzjaści i zajęli co najlepsze miejsca. Nie oszczędzili także łoża prasowej i karabinjerzy w ceratowych kapełuszach napoleońskich mieli później dużo roboty, by ich stamtąd usunąć. O siódmej z rana trybunę zapełniono

Włoch w towarzystwie bawiącej tu królowej bułgarskiej oraz kilku księżniczek krwi. Nieco później u wylotu ulicy ukazał się konny orszak z Wiktorem Emanuelem na czele. Tu obok króla: marszałek Badoglio, wicekról Etyopji na wspaniałym karym koniu. Zawrzało wówczas na trybunach, na okolicznych ulicach, na dachach pobliskich domów... Dźwięki hymnu królewskiego i „Giovinezzy“ zostały całkowicie zagłuszone entuzjazmem tłumy, choć grały połączone orkiestry kilku pułków piechoty.

Przed łożą królewską, umieszczoną w połowie via del Impero, król wraz ze swym orszakiem zsiadł z koni. Następła wówczas uroczystość udekorowania sztandaru wojsk lotniczych najwyższym odznaczeniem wojennym Italji: złotym medalem „Al Valore Militare“. Odznaczenie to, które w ciągu prawie stu lat swego istnienia zostało

Zmotoryzowane baterje artylerji ciężkiej na tle olbrzymiego pomnika Wiktora Emanuela II.

Pięciu gubernatorów wicekróla

będzie rządzić dawną Abisynją wraz z Erytreą i Somalją

Wielkie plany dotyczące przyszłości imperjum w Afryce kuje się w odradzającej się Romie Mussoliniego przy placu Kwirynału, w pałacu Consuly. W wytwornej rezydencji, niestarej zresztą, bo pochodzącej z 18-go stulecia urzędował Mussolini. Prawą ręką Duce był profesor Aleksander Lessona, który przed kilku dniami zaawansował z podsekretarza ministerstwa kolonji na stanowiska ministra. Ostatniem dziełem ministerstwa kierowanego jeszcze przez Mussoliniego było opracowanie statutu organizacyjnego dla włoskiej Afryki Wschodniej.

Tem mianem obejmuje się ziemie cesarstwa abisyńskiego, stopione w całość z dawnymi posiadłościami kolonialnymi królestwa włoskiego we wschodniej Afryce: Somalją nad Oceanem Indyjskim i Erytreą nad Morzem Czerwonym. Wschodnio - afrykański okręg administracyjny oddzielony jest całkowicie od posiadłości włoskich w północnej Afryce, mianowicie Libji, którą rządzi doświadczony marszałek Balbo.

Statut organizacyjny włoskiej Afryki Wschodniej wychodzi z faktu aneksji terytorjum cesarstwa negusa i złączenia go w całość z dawnymi, wymienianymi posiadłościami kolonialnymi Włochów. Ten punkt patrzenia przyjęto przy podziale obszaru wschodnio-afrykańskiego, przeszło cztery i pół razy większego od państwa polskiego, na okręgi administracyjne. Okręgowe to gubernatorstwa w liczbie pięciu. Podporządkowane są one władzy generalnego gubernatora, z tytułem wicekróla. Jest nim obecnie marszałek Graziani, zwycięzca z frontu somalijskiego, gdyż marszałek Badoglio zrzekł się tej godności na rzecz szefostwa sztabu generalnego.

Siedzibą wicekróla będzie Adis Abeba. U boku generalnego gubernatora-

wicekróla urzędują dwa organy doradcze. Do jednego wchodzi wyłącznie najwyżsi przedstawiciele administracji kolonialnej, stanowiąc jak gdyby radę państwową pod przewodnictwem wicekróla. Drugim organem jest rada generalna, obsesiana również przez przedstawicieli magistratur kolonialnych, oraz pięciu przedstawicieli ludności tubylczej. Wyboru tych przedstawicieli dokonuje wicekról spośród rolników, kupców, rzemieślników i innych stanów kraju. Oprócz tego będą powołani do rady generalnej przedstawiciele samorządu abisyńskiego. Chodzi w tym wypadku o tak zwanych „szumów“ - sołtysów, reprezentujących samorząd ludności wiejskiej we wsiach. Sześciu „szumów“ zasiądzie w radzie generalnej.

Wicekrólowi podlega bezpośrednio urzędujący u jego boku w Adis Abebie wicegubernator oraz szef sztabu generalnego, do którego należy pieczę wojskowa nad krajem. Każdy z pięciu gubernatorów otrzymuje ogólne wskazania odnośnie kierowania swego gubernatorstwa z centrali w Adis Abebie, oczywiście z należytym uwzględnieniem warunków etnograficznych, geograficznych, historycznych, politycznych, wyznaniowych, gospodarczych itd. każdego okręgu administracyjnego.

Już pod tym kątem widzenia dokonano przesądził podziału kraju na pięć gubernatorstw. Chodziło bowiem o stworzenie lub zachowanie najbardziej naturalnych całości z wykluczeniem nieżyłowych podziałów biurokratycznych.

W skład wicekrólestwa włoskiej Afryki Wschodniej wchodzi: gubernatorstwa:

1. Erytrea, obejmująca prócz dawniej kolonji włoskiej Tigré i Danakil łącznie z sultanatem Aussa po jego

południową granicę. Stolica — Asmara.

2. Amhara, prowincje rdzennie amharskie i etjopskie, na obszarze płaskozwyzu jeziora Tana i prowincji Szoa. Stolica — Gondar.

3. Dżimma, ziemie zamieszkiwane przez szczepy pochodzenia Galla i Sidamo w środkowej Abisynji łącznie z zachodnią częścią dawnego cesarstwa aż do granicy Sudanu. Stolica — miejscowość Dżimma.

4. Harar, ziemie historycznego sultanatu hararskiego, zniesione po zwycięstwach Menelika, zamieszkiwane przez wyznawców islamu, oraz mahometańskie prowincje Arussi i Bale. Stolica — Harar.

5. Somalja, obejmująca prócz dawniej kolonji włoskiej Somalji wszystkie terytoria szczepów somalijskich włącznie pustyni Ogaden, przez co powstaje również całość etnograficzna. Stolica Mogadiscio na wybrzeżu Oceanu Indyjskiego.

Poszczególne gubernatorstwa poza zależnością hierarchiczną w stosunku do general-gubernatorstwa w Adis Abebie posiadają w zakresie sądownictwa i spraw administracyjno - politycznych całkowitą niezależność. Władzę wojskową sprawują w gubernatorstwach osobni dowódcy.

W gubernatorstwach, zapewniono wszystkim wyznaniom pełne równouprawnienie. Pociągnięcie to zjednało Włochom sympatje ludności mahometańskiej, która dotychczas nie miała pełni swobód wyznaniowych w całym państwie.

Kościółowi koptyjskiemu zachowano wszystkie przywileje, z których korzystał w ciągu wieków. Przez tolerancję wyznaniową Włosi pragną zjednać sobie ludność mahometańską nie tylko na terytorjum podlegającym w Afryce barwom włoskim, lecz znacznie szerzej. Jest to dalekowzroczny akt polityczny, który najlepiej osądzono już w Londynie, orzekając, że ostrze tych pociągnięć wymierzone jest w brytyjską politykę kolonialną, nie mającą obecnie dobrych stosunków z światem mahometańskim.

W zwartych szeregach po 18-tu maszeruje piechota wspaniała via del Impero...

Świadek wojewoda Kirtiklis zeznaje

Ósmy dzień procesu starosty Twardowskiego

Zeznania

wicewojewody białostockiego

W ósmym dniu rozprawy przeciwko staroście Twardowskiemu i tow. zeznaje wice-wojewoda białostocki Zgrzebniok.

Świadek zeznaje: Istotnie zaciągnięto pożyczkę w wysokości 4000 zł. Z prasy dowiedziałem się, jakoby pieniądze zaciągnięte były prywatnie dla mnie. Tak nie było. Min. opieki społ. przysłało pieniądze mi zawsze w pierwszej połowie miesiąca. We wrześniu 1933 r. zaszedł taki wypadek, że nie dostałem jeszcze pieniędzy. Ponieważ zaś dr. T. otrzymał 20.000 zł, porozumiałem się z nim telefonicznie, czy mógłby pożyczyć pieniędzy dla miasta Torunia. Pieniądze przekazałem magistratowi Torunia. Pożyczka została spleciona. Fundusz pracy wyasygnował w 1933 r. pewną kwotę dla bezrobotnych. Według wskazówek centrali, pieniądze przeznaczone były na zapomogi dla bezrobotnych. W listopadzie 1933 r. przekazano 1000 zł, a 500 zł w 1934 r.

Przewodn.: Czy świadek wiedział o tem, że oskarżony dr. T. przekazanych pieniędzy nie zużył należycie i wydał je m. in. na cele polityczne?

Świadek: Przy inspekcji w Działdowie stwierdziłem, że pieniądze, przeznaczone na regulację wodną, nie zostały należycie wydane.

Prokurator: — Czy p. wojewoda przeprowadzał lustrację?

Śwd.: — Tak, lecz tylko prac, które finansowała Opieka Społeczna.

Osk. dr. T.: — Czy Pan wojewoda nie dał sporządzić na 500 zł. ślepej listy plac?

Śwd.: — Nie, nie dałem.

Przewodn.: — Czy oskarżony otrzymał kwotę 1500 zł. czy nie?

Osk. dr. T.: — Nie otrzymałem.

Przewodn. sądu odczytuje zeznanie świadka, złożone w śledztwie.

Śwd.: — Istnieje pewien dokument, że miałem otrzymać 1500 zł.

Przew.: — Dlaczego oskarżony tak się rozliczał?

Śwd.: — Otrzymałem zlecenie władzy przełożonej.

Prokurator: — Dlaczego oskarżony podpisał, że otrzymał 1500 zł.

Śwd.: — Odnosny urzędnik nie wiedział o sposobie rozliczenia z województwem.

Osk. dr. T.: — W aktach są przekazy miasta Torunia K. K. O., może sąd stwierdzić.

Prokurator: — Czy Pan wojewoda może wykazać, kiedy została przekazana kwota 1500 zł? Z przedłożonych akt wojewódzkich wynika, że osk. dr. T. wystawił kwity, przed odebraniem pieniędzy.

Prokurator sprzeciwia się co do sposobu stawianych przez oskarżonego dr. T. pytań.

Przew.: — Zwracam oskarżonemu uwagę na sugestywne stawianie pytań, ponieważ jest rzeczą sądu ocenić zeznania oskarżonego.

Osk. dr. T.: — Proszę o zażądanie listy plac z województwa na ca. 500 zł.

Świadek K. Ceceniowski, nac. województwa warszawskiego zeznaje:

W roku 1933 — pierwszy raz zainteresowałem się sprawą działdowską. Ponieważ cenilem inicjatywę osadniczą dr. Twardowskiego, interesowałem się jego pracami. Gdy wysłałem jednego z inżynierów i otrzymałem niejasne relacje, wyjechał p. Tyszka, który badał spółkę wodną i całokształt prac.

Wiem, że p. Tyszka miał pewne wątpliwości i spostrzegł niedokładność. W sprawie tej były dochodzenia, wykażą to akta województwa.

Przew.: — Dłaczego oskarżony tak się rozliczał?

Śwd.: — Otrzymałem zlecenie władzy przełożonej.

Prokurator: — Dlaczego oskarżony podpisał, że otrzymał 1500 zł.

Śwd.: — Odnosny urzędnik nie wiedział o sposobie rozliczenia z województwem.

Osk. dr. T.: — W aktach są przekazy miasta Torunia K. K. O., może sąd stwierdzić.

Prokurator: — Czy Pan wojewoda może wykazać, kiedy została przekazana kwota 1500 zł? Z przedłożonych akt wojewódzkich wynika, że osk. dr. T. wystawił kwity, przed odebraniem pieniędzy.

Prokurator sprzeciwia się co do sposobu stawianych przez oskarżonego dr. T. pytań.

Przew.: — Zwracam oskarżonemu uwagę na sugestywne stawianie pytań, ponieważ jest rzeczą sądu ocenić zeznania oskarżonego.

Osk. dr. T.: — Proszę o zażądanie listy plac z województwa na ca. 500 zł.

Świadek K. Ceceniowski, nac. województwa warszawskiego zeznaje:

W roku 1933 — pierwszy raz zainteresowałem się sprawą działdowską. Ponieważ cenilem inicjatywę osadniczą dr. Twardowskiego, interesowałem się jego pracami. Gdy wysłałem jednego z inżynierów i otrzymałem niejasne relacje, wyjechał p. Tyszka, który badał spółkę wodną i całokształt prac.

Wiem, że p. Tyszka miał pewne wątpliwości i spostrzegł niedokładność. W sprawie tej były dochodzenia, wykażą to akta województwa.

Przew.: — Dłaczego oskarżony tak się rozliczał?

Śwd.: — Otrzymałem zlecenie władzy przełożonej.

Prokurator: — Dlaczego oskarżony podpisał, że otrzymał 1500 zł.

Śwd.: — Odnosny urzędnik nie wiedział o sposobie rozliczenia z województwem.

Osk. dr. T.: — W aktach są przekazy miasta Torunia K. K. O., może sąd stwierdzić.

Prokurator: — Czy Pan wojewoda może wykazać, kiedy została przekazana kwota 1500 zł? Z przedłożonych akt wojewódzkich wynika, że osk. dr. T. wystawił kwity, przed odebraniem pieniędzy.

Prokurator sprzeciwia się co do sposobu stawianych przez oskarżonego dr. T. pytań.

Przew.: — Zwracam oskarżonemu uwagę na sugestywne stawianie pytań, ponieważ jest rzeczą sądu ocenić zeznania oskarżonego.

Osk. dr. T.: — Proszę o zażądanie listy plac z województwa na ca. 500 zł.

Świadek K. Ceceniowski, nac. województwa warszawskiego zeznaje:

Następnie podczas rewizji domowej zarekwirował kwity, wykaz weksli, plik rachunków, korespondencji, wina i likiery. Nadszedł również przekaz do osk. Leśniaka na ca. 100 zł, nadany przez osk. dr. T. w Warszawie.

Świadek księgowy Krupiński zjawia się przed sądem powtórnie i przedkłada księgi oraz dowody. Księgowy Paul, razem ze świadkiem badają kwity niej. Figurskiego.

Sędzia dr. Pikor: — Jak Pan księgowal pozycje?

Śwd.: — Za kwit, starosta dr. T. nie został obciążony, tylko na podstawie listy plac.

Co się działo w więzieniu?

Świadek Paweł Czajor, strażnik więzienny z Grudziądza, zeznaje pod przysięgą:

Osk. dr. T. w nocy dużo pisał. Oskarżony mówił o ucieczce z więzienia. Otrzymałem od dr. T. 20 zł. oraz spis różnych rzeczy, które miałem zakupić dla oskarżonego.

Przewodn.: — Osk. dr. T. twierdzi, że świadek przemycił listy.

Śwd.: — To nie prawda.

Przewodn.: — Osk. twierdzi, że świadek namawiał.

Śwd.: — Osk. jest inteligentny i namówić go nie potrzeba.

Sędzia Piłat: — Kiedy Pan zawiadomił o tem zająciu?

Śwd.: — 13 wzgl. 14 grudnia 1935 r.

Obrońca Puciata: — Czy Pan miał już jakieś przeniesienie karne?

Śwd.: — To tajemnica urzędowa.

Prokurator: — Proszę o uchylenie pytania.

Świadek Stan. Susmarski, strażnik więzienny z Grudziądza, zeznaje pod przysięgą, że zgłosił się do niego Czajor i doniósł mu o zająciu.

Śwd. Susmarski oświadczył straż. Cz., by złożyć raport.

Przew.: — Jakie są przepisy więzienne i gdzie są oddawane pieniądze więźniów?

Śwd.: — Do kasy więziennej.

Przew.: — W jaki sposób dr. T. mógł posiadać 20 zł. w celi?

Śwd.: — Tego nie mogę sobie wytłumaczyć.

Świadek B. Retmański, strażnik więzienny z Grudziądza, zeznaje pod przysięgą, że nie wie, czy dr. Twardowski komunikował się z kimkolwiek ze zewnątrz więzienia. Świadek nie wnosi do sprawy nic nowego.

„Coś śmierdzi, ale nie możemy uchwycić...“

Po przerwie obiadowej zeznaje śwd. wojewoda pomorski Kirtiklis:

— Na początku urzędowania dr. T. nie stawiano żadnych zastrzeżeń. W listopadzie 1934 r. wpłynął wniosek dr. T. o pożyczkę 60.000 zł na akcję kamieniową. Wniosek referował naczelnik Zakrzewski, przyczem zwrócił mi uwagę, że przez dłuższy czas nie było w Działdowie lustracji i trzeba ją przeprowadzić. Lustrację przeprowadzał insp. samorząd. dr. Banas. Gdy byłem w Poznaniu na operacji, przybył dr. T. i spostrzegłem, że usiłował nastawiać mnie na dr. Banasia i innych. Zastanawiałem się nad tem i przypuszczam, że były to skutki lustracji. Z enuncjacji nac. Zakrzewskiego wynikało, że coś nie jest w porządku.

Po powrocie zajmowałem się sprawą lustracji i postanowiłem sprawę wyśledzić. Wyjechali pp. Tyszko i Zgrzebniok, a poza tem wysłałem dr. Banasia z wicewojewodą Starzyńskim, by stwierdzili stan rzeczy i wszyscy stwierdzili, że są nieporządku, samowolne przetrzymanie jednego działu do drugiego. Wicewojewoda Starzyński mówił, że „coś śmierdzi, ale nie możemy uchwycić“.

Gdy wysłani na lustrację nie mogli dokładnie wybać nadużyć, wyjechałem sam do Działdowa i relacje przeszły moje oczekiwania: terroryzowanie ludzi i nieposzanowanie grosza publicznego. Dlatego postanowiłem sprawę przekazać władzom sądowym.

„Kielbasa wyborcza“ i subwencje na cele polityczne

Przew. dr. Jodłowski: — Oskarżony dr. Twardowski tłumaczy się, że pan wojewoda wiedział, że obracał pieniądze na pewne cele polityczne.

Śwd. woj. Kirtiklis: — Nie mogłem wiedzieć o przesuwananiu pieniędzy na cele polityczne. Po kilkunastoletniej niepodległości administracja nasza jest uporządkowana. Starostowie fundu-

szu politycznego nie mają. Nie można np. pieniędzy min. rolnictwa wydawać na „Dzień Pomorski“ i B. B. W. R. Ja nie wypłacam nikomu żadnych pieniędzy i żadnych kwitów nie pobieram.

Przewodn.: — Czy panu wojewodzie były znane stosunki towarzyskie dr. Twardowskiego?

Śwd.: — Słyszę opinie o wysokiej grze w karty, lecz to było później.

Przewodn.: — Czy są inni starostowie, którzy coś podobnego mogli uczynić?

Śwd.: — Proszę z pośród 17 starostów zapytać się 5 starostów — według dowolnego uznania sądu — czy ktokolwiek z nich śmie przetrzymać pieniądze z jednego celu na drugi.

Przewodn.: — Czy p. wojewodzie wiadomo, że oskarżony wypłacił subwencje osadnikom, biorąc od nich fikcyjne pokwitowania? — i poleca biegłemu Paulowi okazać fikcyjne kwity osadnikom.

Śwd.: — Nie. O takich wypłatach nie było mi wiadomo.

Sędzia Pikor: — Oskarżony tłumaczy się, że pewne przesunięcia robił w porozumieniu z województwem.

— Śwd.: — Dr. Twardowski robił w ten sposób, że szedł do naczelnika Szczyńskiego i sugerował mu, ażeby wytworzyć pewien mentlik, że tak mógł robić.

Sędzia Pikor: — Pan wojewoda takiego polecenia nie dał?

Śwd.: — Nie. To są wykręty dr. Twardowskiego.

Prokurator: — Czy p. wojewoda wiedział o wekslach akcji osadniczej?

Śwd.: — Nie mogłem się tem zajmować. Żaden starosta weksłami się nie zajmował. Widziałem pismo w województwie, w którym dr. T. pisze o wekslach.

Prokurator: — Jak to było z „kielbasą wyborczą“?

Śwd. woj. Kirtiklis: — Wiem, że w innych starostwach była, i była przypuszczalnie w Działdowie. Była niewątpliwie szkodliwa.

Polska skrzydlata (II)

Współczesne samoloty wojskowe

Nie sposób jest wymienić tu wszystkie nowoczesne typy samolotów. Dlatego ograniczę się tylko do określenia cech charakterystycznych i wyczynów typowych samolotów seryjnych (nie wyczynowych), które znajdują się w użyciu sił powietrznych najważniejszych państw.

Uzbrojenie samolotów

Uzbrojenie samolotu stanowią karabiny maszynowe, o kalibrze od 7 do 13 mm, szybkostrzelne do 1200 strzałów na minutę, umieszczone nieruchomo lub na podstawach ruchomych. — Nieruchome karabiny maszynowe strzelające przez śmigło (zsynchronizowane z obrotem śmigła) ma pilot, który celuje ruchem całego samolotu. Obserwator i strzelec samolotowy posiadają po jednym, względnie dwa sprzężone karabiny maszynowe, umieszczone na podstawie ruchomej, zezwalającej na swobodny obstrzał, niezależnie od położenia samolotu. Stanowiska karabinów maszynowych umieszcza się na samolocie tak, aby ograniczyć do minimum kąty martwe, t. j. pola nieostrzelane przez własną broń. Amunicja do karabinów maszynowych dzieli się na zwykłą, pancerno-światłą i zapalającą. Samolot może być uzbrojony w jedno lub kilka działek, o kalibrze 20 mm, automatycznych, oddających około 120 strzałów na minutę. Działka różnią się od karabinów maszynowych większą donośnością oraz skutecznością strzału.

Bomby, które samolot może zabrać w specjalnie do tego przystosowanych wyrzutnikach, należą do kategorii wyrzutniowych, zapalających i gazowych. Zależnie od przeznaczenia, bomby ważą od 1 do 1000 kg. Skuteczny promień działania bomb odłamkowych do 50 kg wagi sięga 100 m. Bomb tych używa się do rażenia celów żywych. Bomb ponad 50 kg burząco-ciężkich używa się do niszczenia obiektów stałych. Bomby zapalające przeznaczone są do wzniesienia pożarów (spalają się w temperaturze około 3000°). Bomby gazowe działają obłokiem lub plamą, a skażając teren wywołują zatrucia. Bomby są zaopatrzone w zapalniki nastawialne, a więc działające natychmiast po upad-

Prokurator: — Czy pan wojewoda dał dr. T. „carte blanche“?

Śwd.: — Tak, na uczciwe, na nieuczciwe nie. Nie wykluczam, że mówiłem: „rób Pan, jak możesz“. Mówię przecież do prawnika.

Prokurator: — Czy kredyt 60.000 zł był gospodarczy czy polityczny?

Śwd.: — W takim znaczeniu politycznym, jak dr. T. pojmował — nie, tylko w znaczeniu gospodarczym.

Obrońca dr. Link: — W jaki sposób przyszedł dr. T. do Działdowa?

Śwd.: — Został przysłany przez ministerstwo. Dr. T. przedtem nie znałem.

„Robota koronkowa“

Obrońca dr. Link: — Czy pan wojewoda używał wyrazu „robota koronkowa“?

Śwd.: — Nie. Moje wyrazy to „życie nie jest romansem“, także w „szczegół“. Wyrażenia „koronkowa robota“ nie używam.

Na stawiane przez osk. dr. T. pytanie, świadek odpowiada, że na Pomorzu jest zwyczaj, by starosta w 48 godzinach mógł zdać kasę i agendy urzędowe.

Osk. dr. Twardowski: — Czy pan wojewoda przypomina sobie, że była mowa o przeróbce listy plac?

Świadek: — Możliwe, nie pamiętam szczegółów.

Zeznania naczelnika więziennego

Następnie zeznania składał naczelnik więzienia w Grudziądzu, Ciborski: — W drugiej połowie grudnia otrzymałem raport, że dr. T. proponował zakup towarów w sposób nielegalny. Dr. T. przesyłał karteczki z zapotrzebowaniem, co poddane zostało cenzurze. Rewizja przeprowadzona nie wykazała, by dr. T. posiadał pieniądze. Jakim sposobem mógł mieć dr. T. 20 zł, nie wiem.

W końcu sąd rozpatrywał wnioski obrony o dopuszczenie dalszych dowodów.

Prokurator wniósł o przesłuchanie starostów: chełmińskiego, brodnickiego oraz trzeciego starosty według uznania sądu.

Sąd postanowił zawezwać dalszych świadków i zarządził przerwę do dnia 15. bm. (poniedziałek).

ku na ziemię lub z opóźnieniem.

Oprócz wyżej wymienionych bomb istnieją torpedy, zrzucane z samolotów i działające jak torpedy morskie. Niezależnie od bomb gazowych samolot może być wyekwipowany w zbiorniki do rozpylania i zraszania ziemi cieczami trującymi.

Organizacja wojsk lotniczych

Organizacja lotnictwa w czasie pokoju jest w ogólnych zarysach następująca. Całe lotnictwo wojskowe i cywilne podlega ministerstwu lotnictwa. Lotnictwo wojskowe zorganizowane jest w eskadry, dywizjony, pułki, brygady i dywizje lotnicze, rozlokowane w terytorjalnych okręgach powietrznych, na jakie podzielono kraj. Akademeje lotnicze i techniczno-lotnicze, szkoły oficerskie i podoficerskie, wreszcie kursy specjalne — kształcą personel lotniczy i pomocniczy. Instytuty naukowe i badawcze, przemysł lotniczy oraz składnice zaopatrzenia pracują nad dostarczeniem potrzebnego sprzętu. Organizacja terenowa, w postaci odpowiednio urządzonych lotnisk, łączność radiowa naziemna, meteorologia i szereg urzędzeń specjalnych, zapewniają normalną pracę lotnictwu.

Wewnątrz samego lotnictwa odpowiedni podział zgóry określa jego przeznaczenie na wypadek wojny. Lotnictwo pomocnicze zostanie przydzielone do swoich armij w postaci eskadr i dywizjonów. W skład tego lotnictwa, będą wchodziły i dywizjony myśliwskie, przeznaczone do ochrony własnego lotnictwa, współpracy na polu walki.

Lotnictwo samodzielne, ze względu na działania mas, tworzy t. zw. armję powietrzną, składającą się z dywizji i brygad lotniczych, w skład których wejda eskadry i dywizjony bombardujące dzienne i nocne, oraz myśliwskie.

Bronią zaczepną w siłach powietrznych jest lotnictwo bombardujące i na niem będzie spoczywał główny ciężar zadania. Lotnictwo myśliwskie będzie miało właściwie zadania obronne, nawet pomimo działań zaczepnych w powietrzu. Będzie ono zwalczało nieprzyjaciela w powietrzu, aby umożliwić pracę własnym samolotom.

Wybitne odznaczenie poznańskiego fotografa - artysty

Jak się dowiadujemy, na czwartej międzynarodowej wystawie fotografii artystycznej w Wiedniu (IV Internationale Photo-Ausstellung Wien), jury przyznała najwyższe odznaczenie (medal złoty) poznańskiemu artyście-fotografowi, p. Tadeuszowi Wańskiemu. Nagrodzono kolekcję fotografii, wykonanych w bromoleju, w której to technice jest p. Wański specjalistą. Wyróżniony zaszczytnie fotograf-artysta p. Wański, jest członkiem kapituły Polskiego Foto-Klubu, liczącego zaledwie 14 członków, którego prezesem jest sławny fotograf polskiego krajobrazu Jan Bułhak z Wilna. — Załączamy reprodukcję jeden z nagrodzonych reprodukcji, zatytułowanej „Wieczór”. (kl.)

LATO NA MORZU ŚRÓDZIEMNEM

Italia, Dalmacja, Grecja, Turcja, Hiszpanja, Gibraltar, Maroko, Algier, Malta, Riwiera, Korsyka, Syrya, Egipt Ng 34

Ekspozycją statkiem **KRALJICA MARIJA (17.500 ton)**

FRANCOPOL — POZNAŃ
SW. MARCIN 58 — TELEFON 41-04

Cena od zł 434,—

**Od „Chat Noir”
do natchnionej poezji religijnej**

Z Awinjonu nadeszła wiadomość, że w Palais du Roure, wslawionem pobyt w nim Petrarki, zmarł w 73 roku życia Louis le Cardonnel kapłan i natchniony poeta francuski. Chociaż ostatni tom jego wierszy ukazał się zaledwie przed dwunastu laty, a oddzielne utwory aż do niedawna drukował od czasu do czasu „Mercure de France”, nie należał ks. Le Cardonnel do poetów o wielkiej popularności, był natomiast ulubionym autorem dla licznych jeszcze smakoszy wykwiintnej poezji, poezji płynącej z prawdziwego natchnienia, pięknej zarówno pod względem formy, jak i języka.

Ludwik le Cardonnel urodził się w Valence nad Rodanem w słonecznej Prowancji. W bardzo młodym wieku znalazł się w Paryżu w gronie wiodących wówczas rej poetów Stefana Mallarmé i Semaina. Henri de Régnier wspomina go w „Chat Noir” jako „cichego, bladego chłopca”, który pociągał wszystkich swemi na modłę klasyczną budowanymi wierszami. Na twórczość jego nie miały wpływu wywierał Paweł Verlaine, a później Leconte de Lisle, dlatego też stanął na pograniczu między symbolizmem i klasycyzmem. Odbardzo głębokim uczuciem i duszą niezmiernie wrażliwą, nie potrafił zadowalać się tylko formą, we wszystkim szukał głębszej treści i ducha. Sprawilo to, że przez pewien czas interesował się gorliwie okultyzmem, wkrótce jednak mógł odnaleźć właściwą drogę, stając się tak żarliwym religijnym, że w r. 1890 wstąpił do seminarjum duchownego. Święcenia kapłańskie otrzymał w Rzymie w r. 1896. Nappełniło to go taką radością, że pisał:

„Divin Esprit...
Daigne encore cette fois visiter ma maison,
Où la Muse l'accueille;
Chasse les pensées noires qui vinrent la hanter,
Ouvre a ton clair flambeau son âme et sa paupière,
Esprit mélodieux, et dit lui de chanter
La vivante Lumière...”

To „światło żywe” opiewał odtąd we wszystkich swych utworach, zrzadka

coprawda, ze względu na trudną i ciężką pracę duszpasterską proboszcza w Pietrelatte w Delfinacie, — ogłaszanych w „Mercure de France” i objętych później tomem „Carmina Sacra”. Do najpiękniejszych utworów jego z tego czasu należy niewątpliwie wiersz „Messe du Matin”. Mistycyzm religijny wiedzie Le Cardonnela do bram nowicjatu benedyktyńskiego w Ligugé, zdrowie nie pozwala na zostanie zakonikiem. Kapłan-poeta udaje się zatem do Umbrji i na szereg lat osiada w Asyżu. Tu powstaje szereg wierszy jak „Du Rhone à l'Arno”, „A Sainte Thérèse de Jésus” i inne, wydane następnie p. t. „De l'un a l'autre Aurore” w r. 1924. Po dwunastu latach pobytu we Włoszech powrócił do rodzinnej Prowancji, niestety, prawie zupełnie ślepy. Miał światła dziennego miał atoli w ostatnich latach prawdziwe „światło żywe” w postaci wielkiego grona przyjaciół i zastępu młodych poetów, którzy szukali u niego natchnienia i zachęty do poezji wyższej, wyższe opiewającej ideały. (KAP)

Nowości filatelistyczne

Czechosłowacja. Na rzecz biednych dzieci wydano trzy znaczki dobroczynne: 50+50 gr. zielonawy, 1 kor. + 50 gr. czerwony, 2 kor. + 50 gr. stalowo-niebieski. Drugi znaczek przedstawia reprodukcję wiszącego w ratuszu w Pradze obrazu malarza czeskiego Józefa Manesa: młoda matka pokazuje swe dziecko rodzinie. Pozostałe dwa znaczki przedstawiają wycinek tego obrazu: tylko matkę z dzieckiem i głowę dziecka.

Francja. Serja nowych znaczków poczty lotniczej, przedstawiających jednoliatowiec nad Paryżem, obejmuje wartość: 85 cts. zielony, 1.50 fr. niebieski, 2.25 fr. fioletowy, 2.50 fr. czerwony, 3 fr. niebieski i 2.50 fr. brązowy.

Stany Zjedn. Am. Półn. Na uroczystość stulecia stanu Texas wydano znaczek okolicznościowy, przedstawiający klasztor Alamo (jedno z miejsc walki w wojnie Texasu z Meksykiem) i w dwóch medaljonach podobizny założycieli stanu Texas: Austina i Sam Houston. Wartość znaczka 3 ct., kolor purpurowo-fioletowy.

Włochy. Cztery nadzwyczajne znaczki, o dużym poprzecznym formacie, wydane z okazji XVII wystawy w Medjolanie zawierają wartość: 20 c. czerwony, 30 c. ciemno-brązowy, 50 c. fioletowy i 1.25 lir. niebieski. Obrazek pierwszego i czwartego znaczka (niewyraźne) przedstawia tamę wodną i kapelusz z laską Merkurego, pozostałe dwa zaś koła zębate i plug. Papier biały ze znakami wodnymi w postaci koron.

Wyspy Tonga. Wydano znaczek wartości 1½ d. w kolorze szaro-czarnym, przedstawiający głowę królowej Salote.

Zanzibar. Po długich pertraktacjach sultan Zanzibaru zdecydował się zaprowadzić dla swojego kraju walutę w szylingach i centach. Wskutek tego wydano w tej walucie nowe znaczki pocztowe o wartościach: 5 c. zielony, 10 c. czarny, 15 c. czerwony, 20 c. pomarańczowy, 25 c. fioletowy z złotym, 30 c. ultramarzynowy, 40 c. szarobrazowy, 50 c. winnoczerwony 1 sz. żółtozielony, 2 sz. szarofioletowy, 5 sz. cyanober, 7½ sz. zielony i 10 sz. brązowozielony. Wartości centowe przedstawiają popiersie władcy Zanzibaru, a wartości szylingowe żaglówkę, natomiast najwyższa wartość — arabski dwumasztowiec żeglujący w zatokach. Ukazały się również

przy bólach newralgicznych.
ng 12 189

nowe znaczki dopłaty o wartościach: 5 c. fioletowy, 10 c. cyanober, 20 c. zielony, 30 c. brązowy, 40 c. ultramarzynowy i 1 szyling szary. Obie serie zostały wykonane w Londynie na białym papierze ze znakami wodnymi. CA i korona. Ząbkowanie 14.

Ile posiadamy zmysłów?

Zagadki przyrody — Tajemnicza orientacja — Kompas w uchu

W jaki sposób ptactwo przelotne potrafi znaleźć właściwy kierunek drogi podczas wędrówek swoich, odbywanych każdego roku? Czem kieruje się losos, który nigdy nie zabłądzi, płynąc z głębin morza poprzez płataninę dopływów rzecznych, do strumienia rodzinnego, gdzie rok temu wykuł się z ikry? Czem się to dzieje, że pies lub kot, wywieziony na odległość wielu mil, potrafi zawsze znaleźć drogę powrotną do miejsca zamieszkania swego pana? Prawda, że ślubiłki choćby ślad zapachu wystarcza dla psiego nosa; że oczy ptaka dostrzegą nawet to, co uszłoby wzroku najbardziej bystrookiego myśliwego; że zwierzę dziki słyzy ze znacznej nawet odległości szmer liścia przygniecionego stopą człowieka.

Jednak ta nadczułość zmysłów zwierząt nie wystarcza badaczom naukowym do wytłumaczenia niektórych zjawisk, obserwowanych w dziedzinie życia zwierzęcego, więc dążąc do rozwiązania tej zagadki, szuka się go poza obrębem normalnych, znanych nam pięciu zmysłów. Oczywiście, nie znaczy to, by badacze przyrody byli skłonni wyjaśnienia poczynają wielu zwierząt szukać w dziedzinie zjawisk nadprzyrodzonych. Natomiast wyniki dociekań naukowców zrodziły hipotezę istnienia, tak u człowieka jak u zwierząt, nowego zmysłu: zmysłu orientacyjnego, tak samo zrozumiętego jak wzrok, słuch, powonienie, smak i dotyk.

* Bardzo szczegółowo zajął się tą kwestią dr. Fryderyk Tilney, zatrudniony w laboratorjach uniwersytetu Columbia w New Jorku. Uczony ten twierdzi, że człowiek posiada więcej zmysłów, aniżeli pięć, mianowicie jeszcze: zmysł „mięśniowy”, zwany także zmysłem kościcowym; zmysł „wnętrznociowy” i zmysł bólu. — Pierwszy z nich pozwala nam mieć poczucie stopnia napięcia mięśni i położenia

kości w rękach, w grzbiecie, w szyi i w nogach, bez czego, zdaniem Tilney'a, prawie niemożliwym byłoby zachowanie równowagi podczas stania, chodzenia, schyłania się, jak również wykonywanie celowych poruszeń np. chwytanie piłki, kierowanie automobilem itp. Zmysł „wnętrznociowy” sygnalizuje nam różne przejawy działalności, wzgl. stan naszych organów wewnętrznych, wywołując poczucie głodu, mdłości itd. Wreszcie zmysł bólu zawiadamia, zapomocą specjalnych przewodów systemu nerwowego, centralę mózgową o okaleczeniach, stłuczeniach, jak i o niepomyślnym stanie zdrowia różnych narządów organizmu.

Jeżeli uda się stwierdzić, że zarówno ludzie, jak zwierzęta posiadają odrębny zmysł, dostarczający im poczucie przydatnych do znajdowania kierunku drogi, będzie to zmysł dziewiąty. Coprawda, dotąd nie wiadomo nawet, w jakiej części ciała zmysł „orientacyjny” mógłby mieć swoją siedzibę. Dr. Tilney powiada, że zmysł kierunku może posiadać ścisły związek z siatkówką oka, lub też znajdować się w płynie, obecnym w uchu wewnętrznym, w powłoce błonistej, zawierającej błędnik (labirynt) i kamyczki t. zw. „otolity”. Istnieje przypuszczenie, że magnetyzm ziemski może działać na ten płyn i powodować w nim prądy, jak w igle magnetycznej, służącej marynarzom w kompasie do wskazywania drogi.

Dr. Tilney narazie stara się poznać naturę i sposób działania „dziewiątego zmysłu” przez dokonywanie obserwacji na szczurach i myszach. Wybrał zaś stworzenia te dlatego, ponieważ są one wogóle bardzo pojętne, a przytem ujawniające niemałą zdolność do znajdowania drogi w otoczeniach niejasnych i warunkach skomplikowanych. Kr.

DINOL — płyn przy poceniu pach — proszek przy poceniu nóg od POTU

ng 11324

Jubileusz skórzanej pończochy

Kto, będąc dzieckiem, nie czytał powieści Cooper'a, w których na tle przygód w stepach i sawannach amerykańskich występuje znakomity strzelec, biały traper, znany wśród czerwonoskórych pod przezwiskiem „Skórzanej pończochy”

Postać białego trapera, który posłużył Cooper'owi jako model, wzór do jego powieści, nie jest li tylko wymyślona. „Skórzana pończocha” żył i istniał de facto w osobie trapera Daniela Boone.

W roku 1760 cały kraj na północ od pasma górskiego Alleghanów był prawie zupełnie dziki; w lasach pełno było zwierząt, w stepach pasły się stada dzikich koni i bizonów, swobodnie bytowały plemiona indjan - nomadów pod wolnym niebem Ameryki.

W tym czasie odważyły się pierwsze kolumny pionierów na przekroczenie Alleghanów; wyrzeli na świat, rozciągający się daleko na północ. Przewodnikiem i doradcą ich był Daniel Boone, słynny już wówczas traper, znakomity strzelec, głośny wśród czerwonoskórych nawet ze swej odwagi i umiejętności w odczytywaniu śladów i tropów zwierzyzny. Oddziałek, liczący osiem osób, w tem dwie kobiety, zapuścił się głębiej w ostępy leśne. Wytrzymywał wielokrotne ataki indjan. Założono osadę. Piętnaście lat bezmała trwała bezustanna wojna podjazdowa z indjanami, którzy usiłowali za wszelką cenę wykurzyć z ich siedzib tych, w których widzieli swoich wrogów. Aż wreszcie, widząc, że nie dadzą rady, plemiona indyjskie, jedno po drugim, zawierały pokój z białymi osadnikami.

W ten sposób część dzisiejszego stanu Kentucky została skolonizowana przez białych; powstały tam farmy, osady małe, blokhausy obronne. Tak też powstała największa z tych osad, nazwana ku uczczeniu „Skórzanej pończochy” — Boonesborough — od jego nazwiska. Osada wytrzymała kilka ataków i obleżeń, w których brali udział nowi koloniści i ich sprzymierzeńcy — indjanie. Odwładze i sprytowi Boone'a zawdzięczali mieszkańcy Boonesborough odparcie wroga i obronę.

Syt chwaly i tryumfów, oglądał Boone pod koniec życia upadek swego dzieła. Przyszła era spekulacji; wykupiono podstępnie ziemie osadnicze, wypędzono kolonistów, zburzono ich osiedla, na miejsce których powstały miasta. Rozgoryczony i zrujnowany 65-letni starzec udał się również do stanu Missouri, gdzie za-

rabiał na życie jako traper. Umarł w 1820 roku.

Stan Kentucky i miasto Francforth, które powstały na gruzach dawniejszej osady Boonesborough, organizują w tym roku wielkie uroczystości dla uczczenia 300-iej rocznicy urodzin słynnego trapera, bohatera powieści Fenimore'a Cooper'a. M. K.

Jak leczą w Chinach?

Kultura chińska, tak odmienna od europejskiej, a przecież tak głęboko zakorzeniona w najszerszych warstwach narodu, także pod względem lecznictwa szła i poniekąd jeszcze idzie odrębnymi drogami. Stosowana jeszcze dzisiaj i szeroko rozpowszechniona medycyna chińska, do której należy chińska apteka, posiada zapewne najstarszą tradycję leczniczą świata.

Od początku X. stulecia istniał przy dworze cesarskim instytut dla badań medycznych, w którym przedewszystkiem wykładano fizjologię i anatomię. W ciągu wieków wytworzyły się wśród aptekarzy i lekarzy dynastie, w których zawód dziedziczył syn po ojcu. Rewolucja w r. 1912 stała się przyczyną zamknięcia cesarskiego instytutu dla badań medycznych, powołała jednakże do życia komisję higieny narodowej, przed którą lekarze i aptekarze zdawali egzaminy na podstawie starochińskiej nauki medycznej i farmakologicznej. Starym medykem chińskim komisja nadała tytuł „lekarzy narodowych”. Mimo że w Chinach istnieje już dzisiaj wielu lekarzy, wykształconych po europejsku, ludność, szczególnie na wsi, daje pierwszeństwo lekarzom, wykształconym metodą chińską.

Między dawnymi aptekami cieszą się niektóre wielką sławą i ściągają pacjentów z najdalszych stron. Starzy lekarze w północnych Chinach praktykują zawsze w aptekach, w obecności swoich studentów, których jeszcze dzisiaj wolno im kształcić.

Badanie pacjenta odbywa się w sposób niesłychanie gruntowny i długotrwały, recepta dla aptekarza obejmuje nieraz kilka stronnie pisma. Na początku znajduje się opis i przebieg choroby, następnie diagnoza i prognoza, a pod koniec zaordynowany sposób leczenia. Na podstawie takiego, przez lekarza w własnoręcznym podpis zaopatrzonego atestu, pacjent otrzymuje od aptekarza poszczególne składniki lekarstwa z przepisem objaśniającym, w jaki sposób należy je zmieszać względnie gotować.

Honorarja lekarskie i aptekarskie są bardzo przystępne. W. i P.

VENUS
STOÓRSKIEGO
ZNAKOMITY
KREM
USUWA PRYSZCZE
PIĘGI I LISZAJE

ODCISKI

ng 12 170

10% na kupno gotówkowe
15% na asygnaty jako datek na

samolot wojskowy „CHROBRY“

ofiaruje z całej sprzedaży kapeluszy i czapek osiagn. od 6 bm. do 30 bm., firma

TOMASEKI Ska Poczta 9
rok zał. 1910 tel. 51-40
— Jedyny specjalny magazyn i wytwórnia kapeluszy w Poznaniu. —

Niedziela na boiskach piłkarskich

Sezon wiosennych spotkań ligowych w Poznaniu się zakończył. Warta ma do rozegrania w 4 tygodniach 3 mecze zamiejscowe ze Sławkim, Pogonią i Garbarnią. W niedzielę Warta gra w Świętochłowicach.

Mistrzostwa klasy A dobiegają z wolną ku końcowi. Jeszcze tylko trzy niedziele walki i poznański okręg wyłoni kandydata do rozgrywek o wejście do ligi. Sytuacja u góry tabeli jest o tyle wyjaśniona, że pierwsze miejsce zajmuje H. Cegielski, a drugie — różnica 2 punktów — Legia. Do duetu tego nikt więcej przyłączyć się nie może. U dołu — poza Olimpią — degradacja czeka Koronę lub Unię kościańską.

O mistrzostwo klasy A w Poznaniu: HCP — KPW Poznań o godz. 11 na boisku HCP, ul. Górna Wilka. Goście w drugiej kolejce mistrzostw przegrali trzy spotkania. W meczu z HCP będą musieliby niewątpliwie zanotować czwartą porażkę — ze względu na większe umiejętności drużyny gospodarzy.

O godz. 17 Warta I. b. gra z Legią na boisku Warty. Kroniki z ub. lat wykazują, że drużyna, płatająca najwięcej figli, były właśnie rezerwy zielonych. Również i w r. b. sytuacja jest niewyjaśniona, gdyż Warta, po początkowych niepowodzeniach przeszła do skutecznej generalnej ofensywy w rzucie drugim. Pewnym jest, że jak w dotychczasowych tak i w tym spotkaniu obie drużyny napracują się solidnie. O ile Legia mecz ten przegra, pogorszy sobie nie tylko lokatę o dalsze dwa punkty, ale i szanse na ewtl. dogonienie HCP.

W Ostrowie: Zawody cieszące się stale wzrastającą frekwencją i fascynujące nie tylko miasto ale i okolice, to derby ostrowskich rywali: KPW — Ostrovia. W ostatniej drużynie stwierdziliśmy w ub. meczach pewnego rodzaju równość. Może to przemeczenie mistrzostwami, a może manewr taktyczny, by ten łatwiej przeciwnika zaskoczyć. Możliwe, że KPW sprawi Ostrowi przykrą niespodziankę, gdyż płynność akcji drużyny gospodarzy na zawodach z HCP

nie pozostawiła wiele do życzenia. Mecz odbył się o godz. 16 na boisku KPW.

W Lesznie o godz. 17,30 Polonia gra z poznańską Koroną. Przed dwoma laty Polonia decydowała o zdobyciu mistrzostwa klasy A przez Legię. W niedzielę natomiast ta sama Polonia skazana jest na wydanie mniej zaszczytnego werdyktu na Koronę, która od meczu do meczu inkasowała minusy punktowe i zagrożona jest spadkiem do klasy B. Korona w tych warunkach zagrać może va banque i pytanie, czy na tem nie wyjdzie dobrze. Przeciwnicy są technicznie mniej więcej równi. Leszno czeka więc wcale piękny mecz.

Unia Kościan notuje 2 punkty bez gry — na skrajnej Olimpij.

O awans do klasy A w Główniej o godz. 17 Polonia Główna — Szamotul. K. S. Wyraznym faworytem jest Polonia. Gra ona na boisku o nawierzchni piaskowej, co samo już daje poważny handicap dla gospodarza. Goście, obok trudności opanowania piłki, liczyć się musi z niezłomną wolą zwycięstwa przez gospodarzy, których ostatnia porażka w Kępnie wcale nie zraziła.

O pozostaniu w klasie B gra w Starolece o godz. 15 Blask ze Sparta.

O mistrzostwo klasy C gra w Obornikach o godz. 16 Sparta i Pogoń Śmigiel.

O nagrodę pocieszenia w Poznaniu o 16 na boisku Korony, ul. Chociszewskiego: Korona II — Sokół Opalenica; boisko HCP o godz. 17 HCP II. — Britania Poznań.

Zawody towarzyskie. Unia kościańska, wykorzystując przerwę, zaprosiła do siebie na godzinę 16,30 Pentation z Poznania. Zawody rozegrane zostaną na stadionie Zakładu Psychiatrycznego. W Poznaniu o godz. 11,30 na arenie Pogoń — Sokół Jeżyce.

P. Z. P. N. wyznaczył ćwierćfinał gier o puchar Polski na 2 sierpnia. Poznański okręg gra z okręgiem wileńskim. (1)

NIE PRZYPADEK ALE SZCZĘŚCIE WYJĄTKOWE... Pamiętajcie, że milion padł poraz drugi w kolekturze

„ALJOT“ J. Horodyska i S-ka Warszawa, Senatorska 37

Zamiejskowe zamówienia załatwiamy odwrotną pocztą P. K. O. 10297
Pg 4826-62,851
CIĄNIENIE JUŻ 18 CZERWCA

NAJWYŻSZY WIĘC CZAS, ABY KUPIĆ LOS DO KLASY I-iej

Gry sportowe

Turecki związek gier sportowych zaprosił reprezentację polskich koszykarzy na dwa mecze do siebie w okresie pomiędzy 23 a 28 b. m. Turcy zaproponowali dogodne warunki. Przewidziani na wyjazd zawodnicy poznańskiego K. P. W. mają trudności urolpowe.

Lekka atletyka

K. P. W. — H. C. P. W niedzielę o godz. 10 odbędą się zawody lekkoatletyczne K. P. W. — H. C. P. na boisku K. P. W. w Dębcu. (kom)

O puchar Davisa

Niemcy — Irlandia 2:0. W Berlinie rozpoczął się w piątek półfinałowy mecz w strzeli europejskiej o puchar Davisa Niemcy — Irlandia. Po pierwszym dniu prowadzą Niemcy 2:0, von Cramm — Rogers 6:1 6:2, 6:3, Henkel — Mac Veah 6:1, 8:6, 6:2.

Tenis

O mistrzostwo Polski. W piątek, w trzecim dniu tenisowych mistrzostw Polski we Lwowie, ukończono grę pojedynczą pań i grę mieszana.

Ostatni ćwierćfinał gry pojedynczej pań dał zwycięstwo Rudowskiej nad Lilpopówną 6:4, 6:2. W półfinale Jadwiga Jedrzejowska pokonała Rudowską 6:3, 6:2.

W finale spotkania Volkmerówna — J. Jedrzejowska okazało się nadszpiegowanie emocjonujące, gdyż Volkmerówna była przeciw-

lągu, wojskowej przy warowni VII i na Sowińcu pod Mosiną.

Strzelania z broni małokalibrowej przeprowadzone zostaną w dniach od 14 do 18 b. m. na strzelnicy Bractwa Kurkowego. Odjazd autobusem ze Starego Rynku, wzgl. tramwajem nr. 6.

Strzelania do rzutków na Sowińcu pod Mosiną, rozpoczną się o godz. 13,30 dn. 14 b. m. Pociąg do Mosiny odchodzi o godz. 11,35. Dojazd na strzelnice kołmi. Autobus do Mosiny odchodzi z Placu Drwęskiego o godz. 12. Zawodnicy otrzymać mogą na miejscu obiady, liczone po cenie kosztów.

Strzelania z broni myśliwskiej kulowej rozpoczną się będą od godz. 14 w dniach 15, 16, 17 b. m. na strzelnicy wojskowej przy warowni VII. Również na tej strzelnicy, na stanowiskach Ckm., przeprowadzone zostaną strzelania z broni krótkiej (pistolet). Dojazd tramwajem nr. 8 lub autem półciężarowym, które oczekiwać będzie zawodników przy zbiegu ulic Bukowskiej i Wawrzyniaka.

Konkurencje luzne odbędą się na boisku przy strzelnicy małokalibrowej. Wejście od ul. Ratajczaka lub z Wałów Jagiellonczyka.

Zawodnicy winni zgłaszać się w Biu-

ELIKSIR **PASTA**
VADEMECUM
ZĘBY BIELSZE JUŻ PO 3^{CH} DNIACH REZULTATY WIDOCZNE

Czołowi zawodnicy na starcie mistrz. klasy „A“

Mistrz. okręgowe w lekkiej atletyce, które odbędą się dziś o godz. 19 oraz w niedzielę o godz. 15,30 na stadionie miejskim, zapowiadają się bardzo dobrze ze względu na start wszystkich „asów“ naszego okręgu, którzy na zawodach z Warszawy wykazali dobrą formę — ulegając zespołowi wawszawskiemu małą różnicą dopiero po zaciętej walce.

Ceny biletów na mistrzostwa obniżono do minimum, ażeby publiczności dać możność oglądania ciekawej imprezy lekkoatletycznej.

Poznański Okręgowy Związek Lekkoatletyczny — po raz pierwszy udzielił trzech szkółom w Poznaniu dla uczni — wolne bilety na zawody, chcąc w ten sposób przyczynić się do propagowania tego pięknego sportu wśród mas

młodzieży. Ilość wolnych biletów waha się w granicach 600.

Startuje Gancarz (Pogoń — Lwów)

Znajdujący się w Poznaniu na treningu specjalnym pod opieką tutejszego meza zaufania PZLA — opiekuna Olimpijczyków — Gancarz z Pogoni lwowskiej zgłosił za pośrednictwem PZLA próbę bicia rekordu godzinnego. Próba ta odbędzie się w czasie niedzielnych zawodów I. a. o mistrz. okręgu o godz. 15,30.

Kolarstwo

W Gnieźnie odbył się wyścig kolarski na przejazd dokoła Gniezna. Startowało 10 zawodników, bieg ukończyło 7. Pierwsze miejsce zajął Polski Klub Kolarzy Gniezno w czasie 2 g. 05:18 przed Sokolem 2 g. 11:23.

W szosowym wyścigu kolarskim na trasie Gniezno — Zydowo. Jelitowo, Witkowo, Gniezno 50 klm. startowało 20 zawodników, z których 19 bieg ukończyło. 1. Antowski (H. C. P.) 1 g. 12:20, 2) Skowroński (H. C. P.) 1 g. 12:50, 3) M. Lange (H. C. P.) 1 g. 12:51, 4) Bamber (HCP) 1 g. 12:52, 5) Stankowski (HCP) 1 g. 12:53, 6) Woźniak (P. K. K. G.) 1 g. 12:58.

Wyścig kolarski parami (amerykański): 1) Jankowiak (Z. S.) i Sarnowski (P. T. C. M.) 36 okrążeń, 2) Roszyk (H. C. P.) i Januszewski (P. T. C. M.) 35 okrążeń.

Zawody kolarskie i wyścigi odbyły się w ramach dnia sportowego, publiczności dużo. (br)

niczą równorzędną. W secie drugim miała ona tak dobrą zagranicę, że niewiele brakowało jej do zwycięstwa. Ostatecznie, po zaciętej walce, wygrała Jedrzejowska 6:3, 11:9.

W ćwierćfinałach gry mieszanej Rudowska i Horaim pokonali Matuszewska i Spychałę 6:2, 7:5, a Volkmerówna i Tarłowski wyeliminowali parę Lilpopówna i Beldowski 6:3, 6:1. W pierwszym półfinale Jedrzejowska i Hebda pokonali Rudowską i Horaima 6:1, 6:1, a Volkmerówna i Tarłowski wygrali z Neumanówną i Wittman 6:1, 6:1.

Mistrzostwo Polski w grze mieszanej zdobyła para Jedrzejowska i Hebda, bijąc w finale Volkmerównę i Tarłowskiego 6:3, 2:6, 6:3. Gra ta wykazała ponownie nieszczygólną formę Jedrzejowskiej.

W grze pojedynczej pań padły w piątek wyniki następujące: Horaim — Kurman 6:3, 6:4, 7:9, 6:4. Pohoryles — Stencel walkower. Hebda — Pohoryles 6:1, 6:1, 6:3. Beldowski — Tarasiewicz 11:9, 5:7, 6:4, 6:4. Wittman — Warmiński 6:2, 6:1, 6:2. Tłoczyński — Becker 6:2, 6:2, 6:3. Spychałę — Kołcz 6:2, 6:4, 7:5. Horaim — Jabłoński 6:3, 6:1, 6:2.

W grze podwójnej pań Hebda i Tarłowski pokonali Warmińskiego i Beldowskiego 6:2, 6:3, 6:0. Stahl i Kołcz 2 pokonali Strzeleckiego i Tarasiewicz 6:2, 6:4, 6:2, a następnie wygrali walkowerem z parą Pfahl i Becker.

W grze pojedynczej juniorów Bystrzanowski — Hallikowski 6:3, 6:2. Tłoczyński — Majblum 6:1, 6:3. Czajkowski — Strzelecki 6:3, 6:5. Tłoczyński — Zarski 6:0, 6:2. Niestroj — Stensing 6:1, 6:3. Godechalk — Tenenbaum 7:5, 6:2. Kończak i Szymański 6:2, 6:2.

W grze podwójnej juniorów Cieslikowski i Tenenbaum — Zakrzewski i Zajac 4:6, 6:3, 6:0. Tłoczyński i Czajkowski — Zarski i Olejniszyna 6:0, 6:1.

O puchar Wigthmana. W piątek rozpoczął się w Londynie w obecności 3800 widzów mecz tenisowy pań o puchar Wigthmana pomiędzy przedstawicielkami Stanów Zjednoczonych i Anglii. W pierwszym dniu padły wyniki: Stammers pokonała Amerykankę Jacobs 12:10, 6:1, Angielka Round pokonała Madyan 6:3, 6:4, Amerykanka van Ryn pokonała Dearman 6:2, 1:6, 6:3.

Po pierwszym dniu prowadzi Anglia 2:1.

O mistrzostwo O. K. VII

III zawody strzelecko-myśliwsko-luczne o mistrzostwo okręgu VII odbędą się na strzelnicach: Bractwa Kurkowego na Sze-

rze Zawodów w sobotę, 13 b. m. między godz. 14 a 22.

Biurow Zawodów przeniesione zostało z gmachu przy Pl. Działowym 2 i mieści się obecnie przy ul. Bukowskiej nr. 25, budynek 730, piętro I. Telefon 44-11, wewn. nr. 48. (kom)

Bronchinal

bardzo skuteczny środek przeciwko cierpieniom dróg oddechowych jak: katar oskrzeli i płuc, kaszel, kokałusz, załglenie itp. Nazwa zastrzeż.

Król. Uprzyw. Apteka „Pod Białym Orłem“
Zal. r. 1564 K. Skarżyński, Poznań, St. Rynek 41
Tel. nr. 12-01 i 53-43.
P 3575-3.25

Trzecia eliminacja kolarska

Kolarski wyścig szosowy na 100 km., na trasie Poznań — Kórnik — Srem, Czempin — Stęszew — Poznań, o nagrodę braci Nowaczyków, odbędzie się w najbliższą niedzielę. Będzie to trzecia kolejka eliminacji, w której uczestniczyć będzie drużyna narodowa, zaś z innych zawodników tylko licencjonowanymi. W doborowym towarzystwie zawodników drużyny narodowej spróbują swych sił p. i. Jan Kluj (HCP), Fr. Jankowiak (Z. S.), reemigrant z Francji Stanisław Matela, który w biegu „Siedmiu Groszy“ zajął trzecie miejsce, prowadząc bieg w fatalnych warunkach przez przeszło 120 kilometrów i inni.

Start do biegu nastąpi o godz. 14 na szosie kórnickiej, meta znajdować się będzie przy dworcu łazarskim.

W ostatnim czasie kolarze poznańscy wykazują bardzo ożywioną działalność. Powrócimy do niej w najbliższych dniach.

Torebki damskie, parasolki najtaniej u Czarnoty Pierackiego 8.
ng 10 929

POJAWIŁY SIĘ NAŚLADOWS
NICTWA BEZ WARTOŚCIOWE.
ABY OTRZYMAĆ ZNAKOMITY,
PRAWDIWY PROSZEK JAPONSKI,
NALEŻY ZADAC

KATOL
ZABIJA ROBOCTWO OWADY I T. P.
ng 12 172

ZDROWIE DA NAM RABKA.

Któżby nie chciał spędzić dobrze urlopu letniego? Komu by nie zależało na szybkim odzyskaniu zdrowia?

Każdy myśli o tem u progę sezonu letniego, każdy radzi się w tym kierunku ze swoją kasą, z lekarzem, ze znajomymi.

Nikt nie chce ryzykować, nie chce narażać się na zawód, gdy chodzi o kurację, czy też o wypoczynek. Aby było dobrze i tanio, aby wrócić z dobrymi wspomnieniami!

Trzeba się namyśleć, trzeba rozważyć, dokąd pojechać. Dokąd? — oto pytanie.

Kto zdrów, a po całorocznej pracy chce wypocząć, nerwy uspokoić — niechaj jedzie do uroczej Rabki. W górskim zdrowisku, pięknie położonym na połowie drogi między Krakowem a Zakopanem, znajdzie wymarzony spokój, odpoczynek.

Komu dolega artretyzm, nerwica, katar trzewnych oddechowych, zła przemiana materii, skleroza, choroby kobiece etc. znajdzie niezbędną pomoc i uleczenie w Rabce. Tutaj też w chorobach właściwych dzieciom, jak zolzy, krzywica, gruźlica stawów, kości, anemja etc. etc., źródła rabczańskie obiecują wyzdrowienie.

Dorośli i dzieci, starsi i młodzi — wszyscy czerpią zdrowie u źródeł życiodajnych, którym natura obdarzyła hojnie Rabkę. Kąpiele jodo-bromo-solankowe, woda do picia, różne zabiegi lecznicze, nowoczesne metody leczenia fizycznego — wszystko to jest do dyspozycji kuracjuszy każdego wieku i płci.

Rabka jest dzisiaj zdrowiśkiem nowoczesnym, gdzie dbałość o higienę, wygodę i rozrywkę kuracjuszy przyczyniła się do stworzenia miłego, kulturalnego otoczenia. W Rabce będzie dobrze i zdrowemu i choremu, bo każdy z nich ma to, czego mu potrzeba. A że z pieniędzmi trzeba się dzisiaj liczyć, przeto w Rabce nawet za niską cenę spędzić można miesiąc urlopowy.

Rozbudowawszy się szeroko, zdrowiśko rabczańskie może zaspokoić teraz wymagania bardzo wybrednych kuracjuszy, dając im komfort do którego przywykli.

Na co, kogo stać, to znajdzie i otrzyma za swoje pieniądze w Rabce. Ale każdy otrzyma to, co Rabka daje w darze — zdrowie, pokrzepienie i tężyznę.

W drogę więc do Rabki! Po zdrowie! Po odpoczynek!
ng gace

Żołądków nowych niema...

trzeba więc dbać o zdrowie i siłę żołądka. Nie wolno niszczyć organów trawienia obstrukcją! Ziola magistra Wolskiego ze znak. ochr. „Gastroa“ łagodnie prze-

czyszczają, dlatego też stosuje się je przy obstrukcji.

Wytwórnia: **MAGISTER WOLSKI**, Warszawa, Złota 14.
ng 11 905

ŻYCIE HARCERSKIE

Program pracy

Od Redakcji: Kończy się rok szkolny. Już niezadługo wyruszy z miast brać harcerska na wędrowki, obozy i kursy w różne strony Polski. Jakże miłe wtedy są wieczory przy ognisku, jak głębokie wrażenie wywiera poważna gawęda. Oto materiał do gawęd na temat prawa harcerskiego:

1. Źródłem dziesięciu punktów prawa harcerskiego są prawa i przykazania Boże. Fundamentem całego harcerstwa jest po polsku i po katolicku pojęty porządek życia, po polsku i po katolicku rozumiana cywilizacja.

2. Harcerstwo ma wychować dobrych Polaków. Podstawą polskości, podstawą cywilizacji polskiej jest cywilizacja łacińska, katolicka. Dlatego harcerz musi być katolikiem wierzącym i koniecznie praktykującym.

3. Członkiem Z. H. P. nie może być bezwyznaniowiec. Nie może być nim zwłaszcza Żyd. Jeden i drugi jest wrogiem Kościoła katolickiego i wrogiem narodu polskiego.

4. O narodzie polskim. Łączność nasza z pokoleniami przeszłymi, odpowiedzialność wobec przyszłych. Przeszłe, obecne i przyszłe pokolenia są połączone tak silnie, że tworzą jedność nierozzerwalną. Ta jedność — to naród polski, któremu służymy.

5. O państwie polskim. Państwo jest narzędziem w rękach narodu, jest pociąg, żeby nasz naród mógł się rozwijać i szerzyć polską cywilizację. Musi być silne, a więc musi energicznie

obowiązkowi służby narodowi polskiemu.

10. Harcerz stara się zdobyć w życiu stanowisko samodzielne, niezależne. Zakłada swój własny warsztat pracy i, jeśli czuje w sobie „żyłkę kupiecką”, pcha się do handlu, jako zawodu zażyźzonego. Na każdym zaś stanowisku, na jakim się znajdzie, stara się pomagać swoim rodakom, a nigdy Żydom.

11. Wszystkich ludzi nie można jednakowo miłować. Przecież i Kościół modli się o nawrócenie Żydów, a walczy z nimi jako wrogami. Miłowanie najpierw Żydów, potem Polaków — to sprzeczność z nakazami Bożymi. (Przytoczyć ilość bezrobotnych, przykłady nędzy polskiej na tle bogactwa żydowskiego kapitalisty.) Wszelkie „braterstwa wszechświatowe” to sztuczna hodowla cieplarnianych kwiatów, to odwracanie naturalnego porządku rzeczy, bo największe obowiązki ma każdy względem swoich rodziców, względem swego narodu, a potem dopiero jest w stanie miłować

14. Cierpliwość i pokora to dopełnienie cnót rycerskich, które są: uczciwość, odwaga czynu i myśli, bezkompromisowość, karność i inicjatywa.

15. Obcuje z przyrodą, poznaje harcerz wielkość dzieł Bożych. Widzi celowość przyrody i jej doskonałość. Widzi Stwórcę. Poznając przyrodę, poznaje cały swój kraj, swój naród, poznają tę glebę, na której jego naród wyrósł i rozwinął się.

16. Siła i moc narodu zależną jest od siły charakteru poszczególnych członków narodu. A siła i moc charakteru wyrabia się przez przestrzeganie pewnych drobnych napozór praw i obowiązków, do których należy obowiązek przestrzegania 10-go punktu prawa. Dlatego harcerz walczy o czystość życia. Walczy z demoralizującymi wpływami żydowskimi.

Poświęcenie sztandaru harcerskiego

XIX Drużyna Harcerki im. Wandy Niegolewskiej przy gimn. pod wezw. Najśw. Serca Jezus. obchodziła ostatnio uroczysty dzień. Uroczystość rozpoczęła się nabożeństwem w kaplicy św. Józefa, które odprawił kapelan drużyny, ks. pref. Frankiewicz. Po podniosłym przemówie-

„LUBOMIN“ najlepsza mączka dla dzieci marki **„Luba“** Pg 5097/8-24,879

trzy nowo do drużyny wstępujące harcerki, zakończono, podniosła uroczystość odśpiewaniem hymnu narodowego.

Sztandar, którego podobiznę zamieszczamy poniżej, odbiega od typu zwykłego. Zaprojektowała go i wykonała artystka zdobnicza p. Kuglinowa, używając motywy i barwy, wzięte ze sztuki ludowej kaszubskiej. (pt)

Wycieczki Starszego Harcerstwa z Poznania

7 b. m. odbyła się wycieczka Starszego Harcerstwa do Wierzenicy. Sprawozdanie z niej odkładamy do następnego „Życia” (za tydzień).

TEATRY

Z Teatru Nowego

Dzisiaj w sobotę i dni następne powtórzenie znakomitej komedji Adama Grzymały - Siedleckiego „Spadkobierca” z gościnnym występem niezrównanego odtwórcy roli tytułowej Józefem Węgrzynem, w dalszej premjerowej obsadzie zespołu z pp. Korecką, Młodziejowską, Michalską, Trojanowską, Koreckim, Koczanowiczem, Noskowskim, Nowakowskim i in.

Codziennie zapelniona widownia i entuzjastyczne przyjęcie towarzyszące występom genialnego artysty Józefa Węgrzyna, wróżą świetnej komedji „Spadkobierca” długie powodzenie.

Z Teatru Polskiego

Wobec wielkiego powodzenia występów gościnnych mistrza Solskiego „Fryderyk Wielki” grany będzie codziennie aż do 21 b. m., poczem mistrz Solski wraca do stolicy, powołany na dyrektora teatru Narodowego w Warszawie. Krecja, jaką tworzy mistrz Solski w „Fryderyku Wielkim” jest fenomenem, dlatego też winni przede wszystkim widzieć to arcydzieło młodzi, aby mogli to opowiadać następnym pokoleniom.

Po przedstawieniu tramwaje oczekują przed teatrem we wszystkich kierunkach.

Dzisiaj koncert Miejskiej Orkiestry Symfonicznej

Dzisiaj w sobotę o godz. 5 po południu odbędzie się w Ogrodzie Zoologicznym popularny koncert miejskiej orkiestry symfonicznej pod dyrekcją kapelm. Wiktora Buchwalda. Program składa się wyłącznie z utworów popularnych przystępnych dla ogółu. Zaznaczamy, że od dzisiaj koncerty rozpoczynają się będą po południu o godz. 5-tej. Wstęp bezpłatny.

GABINET KOSMETYCZNY

Magistra Kuntzówny przeniesiono z Pl. Wolności 9, m. 13, na ul. Seweryna Mielżyńskiego 4, m. 3 tel. 54-38 dg 2173

Wystawa akwariów i rysunków w „Salonie 35”

W niedzielę, 14. bm. o godz. 12 w południe nastąpi otwarcie nowej wystawy, na którą złożyła się akwariów i rysunki przeważnie artystów warszawskich. Nasłali swe prace: Janina Bogucka - Wolff, Józef Czapecki, Tytus Czyżewski, St. Centnerszwerowa, M. Feuerring, St. Grabowski, Z. Kononowicz, A. Kossowski, Ewa Łunkiewicz, W. Miller, M. Obrębska, L. Pekałski, H. Polański, H. Polówna, T. Potworowski, D. Seydenmanowa, St. Szczepański, W. Taranczewski, K. Tomorowicz, J. Trafler, Wł. Wilkanowicz, K. Winkler, J. Wodyński i inni. Wystawą tą zakończy „Salon 35” sezon wiosenny.

Polecamy nasze znakomite wysokogatunkowe piwa: OKOCIMSKIE MARCOWE EKSPORTOWE oraz niezrównanej jakości ŚWIĘTOJANSKIE i PORTER

walczyć z elementami wrogimi narodowi polskiemu.

6. Harcerz służy całemu narodowi polskiemu, a nie jego części. I dlatego nie może być apolitycznym. Musi się interesować życiem politycznym Polski, by móc skutecznie zwalczać wrogów narodu i państwa polskiego, by zawsze czynnie popierać tych, którzy interes narodu wysuwają na plan pierwszy.

7. Harcerz walczy z nieuczciwością, złodziejstwem, niemoralnością. Walczy, bo jest katolikiem i Polakiem.

8. Dla dobra narodu polskiego harcerz powinien być zdecydowanym poświęcić nawet życie. Życie jednego człowieka ma bowiem małą wartość w porównaniu z tą wartością, jaką przedstawia życie i dobro narodu. Tylko egoista cofa się przed poświęceniem wszystkiego dla własnego narodu. Harcerz jest żołnierzem, stojącym całe swoje życie na posterunku, broniącym całe życie dobra narodu, i dlatego zawsze i wszędzie powinien się jak żołnierz zachowywać.

9. Harcerz jest prawdomówny. Piętnuje zawsze fałsz i obłudę i przed napiętnowaniem ich nigdy się nie cofa. Piętnuje szpiegostwo i lizusostwo spotykane w szkole. Stara się być niezależnym. Mimo groźby szkan, nie ulega i nie wyłamuje się z pod

ludzi sobie nieznanym. Cóż nam z braterstwa ze skautami z Belgji, Szwecji, czy Ameryki, jeśli w naszym własnym narodzie tyle naszych polskich rodzin cierpi nędzę z powodu niezrozumienia nakazu miłości bliźniego?

12. Harcerze — to żołnierze, służący całe życie swemu narodowi. Wszystkich nas żołnierzy obowiązuje jedno prawo i jedna służba. Dlatego harcerz dla harcerza jest bratem. Winniśmy przyjaźń organizacjom skautowym na świecie. Ale nie możemy, niewolno nam tych skautów z dalekich krajów stawiać przed Polakami. To byłoby zejście z tego posterunku, na którym całe życie mamy stać. Polak nie-harcerz stokroć bliższy nam musi być od skauta zagranicznego.

13. Nasz stosunek do Żydów. Żydzia i tajne związki i ich udział w komunizmie (95 proc.). Musimy stanąć do walki z szerszą przez Żydów rozpustą i zgnilizną moralną, do walki ze zdeprawowaną przez Żydów literaturą. Musimy do tej walki stanąć, bo to walka o nasze życie. To walka o to, czy naród polski zniknie, czy będzie żyć, to walka z wrogiem świętej Wiary Katolickiej. I walka ta musi trwać dzień i noc, musi być prowadzona bez wytchnienia.

niu ks. kapelan poświęcił nowy sztandar, poczem odprawił solenną mszę św. z wystawieniem Przenaśn. Sakramentu. Podczas mszy św. chór gimnazjalny odśpiewał III mszę polską Żukowskiego pod batutą p. prof. Szulcówny, a harcerki przy-

Sztandar XIX druż. harcerskiej im. Wandy Niegolewskiej, projektowany przez artystkę-zdobniczkę p. Kuglinową.

stąpiły do Komunii św. Po nabożeństwie odprowadzono sztandar do harcówki. Następnie odbyła się w sali domu parafjalnego św. Marcina akademja, na którą złożyły się śpiew chóralny chóru gimn. N. S. J., chórowa deklamacja wiersza Jana Kasprowicza p. t. „Św. Jerzy” oraz przemówienia. M. in. przemówiła przelożona gimnazjum N. S. J. p. Aleksandra Słomińska, która przedstawiła licznie zebranych słuchaczom wielkie cele harcerstwa, poczem dh. Marja Deskurówna dała krótki szkic historii rozwoju drużyny. Po odczytaniu aktu erekcyjnego przez drużynową p. prof. M. Makównę, wręczył p. prezes Muszyński nowy sztandar drużynie. Po złożeniu uroczystego przyrzeczenia przez

Tylko 9 złotych

kosztuje obecnie tom drugi

MARJANA SEYDY

„Polski na przełomie dziejów”

stanowiący całość w sobie zamkniętą o decydującym okresie wojny światowej: od zbrojnego wystąpienia Stanów Zjednoczonych do końca wojny. W tem jedyne w literaturze politycznej zobrazowanie całokształtu działalności Komitetu Narodowego w Paryżu.

Wydawnictwo nasze pośredniczy w nabywaniu tego dzieła między czytelnikami naszymi a Księgarnią św. Wojciecha.

„Polskę na przełomie dziejów” (tom drugi) można nabyć na miejscu w administracji pisma naszego za 9 zł.

Czytelnicy poza Poznaniem otrzymają wspomnianą książkę przesyłką pocztową, jeżeli przyślą do administracji naszej 10 zł; natomiast za zaliczeniem pocztowym będą płacić 11 zł.

URLOP w SŁOŃCU od zł 240.—

Wycieczki organizowane w ramach układów kompensacyjnych

- Wiedeń, Abbazia, Rab, Budapeszt, Bukareszt, Warna, Konstantynopol, Bukareszt, Konstantynopol, Phaleron, Ateny, Mamaja, Bukareszt, Sofja, Warna, Konstantynopol, Praga, Wiedeń, Budapeszt, Bukareszt, Sofja, Warna, Konstantynopol.

ng 12477

Wagons - Lits / Cook POZNAŃ Pterackiego 12

Starość przyspiesza zła przemiana materji.

Zanieczyszczona krew może powodować szereg rozmaitych dolegliwości: bóle artretyczne, wzdęcia, odbijania, bóle w wątrobie, niesmak w ustach, brak apetytu, skłonność do tycia, plamy i wyrzuty na skórze. Filtrem dla krwi jest wątroba. Choroby złej przemiany materji niszczą organizm i przyspieszają starość. Racjonalną zgodną z naturą kuracją jest normowanie czynności wątroby i nerek.

Dwudziestoletnie doświadczenie wykazało, że w chorobach na tle złej przemiany materji, chronicznych zaparciach, kamieniach żółciowych, żółtaczkach, artretyzmie mają zastosowanie zioła „Cholekinaza” H. Niemojewskiego. Broszury bezpłatnie wysyła labor. fizj. chem. „Cholekinaza”, Warszawa, Nowy Świat 5, oraz apteki i skl. apt.

ng 11 922

korespondencja

z czytelnikami

A. Z. Bez nadesłania nam kwitu abonamentowego, informacji zasadniczo nie udzielamy. (K)

„Staly abonent — Gostyń”. Należy nam jeszcze zapodać, jakiego rodzaju przedsiębiorstwo Pan prowadzi i jakiej kategorii świadectwo handlowe Pan posiada. (K)

W. W. 500. O ile zawarty został już kontrakt przed nabyciem nieruchomości z poprzednim właścicielem, którego okres czasu jeszcze nie upłynął, nie może nowonabywca zmusić Pana do zawarcia nowego kontraktu. (K)

„Informator 100 W.”. O ile Pan dawniej używał miedzy i ta stanowiła granicę, ma Pan prawo żądać od swego sąsiada wolnego przejścia do swego ogródka tą samą miedzą a gdy tego zabrania, można wytoczyć jemu skargę o to. (K)

M. A. 33. Maż zobowiązany jest dać Pani u-

trzymanie i przysługują Pani prawo wytoczyć jemu o to powództwo z wnioskiem o zabezpieczenie powództwa przez zajęcie 2/5 części renty. (K)

„Z. L.”. Bez przedłożenia nam kontraktu najmu, nie możemy ocenić, czy Pan zobowiązany jest do zwrotu wyłożonych opłat stempłowych.

M. N. 2636. Nieczynność w zakładzie pracy spowodowała powołania pracownika do ćwiczeń wojskowych nie uważa się za przerwę w umowie pracy, pozbawiającą lub ograniczającą prawa pracownika do korzystania z urlopu czyli. że w tym roku w którym pracownik odbywa ćwiczenia wojskowe, winien on otrzymać również swój urlop. Za czas ćwiczeń i czas urlopu przysługuje tylko wynagrodzenie normalne gotówkowe i nie wlicza się do tego wynagrodzenia w naturze. (K)

T. L. w N. T. Osobom, ubezpieczonym na podstawie ustawy niemieckiej o ubezpieczeniu pracowników umysłowych, zalicza się okres ubezpieczenia, policzalny w myśl tejże ustawy, w odpowiedniej grupie zarobkowej od A do I, odpowiadającej według nazwy dawniejszej kategorii niemieckiej. (K)

S. W. — Poznań. Odnosną prośbę należy skierować do Ministerstwa Wyznań Rel. i Oświecenia Publ. w Warszawie, Aleja Szucha 25. Tytułować należy „Panie Ministrze”. (K)

Noske — Lubliniec. Zasadniczo przysługują albo zasiłek bezrobocia albo zwrot składek. Zwrot składek przewidziany jest dla osób, któ-

Los Jerzykiewicza — Szczęścia użycza
Kolekt Lot. Państw. w Poznaniu, Pocztowa 30

rych dalszy obowiązek ubezpieczenia ustaje w związku z zawarciem małżeństwa, zaś zasiłek bezrobocia nie należy się, jeżeli opuszczenie zatrudnienia pozostaje w związku z zawarciem małżeństwa. Warunki uzasadniające jedno świadczenie, wykluczają drugie. (K)

Wszelkie artykuły kąpielowe
Największy wybór — najtańsze ceny
Kałamajski

Ng 4934/5-24, 30/90

Za ogłoszenia i reklamy odpowiada administracja w osobie Antoniego Leśniewicza w Poznaniu.

Dnia 12 czerwca 1936 r. zasnęła w Panu, po ciężkich cierpieniach opatrzona św. Sakramentami, ś. p.

Palmira Kutznerowa

z domu de Bréchan
dziecko Marji

przeżywszy lat 76.

Wyprowadzenie zwłok z domu żałoby w Zbrudzewie odbędzie się we wtorek, dnia 16 b. m. o godz. 10-tej rano, poczem nabożeństwo żałobne i złożenie zwłok w grobach rodzinnych w Śremie. O smutnych tych obrzędach zawiadamiają

Zbrudzewo, Katowice, Poznań w czerwcu 1936 r.

dzieci i wnuki.

Powozy oczekiwać będą na dworcu w Śremie na ranne pociągi od Jarocina i Czempinia.

Osobnych zawiadomień się nie wysyła.

zg 13 718

Z dniem 15 czerwca 1936 r. nabyła p. Kazimiera Roeslerowa przedsiębiorstwo moje, długoletnia jego kierowniczka. Przy sposobności miło mi jest podziękować za darzoną mi dotychczasową życzliwość, którą proszę okazywać i nadal nowej właścicielce.

Z poważaniem

Józefa Nalipińska
b. właścicielka firmy W. Bagaziński
hurtownia fryzjerska
Poznań, ul. Pocztowa nr. 29.

Nawiązując do powyższego donoszę uprzejmie, że przejętą firmę

„Hurtownię Fryzjerską”
zaopatrzylam we wszelkie towary i wyroby własne, które oddawać będę po cenach konkurencyjnych.

Fachową i rzetelną obsługą, opierającą się na długoletnim doświadczeniu, oraz bogatym wyborem we wszelkich nowościach, starać się będę zadowolić najwybredniejsze nawet wymagania.

Prosząc dotychczasowych odbiorców, znajomych i życzliwych o łaskawe poparcie mej placówki, polecam się łaskawym względem.

Z poważaniem

Kazimiera Roeslerowa
właśc. firmy W. Bagaziński
hurtownia fryzjerska
Poznań, ul. Pocztowa nr. 29.

dg 2166/7

Za ostatnią przysługę oddana naszej kochanej siostrze, ś. p.

Florze Mielcarskiej

oraz za liczne wieńce i wyrazy serdecznego współczucia składamy wszystkim Krewnym, Przyjaciołom i Znajomym, jak też i Cechowi Fryzjerów Damskich w Poznaniu i Chórowi Moniuszki serdeczne

Bóg zapłać.

Poznań, Wierzbicice 19.

Pg 5133-55,367

Rodzzeństwo Mielcarscy z rodziną.

Wielebnemu Duchowieństwu, Żywemu Różańcowi Panien, Stow. Pań św. Wincentego a Paulo par św. Wojciecha oraz wszystkim innym organizacjom za łaskawy udział w pogrzebie, ś. p.

Anny Kowalskiej

jak wszystkim Krewnym i Znajomym za złożone wyrazy współczucia oraz liczne wieńce, serdeczne

Bóg zapłać!

składa
rodzina.

zg 13 713

Osiedliłem się jako lekarz
w Poznaniu, ul. Kochanowskiego 17.

Dr. Ksawery Jankowski

Godziny przyjęć: 9—11 i 4—5.

Telefon 49-39

zg 13736

Objekt przemysłowo-gospodarczy

blisko Poznania. Cegielnia z piecem o 16 komorach, roczna produkcja ponad 2 miliony cegieł, bogaty pokład lepszej gliny, rola obszaru przeszło 30 mórg wraz z zabudowaniami gospodarczymi w dobrym stanie. Dom mieszkalny 1 piętrowy o 5 pokojach z ogrodem owocowym

sprzeda lub wdzierżawi

(przy dzierżawie potrzebna kaucja 10.000,— zł w papierach wartościowych lub w hipotecę).

KOMUNALNA KASA OSZCZĘDNOŚCI

MIASTA POZNANIA

Poznań, ulica Nowa 10.

ng 12 568

zapominając, że minimalnym kosztem można zapobiec tym cierpieniom. Coraz więcej ludzi stosuje, chwali i innym zaleca zbawienną kąpiel dla nóg z dodatkiem „soli do nóg Jana”. Dra Elemara Fuchsa. Kąpiel ta w zwykłej ciepłej wodzie jest tak

łatwą do skutecznienia, a przynosi nieopisaną ulgę już po 10—15 minutach. Codziennie wieczór kąpiel z solą Jana, a ustana bóle, świerzbenia, znikną guzy, zmiękna odciski. Nie zwlekając należy kupić paczkę tej soli w najbliższej aptece, składzie aptecznym lub perfumerji.

korzystnie

ŁĘGOWSKI, Kanałowa 18
13 710/17

„Haftoplis”

wykonnie mereżki okrętki, dziurki, wykończenie szali, falban pisowanie, dekantowanie, hafty, monogramy, tarcze szmizjalne, obciążanie guzików, nadrabianie stóp, podnoszenie oczek terminowo najtaniej

Stary Rynek 6, tel. 28-10.
wejście Wlankowa.
Pg 4 938-24,95

Nowe Osiedle

przy ul. Grunwaldzkiej działki po 1000 m² przystępna cena. Informacje Biuro Parcelacyjne Poznań, Plac Wolności 11 telefon 58-15. zg 13 720

Nasza

Tania Sprzedaż Przedwakacyjna

(do końca b. m.)

umożliwi wyjątkowo korzystny zakup artykułów niezbędnych na okres wywczasów.

W składzie bławatów przy ulicy **NOWEJ 3** udzielamy na wszelkie materiały na suknie, płaszcze, kostjmy, komplety etc. mimo znanych niskich cen

10% rabatu!

W Domu Konfekcyjnym przy **STARYM RYNKU 98/100** udzielamy na wszelką konfekcję jak: płaszcze damskie, męskie, dziecięce, kostjmy, komplety, ubrania męskie i chłopięce, artykuły damskie i męskie etc.

20% rabatu!

R. & C. KACZMAREK, Poznań

Pg 5 093-24,53

Przyjmujemy asygnaty „Kredyt”

ng 11 991

Stolarskie
przyrządy — drzewo — tania. ul. Grobla 30 — 16. zd 56 385

Każda Pani uprzyjemni sobie życie, jeżeli...

zapoźna się z systemem „Camelia” Przyzna wówczas, że przesadna ostrożność w pewnych okresach rzeczywiście jest nie na miejscu, gdyż opaska higieniczna „Camelia” zapewnia niezawodną ochronę i bezpieczeństwo. Kilka warstw najlepszej puszystej waty. „Camelia” (ligniny) gwarantują najwyższą chłonność.

Bez kłopotu nosić ją można nawet do najpoważniejszej sukienki, gdyż chroni bieliznę. Najprostszy i dyskretny sposób niszczenia. Specjalny pasek „Camelia” z patentowymi spinkami zapewni wygodne noszenie opaski! Pomimo tylu zalet cena bezkonkurencyjna.

Camelia

Reform

Idealna opaska higieniczna

Pg 4 940-24.99

Record . . . 10 sztuk zł 1,80

„Specjalny” (5 sztuk) zł 1,35
„Popularny” (10 sztuk) zł 2,50

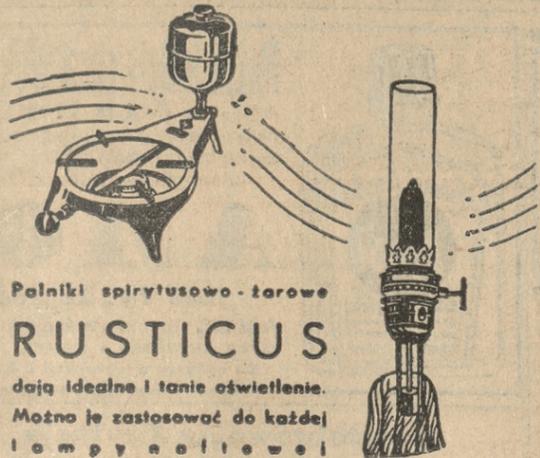
„Regularny” (12 sztuk) zł 3,—
„Specjalnie mocny” (10 sztuk) zł 3,30

Opaski podróżne (5 sztuk) zł 2,25

Ostrzega się przed małowartościowymi naśladownictwami. Prosimy zwracać na znane niebieskie opakowanie. lub we firmach, które na życzenie wskażą Zakłady „CAMELIA” — Gdańsk — Holzmarkt nr. 15.

KUCHENKI SPIRYTUSOWE

EMES NIEZASTAPIONE W GOSPODARSTWIE DOMOWYM

Palniki spirytusowo-żarowe

RUSTICUS

dają idealne i tanie oświetlenie. Można je zastosować do każdej lampy olejowej

DO NABYCIA

Skład Nacz. Kuch. i Zel. J. DEIERLING
Poznań, Szkolna 3.

Wynik 3-dniowego samochodowego rajdu górskiego roku 1936.

Najcięższa próba terenowa w dziejach sportu samochodowego stawia wozy Zakładów AUTO-UNION na I-szym miejscu! **47 wozów AUTO-UNION** wykonało niesłuchanie trudne zadanie spowodowane górzystym terenem i warunkami atmosferycznymi, uzyskując chlubne odznaczenia — wyrażające się stosunkiem **45% wszystkich odznaczonych samochodów osobowych.** 3 nagrody z złotymi plaketami honorowymi zdobyły samochody: Horch, Wanderer i D K W.

W V grupie klasyfikacyjnej z 12 startujących zespołów cel osiągnęła tylko obsada wozu Horch, zdobywając jedyną złotą plaketę honorową.
W IV grupie klasyfikacyjnej z 6 startujących zespołów cel osiągnęła jedynie obsada samochodu DKW zdobywając również jedyną złotą plaketę honorową.
Także dalsze 36 cennych nagród zdobywają samochody Horch, Wanderer i D. K. W.
Na 47 sklasyfikowanych wozów — z czego 26 bez punktów karnych, — uzyskały Zakłady AUTO-UNION największą ilość zwycięstw w tej niesłuchanie ciężkiej próbie sprawności.

Oto nowy przekonywujący dowód jakości.

REPREZENTACJA SAMOCHODÓW

Pg 5 132-24.129

Stanisław Sierszyński
Poznań, plac Wolności 11
telefon 13-41

Karnacja decyduje o pudrze

Puder roślinny, sporządzony ze sproszkowanych cząstek cebulek lilii białej, miłki, dobrze przylegający, nie zatykający porów, nieszkodliwy, o kilkunastu odcieniach, odpowiadających każdej karnacji cery — nadaje skórze pożądaną świeży, młodzieńczy i delikatny wygląd

puder

ABARID

PERFECTION

Bardzo dobrą LOKATĄ kapitału

to kupno PARCELI

w nowym osiedlu przy ulicy Grunwaldzkiej. Działki po 1000 m² ładne i korzystne położenie, okolica sucha i słoneczna. — Cena przystępna. Informacje:

Biurowo Adwokata Dr. Krzyżankiewicza,
Poznań, Nowa 1, tel. 40-30

P 5109/10-24.112/5

Pryw. Doksztalujące Kursy

„WIEDZA”

Kraków, ul. Pierackiego 14

przygotowują na lekcjach zbiorowych, oraz w drodze korespondencji. Tg 1061
Przyjmują wpisy na nowy rok szkolny 1936/7 na:
1) Kurs mat. gimn., 2) Kurs mat. półroczny, repetit., 3) Kurs średni: 5-ta i 6-ta kl. gimn., 4) Kurs niższy (I i II. kl. gimn. nowego ustroju), 5) Kurs 7-miu klas szkoły powsz.
Uwaga: Uczniowie kursów koresp. otrzymują co miesiąc całkowity materiał naukowy i tematy z 6-ciu przedmiotów do opracowania.
Obowiązkowe kolekcja (egzamin) 3 razy w ciągu roku szk. Wykładają wybitne siły fachowe. Opłaty niskie.

Poważne Tow. Ubezpieczeń w Poznaniu szuka KIEROWNIKA BIURA

do działu ubezpieczeń rzeczowych. W rachubę wchodzi tylko siła pierwszorzędną, zdolną, z dobrymi świadectwami. (Zgłoszenia urzędników zwolnionych nie będą uwzględnione). Oferty Kurjer Poznański nr. 13 735

ZAPRASZAMY NA

ŚWIĘTO PARYŻA!

DO 14-LIPCA 1936 ROKU
BOGATY I ATRAKCYJNY PROGRAM IMPREZ
KARTY TURYSTYCZNE W CENIE 10 FRANKÓW DAJĄCE
PRAWO DO 40 PROC. ZNIŻKI NA KOLEJACH FRANCUSKICH

SPRZEDAJE:

OFICJALNE BIURO KOLEI FRANCUSKICH
WARSZAWA, OSSOLIŃSKICH 4, TELEFON 684-85 ORAZ BIURA PODRÓŻY.

Któż inny potrafi odgadnąć Twą przyszłość?

tylko najslawniejszy Jasnovidz-Grafolog WOMOUTH Mistrz Międzynarodowego Instytutu Wiedzy Tajemnej uznany jako wszechświatowy fenomen dysponujący mocą sugestii i magnetyzmu oraz jasnovidzenia na odległość. przy pomocy słynnego i jedyne na kuli ziemskiej Medium „TAMAHRY” które posiada nadprzyrodzony dar promieniowania i wysyłania fluidu astralnego w transie jasnovidzi bez różnicy oddalenia się za pomocą kontaktu piśma i kilku włosów danej osoby.

Odkrywa wszelkie tajemnice życiowe każdego, odgaduje przeszłość, teraźniejszość i przyszłość, opracowuje horoskopy i analizy grafologiczne. Daje możliwość zdobycia miłości pożądanego osoby, rady i wskazówki, odzwyczajają od wszelkich nałogów. Odnajduje zaginione osoby. Medium „TAMAHRY” jest nieomyślne. Zestawia w transie szczęśliwe i pewne większej wygranej Nr. losów. wskaże gdzie takowe można nabyć.

Napisz natychmiast do mnie, podaj pytanie, stan, datę urodzenia, załącz kilka włosów z otrzymanym w przeciągu 4 dni odemnie dokładne horoskop-przepowiednie, który wprawi Cię w podziw i zachwyt.

Medium „TAMAHRY” wybierze dla Ciebie w transie szczęśliwy Nr. losu, który pod gwarancją będzie wygrany. Otrzymasz odemnie prawdziwy klucz nowego życia, który przyczyni się do poprawy Twego bytu materialnego i zadowolenia duchowego. Wiele wielkich wygranych to owoc mej pracy, dlatego też każdy zwracający się do mnie dziękuje.

Załącz 1.— zł na kosztą przesyłki. Bezpłatnych horoskopów nie wysyła się.

Pisz jeszcze dziś do mnie na adres: Jasnovidz WOMOUTH, Kraków, Lubicz 22 m. 2.

Telefon 34-69

Ign. Mandowski,
Poznań, Grobla 3

Wykonuje fachowo i solidnie pokrywanie — naprawę — smolenie dachów oraz prace budowl. blacharskie. Papa — smoła i przetwory smołowe — na cenach fabrycznych (Proszę zażądać kosztorysów).
zg 13 733

Miliony złotych wypłaci już swym graczom kolektura

DZIERŻANOWSKIEGO

GNIEZNO, CHROBREGO 2, konto P. K. O. 200.360

SÓL

NÓG

AGEPIN

Z KOGUTKIEM

usuwa ból, pieczenie, obrzęknięcie nóg, zmiękczaje edciski, które po tej kąpiel dają się usunąć, nawet poznokciem. Przepsz slyta na opiekowanu.

KUPIĘ

dobrze prosperujące skład kolonialno-delicatesowy, cukrów lub inny w Poznaniu lub na prowincji, dają pod gwarancją conajmniej 400,00 zł miesięcznie czystego dochodu. Szczegółowe oferty ewentl. także z mieszk. upr. pod zg 13 714 do Kurjera Poznańskiego, Poznań.

Dom

pod Poznaniem, składem rzeźnickim, warsztatem i rzeźnią nowoczesnie urządzone, sprzedam. Oferty Biuro Ogłoszeń „Par”, Poznań, Al. Marcinkowskiego 11 pod nr. 53.368.
Pg 5136-55.368

Dobrze prosperujące przedsiębiorstwo w celu rozszerzenia i założenia filji przyjmie

wspólnika

z kapitałem 20.000 zł
Oferty Kurjer Poznański pod zg 13 737

FARBY LAKIERY

Fabryki J. Perek, Leszno, po cenach fabrycznych tylko

Wodna 13, tel. 53-26, dawniej W. Garbary 39

Pokost czysto lniany zł 1,55 za 1 kg. Pokost zwykły lniany zł 1,40 za 1 kg
ng 12 150

Podajemy do łaskawej wiadomości P. T. Cukierników, iż posiadamy wyłączność sprzedaży produktu

POMOSIN TP.

Oryginalny

POMOSIN - ekspres - galaretkowy
POMOSIN EP specjalnie do lodów

to najlepszy i najwzrostniejszy środek w użyciu.

Zwracamy specjalną uwagę na to, że **POMOSIN TP** to nie żelatyna, to nie agar-agar ani też żaden środek chemiczny, lecz **jedyny czysty produkt naturalny.**

Łatwy sposób użycia. dg 2178

Kto raz spróbuje, ten zawsze żądać będzie tylko tort owocowy z galaretką Pomosin — ekspres.

Prospekty załączamy do towaru, który nabyć można tylko u nas.

„CZEKOS”, Poznań, pl. Sapieżyński 2

10 do 50% zniżki

spowodu przeniesienia mego magazynu na ul. 27 Grudnia 9, (tuż przy cukierni Europejskiej)

Dom Nowości — Franciszek Grunwald,
ulica Pierackiego 17. zg 18734

SKŁAD

narożnikowy, dwa duże okna wystawowe, pokój, sklep, centralne ogrzewanie św. Marcina 18, narożnik Ratajczaka od 1. 10. lub przedź do wynajęcia. 6 pokoi komfortowych, II piętro dla lekarza, adwokata. 2 pokoje próżne I p. Informacje właściciel m. 1. zg 13 732

KOMPRESOR

z motorem elektr. 30 zmienny do fabrykacji lodu z urządzeniem do chłodzenia, nadaje się również do fabrykacji kwasu węglowego sprzedam. **J. Weinert, Poznań, ul. Graniczna 9/10.** zg 13 728

CZY WIESZ, ŻE

firany gotowe i z metra — dywany — dywaniki
chodniki linoleum — materiały meblowe i dekoracyjne
oraz wszelkie dodatki do wyścielanych mebli

POLECA NAJWIĘKSZA TEGO RODZAJU FIRMA W POLSCE

Michał Pieczyński

POZNAŃ, STARY RYNEK 44, narożnik Woźnej
HURT parter I piętro — telefon 24-14 DETAL

KURSY SAMOCHODOWE FR-JURKOWSKI-DOZNAŃ DĄBROWSKIEGO 79-TEL-78-80

Biegła stenotypistka

„Remington” może się zgłosić
Dr. Jan Sławski
zg 13729 notariusz Rzeczypospolitej 1

Starszy zbożowiec

z kilkuletnią praktyką na kierowniczych stanowiskach, władający w słowie i piśmie językami polskim i niemieckim, potrzebny na kierownicze stanowisko na prowincję od 1 lipca 1936 r. Oferty z podaniem wymagań oraz referencji i odpisami świadectw uprasza się do adm. Kurjera Poznańskiego, św. Marcina 70 pod ng 12 445. Niewzględzone oferty pozostają bez odpowiedzi.

ROZNA SZKOŁA DOMOWEJ PRACY KOBIET W ZAKOPANEM-KUŹNICACH

Telefon 13-01. P. K. O. 408 700
zawiadamia, że rok szkolny rozpoczyna się 3 września 1936 Kurs obejmuje: naukę gotowania, pieczenia i przetworstwa, szycia, kroju i robót ręcznych, prania, prasowania i porządków domowych. Wykłady ogólnokształcące. Sporty zimowe i letnie, turystyka. Zapisy do szkoły przyjmuje się od 15 maja. Prospekty na żądanie. Pg 5134-24,133

Pierwsze ogłoszenie.

Piekarnia Konsumu Urzędników Polskich Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Poznaniu (ul. Różana 19/20) uchwalila rozwiązanie Spółki. Niżej podpisani mianowani zostali likwidatorami. W myśl art. 258 kod. handl. ogłaszamy otwarcie likwidacji i wzywamy wierzycieli do zgłoszenia ich wierzytelności w ciągu trzech miesięcy od daty ostatniego ogłoszenia. Pg 5129-55,351
Likwidatorzy: (—) Jan Bloch (—) Jan Antczak.

Różni ludzie chcą wykorzystać

dobrą sławę **AMOLU** i sprzedają i inne środki w opakowaniach podobnych do **AMOLU**.
Pamiętajcie jednak, że

AMOL

jest tylko jeden.
AMOL to znany środek domowy, który orzeźwia i usuwa zmęczenie. Do nabycia w aptekach i drogeriach.

Dobrowolna licytacja

żywego i martwego inwentarza odbędzie się dnia 24 czerwca 1936 na probostwie w Ryszewku poczta Gąsawa: 40 dojek, 10 młodocianego, 15 koni, 12 wozów, kryty, półkryty, połowiec, amerykańka, sanki, plugi, brony, wały, siewniki, dolownik, kultywatory, radła, torfiarka, sieczkarnia, żniwiarka, kosiarzka, kuźnia połowa z przyrządami, szory robocze i wyjazdowe, koryta, deski, deski, ąrutownik na zapęd parowy oraz rozmaite narzędzia rolnicze. Początek godzina 7. zg 13 715

OBWIESZCZENIE o licytacji nieruchomości

W dniu 23 czerwca 1936 r. o godzinie 12 w Sądzie Grodzkim w Bydgoszczy, pokój 3 odbędzie się sprzedaż w drodze publicznego przetargu nieruchomości, położonych w Bydgoszczy przy ul. Podwale 2 i Grodzkiej 12 oraz przy ul. Krętej 3. — Bydgoszcz karta 22 i 31 — oszacowanych na 98.000 zł, zaś cena wywołania wynosi 65.334 zł, przyczem przystępujący do przetargu winien jest złożyć wkład w kwocie 9.800 zł. Nieruchomości przeznaczone są częściowo na składnice i budynki fabryczne i częściowo na budynki mieszkalne. Przetarg powyższy przeprowadzi komornik Sądu Grodzkiego III rewiru Czarnecki w Bydgoszczy w drodze drugiej licytacji. ng 12 381

Kazimierz Radzikowski
Bydgoszcz, Mostowa 12, jako zarządca masy upadłościowej firmy C. A. Franke w Bydgoszczy.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-linowy milimetr 50 groszy

Znak oferty naprzykład: n 3695, z 21 025, d 1811
i t. d. = 1 słowo.

Drobne ogłoszenia w dni powszednie przyjmuje się do godz. 11,30, w soboty i dni przedświąteczne przyjmuje się do godz. 11,00.

1. DOMEK - PARCELE

Uwaga, Junikowo i okolice!

Parcele budowlane, przy ulicy Grunwaldzkiej — terytorium maj. Plewiska do sprzedania. Okazja taniego kupna dla kolejarzy. Parcele sprzedaje Biuro Parcelacyjne Ludwik Gniewosz, Poznań, 3 Maja 5. Dzielniki wskazać na miejscu: p. Kazimierz Grausch — Junikowo, Droga Poznańska. Pg 49 28-23,34

Kamienice

dochód 14 500 sprzedam 85 000. — wpłaty 60 000, Gruszczyński, Poczta 30. zg 55 599

Wille

sześciopokojowa komfort duży ogród, pięknie położona sprzedam za gotówkę. Karpiński, Puszczykowo, Ogrodowa 7. zg 52 621

Instytucja

państwowa poszukuje dwumieszkanicowej (8 pokoi) wille w ogrodzie z garażem. Pośrednicy wykluczeni. Zgłoszenia z warunkami do Kurjera Pozn. zg 54 627

Nieruchomość

dochódowa lub inny obiekt do 40 000. — parcele budowlane kupie gotówką. Oferty do Kurjera Poznańskiego zg 54 965

Na sprzedaż

parcele Bukowska, Polna, Marcinińska. Zgłoszenia Kurjer Poznański zg 55 240

Kupię

dom nowy, wraz z ogrodem, wpłaty 8 000. — zł. Oferty Kurjer Poznański zg 56 023

Dom

Poznaniu kupię, wpłaty 10 000 niewykonany. Oferty Kurjer Pozn. zg 56 069

Kamienice czynszowa

w śródmieściu, dochód 16 000 zł sprzedam właściciel okolicznościowo (ewentualnie połowę). Zgłoszenia Kurjer Poznański zg 56 106

Poszukuję

w mieście Poznaniu kamienicę procentowej, 2 lokale na interes. Dysponuje gotówką 15—20 000 zł Zgłoszenie bez pośredników wprost od właścicieli do Kurjera Poznańskiego zg 56 079

Nowy

dom, morga ogrodu owocowego, 7 pokoi, łazienka, szpizarka, tanio sprzedam. Informacji udzieli Jan Przybyski, Lasek, pow. poznański, Marsz. Pilsudskiego 19. zg 56 080

Willkę

lub domek jednorodzinny — Poznaniu, 3—5 pokoi kupię gotówką bez pośredników. Oferty Kurjer Pozn. zg 55 950

Dom

z ogrodem sprzedam. Zabikowo, Graniczna 1. zg 55 953

Kamienice

trzypiętrowa piekarnia, ogrodem Ostrowie 35 000. — wpłaty 25 000 dochód 3 000. — Oferty Kurjer Poznański zg 55 956

Domek

kupię. Oferty ceną Kurjer Pozn. zg 56 145

Dom

nowy sprzedam Moczyńska, Poznań, Warszawska 155. d 2171

Kamienica

centralnej ulicy Poznania, dochód 19 000, cena 110 000 zł, wpłaty 80 000, Oferty Kurjer Pozn. zg 56 065

Willa-Rezydencja w Poznaniu

park i ogród piękny ozdobny, 7 000 m², parter, 6 pokoi, weranda osobno I piętro, 5 pokoi z balkonami, centralne ogrzewanie i garaż, okazjnie sprzedam. Oferty do Kurjera Poznańskiego zg 56 046

Administracji

domów z mieszkaniem względnie mieszkania, dwu albo trzy pokojowego, najchętniej w okolicy kościoła św. Marcina od zaraz albo później poszukuje zredukowany za sprawy narodowe uczywy narodowiec, b. urzędnik i b. radny stołecznego m. Poznania. Obowiązki dokładnie ze sprawami administracyjnymi, podatkowymi i sądowymi. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zg 56 072

Parcele

750 m² Winogrady tanio sprzedaje Dudek, Wielkie Garbary 34. zg 56 104

Willkę

kupię, wpłaty do 9 000. — wolnym mieszkaniem, większym ogródkiem przy Poznaniu, dobra komunikacja, najchętniej nowa długoterminowa pożyczka. Oferty Kurjer Poznański zg 56 018

Willkę

z ogrodem. 1—3 mieszkaniowa. — w tem jedno przynajmniej czteropokojowe, wolna podatku i stempla, niedaleko tramwaju kupię. — Oferty Kurjer Pozn. zg 56 110

Willkę

wpłaty 5 000 kupię. Oferty Kurjer Pozn. zg 55 842

Wyrok

prawomocny z klauzulą wykonawczą na hipotece pierwszorzędowego domu handlowego przy rynku sprzedam korzystnie. Oferty Kurjer Poznański zg 56 391

Okazja

dom rynku ładne zabudowanie maszynowy ogród. nadaje się każde przedsiębiorstwo. Mieszkw Rynek 15. zg 56 648

Kamienica

3 piętrowa śródmieście dochód około 15 tysięcy korzystnie sprzedam. Pośrednicy wykluczeni. — Oferty Kurjer Pozn. zg 56 619

Place

Sienkiewicza — Reja sprzedam. Słowackiego 34 — 5. zg 56 542

Kamienica

nowa komfortowa, roczny 8 700, cena 77 000, wpłaty 55 000, reszta amortyzacja. Jaskiewicz, Poznań, Aleje Marcinkowskiego 27 — 13. zg 56 229

Kupię dom

wille większym ogrodem Poznaniu, okolicy dogodnym dojazdem, większym długim bankowym, wpłaty do 10 tys. Dokładny opis Kurjer Poznański zg 56 228

Kupię

połowe kamienicy dochódowej przy wpłacie do 40 tysięcy zł. Oferty Kurjer Poznański zg 56 225

Poszukuję

administracji domu w Poznaniu. Zgłosz. Kurjer Pozn. zg 56 221.

Parcele

przy Grodzkiej sprzedam. Kraśzewskiego 4 — 9. zg 56 554

Dom

trzypiętrowy 45 000

dom

dwupiętrowy 28 000

dom

piętrowy 17 000

dom

trzykondygnacyjny 6 000

dom

dwupokojowy 5 000 Dom Złocień Poznań, Szkolna 12. zg 56 626

Administracje

domów przyjme, złożyć gwarancję. Oferty Kurjer Pozn. zg 56 345

Kamienica

dwupiętrowa 3 składami i dużym ogrodem we Wrótkach (Włkp.), Rynek na sprzedaż, cena 30 000. Oferty Kurjer Poznański zg 56 311

30.000

wpłacie na dom. Przyjme hipoteke amortyzacyjną. Zgłoszenia Kurjer Poznański zg 56 375

Willa

nowa dwa, trzypokojowa, jednopokojowe przedmieściu Poznania, wymagana gotówka 17 000 sprzedam. Grzeszkowiak, Babińskiego 7. zg 56 384

Kamienice

komfortowa, dochód 29 500. — sprzedam 160 000, wpłaty 100 000. Oferty tylko reflektantów Kurjer Poznański zg 56 735

Dom

bezpłatowy, dochód 4 500 sprzedam 45 000. — wpłaty 35 000, Kossmann, Fredry 6. zg 56 726

Kamienice

komfortowa — w śródmieściu — dochód roczny 14 500, gotówka 90 000 i przejęcie amortyzacji sprzedam zaraz. Zgłoszenia li tylko reflektantów z gotówką do Kurjera Poznańskiego zg 56 681

Wspólnika

uczelnego kapitałem 30 000 — 70 000 do wspólnej budowy sukam. Oferty Kurjer Poznański zg 56 689

Kamienica

blisko śródmieścia, nowa II ptr., komfortowa, dochód 15 500, cena 125 000, wpłaty 100, reszta amortyzacja. IV ptr., wpłaty 25 000, 15 000 hipoteka sprzedam. Złelke, Górna Wilda 54. Telefon 70-11. zg 56 669

Willkę

piętrowa komfortowa przy tramwaju sprzedam właściciel. Oferty Kurjer Pozn. zg 56 757

Dom

2 pokoje kuchnia, 1/4 ogrodu — front, narożnik, ładne położenie sprzedam. Szymański, Ketowa 56 Zachód. zg 56 000

Parcele

willowe, Sołacz tanio sprzedaje. Sołacka 6/8. zg 56 907

Dom

Grodzisku, 2 interesy handel zboża, piekarnia, 30 000, Zaleciński, Chwaliszewo 38 30 — 24. zg 55 197

Willa

nowa, 5 pok., komfort, duży ogród owoc. i warz. wodociąg i kanał, domek gospodarczy, zdrowa okolica przy lesie wodzie stacja od Poznania do wynajęcia lub sprzedania. Rom. Szymańskiego 2, m. 5, telefon 3677 zg 55 728

Parcele

fabryczna 10 000 m². Aleje Żeromskiego. Jeżyce, 5 000 m², całość lub części do sprzedania. Polmłyn, plac Działowy 6. Pg 5 113-55,360

Kamienice

wprost właściciela. Gotówka 150 tys. Dokładna kalkulacja pod Kurjer Poznański zg 56 252

Parcele

letniskowe lasy, jeziora, sprzedaje korzystnie. Ziembro, Promienko, p. Biskupice, stacja Promno. zg 56 211

Parcela

przy ul. Bukowskiej korzystnie na sprzedaż. Oferty do Kurjera Poznańskiego zg 55 522/3

Domek

2 izby, kuchnia, morga ogrodu, zabudowania murowane pod dachówka, blisko Poznania sprzedam, wydzierżawie — 3 200 zł Józefa Kowalczyk. — Kamionki, k. Poznania, poczta Gadki. zg 54 370/71

Parcele budowlane

w Junikowie. Cena 1. — zł za 1 m². Informacje Biuro Parcelacyjne. Poznań, Plac Wolności 11, telefon 58-15. zg 56 427/8

Parcele

piękne położenie pod wille, woda światło, kanalizacja, tanio sprzedam, Górna Wilda 48 — 5. zg 56 483

Parcele

budowa zwarta możliwie Łazarz w cenie do 3 000 zł spiesznie kupie. Oferty Kurjer Pozn. zg 56 430

Kamienica

donosi 19 500, cena 165 000 hipoteka amort. 15 000, powód wjazd. Oferty Kurjer Poznański zg 56 170

Kamienice

donosi 16 051, cena 120 000, donosi 9 311, cena 75 000. Oferty Kurjer Poznański zg 56 171

2. PIENIADZ

Dom

na prowincji 5 pokoi, składem obuwia przynepalna ulica, pewna egzystencja dla fachowca. — sprzedam lub wydzierżawie. — 6. Zająk, Grodzisk Włkp. Szeroka 5. zg 52 297

3.000.—

pożyczki 10 miesięcy poszukuje. Dam dobre zabezpieczenie i wysoki procent. Oferty Kurjer Poznański zg 55 527

1.000 zł

boć zastaw towarem, tygodniowa splata 100 zł i procent. Oferty Kurjer Pozn. zg 56 616

Akcje

Przemysł Rybny „Rybalt” kupię. Oferty Kurjer Pozn. zg 56 368

6.000.—

współprace ulokuje w handlu — przemysle. Oferty Kurjer Poznański zg 56 156

Hipoteke

50 000 zł na majątek 280 ha pow. koniński sprzedam. Zgłoszenia do ekspedycji Kurjera Poznańskiego zg 56 344

Wspólnika

z kapitałem 20 000 — 25 000 poszukuje do rentownego hurtownego i gotówkowego przedsiębiorstwa. Oferty Kurjer Poznański zg 54 697

Prośba

KRÓLEM HOTELARZY BYŁ RITZ
KRÓLEM RESTAURATORÓW BYŁ DUVAL

KRÓLEM-PALT JEST Edmund RYCHTER

*Krawiectwo męskie u szczytu doskonałości
materjaty z metra*

Edmund RYCHTER, POZNAŃ

TRZY SKŁADY

CENTRALA FR. RATAJCZAKA 2: FILJE OSTRÓW (WIKP.)

Gdynia
Tani sezon! Hotel - Pension — „Polska Riviera” przy plaży morskiej, bieżąca woda ciepła i zimna, łazienki, komfort, kąpiele słoneczne na specjalnie zbudowanym tarasie. Pokoje od zł 4.50. Całodzienne utrzymanie zł 5.— Dla wycieczek znaczne zniżki. Telefon 10-16. ng 12 338

Grand Hotel Wolsztyn
wynajmuje pokoje całkowicie utrzymaniem cena 3,50 zł dziennie, jezioro, łodzie, lasy, ogród. Codziennie koncert. ng 12 401

Dokąd wyjechać na lato
wskaże bezpłatnie

„Ereść”
biuro propagandy letnisk polskich, Sew. Mielżyńskiego 22. zdg 53 487

Gdynia
jest dzisiaj najlepszą lokatą kapitału. Posiadamy na sprzedaż wille, pensjonaty, hotele i place pod wille i kamienice dochodowe. I Polskie Towarzystwo Kapieli Morskich Gdynia „Belweder” — telefon 18-06. ng 10 184

Dwór Sulice.
Kąpiele morskie,
wszystkie zalety prawdziwej wsi. Prospekty na życzenie. Poczta Starzyńskie powiat morski. zdg 50 430

Inowrocław - Zdrój
Tanie kuracje ryczałtowe, bez dopłat w nowoczesnym pensjonacie „Venezia”, ul. Solankowa 18 (tylko dla chrześcijan). zdg 53 064

Letnisko
na wsi, piękne, iglaste lasy, obficie, dobre odżywianie, wolne od lipca. Cena przystępna. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 56 020

Letnisko uroczę
przy drodze Krościenko — Szczawnica w nowej willi pokoje z całym utrzymaniem przy przystępnych cenach. Zgłoszenia Marja Holubowicz Tyłmanowa, via Stary-Sacz. zdg 56 021

Krynica
pensjonat „Leśna Polana” położony wśród lasu, ogród do leżakowania, basen kąpielowy, 5 minut od centrum. Czerwiec od 5,50.— zdg 55 952

Letnisko
Majętność Dobczyn, komfort — elektryczność, kanalizacja, las, kort. Informacje: Poczta 31, m. 3. zdg 55 568

Na
czas letni pięknie położone pod lasem sosnowym pokoje dla 1 i 2 osób, taras, dom nowoczesny.

Chodzież
Strzelecka 4. zdg 56 132

Skromne
lecz piękne letnisko, las, Warta 3 zł dziennie. Adres Stobnicko 27, poczta Obrzycko, pow. Oborniki. zdg 56 070

Muszyna
pensjonat Jaworzyna — chrześcijański, czerwiec 4,50, lipiec i sierpień 5,50—6,50. zdg 56 066

Letnisko
wydzierżawie elegancko umeblowane dwa pokoje. Wągrowiec — Rynek 16, i p. zdg 55 784

Jurata
Marysienka, pierwszorzędny pensjonat, uroczę położony wśród lasu. Budynek nowoczesny, skanalizowany, bieżąca ciepła i zimna woda. Kuchnia wykwiłtna. Ceny od 10.— do 14.— zł. zdg 55 145

Letnisko
2-pokoje kuchnia, utrzymanie. Lasy, woda, Paszkowska, Sieraków, nad Warta. zdg 54 620

Dwór
Obielewo, nad Notecią, poczta Chometowo, kolo Żłyna przyjeżdżają letników 2,50 całodzienne utrzymanie, las, woda, rybołówstwo. zdg 55 993

Zakopane
Mile wakacje, chrześcijańskiej, pięknie położonej willi. Doskonałe utrzymanie (4.— dziennie). Raj, biljoteka, ogród, Tanie. Rodzinom zniżki. Willa „Nuśka” Bystre. zdg 55 543

Letnisko
pokoje, dobre utrzymanie na lipiec i sierpień, jeziora, lasy, owce. Ziembowa, Promienko, p. Biskupice, stacja Promno. zdg 56 210

Puszczykowo
2-3 pokoje kuchnia, światłem elektr., wydzierżawie sezon letni. Informacje Puszczykowo, Szkolna 9. zdg 56 208

Poszukuję
na lipiec, pokoju 3 osób, utrzymaniem w lesniczówce lub skromnym letniku blisko lasu w Poznaniu. Oferty z ceną Kurjer Pozn. zdg 56 200

Letnisko
Błotkowo, poczta Lipno, kolo Leszna, uroczę, pięknych lasach, pokoje, obfitem utrzymaniem 3.— ng 12 561

Sopoty
willa Anna Brnstr. 5 nad morzem, słonecznie położona poleca pokoje z bieżącą ciepłą i zimną wodą, pierwszorzędna kuchnia warszawska, ceny przystępne. zdg 56 645

Na
wakacje przyjmie dwóch chłopców gimn. 13-14 lat. cena 2 zł. — Jarosławiec, p. Środa. zdg 56 689

Letnisko
z pierwszorzednym utrzymaniem, kort tenisowy w pięknej i lesistej okolicy nad Warta poleca Maj. Sowiniec, per Mosina, telefon Poznań 13-95. zdg 56 502

Pokoje
2 z kuchnią bez utrzymania przy jeziorze do wynajęcia. Łódki, wędki, kanalizacja, tenis, kuchnia warszawska, ceny przystępne. zdg 56 358

Wisła
pensjonat „Bożydar” rejentowej Galięzyskiej; pięknie położony. Elektryczność, kanalizacja, tenis, kuchnia warszawska, ceny przystępne. zdg 56 153

Letnisko
piękna okolica utrzymanie pierwszorzedne 3 zł dziennie. Zgłoszenia Agencja Kurjera Poznańskiego, Skoki. ng 12 487

Uroczę
okolica lasy, park, kort. Adres Kurjer Pozn. zdg 56 567

4 OSOBISTE
wykonuje najtaniej pierwszorzednie

„Trwała Ondulacja”
Stanisław Ciesliński, obecnie ulica Gołębia narożnik Wrocławskiej 37. zdg 56 488

Proszę
złodzieja, który dnia 11. bm. zabrał mi legitymację Ogrodowej 12, m. 1, aby zechciał ją łaskawie zwrócić. Karski. zdg 56 697

Młoda i szczęśliwa
kolektura Dippa może każdego uszczęśliwić. Trzeba tylko kupić los do 36 loterii, Plac Wolności 11 zdg 56 246

Książki na wakacje
pożyczka Czytelnia Dippa. Bardzo dogodne warunki. Plac Wolności 11. zdg 56 347

Świadków
wypadku żony tramwaj 5 Marcina Focha, przedziałek 8, godzina 14, proszę adres Mettler, Działyskich 3. zdg 56 380

Suknie
kostjumy, płaszczki szyje najtaniej wykwiłtnie. Wrocławska 19

Gaźdka
zdg 56 748

100,—
zł komu powiem nieprawdę, chironantka „Lu-ne”, Maleckiego 19 — 1, 1-9 wieczór. zdg 56 566

6. OŻENKI

Handlowiec
lat 29, branży kupieckiej poszukuje żony odpowiednim majątkiem. Oferty „Poste Restante”, Gdynia nr. dowodu 254/36. ng 12 089

Kupiec
na stałe posiadzie, lat 35, poszukuje celem usamodzielnienia się żony, która mogłaby w tym celu dopomóc. Łask, oferty z fotografią uprasza się Kurjer Pozn. zdg 56 015

Kawaler
robotnik po 60-ce, posiada 17 000 gotówki posłubi pannę lub wdowę po 50-ce, która posiada dom. Oferty Kurjer Pozn. zdg 5 991

Panienska
lat 23, inteligentna, niebiedna poszukuje towarzysza życia, najchętniej urzędnika. Oferty możliwie fotografiją Kurjer Pozn. zdg 56 054

Poszukuję
dla mego brata, przystojnego, dobrze sytuowanego, żony z majątkiem. Dyskrekcja, zapewniona. Oferty Kurjer Pozn. zdg 56 028

Kawaler
lat 35, rolnik, 5000 gotówki szuka żony do lat 35 z gotówką lub gospodarstwem. Oferty fotografiją która zwracam do Kurjera Pozn. zdg 55 958

Kawaler
dzierzawca większego młyna — przystojny, lat 33, pozna odpowiednią panią. Cel matrymonjalny. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 55 968

Dwie
młode, przystojne, dobrego domu, poszukują panów na stanowisku. Cel matrymonjalny. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 55 937

Dla
kuzyna, ziemianina, przemysłowca, młodego poszukuje odpowiedniej żony, posag pożądany. Odpowiadać będą tylko na solidne nie anonimowe propozycje nadesłane do Kurjera Pozn. zdg 55 451

Panna
z prowincji, lat 32, posiadająca kilka tysięcy poszukuje meza urzędnika do lat 50. Oferty Kurjer Pozn. zdg 55 915

Panna
przystojna 2 000 gotówki, pozna pana na stanowisku do lat 40, — cel matrymonjalny. Oferty Kurjer Pozn. zdg 56 134

Kawaler
kupiec samodzielny zapozna panie do lat 25, wzrostu wyższego, majątkiem ca. 5 000, cel matrymonjalny. Sprawa poważna. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 56 055

Samotna
33 lat, pozna starszego kulturalnego pana, cel matrymonjalny. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 56 033

Przystojna
brunetka po 40 z meblami i gotówką szuka meza. Oferty Kurjer Pozn. zdg 56 068

Mistrz
piekarski poszukuje starszej panny lub wdowy gotówką 2 do 3 tys. zł. do założenia interesu piekarskiego. Ożenek niewykluczony. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 56 010

Kawaler
lat 33, wzrostu średniego, sympatyczny, blondyn, Wielkopolańczyk, 3 000 zł oszczędności, mechanik, poszukuje żony z odpowiednim majątkiem. Oferty Warszawa 1, Poste Restante „46 392” Pg 4824-62,311

Cukiernik
pierwsza siła, długoletni pracownik pierwszorzednych firm poszukuje posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 56 455

Krawcowa
poszukuje posady po domach — także wyjazd. Oferty Kurjer Pozn. zdg 56 456

Kawaler
lat 28, katolik, fachowiec, posiadający zaprowadzony zakład zegarmistrzowski-jubilerski w Gdyni, z braku znajomości, zapozna sympatyczną, przystojną do lat 25, zamężowaną do kupiectwa. Dla wspólnego dobra majątek pożądany. Oferty wraz z fotografią (która się zwraca) nadesłać do Kurjera Pozn. zdg 56 154

Szukam
dla przystojnej, inteligentnej pani, posiadającej drogerie połączone z składem kolonialnym w Poznaniu, meza, dobrego fachowca z gotówką. Panowie w wieku ponad 30 lat, z dobrej rodziny, nieposzlakowani, zechcą oferty wraz z fotografią, która się zwraca, skierować do Kurjera Pozn. zdg 56 151

Kawaler
lat 29, na stanowisku, posiada 12 000 zł oszczędności pozna panie z posagiem w celu matrymonjalnym. Zgłoszenia pod „Przeznaczenie”, Katowice, poste restante, poczta główna, za okazaniem dowodu Nr. 194/35. zdg 56 149

Poznań
nauczycielkę lub urzędniczkę ładną i zgrabną, do lat 25. Cel matrymonjalny. Oferty z fotografiją pod zdg 56 148 Kurjer Pozn.

Niezależna
pragnie poznać inteligentnego w celu matrymonjalnym. Oferty Kurjer Pozn. zdg 56 374

Kawaler
kupiec, lat 29, majątkiem 70 tys. poszukuje żony, najchętniej z rodziny kupieckiej. Oferty możliwie z fotografiją składając proszę do Kurjera Pozn. zdg 56 369

Blondyna
trzydziestka, miła, przystojna, gospodarna, muzyczna, domatorka, niebiedna, prowincji, posłubi solidnego pana dobrem stanowisku. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 56 077

Panią
do lat 30 gotówką 3 000,— najchętniej rozwódkę, cel matrymonjalny pozna kupiec. Oferty Kurjer Pozn. zdg 56 496

Która Pani
pożyczy samotnemu panu, lat 39, 1 000 zł, l. hipotekę willi, ożenek nie wykluczony. Oferty Kurjer Pozn. zdg 56 668

Odpowiedniego
(wiek 30-40) zapoznam celu matrymonjalnym. Jestem wykształcona, przystojna, zamożna. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 56 762.

7. SPRZEDAŻE

Korzyść
po stronie klienta, gdy kupuje wszelkie

meble
oraz różne inne przedmioty przy Światosławskiej 10 (Jezuicka) — Dom Okazyjnego Kupna. Pg 4442-20,31

Sprzedaj — Naprawa
wszelkich systemów piór wiecznych i ołówków automatycznych. Naprawa natchmiast w firmie Józef Czozowski spec. skład papieru montowania piór Poznań, Fr. Ratajczaka 2. dg 772

Krzesła
stoły ogrodowe, urządzenia składowe, każdej branży, gablotki. — Dabrowskiego 94. zdg 56 545

Lodówka
35 zł. Wodna 7 — 13. zdg 56 377

Greenerka Ejektorka
kaliber 12 w dobrym stanie korzystnie Pakulski, Gniezno. ng 12 123

Puszczykowie
(Łęczyca) sprzedam parcele 7 000 m² po 1,50 zł. Wiadomość Bydgoszcz, Cieszkowskiego 22 — 5. ng 12 496

Nowoczesny Gabinet
męski okazja tylko 425.— Światosławska 10 (Jezuicka). Pg 5 116-24,117

Kosiarki
2 do trawy „Eckerta” 1 zboża „Deutzwerte” 1 sak „Fenskiego”, 1 dwuskibowiec, 4 radia — okazjnie sprzeda. Młyn Zieleń, Trzemeszno, tel. 28. zdg 55 967

Sypialnie
polerowane okazjnie. Dabrowskiego 79, Bocheński. zdg 55 971

Tapety
wybór niskie ceny

Ceraty
Linoleum Orwat Wrocławska 13 — telefon 24-06. Asygnaty „Kredyt”. dg 1905

Najtaniej po sezonie
płaszcz damskie Wrocławska 19, piętro. zdg 56 403

Rury
kanalizacyjne, wodociągowe, najtaniej. Koska, Dominikańska 5. Ng 11 666

Salon gabinet
mahoniowy żelazna

piano
Dominikańska 1, antykwariat. zdg 56 573

Limuzyna
zarejestrowana Fiat 503 okazjnie sprzedam. Adres Kurjer Pozn. zdg 56 443

Schody
żelazne krecone sprzedam. Wilak Podgórna 10. zdg 56 512

Fabryka mebli
poleca meble wszelkiego rodzaju. Skład fabryczny, Wrocławska 19. dg 1 818

Największa i najlepsza fabryka fortepianów i pianin B. Sommerfeld

poleca nowe, pierwszorzednej jakości pianina już za 1 000,—

Dogodne warunki spłaty. Długotletnia gwarancja. Zamiana używanych instrumentów. Filja, Poznań 27 Grudnia 15. ng 10 968

Dwa domy
z 2 składami z rzeźnictwem przy ulicy przynajmniej sprzedam. — Egzystencje mają rzeźnicy, piekarze, zbożowcy i t. p. Zgłoszenia Krotoszyn, skrzynka pocztowa 13. dg 1 904

Fryzjerzy bacność
żelazka oryginalne Deuss para od 12 zł nie imitacja Duis Foeny maszynki elektryczne, przytzw. nożyczki, Wenzlik, Aleje Marcinkowskiego 19. Ng 9 129

Piece
wanny kąpielowe najtaniej — Koska, Dominikańska 5. Ng 11 667

Skład
kolonialny, bardzo dobrze prosperujący, bez konkurencji okazjnie sprzedam. Poznań, Zabikowo, ul. Długa 39. zdg 55 932

Mundur
podchorążego, gabardynowy, dobrze utrzymany tanio. Koszaka 21 — 2. zdg 55 949

Radjoodbiornik
luksusowy Philipsa sprzedam. Oferty Kurjer Pozn. zdg 55 954

Platforma
sprzedania na 30 ctr. ul. Łukaszczyca 39. zdg 55 907

Leżankę
lustro, stół. Polna 1 — 21. zdg 56 111

Piano Fortepiany
okazjnie. Marcin 22. zdg 56 207

Sprzedaje
kupuje meble, maszyny, inne rzeczy. Dom Komisowy, Podgórna 2 Pg 3570/1058

Pończochy Rękawiczki
olbrzymi wybór

Bielizna
damska

Bluzki
na sezon wiosenny najtaniej

K. Łowicka
Ratajczaka 40. ng 10 340

Parcelę
2050 m² blisko Mosiny tanio. — Zgłoszenia Agencja Kurjera Pozn. zdg 56 473

Jadalnię
ciemną w dobrym stanie bardzo korzystnie sprzedam. Wały Zygmunt Starego 6, m. 11. zdg 55 678

Belki
kantówki, szalówki, łaty oraz deski stolarskie wszelkiego rodzaju zakupuje się najkorzystniej w tartakach firmy Roman Nitsche, Nowy Tomśl, tel. 54. zdg 51 278

Sznur pereł
170 karatów sprzedam. „Occasion”, Aleje Marcinkowskiego 23 zdg 55 535

Sprzedam
Ładownie akumulatorów. Adres wskaże Kurjer Pozn. zdg 55 683

Budulec
belkownik, kantówka, łaty, podłoga, tarczice sosnowa i olchowa bezpośrednio z tartaku oddaje Bank Spółdzielczy w Nowym Tomyslu, Oddział Tartaki. ng 12 435

Wyjątkowa okazja!
sypialnia dębowa jak nowa 250,—

jadalnia dębowa solidna 180,—

jadalnia flamandzka zegarem, — stół 24 osoby, 12 krzesel 600,—

Jadalnia dębowa czarna okazała 250,—

Gabinet rzeźbiony dębowy dobrym stanie 400,—

Gabinet mahoniowy polerowany 750,—

Gabinet nowoczesny orzechowy 350,—

Okazały gabinet palisandrowy bardzo tanio. Sypialnia luksusowa jesion oliwny. Jadalnia polewana orzech kaukaski okazjnie

Poznański Dom Komisowy,
Dominikańska 3. Pg 5127-24,123

Samochód
Chrysler dobry stan po remoncie tanio sprzedam. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 56 346

Modne **Kapelusze Koszule Krawaty**
tanio. M. Paszek, Poznań, Wrocławska 30. zdg 56 422

Okazyjnie
klubowe garnitury, szafy, umywalki, garderobianki, łózka. — Dom Komisowy, Wroniecka 68. zdg 56 062

Fotoaparat
9/12 prawie nowy tanio oddam. Ul. Piaskowa 3 — 22. zdg 56 024

Radjo
Philips prad zmienny. Bzyl. św. Marcina 06/67. zdg 56 738

Lodówka
duża dobrym stanie sprzedam. — Piotr. Wawrzyńska 19. zdg 56 739

Piano
Betting, czarne tanio. Piotra Wawrzyńska 19. zdg 56 729

Tragarze
profil 16,14 sprzedam. Polna 8. zdg 56 750

2-3 pokoje
umeblowane lub próżne biura. — cichy przemyślny odstapie i ptr. front, Wielkie Garbary 18, m. 9. zdg 56 751

Słoje
konserwowe gwarantowane

Słoje
najnowszego systemu sprzedaje

Hurt
Porcelany, Wroniecka 24. — Ceny niżej fabrycznych. zdg 56 639

National Kasy
gotowe do użytku. Światosławska 10. (Jezuicka). Pg 5 117-24,118

Wózki
dziecięce, dobre i tanio oraz okazjnie 1 nowy rower męski. „Gumny”, 27 Grudnia 15. zdg 56 636

Piec
kąpielowy gazowy, wiszący sprzedam. Maleckiego 9, warsztat. zdg 56 709

Garnitur Klubowy
skórzany oraz inne od 65.— Światosławska 10 (Jezuicka). Pg 5 118-24,119

Meble
najtaniej poleca

Szczańcki
Tama Garbarska 3. zdg 56 706

Salon
fryzjerski damsko-męski sprzedam. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 56 676

Motocykl
jak nowy 350 ccm. Debiec, Aleja Czechosłowacka 2. zdg 56 670

Sypialnia
Nowoczesna
jak nowa tyko 875.— Świetosławska 10 (Jeziucka).
Pg 5 119-24.120

Kopalnia złota
istniejący lat 50 skład blawatów konfekcyjny domem piętrowym. — 2 składami, mieszkaniami, powiecie kościańskim przy rynku z powodu stosunków rodzinnych zaraz do sprzedania lub wynajęcia. Ryszard Irbrandt, Kościan, Rynek. ng 12 486

Jadalnie — Sypialnie
męskie

Gabinet
nowe — używane — dobrze utrzymane oraz różne inne sprzęty użytku domowego — biurowego przy

Świetosławskiej 10 (Jeziucka)
Dom Okazyjnego Kupna, telefon 17-29. Pg 5 122-24 123

Śniadialnia
do sprzedania z powodu wyjazdu. Przechyła 1. zdg 56 759

Waga
stołowa. Za Bramką 7 — 12. zdg 56 756

Opony
5 szt. detki i felgi okazjnie oddam. Grottera 3, portier. zdg 56 742

Orzech
masywna sypialnia, używana korzystnie sprzedam. Maleckiego 11 m. 7. zdg 56 741

Dodge - kabriolet
okazyjnie, bardzo dobrym stanie Bukowska 31 — 5. zdg 53 655

Z dobrych najlepsze

Materiały
na ubrania, płaszcze, mundury korzystnie.

Bolesław Wiesie,
Stary Rynek 40. Pg 4 925-23.41

Sprzedam
tanio 6 pok. komfort wille tuż przy lesie 2 500 m² sadu szlachetnego 5 letniego, niedaleko Poznania. Oferty Kurjer Poznański zdg 54 765

Cegły
pierwszorzędna, dostarczają natychmiast Cegielnię „Agrad”. — Informacje: Przedstawiciel Grunwaldzka 60. tel. 74-84. zdg 55 001

Sprzedam
limuzyna Fiat 509 w dobrym stanie. Dąbrowskiego 70, mieszkanie 27. zdg 56 029

Kajak
dwuosobowy sprzedam. Piekary 22/23, m. 39. zdg 56 031

Dobre
radio 4 lampowe do sprzedania okazjnie. Oferty Kurjer Pozn. zdg 56 087

Kuchnia Junkersa
4 palniki i piekarnik kuchenka, elektryczna maszyna do pisania, debowy gabinet męski tanio. Ulica Stableskiego 1a, m. 2. zdg 56 045

Powóz
landauer. Baliński, Szela, ulica Wilczak. zdg 55 864

Limuzynka
czteroośbowa, dobrym stanie — tanio. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 55 995

Wózek
dziecięcy „Kon-Kon”, biały, jak nowy Bukowska 41, m. 4. zdg 55 999

Likwidacji
sprzęty dla instalatorów lub budujących, kuźnie polowe, 9 zlewów, piec kapielowy na gaz i węgiel. Popliński 11, podwórze lewo 10 — 2. zdg 55 453

Sprzedam
lub wdzierzawie

skład nafty
Kowel, kompletne urządzenie, warunki dogodne. Wł. Samborski, Kowel, Krakowska. zdg 55 143

Büssing,
ciężarówka 6 tonn, półbalonowe na biegu również przyczepka na sprzedaż za łączną 18 000 zł — Młyn Lubiecki Sp. z o. o. Toruń, Kopernika 10. zdg 55 147

Motocykl
Puch 3 KM. w dobrym stanie sprzedam. Szwarczyk, Rynek 35. zdg 55 410

Nowoczesna łóżka
metalowe — tapczana — materace sprężynowe — meble przedpokojowe — białe meble.

Sprzet Domowy
św. Marcin 9/10. Asygnaty Kredyt. ng 11 845

Sypialnia
dobrze utrzymana łóżka, szafa, biurka, kluby tanio Kraszewskiego 4 — 6. zdg 56 716

Gabinet męski
brzość Australijskiej luksusowej wyrobionej okazja Świetosławska 10 (Jeziucka). Pg 5 123-24.124

Meble
w wielkim wyborze poleca najtaniej

K. Bakoś
Stary Rynek 51
zdg 53 089

Dom
dużym ogrodem 30 km Poznania. Długa 10 — 3. zdg 56 011

Kawiarnia
z dwoma bilardami i danciem w dużym mieście fabrycznym. — Bezkonkurencyjna, Centrum miasta. Do sprzedania ze względu na rodzinnych. Wiadomość: Cafe „Roma” — Tomaszów Mazowiecki. ng 12 459

Tanio
kolonialne z mieszkaniem, ulica Rzepeckiego 57, narożnik Winklera. zdg 55 635

Kule
bilardowe, kość sprzedam. Zgłoszenia Agencja Kurjera Pozn., Kórnik. ng 12 472

Piegi
żółte płamy, opalenizne usuwa pod gwarancją „Axela” Krem — stoik 2.— z J. Gadebusch, Poznań, Nowa 7. ng 12 201/2

Rowery
turystyczny 85, balonowy 95,— 5 lat gwarancji tylko firmie — Bracia Nowaczyk, Poznań, Górna Wilda 30 ng 10 684/5

Meble
najtaniej poleca

Baranowski
Poznań, Podgórna 13. Pr 3570/1

Torebki
damskie. Czysz, Szkoła 11. Pr 2965/6-1142/3

Cukiernia
całkowite urządzenie, pracownia, mieszkanie, korzystnie. Ul. Główna 70. zdg 55 754

Rower
torpedo tanio sprzedam. Żupańskiego 2, m. 1. zdg 55 746

700 samochodów
rozebranych używane części, podwozia mleczarskie, opony najtaniej w firmie Autoskład Poznań, Dąbrowskiego 80 telef. 46-74. dg 1 745

Tania jatka
przy Rzeźni Miejskiej w Poznaniu sprzedaje w czwartki i soboty od godziny 8-ej, a w poniedziałki, środy i piątki od godziny 10-jej rano, mięso wieprzowe gotowane po zł 0,60, smalec najlepszej jakości po zł 1,70, smalec ze skwarkami po zł 0,60 i wołowinę od zł 0,30 do 0,60 — za 1 kg — Rzeźnia Miejska. ng 12 490/1

Skład
maki itp. tanio sprzedam. Górna Wilda 31. zdg 55 849/50

Wózek
dziecięcy, nowoczesny, dobrze utrzymany, po zdrowym dziecku tanio. Za Bramką 7, m. 9, parter. zdg 55 945/6

Najlepszym towarzyszem wakacyj
jest rower z firmy

Św. Marcin 55.
Solidne wykonanie. Niskie ceny. ng 12 566/7

Materace
tapczany, garnitury klubowe najtaniej wprost pracownia Poznań Wielkie Garbary 18, narożnik Woźnej, suterena. zdg 56 464/5

Naręczonym
ślubne obrączki, własny wyrób od 6 zł począwszy poleca. Chwiłkowski, teraz Nowa 8, Bazar. zdg 56 452/3

Samochód
limuzyna Citroen w dobrym stanie na sprzedaż. Zgłoszenia Agencja Kurjera Poznańskiego, Gniezno 426. ng 12 125/6

Młyny!
Worki bawełniane
dostarcza chrześcijańska, polska fabryka po cenie konkurencyjnej A. Szwajdler Tkalnica Mechaniczna, Zduńska-Wola, Janiszewice, Skrytka pocztowa 54, telefon 127 zdg 47 514

Szafa
do rzeczy, dywan, bielizniarka, pościel i inne rzeczy zaraz sprzedam. Mickiewicza 17, m. 10. zdg 55 120

Piła taśmowa
mało używana, model ciężki. — okazjnie do nabycia. Wiadomość: telefon 78-24. dg 1 498

Gablotki — Stoły
kawiamiane z marmurem korzystnie Świetosławska 10 (Jeziucka). Pg 5 121-24.122

Kolonjalka
delikatny mieszkaniem duży obrót śródmieściu Poznania 7 500 sprzedam. Oferty Kurjer Pozn. zdg 56 491

Parcele
narożnikowa, przy szkole, poczcie dobry punkt na Wildzie zaraz sprzedam. Górna Wilda 48 — 5. zdg 56 432

Losy
sprzedaje

wysła
do wszystkich miłośców znana

17 lat
kolektura Antoni

Kędzióra,
Poznań, Sieroca 5/5. zdg 50 755

Rzeźnictwo
w Inowrocławiu sprzedam korzystnie z powodu choroby. Skrytka pocztowa 52, Inowrocław. ng 12 425

Najlepsze pianino
już za 1 000 złotych dostarcza 50 lat istniejąca fabryka fortepianów

T. Betting i S-Ka Leszno
Wlkp. dg 11 605

Budulec
belkowie, kantówki,łaty, podłogi, tarczice sosnowa i olchowa bezpośrednio z tartaku oddaje Bank Spółdzielczy, w Nowym Tomysku, oddział tartaki. ng 12 435

Wózek
dziecięcy w dobrym stanie sprzedam. Lipowa 3, Debiec, Konieczna. zdg 56 012

Skład
kolonialny, dobrze prosperujący z maglem, 2 pokoje kuchnia — zaraz sprzedam. Adres Kurjer Pozn. zdg 56 071

Dom
nowobudowany, za gotówkę 20 tysięcy zł, interes z mieszkaniem 3 pok. i dla 3 lokatorów na przedmieściu Poznania. Właściciel: Józef Kluj, Poznań, Księży Logi 22. zdg 56 058

Gabinet
męski nowoczesny tanio. Centralny Dom Komisowy, Woźna 16. zdg 56 082

Kuchnie
nowoczesne, sypialnie, jadalnie, wszelkie urządzenia domowe Centralny Dom Komisowy, Woźna 16. zdg 56 083

Karosjerja
Ford oryginalna limuzyna. Auto-Bazar, Dąbrowskiego 38. zdg 55 964

Okazja
dom dwupiętrowy, składem dwie morgi ziemi w centrum miasta w drodze licytacji do nabycia — cena 19 125, dochód 2 000.— Zgłoszenia Piątek, Gniezno, Sienkiewicza 2. ng 12 121

Młyn
podwarszawski, murowany, dwupiętrowy, motorowy, czynny — sprzedam. Warszawa — Praga, ulica Wileńska Nr. 9, m. 4. Telefon 10-28-01, Stachowski. ng 12 028

Reklamówkę
Chevrolet tanio sprzedam Brzeski—Auto Jakóba Wujka Portier zdg 56 293

Rower
męski Seweryna Mielżyńskiego 25 — 8. zdg 56 315

Sport
Wytwórnia namiotów i artykułów sportowych poleca namioty wszelkiego typu. Ceny ściśle wykalkulowane. Namiot dla kajakowców dwuosobowy z podłoga, komplet 40.— Czartoria 8. Pg 5 112-55.358

Skład
kolonialno-żelazny od 10 lat dobrze prosperujący w mieście przemysłowym sprzedam z powodu przeprowadzki. Poważne oferty „Par” Poznań pod 55 354. Pg 5 111-55.354

Wille
ładnym ogrodem 3 pokoje i kuchnia i pokój z kuchnią. Ul. św. Wawrzyńca 85. zdg 56 264

2
parcele blisko Rynku Łazarskiego 500 m² sprzedam. Oferty Kurjer Pozn. zdg 56 257

Skład
towarów krótkich. Grunwaldzka 15. zdg 56 254

Tapczany
okazyjnie. Strzelecka 3a, komis. zdg 56 218

Drogerję
dobrze zaprowadzona ruchliwa ulica poważnym reflektantom sprzedam. Oferty Kurjer Pozn. zdg 56 334

Regały
stoł składowy tanio. St. Rynek, Kurzanoga 10. zdg 56 640

Cukiernia
w sercu Poznania, świetnie prosperująca za 12 tys. gotówka. Reflektanci widzą najchętniej z prowincji. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 56 435

Biurko
nowoczesne orzech kaukaski tanio. Wrocławska 15, stolarnia, podwórze. zdg 56 399

Nuciarka
reczna do nutowania trybów tarcz tanio sprzedam. Składowa 4, warsztat. zdg 56 460

Jadalnia
stare fasony solidne wykonanie z zegarami „Beckera” okazjnie Świetosławska 10 (Jeziucka). Pg 5 120-24.121

Motocykl
zupełnie nowy. Pocztowa 16. dozorca. zdg 56 420

Sprzedam
lustro z podstawą, bielizniarkę, małą bibliotekę, białą umywalkę i biurko. Matejki 3, m. 4. zdg 56 418

Maszyny do pisania walizkowe
„Rheinmetall” i inne. Nowe typy. Antoni Rose, Plac Wolności 2 zdg 56 173

Rower
męski okazjnie tanio. Górna Wil 29, m. 7. zdg 56 199

Folwark
na Pomorzu 800 mórg pszenno-buraczanej, uroczę położenie, las, woda, wpłaty 40 000 zł. Zgłoszenia Modrzejewski, Nowe Miasto n. Drwęca. ng 12 562

Szafę żelazną
nowszy system, marka niemiecka, tanio sprzedam. Oferty do Agencji Kurjera Poznańskiego Jarocin. ng 12 499

Sypialnia
debowa, dobrze utrzymana, leżanka, bielizniarka, lustro. Tanio sprzedam. Młyńska 4 m. 8. zdg 56 425

Radjo
na prad zmienny tanio Kozja 20 m. 4. zdg 56 423

Motocykle — przyczepki
trzykółkowe — rowery Czerniak Dąbrowskiego 7. zdg 56 506

Skład
nabiał pieczywo korzystnie wiadomości Żydowska 4 m. 5. zdg 56 532

Okazja!
Skład kolonialny
i wódek dobrze zaprowadzony sprzedam. Pewna ezystencja i lokata kapitału. Zgłoszenia Pat Grudziądz „528”. ng 11 576

Motocykl 2 1/2 P. S.
180. zł na nowych gumach gotowy do jazdy Jasielski Komis. Woźna 1 ng 11 609

Jadalnie
eleganckie tanio. Stolarnia, Bukowska 9. zdg 56 527

Na Jandego
Lucyferze bezdziesięć sie czuł jak dziecko po konnym spacerze. Szkolna, naprzeciw Szpitala Miejskiego. zdg 55 112

Wóz
piekarski, dobry stan. Górna Wilda 48 — 5. zdg 56 434

Biurek
oraz różne inne meble używane — nowe okazjnie Świetosławska 10 (Jeziucka). Pg 5 126-24.127

Meble
najtaniej poleca J. Stepkowski, Szewska 2. zdg 56 477

Skład
sprzetów kuchennych, porcelany, fajansu, szkła, centrum Torunia sprzedam. Oferty Kurjer Pozn. zdg 56 475

Fiat
501 sportowy. 4-osobowy. Skarbowska 6, m. 4 od 2—3. zdg 56 468

Kolonjalkę
centrum, ruchliwej ulicy korzystnie sprzedam powodu wyjazdu zagranicę Wskaże Kurjer Pozn. zdg 56 661

Okazja dla drukarzy!
Sprzedam tanio oddzielnie dwie maszyny płaskie pospieszne Humel — Berlin 70x100 i Klein Forst — Johannsberg 63x95 z motorami elektrycznymi. Maszyny są obecnie w ruchu. Zgłoszenia przyjmuje drukarnia „Nadwisłanin”, Chelmo — Pomorze. zdg 56 150

Sprzedam
łóżeczko dziecięce, akwarjum, gramofon. Adres Kurjer Pozn. zdg 56 660

Wózek
sportowy. Marcina 56, m. 33. zdg 56 654

Wózek
dziecięcy, jak nowy. Maleckiego 11, m. 3. zdg 56 652

Wózek
dziecięcy sprzedam. Dolna Wilda 45, m. 5. zdg 56 650

Okazała
Jadalnia
dobrze wykonanie nowoczesny styl korzystnie Świetosławska (Jeziucka). Pg 5 115-24.116

Junkersa
piec łazienkowy sprzedam Jaśkiewicz, Poznań, Aleje Marcinkowskiego 27 — 13. zdg 56 230

Stół
z gablotką, stoły marmurowe, posument do papieru tace tanio. Gen. Koscińskiego 1, Stróż. zdg 56 480

Okazja!
Skład spożywczy, blisko placu Sapieżyńskiego, zaprowadzony, pewna ezystencja, 3 000.— Oferty Kurjer Pozn. zdg 56 525

Przyczepkę
motocyklową doskonałym stanie sprzedam. Celiński, Poznań, plac Nowomiejski 5a, m. 9. zdg 56 705

Fabryka
wyróbów drzewnych, dobrze zaprowadzona, objęcie 10 000, sprzedam. Oferty Kurjer Pozn. zdg 56 690

Maszyna
szycia, otomany. Niska 1, m. 4. zdg 56 500

Magazyn
kapeluszy damskich w centrum, przy najruchliwszej ulicy sprzedam. Oferty Kurjer Pozn. zdg 56 695

Kuchnie
eleganckie bardzo korzystnie. Świetosławska 10 (Jeziucka). Pg 5 125-24.126

Maszyna
do pisania, walizkowa, okazjnie. Pocztowa 31a — 12. zdg 56 663

Brylantowy
piersiń, platyna, — okazjnie sprzedam. St. Frankowski, Ratajczaka 1. zdg 56 662

Torfiarka
na sprzedaż Kaiser Gniewkowo, poczta Kiszkowo. zdg 56 353

Wóz
3 cal. dobrym stanie zaraz sprzedam. Andersz Rataje Polanka 5. zdg 56 625

Jadalnia
mniejszych rozmiarów orzech kaukaski solidne wykończenie tylko 425.— Świetosławska 10 (Jeziucka). Pg 5 124-24.125

Kolonjalka
dobrze prosperująca śródmieście sprzedam. Piekary 23 — 2. zdg 56 621

Worki
centnarowe 900 sztuk Poznańska 27a — 4. zdg 56 698

Motocykl
250 ccm. Pengert dobrym stanie sprzedam Szamarzewskiego 19 — 6 zdg 56 694

Samochód
sportowy tanio. Młyna 10. zdg 56 715

10. MAJĄTKI

Resztówka
130 buraczanej zabudowania inwentarze kompletne blisko Poznania 40 000 Kwiatkowski Poznań Działalności 10. zdg 56 923

Majątki
okazyjnie: 9 wólk, wpłata 60 000 morga 600, 200 wólk 600 morga wpłaty 100 000, 3 1/2 wólki ogrodu, 11 mórg zasiewami, inwentarzem 35 000, wpłaty 20 000 reszta amortyzacja. Dzierżawy mniejsze, większe, rządowe. Włocławek, Kaliska 10/6. ng 12 474

600 mórg
koło Poznania, inwentarz martwy, żywy, zasiewy kompletne sprzedam, zamienie. Oferty Kurjer Pozn. zdg 55 885

Rezydencję
1 100 morgowa, ziemia pszenno-buraczana, żywy martwy nadkompletny, zabudowanie 1-ej klasy, cena 300 000,— poleca Pajtanowski, Bydgoszcz, Żduny 10. ng 12 495

Majątek
1 000 mórg kulturze, zniwem, najchętniej pobliżu Poznania, większej wpłacie, spieszenie szukam. Dokładne warunki cena tylko posiadziceli do Kurjera Pozn. zdg 56 632

11. KUPNA

Samochody
używane, opony, detki kupuje — płaci najwyższe ceny Autoskład, Poznań, Dąbrowskiego 89, telef. 46-74. dg 1 746

Złoto
srebro, brylanty kupuje płace najwyższe ceny. A. Prante, złotnik, Fr. Ratajczaka 9. zdg 55 840

Motor systemu
Diesel'a 12—16 km, bez przarkow, budowy stojącej okazjnie kupie. Wejman, Poznań, Kościelna 17. zdg 55 883

„Occasion”
kupuje stara biżuterję, złoto, srebro, brylanty. Aleje Marcinkowskiego 23. zdg 55 586

Tokarnię
dobrze utrzymana 2 1/2 mtr. tocznia poszukuje natychmiast. Henryk Baum, Jankowo Dolne, pow. Gniezno. zdg 55 584

Maszynę
do szycia kupie. Oferty Kurjer Pozn. zdg 55 938

Drogerję
dobrze prosperującą kupie w Poznaniu. Oferty Kurjer Pozn. zdg 55 896

Kupię
maszynę do nacinania pilników i heblarke. Zgłoszenia Kurjera Poznań. zdg 55 906

Cnkiernię - piekarnię
dobrym stanie kupie. Oferty Kurjer Pozn. zdg 55 844

Kolonjalkę
śródmieściu, maglem, mieszkaniem. Oferty Kurjer Pozn. zdg 55 817

Półyczkę
Narodowa kupie. Zgłoszenia Piekary 8, m. 1

4-5
willi I ptr. łazienka od 1. 7. Grodziska 13. zdg 55 572

Pięciopokojowe
Aleja Hetmańska 1, stróż, Łazarz. zdg 53 475

3
pokoje kuchnia, łazienka, garaż, komfort. Aleja Czechosłowacka 2, m. 1. zdg 55 015

Mieszkanie
komfortowe, słoneczne, czteropokojowe, ul. Niegołęwskich 4 — 3. zdg 55 099

Pokój
skład, ogród. Brzozowa 19. — Debiec. zdg 56 092

Pokój
i kuchnia, ogród. Ul. Brzozowa 19, Debiec. zdg 56 090

Mieszkanie
pięciopokojowe, komfortowe dwie minuty od przystanku tramwajowego od 1. 7. do wynajęcia. Grudzieniec 32, parter, róg ul. Klin. zdg 55 965

Komfortowe
dwa ewentl. jeden pokój zaraz. Nowomiejski 5a — 9. zdg 55 982

Trzypokojowe
komfort, dla bezdzietnych, pół roku zgóry

Sołacz
ślaska 19, od 14-19. zdg 55 932

Słoneczne
duże pokój kuchnia, łazienka — ul. Ostroroga. Zgl. Kurjer Pozn. zdg 55 900

Ul. Chełmońskiego
5 pokoi komfortowych, III ptr. centralne 160 zł, przez cały rok równo, 3 pokoje (wejście tylnie) słoneczne pokój służby, — duża kuchnia, z centralnym przez cały rok równo 100 zł. Oferty Kurjer Pozn. zdg 55 903

Trzypokojowe
komfortowe słoneczne, Marynarska 9. zdg 55 910

Czteropokojowe
komfortowe, słoneczne, dwa balkony I piętro. Focha 53, Wozniak. zdg 56 129

Trzypokojowe
trzecie piętro. Półwiejska 11. — wskaże stróż. zdg 56 128

6 pokoi
komfortowe, centralne ogrzewanie, lift, od 1 sierpnia rb.

4 pokoje
komfortowe centralne ogrzewanie, lift, od 1 lipca rb.

2 pokoje
I. piętro nadające się na biuro, kancelaria, adwokacka od 1 lipca rb. przy ul. 27 Grudnia 10. Blizsze wiadomości w dozorczy domu lub telefon 72-86. zdg 56 142

Pięciopokojowe
wysoki parter, sierpnia. Chełmońskiego 4. zdg 56 125

Trzypokojowe
Debiecka 6, przystanek tramwajowy. zdg 56 124

Siedmiopokojowe
komfortowe, słoneczne, czyste. — Działyńskich 3. zdg 56 120

Nowe
2 pokoje, kuchnia, tanio. Łukaszczyca 18, m. 3. zdg 56 118

Trzypokojowe
łazienka, gaz, elektr. balkon, wysoki parter za rynkiem wildeckim, tuż przy tramwaju, niepotrzeba odnowienia, tania dzierżawa, dla lepszej rodziny. Oferty Kurjer Poznański zdg 56 099

4
Wilsona, komfortowe, słoneczne VI. — 81. Oferty Kurjer Pozn. zdg 56 030

Trzypokojowe
komfortowe, słoneczne I piętro bez podatku. Emilji Sczanieckiej 5. zdg 56 043

Mieszkanie
4 pokoje, front, III piętro. Wyspińskiego 9. Wiadomość u portjera. zdg 55 878

Mieszkania
4-5 pokoi wygodami poszukuje pułkownik służby czynnej, rejonie Dąbrowskiego, Słowackiego, Przecznic, Cieszkowskiego, Libelta, Al. Marcinkowskiego itp. od 15 wzgl. 1. 7. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 55 994

Pięciopokojowe
Niegołęwskich 7 — 3. Pg 5 114-55,353

Skład
kolonialny z mieszkaniem do wynajęcia. Zgłoszenia Gniezno, Chociszewskiego 23. ng 12 119

Pięciopokojowe
śródmieście wolne. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 56 296

Odstąpię
ładne 3 pokojowe mieszkanie w śródmieściu. Adres Kurjer Pozn. zdg 56 295

Próżne
dwa pokoje 50.— samotnej osobie elektryczność, łazienka Maształarska 6 — 9, 19-20. zdg 56 288

Mosina
4 pokoje kuchnia wolne od podatku wydzierżawie. Zgl. Herbig Kolejowa 15. zdg 56 283

Sześciopokojowe
adwokata lekarza, handlowca. — Pocztowa 28, I. zdg 56 244

Pięciopokojowe
komfortowe, słoneczne, wygodne, blisko Parku Wilsona tanio gospodarz. Maleckiego 11. zdg 56 212

Dwupokojowe
kuchnia łazienka I ptr. spokojnemu małżeństwu. Grodziska 53 1. lipca. zdg 56 487

4 pokoje
w willi II p przy Parku Waszyngtońskim balkon — łazienka 1 lipca 85 zł pół roku zgóry. Oferty Kurjer Pozn. zdg 56 442. Tel. 68-04.

Dwa
pokoje komfortowe gospodarza Podolany, Golecin, Cieszkowska 17. zdg 56 397

Trzypokojowe
słoneczne, łazienka od gospodarza. Saperska 11. zdg 56 396

Dwupokojowe
komfort poważnym reflektantom Oferty Kurjer Poznański zdg 56 444

Trzypokojowe
(zwrot kosztów 500.—) Staszica 19 — 9, od 18-20. zdg 56 289

Skład
Focha wynajme. Wędzikowski, Piekary 11. zdg 56 169

Lokal
przemysłowo handlowy od zaraz. Oferty Kurjer Pozn. zdg 56 535

Mieszkanie
6 pokoi kuchnia, wygodny słoneczny, I piętro balkon, śródmieście, niedrogo. Wiadomości Długa 12 Towary krótkie. zdg 56 620

Mieszkania
3, 4-pokojowe, komfortowe, parkiety. Górna Wilda 48. zdg 56 436

Mieszkanie
willa komfort 4 pokoje ogród mieszczące 50 Kwiatkowski Poznań Działyńskich 10. zdg 56 322

Dwupokojowe
kuchnia, czyste, dogodne warunki zwrot kosztów. Oferty Kurjer Pozn. zdg 56 591

2 pokoje
z wygodami zaraz, 4 pokoje z wygodami 1 lipca. Telefon 60-24. zdg 56 539

Mieszkanie
pokój kuchnia nowym budynku Jeżyce za rocznym czynszem wynajmie gospodarz. Adres wskaże Kurjer Pozn. zdg 56 597.

Sołacz
trzypokojowe Mazowiecka 5 orla dać poniedziałek. zdg 56 620

Pięciopokojowe
komfortowe słoneczne wolne Józefa 5. zdg 56 939

Pięciopokojowe
100.—

Czteropokojowe
65.—

Trzypokojowe
59.—

Dwupokojowe
33.— Marcina 74, I, 18, front. zdg 56 401

7
dużych, komf. do wynajęcia. Ul. Ogrodowa 10, I. Inf u stróża. zdg 56 562

Biuro
2 umeblowane pokoje dotychczas adwokacka kancelarja wolne 1 lipca. Aleje Marcinkowskiego 17 — 1. zdg 56 530

Pokój
z kuchnią umeblowany, lub nie, od gospodarza w Mosinie, ul. Sremska 26. zdg 56 536

Trzypokojowe
Focha 126, I. (nowe)

Pięciopokojowe
Wielka IV, 95.— z Staszica, parter 110 zł Mielżyńskiego III 125 złotych

Sześciopokojowe
Waly Zygmunta Augusta III. — Zgłoszenia Mielżyńskiego 23 — 12 zdg 56 499

Większe
mniejsze ubikacje przemysł, handel, warsztaty, śródmieście, dogodne warunki. Oferty Kurjer Poznański zdg 56 559

Pięciopokojowe
mieszkanie frontowe, jasne z przynależnościami na 1 piętrze ul. Nowa 1, zaraz do wynajęcia. Informacja The Gentleman, 27-go Grudnia 4, telefon 31-69. zdg 56 557

Trzypokojowe
piękne, słoneczne, willa przy Cyfady 65 zgóry. Wiadomości Plac Nowomiejski 6, Grochowski. zdg 56 582

Trzypokojowe
Długa — Niegołęwskich — Nowa zdg 56 588

Pięciopokojowe
centrum „Jur”, Piekary 26. zdg 56 588

Trzypokojowe
komfortowe słoneczne przy Parku Sołacz, Nad Wierzbakiem 22. zdg 56 589

Pokój
kuchnia 28. od gospodarza. Informacje Gen. Chlapowskiego 9. — m. 6. zdg 56 724

Dwa
pokoje kuchnia, łazienka. Wilda, Jeżycka 34 — 6. zdg 56 725

6
pokojowe komfortowe. Waly Leszczyńskiego. Oferty Kurjer Poznański zdg 56 637

5 pokojowe
centrum. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 56 633

Trzypokojowe
z wygodami od gospodarza. Saperska 33. zdg 56 713

Pięciopokojowe
III, blisko Wilsona, komfort, słoneczne, balkon, centralne ogrzewanie. Spokojna 12, m. 7, godzina 2-5. zdg 56 740

Pięciopokojowe
słoneczne, centrum od 1 lipca gospodarz. Pocztowa 31a m. 11. zdg 56 686

13. SZUKA MIESZK.

3-4
urzędnik państw. willa I p. Jeżyce wrzesnia. Oferty ceną Kurjer Poznański zdg 54 334

5-7
pokojowe nie wyżej II piętra, śródmieście, pewny platnik, — ewentl. zgóry poszukuje 1 lipca. Oferty Kurjer Poznański zdg 55 661

Poszukuje
2 pokoje wzgl. 3 kuchnia — łazienka od lipca od gospodarza. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 56 044

Czteropokojowe
I, II. piętro, śródmieście Łazarz, Jeżyce. Oferty Kurjer Poznański zdg 56 078

Oficer
poszukuje dwupokojowego kuchni, łazienka, okolica Starego Rynku do Jeżyckiego 15 lipca. — 1 sierpień. Pośrednicy wykluczeni. Oferty Kurjer Pozn. zdg 55 973

Oficer
poszukuje trzypokojowego kuchni, łazienka, pokojem dziewczynny od 15 lipca — 1 sierpnia, okolica Jeżyce, najchętniej nowym domu. Pośrednicy wykluczeni. Oferty Kurjer Pozn. zdg 55 974

Pokoju
kuchnia emerytka. Oferty Kurjer Pozn. zdg 55 977

Mieszkania
3-4 pokojowego śródmieście od gospodarza. Oferty Kurjer Poznański zdg 55 978

Trzypokojowe
mieszkania sierpnia, do 60.— miesięcznie poszukuje bezdzietnego małżeństwa, emeryt. Najchętniej Łazarz. Oferty Kurjer Poznański zdg 55 920

Platnik
solidny poszukuje 2-3 pokoje z kuchnią, emeryt. Oferty Kurjer Poznański zdg 55 935

Profesor
poszukuje dwupokojowego — śródmieście. Czynsz zgóry. — Oferty Kurejr Pozn. zdg 55 947

Próżnego
od gospodarza. Oferty Kurjer Pozn. zdg 55 948

Czteropokojowe
wyższy urzędnik, Plac zgóry. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 55 916

Dwupokojowego
wygodami poszukuje wojskowy. Oferty Kurjer Pozn. zdg 56 112

Pełnokomfortowe
obszerne, słoneczne, bezpodatkowe 4, 3, 2 pokojowe na Słowackiego wynajme. Kraszewskiego 17 — 15. zdg 56 131

Cztero — pięciopok.
czynsz miesięczny — pewny platnik. Oferty Kurjer Poznański zdg 56 127

Dwupokojowego
kuchnia urzędnik solidny platnik od gospodarza, pośrednicy wykluczeni (referencje poważnych osób). Oferty Kurjer Poznański zdg 56 136

Urzędnik
mieszkania 2-3 pokojowego, łazienka, okolica Jeżyce. Oferty ceną Kurjer Poznański zdg 56 091

Trzypokojowego
urzędnik kolejowy Łazarz, Jeżyce 1 lipca lub sierpnia od gospodarza. Oferty Kurjer Poznański zdg 56 064

Pokoju
kuchnia od gospodarza na posadzie, czynsz zgóry. Oferty Kurjer Poznański zdg 56 098

3-4
komfortowe, wysoki parter do I ptr. blisko śródmieścia, poszukuje pewny platnik na 1. 9. Oferty Kurjer Pozn. zdg 55 793

Dwupokojowego
z łazienką poszukuje porucznik. Dąbrowskiego 52 — 4. zdg 56 327

Małżeństwo
poszukuje pokój i kuchni lub próżnego od gospodarza, śródmieście zapłaci zgóry. Oferty Oredownik. Poznań zdg 56 393

2-3
pokojowego mieszkania poszukuje okolica obojęta. Oferty do Kuriera Pozn. zdg 56 446

Pokoju
dwóch kuchnia, centrum, wprost gospodarza, rok zgóry. Oferty Kurjer Poznański zdg 56 484

4-5
pokoi w śródmieściu z balkonem i komfortem poszukuje natychmiast. Pewny platnik, agencja wykluczeni. Oferty „Par pod 55,965”. Pg 5 180-55,965

2 próżne
pokoje
I piętro na biuro, centrum, 4 pokojowe

mieszkanie
I piętro, spokojna okolica, poszukuje pewny platnik. Oferty Kurjer Poznański zdg 56 476

Poszukuje
pokoju kuchnia od 1. 7. Oferty Kurjer Pozn. zdg 56 649

Emerytka
samotna 2-3 pokoi, słoneczne, — komfortowe. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 56 549 telefon 37-69.

Dwupokojowe
mieszkanie kuchnia, łazienka, poszukuje urzędnik ewentl. zgóry. Oferty Kurjer Pozn. zdg 56 718.

14. ZAMIANA MIESZKANIA

Zamienię
3 pokojowe, łazienka, Spokojna, czynsz ustawowy na 2 pokojowe łazienka, urzędnik etatowy. Oferty Kurjer Poznański zdg 55 897

Dwupokojowe
komfortowe z łazienką, przy ul. Młyńskiej, zamienię za podobne trzypokojowe, blisko Uniwersytetu. Oferty Kurjer Poznański zdg 56 261

15. POKOJE UMEBL.

25,—
pokój jedno-dwuosobowy, umeblowany, frontowy, narożnik Mickiewicza, wejście Dąbrowskiego 15, m. 3. zdg 55 998

Umeblowane
pokoje klatki, niekrepujące, telefon. Hotel National, św. Marcina nr. 30. zdg 50 359

Plac
Wolności 13 — 13, kulturalnemu. zdg 55 524

Panu — Pani
Młyńska 3 — 4. zdg 55 507

Jednoosobowy
dwuosobowy kulturalnym. Dąbrowskiego 46, m. 9. zdg 55 749

Śniadeckich
20 — 8. zdg 55 720

Pokój
próżny, centrum, solidnym. Adres wskaże Kurjer Poznański zdg 55 731

Kulturalnemu
czysty słoneczny. Podgórna 2b, m. 6. zdg 55 774

Dwuosobowy
dobre utrzymanie, wszelkie wygod, balkon, tanio. Ogrodowa 18 m. 4. zdg 55 853

Spokojna
25 a — 7. zdg 55 626

Wierzbicence
35 — 6, gabinet i sypialka lub dwuosobowy balkonowy, wszelkie wygod. zdg 55 690

Paniom
jedno — dwuosobowy, słoneczny, łazienka. Wierzbicence 37 a, m. 20 dom ogrodowy I ptr. zdg 55 148

Z klatki
umeblowany solidnemu Panu do do wynajęcia od 15 czerwca. Al. Marcinkowskiego 1 m. 8 (dom narożny). zdg 55 452

Pokoje
umeblowane z utrzymaniem do wynajęcia. Waly Wazów 24. zdg 54 645

Elegancki
gabinet tapczanem. Piekary 9, m. 7. zdg 55 385

Dwa
Focha 49 — 9. zdg 55 426

Pokoik
Kochanowskiego 23 — 8. zdg 56 016

Klatki
także małżeństwu. Szyperska 3-9. zdg 56 022

Pokój
dla pana. Zupańskiego 21 — 8. zdg 56 107

Dwuosobowy
utrzymaniem Panom na stanowisku. Pocztowa 21, m. 4. zdg 56 047

Elegancki
słoneczny. Waly Król. Jadwigi 4 m. 9. zdg 56 089

Frontowy
Marcin 57 — 8. zdg 56 100

Pokój
dobrze umeblowany. Św. Marcina 32, m. 7. zdg 56 095

Pokój
Składowa 12, m. 29. zdg 56 113

Pokój
centrum, parter (pracownia cel handlowy). Adres Kurjer Pozn. zdg 55 957

Urzędnikom
Kręta 6 — 7. zdg 55 969

Pocztowa
33 — 10. zdg 55 981

Solidnemu
Długa 12 — 7. zdg 55 985

Szkolna
10 — 12. zdg 55 986

Niekrepujący
elektryczność, łazienka, Stroma 6 m. 12 blisko Ratajczaka. zdg 55 919

25,—
umeblowany, solidnym. Dąbrowskiego 15 — 3. zdg 55 921

Grunwaldzka
20a, m. 5, piękny, duży, ewtl. dwa komfort, inteligentnym. zdg 55 922

Centrum
komfortowe, dwa łazienki lub jeden. Nowomiejski 5a, m. 9. zdg 55 924

Pokój
Kręta 6 — 13. zdg 55 943

Dwuosobowe
jedno, utrzymaniem 50.— 60.— wskaże Kurjer Pozn. zdg 55 898

Wspólny
dla pań. Św. Marcina 16, m. 21. zdg 55 901

Pokój
umeblowany do wynajęcia. Ogrodowa 5, m. 2. zdg 55 909

Pokój
do wynajęcia. Wierzbicence 14, III p., m. 8. zdg 55 914

Centrum
pokój dla lepszego pana od zaraz ewtl. utrzymaniem. Aleje Piłsudskiego 7, telefon 23-40 — Restauracja Gospoda Polska. zdg 56 084

Dwóch
panów. Rybaki 20a, m. 7. zdg 56 126

Pokój
oraz pokoik. Skryta 10 — 1. zdg 56 144

Skryta
11, m. 8, czysty, słoneczny. zdg 56 089

Próżny
używanie kuchni 25. Adres Kurjer Poznański zdg 56 093

Wojciecha
2 — 7, elektryczność. zdg 56 063

Dwa
Jackowskiego 36 — 8. zdg 56 025

Pokoik
pokój duży. Przecznic 6 — 3. zdg 56 034

Kantaka
5, m. 8. zdg 56 035

Marcin
18 — 3. zdg 56 036

Miły
spokojny, elektryczność, wygod. Fortepianem — bez. Przemysłowa 31, m. 4. zdg 56 040

Klatki
Czesława 17a — 18. zdg 56 041

Pokój
umeblowany bez pościeli wynajme od zaraz. Ulica Szkolna 11, m. 7. zdg 55 825

Pokoik
niekrepujący. Stary Rynek 59/60 m. 4. zdg 55 997

Dwuosobowy
salaż Mostowa 13 m. 12.
zdg 56 540

Komfortowy
od 15. 6. Droga Debińska 3 b.
2 wina lewo. zdg 56 529

Ratajczaka
11a — 102. zdg 56 522

Ubiakacje handlowe
centrum, podwórko, sutereny, kantor i garaż, ewentualnie dalsze porządki dla chrześcijańskiej firmy do wynajęcia. Oferty Kurjer Poznański zdg 56 665

1-2 pokoje
umeblowane lub próżne, ładne, telefon, kulturalnej osobie. Pocztowa 31a, m. 1. zdg 56 681

Niekrepujący
słoneczny. Złotkwa 3 — 6.
zdg 56 239

Frontowy
pokój wygodny. Działynskich 8.
mieszkanie 2. zdg 56 236

Pokoje
Mickiewicza 5 — 8. zdg 56 235

Pocztowa
narożnik Karamanowej 19/20 — 10.
kulturalnym również obiadam.
zdg 56 231

Wielkie
Garbary 40 — 3. zdg 56 470

Pokój
Strzelecka 23/24, m. 8. zdg 56 469

Pocztowa
27 — 4 podwórko. zdg 56 226

Panią
na pokój G. Wilda 31 m. 20.
zdg 56 367

Frontowy
klatki baru zaraz. Heciak św.
Wojciech 29 III. zdg 56 366

Zupełnie
niekrepujący Chwaliszewo 25 m. 2
zdg 56 363

Pokój
Słowackiego 42 mieszkanie 5
zdg 56 362

Centrum
trypokojowe odstanie. Murna 3
— 6. zdg 56 361

Panu
przyjeźdnym Wielkie Garbary 18
— 13. zdg 56 359

Panom
1. 2 Rom. Szymańskiego 3 — 5
zdg 56 358

Piekary
20/21 — 31. zdg 56 356

Czysty
frontowy urzędnikowi. Kwiatowa
9 m. 10. zdg 56 356

Jedno-
dwuosobowy balkonowy Łazarz.
Strusia 10 — 4. zdg 56 355

Pokój
Wrocławska 5/6, m. 7.
zdg 56 651

Słowackiego
34 — 5. zdg 56 544

Jasna
12 — 8. zdg 56 656

15,—
Poznańska 59 — 3. zdg 56 543

Niekrepujący
Kraszewskiego 4 — 9.
zdg 56 555

Pokoik
Jeżycka 45 — 7. zdg 56 553

Komfort
duży, słoneczny Skarbowska 22 par-
ter. zdg 56 600

Pokój
niekrepujący słoneczny fortentian
używaniu kuchni centrum. Adres
Kurjer Pozn. zdg 56 599

Pokój
Pocztowa 26 — 9. Pr 5 151-55.566

Frontowy
Ozrodowa 2 — 7. zdg 56 720

Słowackiego
wejście Prusa 2 — 10. duży te-
lefon. zdg 56 714

Dąbrowskiego
25a — 3. Telefon. zdg 56 717

Panu
Wrocławska 1 II piętro.
zdg 56 712

Półwiejska
2 — 6 również przyjeźdnym.
zdg 56 373

Niegolewskich
2 — 4 tania pokój. zdg 56 371

Aleje
Marcinkowskiego 20 — 36.
zdg 56 406

Dwuosobowy
duży słoneczny. Skarbowska 18, —
m. 10. zdg 56 383

Śródmieściu
Nowa 1, m. 11. zdg 56 378

Niekrepujący
inteligentnym. Piłsudskiego 9 —
m. 5. zdg 56 576

Dwa
pokoje umeblowane, wejście sieni
centralne ogrzewanie, na biuro
lub samotnym, gwarancja. Stary
Rynek, pierwsze piętro. Oferty
Kurjer Poznański zdg 56 574

Panu
niekrepujący. Wielka 18 — 14.
zdg 56 572

Kaponiera
2 pokoje pełnokomfortowe, utrzy-
maniem — bez, dobrze sytuowa-
nej osobie lub małżeństwu, sa-
motnej wdowy. Piłsudskiego 36,
m. 4. zdg 56 571

Pokój
niekrepujący. Plac Nowomiejski
6, m. 19. zdg 56 537

Słoneczny
Wierzbicice 58 — 17. zdg 56 497

Frontowy
pann. Szamarzewskiego 13/15 —
m. 13. zdg 56 520

Panience
Małe Garbary 5 — 21.
zdg 56 518

Pokój
próżny lub umeblowany osobie
na posadzie. Małeckiego 13 — 5.
zdg 56 513

Kochanowskiego
5 — 7. zdg 56 586

Jeden lub
dwupokojowe
komfortowe, telefon Plac Nowo-
miejski, Informacje: Piekary 26,
m. 2. zdg 56 587

Przyjeźdnym
stałym. Młyńska 12a — 9.
zdg 56 731

Podgórna
2a — 9 utrzymaniem — bez.
zdg 56 728

Zygmunt
Augusta 10 — 11 światło elektr.
zdg 56 727

Działynskich
3 — 1 utrzymaniem telefon, ła-
zienka, niekrepujący. zdg 56 722

Urzędnicze
niekrepujący tania. Marcinkow-
skiego 19 — 7. zdg 56 753

Ratajczaka
31 — 5, słoneczny. zdg 56 640

16. SZUKA POKOJU

Pokoiku
czystego, niekrepującego, Jeżyce,
urzednik. Oferty Kurjer Poznań-
ski zdg 56 051

Próżnego
pokoju. Oferty Kurjer Poznański
zdg 56 392

Małżeństwo
pokoju. Oferty Kurjer Poznań-
ski zdg 56 234

Próżnego
dużego, śródmieście, używaniem
kuchni. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 56 592

Umeblowany
inżynier, małżeństwo, łaźienka,
utrzymanie, bez. Oferty Kurjer
Poznański zdg 56 585

Pokoju
umeblowanego z łaźienką, blisko
placu Nowomiejskiego, Wolności,
3-go Maja i podaniem ceny, na
I, II piętrze. Oferty Kurjer Poz-
nański zdg 56 723

Próżnego
pokoju skromnego Górczyn, Ła-
zarz. Oferty Kurjer Poznański
zdg 56 747

17. LOKALE

Mniejsza
ubikacja przemysłowa mieszka-
niem. Dolna Wilda 16, m. 4.
zdg 55 247

Lokal
z wyszynkiem wódek tania od-
dam. Informacja Grobla 17, m. 2
zdg 55 984

Lokalu
małego Centrum na skład kon-
fekcyjny od 15 sierpnia lub 1-go
września potrzebna. Oferty Kur-
jer Poznański zdg 55 941

18. DZIERŻAWY

Dzierżawy
około 170 ha, długoletniej z mo-
żliwością późniejszego kupna po-
sługuje ziemianin. Janusz Sto-
kowski, p. i maj. Plecka Sta-
browa k. Kutna. zdg 2151

Restaurację
z salą w małym mieście wydzier-
żawie. Zgłoszenia do Kurjera Poz-
nańskiego 55 249

Poszukuje dzierżawy
młyna wodnego
3 do 5 tonn w dobrej okolicy. —
Zgłoszenia do Kurjera Pozn.
zdg 54 384

Restaurację
tania oddam. Adres Kurjer Poz-
nański zdg 55 983

Ogrodnictwo
8 mórg wydzierżawie. Objęcie
300.— Zgłoszenia Tyc, Ag. Kur-
jera Pozn., Oborniki. zdg 55 989

Piekarnia
pełnym biegu, przepisowa, komple-
tnym urządzeniem. Miejsco-
wość fabryczna, elektryczność.
Okolica dobra, wydzierżawie go-
spodarz. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 56 001

Obejme
dzierżawę od 20—30 mórg. Po-
średnicy wykluczeni. Oferty po-
daniem adresu Kurjer Poznań-
ski zdg 56 101 2

Garaż
centrum w solidnym domu, nie
zamarzam, ze spodu do reparacji
do wynajęcia. Oferty Kurjer Poz-
nański zdg 56 667

Stajnia
centrum na 2 konie, ciepła, do
wynajęcia. Oferty Kurjer Poz-
nański zdg 56 666

Małe
gospodarstwo blisko Poznania,
dzierżawę poszukuje. Oferty Kur-
jer Poznański zdg 56 685.

Akuszerka
Strzelecka 2.
przyjmuję, udziela porady, pomo-
cy położniczej. zdg 2017

Obiady
domowe tanie. Pocztowa 10 — 2.
zdg 52 306

Tapicerskie
prace, żaluzje, tania wykonuje
Welman, Jackowski 17.
zdg 56 019

Gorsety
Biustonosze
poleca
Pracownia
Gorsetów
„Wanda”
Leontyna Sychow-
ska. Ratajczaka 27
zdg 56 395

Co robić
żeby ładnie i młodo wyglądać?
Stosować kosmetyków

D-rów Rostkowskich
poleca

Drogerja Warszawska
27 Grudnia 11. ng 11 654

Rutynowany
księgowy - bilansista z 20-letnią
praktyką zawodową, zakłada i
reguluje księgi handlowe każdej
branży. Złatwia wszelkie sprawy
podatkowe. Wynagrodzenie
miesięczne skromne. Zgłoszenia
do Kurjera Pozn. zdg 55 930

Akuszerka
Kowalewska, Łakowa 14, paniom
zainteresowanym udziela wszel-
kich porad, pomocy. zdg 56 049

Obiady
dla inteligencji. Pocztowa 21, —
m. 4. zdg 56 048

Przyjdź
Znam Twoją przyszłość. Piłsud-
skiego 5 — 8. Wróżka.
zdg 54 856

Krawcowa
pierwszorzędna szyje tania. —
Chwaliszewo 23, m. 3.
zdg 56 310

Panowie
we własnym interesie żądacie
bezpłatnej broszury o aparacie
„Nr. 111” przeciw niemoccy me-
skiej. — Wysyłka dyskretna
„Inventus”, Warszawa, Jerozo-
lińskie 35. ng 12 026

Kojarzę
małżeństwa dyskretnie, przez 29-
letnią praktykę tysiące małżeństw
zawdzięcza swe szczęście mej
działalności Piotr Mrówka Po-
znań Św. Wojciech 2a — 1.
zdg 56 282

Kupię
maszynę do pisania za pokój nie-
krepujący balkonowy. Oferty Kur-
jer Poznański zdg 56 220

Tapicer
naprawia materace 3.—, leżanki
4.—, Poznań, Grobla 4 — 2.
zdg 56 471/2

Chiromantka grafolog
fizjognomistka
zdumiewająco przepowiada. —
Przyjmuje Ratajczaka 15 — 10
(Pasaż Apollo). zdg 56 489

Warszawianka
szyje elegancko gustownie ceny
bezkompromisowe również prze-
robki. Mickiewicza 13 — 8.
zdg 56 479

Słynna
chiromantka przepowiada przy-
szłość, teraźniejszość, przekona-
ją. Szewska 21 — 5. zdg 56 692

Murarz
rejestrowany wykonuje wszelką
prace murarską. Oferty Kurjer
Poznański zdg 56 321

Pracownia
wykwintnej garderoby damskiej
tania. Słowackiego 39 — 9.
zdg 56 594

Mundur
Bractwa, dobrze utrzymany, śred-
nia figura, z kapeluszem za 60
zł sprzedam. Oferty Kurjer Poz-
nański zdg 56 664

Przepisuję
maszyną prace dyplomowe od-
sły świadectw sprawy sądowe —
podatkowe oraz wszelkie inne naj-
taniej. Szkoła 12 — Pocztowa 15
zdg 56 627

Szybko
szyje wszelką garderobę damską
Wodna 17/18 — 7. zdg 56 624

Letnie
sukienki tania akuratnie gustow-
nie. Pocztowa 21, mody dam-
skie. zdg 56 405

24. NAUKA

Kroju
modelowania wyuczyć się może
łatwo nowym sposobem. Kroje
ostatnich nowości poleca Stroina
Podgórna 7. zdg 55 627

Szkoła Przysposobienia
Kursy Handlowe
Preissa,
Skarbowska 11. Wpisy codziennie.
Początek kursu
1-go lipca.
zdg 54 469

Studentki
przyjmą kondycje wakacyjne. —
wykwalifikowane korepetytorki
poleca Samopomocowa Organizacja
Studentek, Poznań, Al. Piłsud-
skiego 7, pokój 2, telefon 47-54.
zdg 53 463

Kroju — szycia
modelowania,
najlepsze rezultaty światowym
systemem przy pomocy „Patron-
express” prof. Lewańskiego. To-
maszewski. Pocztowa 1, tamże
kroje bibulkowe. zdg 56 287

Kursy
stenoграфии, pisanja maszyną.
Kantaka 1. zdg 55 113/4

Kursy
książkowości, stenoграфии, pisanja
maszyną, Kromczyńska, Ozrodo-
wa 16, II. zdg 56 290

25. MUZYKA

Wielkopolska
Szkoła Muzyczna
Poznań. Ratajczaka 36. Egza-
miny wstępne w czerwcu. zdg 53 984

Klarnecista
(alt saks.) rutynowany wolny.
Strzelczyk, Jeżycka 13, Poznań.
zdg 55 927

Udzielam
lekcyi fortepianu początkującym
miesięcznie 5.— ćwiczeniami 7.—.
Oferty Kurjer Pozn. zdg 56 300.

Saksofonista
alt klarnet baryton skrzypce wol-
ny 1 lopa. Zgłoszenia Kurjer Poz-
nański zdg 56 641.

Francuzka
konwersacja, szycie, katalog za
pobyt na wsi. Oferty Kurjer Poz-
nański zdg 56 577

23. SZUKA POSADY

Ofertowania do 30 słów dla poszu-
kujących posady w tej rubryce
obliczamy po jednej trzeciej cenie
drobnych

a) Służba domowa

Poszukuje
posady kucharki lat 33, do wszy-
stkiego od 15 czerwca. Oferty
Kurjer Poznański zdg 55 539

Panienska
kochająca dzieci, ze znajomością
szycia i języka francuskiego i
niemieckiego, poszukuje posady
od zaraz. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 54 639

Uczciwa
posługaczka szuka zajęcia, język
niemiecki. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 55 469

Panienska
lepszej rodziny szuka posady do
dzieci. Oferty Kurjer Poznański
zdg 54 622

Panienska
prowinij lepszego domu przyjmie
posadę do dzieci. Oferty Kurjer
Poznański zdg 55 136

Posługaczka
poszukuje posługi. Oferty Kur-
jer Pozn. zdg 56 013.

Panienska
z dobrej rodziny czysta, uczciwa,
dobre świadectwa prosi o posa-
dę najchętniej pokojowej lub do
wszystkiego, dwojga osób. Oferty
Kurjer Poznański zdg 56 087

Dziewczyna
poszukuje posługi od 15. Oferty
Kurjer Pozn. zdg 55 959

Sierota
poszukuje posługi praniem od
zaraz. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 55 972

Małopolanka
poszukuje posady do wszystkie-
go. Oferty Kurjer Poznański
zdg 56 133

Panienska
poszukuje posady za pokój i u-
trzymanie, ewent. bez przy dobrej
rodziny. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 56 280

Pokojuowa
poszukuje posady, chętnie wyje-
dzie. Oferty Kurjer Poznański
zdg 55 529

Posługaczka
młodsza uczciwa, poszukuje po-
sługi przed południem. Oferty
Kurjer Poznański zdg 56 213

Gospodyni
starsza panna inteligentna prak-
tyki 14 gotowanie konserwy we-
dliny drob szycie także niemiecki
szuka samodzielnie posady także
samotnego. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 56 492

Dziewczyna
samodzielnym gotowaniem szuka
posady od 15. 6. Oferty Kurjer
Poznański zdg 56 533.

Dziewczyna
uczciwa, kochająca dzieci, szuka
posady do wszelkich prac domo-
wych z praniem i cośkolwiek go-
towaniem. Oferty Kurjer Poz-
nański zdg 56 550

Dziewczyna
uczciwa, cośkolwiek gotowaniem
poszukuje posady zaraz. Oferty
Kurjer Poznański zdg 56 238

Poszukuje
posługi od 7 do 10. Oferty Kurjer
Poznański zdg 56 503

Nawskroś
uczciwa dziewczyna poszukuje po-
sady lub posługi z rotowaniem.
Oferty Kurjer Pozn. zdg 56 222

Posługaczka
poszukuje posługi trzy razy ty-
godni. Oferty do Kurjera Pozn.
zdg 56 364

Polecam
gospodynie, służące, Krawcowa,
Ratajczaka 2. zdg 56 194

NOWINY poświęteczne

Przynoszą co ponieiedziałek rano

Więści z Polski i ze świata

Sport — Nowiny Filmowe

Egzemplarz 10 gr

Do nabycia wszędzie.

Młyńska
12a — 10. zdg 56 638

Pokoik
czysty. Orzeszkowej 7 — 11.
zdg 56 635

Most Teatralny
elegancki, panu na stanowisku.
Jasna 12 — 5. zdg 56 710

Pokoik
Szkoła 13 — 3. zdg 56 707

Niekrepujący
panienka. Strzelecka 18 — 10.
zdg 56 701

Komfortowy
Słowackiego 32, m. 2. zdg 56 671

Słoneczny
Śniadeckich 6 — 8. zdg 56 560

Męski
słoneczny, telefon. Słowackiego
48 — 4. zdg 56 548

Pokój
pokoik tania. Szwajcarska 19—4.
zdg 56 684

Lepszy
Śniadeckich 13 — 5. zdg 56 564

Czysty
pokój pokoik. Śniadeckich 19—5.
zdg 56 565

Mielżyńskiego
22 — 11 frontowy, balkon.
zdg 56 719

Klatka
komfortowy. Masztalarska 7a
— 5. zdg 56 763

Panu
ładny utrzymaniem — bez Piekary
8a I dom ozrodowy — 42
zdg 56 759

Pokój
Dąbrowskiego 5 — 3. zdg 56 749

Niekrepujący
1-2 osób, balkon, wygody. —
Przeznacza 6 — 2. zdg 56 745

2 ubikacje
na biuro, przy Al. Marcinkow-
skiego 5 do wynajęcia od za-
raz. Zgłoszenia Kurjer Pozn.
zdg 55 942

Lokale
przem.-handlowe, parter, od za-
raz. Ratajczaka 16. Inform. m. 1
zdg 55 918

Ubikacja
na warsztat, garaż, składnice do
wynajęcia. Działynskich 3.
zdg 56 119

Warsztat
lub garaż wolne. Wielkie Garba-
ry 54. zdg 56 333

Skład
mieszkaniami szukam. Oferty Kur-
jer Poznański zdg 56 253

Skład
z przyległym pokojem ewentual-
nie mieszkanie 4-pokojowe, przy
ulicy Dąbrowskiego 39, od zaraz
do wynajęcia. Gospodarz.
zdg 56 732

2
pokoje i ubikacji na przemysł do
wydzierżawienia. Zł. u stróża
Garnerska 3. zdg 56 227

Skład
warsztat składnice wynajme go-
spodarz Półwiejska 2.
zdg 56 351

Lokal
śródmieście. Wronecka 6 — 8.
I. piętro. frontowy, obszerny lub
część na biura, handel, przemysł
do wydzierżawienia. Jaroszew-
ski, Masztalarska 6. zdg 56 563

Ubikacje
przemysłowe większe, mniejsze
wydzierżawie. Bitner, Dąbrow-
skiego 79. zdg 56 541

Lokal
na filię rzemieślniczą, drogerję, kra-
wactwo, obuwie, pralnie do wy-
najęcia. Poznań, Grunwaldzka 15.
właściciel domu. zdg 55 861

21. LICYTACJE

Korzystnie
do sprzedania z licytacji 17-go
czerwca 15 godzinie u spedytora
Mikłasa, Piotra Wawrzyniaka —
kompletna debowa jadalnia, skó-
rze, zegarek. Blizsze wiadomości
Stary Rynek 76, m. 5. zdg 56 409

22. ZGUBY

Dog
czarnobiałą zaginął odprowadzić
wynagrodzeniem. 27 Grudnia 15,
m. 21. p. 3465

100,— zł
nagrody za zwroczenie skradziono-
go roweru marki „Orkan” nr. ra-
my 14 019 z klaski schodowej przy
ul. Ogrodowej 13. Adres Kurjer
Poznański zdg 56 437/8

23. ROZMAITE

Pranie, prasowanie
kołnierzyka 10 groszy
oraz wszelką bieliznę przyjmuje
pralnia

Hain,
Gąsiorowskich 12. Sapieżyński 1.
dg 1977

Kapelusze czysti
fasonuje, przerabia
najtaniej, według najnowszych
żurnali

Hain,
Śródmieście tylko Sapieżyński 1,
podwórko obok apteki. Łazarz
tylko Focha 28, skład. Jeżyce
tylko Szamarzewskiego 1.
dg 1978

Kapelusze damskie
najnowsze fasony. Największy
wybór. Najniższe ceny.

Hain,
Focha 28, wprost Gąsiorowskich.
dg 1979

Dyplomowana
akuszerka Br. Balińska, Marsz.
Focha 35 m. 14. Tel. 71-86. 20 lat
praktyki udziela porad i pomocy
paniom ciężarnym. zdg 50 808.

21. LICYTACJE

Korzystnie
do sprzedania z licytacji 17-go
czerwca 15 godzinie u spedytora
Mikłasa, Piotra Wawrzyniaka —
kompletna debowa jadalnia, skó-
rze, zegarek. Blizsze wiadomości
Stary Rynek 76, m. 5. zdg 56 409

22. ZGUBY

Dog
czarnobiałą zaginął odprowadzić
wynagrodzeniem. 27 Grudnia 15,
m. 21. p. 3465

100,— zł
nagrody za zwroczenie skradziono-
go roweru marki „Orkan” nr. ra-
my 14 019 z klaski schodowej przy
ul. Ogrodowej 13. Adres Kurjer
Poznański zdg 56 437/8

23. ROZMAITE

Pranie, prasowanie
kołnierzyka 10 groszy
oraz wszelką bieliznę przyjmuje
pralnia

Hain,
Gąsiorowskich 12. Sapieżyński 1.
dg 1977

Kapelusze czysti
fasonuje, przerabia
najtaniej, według najnowszych
żurnali

Hain,
Śródmieście tylko Sapieżyński 1,
podwórko obok apteki. Łazarz
tylko Focha 28, skład. Jeżyce
tylko Szamarzewskiego 1.
dg 1978

Kapelusze damskie
najnowsze fasony. Największy
wybór. Najniższe ceny.

Hain,
Focha 28, wprost Gąsiorowskich.
dg 1979

Dyplomowana
akuszerka Br. Balińska, Marsz.
Focha 35 m. 14. Tel. 71-86. 20 lat
praktyki udziela porad i pomocy
paniom ciężarnym. zdg 50 808.

21. LICYTACJE

Korzystnie
do sprzedania z licytacji 17-go
czerwca 15 godzinie u spedytora
Mikłasa, Piotra Wawrzyniaka —
kompletna debowa jadalnia, skó-
rze, zegarek. Blizsze wiadomości
Stary Rynek 76, m. 5. zdg 56 409

22. ZGUBY

Dog
czarnobiałą zaginął odprowadzić
wynagrodzeniem. 27 Grudnia 15,
m. 21. p. 3465

100,— zł
nagrody za zwroczenie skradziono-
go roweru marki „Orkan” nr. ra-
my 14 019 z klaski schodowej przy
ul. Ogrodowej 13. Adres Kurjer
Poznański zdg 56 437/8

23. ROZMAITE

Pranie, prasowanie
kołnierzyka 10 groszy
oraz wszelką bieliznę przyjmuje
pralnia

Hain,
Gąsiorowskich 12. Sapieżyński 1.
dg 1977

Kapelusze czysti
fasonuje, przerabia
najtaniej, według najnowszych
żurnali

Hain,
Śródmieście tylko Sapieżyński 1,
podwórko obok apteki. Łazarz
tylko Focha 28, skład. Jeżyce
tylko Szamarzewskiego 1.
dg 1978

Kapelusze damskie
najnowsze fasony. Największy
wybór. Najniższe ceny.

Hain,
Focha 28, wprost Gąsiorowskich.
dg 1979

Dyplomowana
akuszerka Br. Balińska, Marsz.
Focha 35 m. 14. Tel. 71-86. 20 lat
praktyki udziela porad i pomocy
paniom ciężarnym. zdg 50 808.

Sluzaca
dobrem gotowaniem, zaprawianiem przyjmie posade lepszy dom. Oferty Kurjer Pozn. zdg 56 196

Sierota
calodziennie poslugi dlugoletnie swiadectwa i dobre polecenie, wzglednie na wyjazd. Oferty Kurjer Poznanski zdg 56 158

Poslugi szyciem
poszukuje mloda, polecona zaraz. Oferty Kurjer Pozn. zdg 56 540

Czysta
grzeczna swiadectwami szuka poslugi praniem. Oferty Kurjer Poznanski zdg 56 552

Dziewczyna
z gotowaniem poszukuje posady do wszystkiego. Oferty Kurjer Pozn. zdg 56 693.

Dziewczyna
kucharka, kuchnia warszawska, dlugoletnie swiadectwa, szuka posady bez prania. Oferty Kurjer Poznanski zdg 56 379

Polecam
uczciwa dziewczyna. Ogrodowa 12 — 1.

Kucharka
gotowaniem do wszystkiego poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznanski zdg 56 372

Uczciwa
dobrem gotowaniem szuka posady. Miejscowosc obojetna. Oferty Kurjer Pozn. zdg 56 408

Dziewczyna
szuka posady w cichym domu. Oferty Kurjer Pozn. zdg 54 522

Pracznia
szuka prania 2,50. Oferty Kurjer Poznanski zdg 54 478

Pracznia
zawodowa przyjmie kilka praf w dom, poza dom. Focha 51, m. 10. zdg 54 448

Sluzaca
samodzielnem gotowaniem szuka posady. Oferty Kurjer Poznanski zdg 54 449

Poszukuje
poslugi na caly dzien od 15 — 1. Oferty Kurjer Poznanski zdg 54 444

Sierota
uczciwa szuka posady. Oferty Kurjer Poznanski zdg 54 563

Dziewczyna
znajaca prasowanie sztywnej bielizny, szycie, robotki (kapelusze), poszukuje jakiegokolwiek pracy. Adres wskaże Kurjer Poznanski zdg 54 337

Gospodyni starsza
z dobrego domu, uczciwa, oszczedna, zajmie sie wszelka pracą domowa, wchodzi w zakres gospodarstwa domowego, poszukuje samodzielnego posady. Oferty Kurjer Poznanski zdg 55 073

Krawcowa
dobry kraj dziennie 2 zł. szuka posady. Oferty Kurjer Poznanski zdg 54 557

Krawcowa
pierzszorzeda na wszelka prace poza dom 2,50 dziennie szuka posady. Oferty Kurjer Poznanski zdg 54 495

Przedstawiciel
poszukuje posady obecnie pracowalem w Ubezpieczalni kredytowej. Zgloszenia Kurjer Poznanski zdg 54 693

Sekretarz
adwokacki poszukuje odpowiedzialnej posady w przedsiobrowstwie handlowym. Oferty do Kurjera Poznanskiego zdg 54 597

Ogrodnik
samotr. lat 40, dzieln fachu, specjalnosc warzywnictwo, kwaciarstwo, szkolkarstwo, bartnictwo i obsluga palacowa, bardzo dobre swiadectwa, poszukuje posady na majatek lub gdziekolwiek od czerwca lub pozniej. — Oferty Kurjer Poznanski zdg 54 374

Mleczarz - serowar
z kilkoletnia praktyka, obeznany jak najlepiej we wszystkich galiazach mleczarstwa poszukuje posady. J. Wilczarski, Bydgoszcz, ul. Stepowa 21. zdg 55 039

Administracje majatku
wzglemnie posade lesniczego samodz. lub inną wlasnie do biurowej przyjmie w majatku ziemskim lub przedsiobrowstwie handlowym ustosunkowany b. urzednik panstwowy obeznany ze sprawami agrarnymi, b. kierownik eksploatacji lesnych i b. administrator majatku. Oferty do ekspedycji Kurjera Poznanskiego zdg 55 421

Absolwentka
U. P. Wydz. Hum. (bez. francuski) gra na fortepianie, zna robotki, przyjmie posade nauczycielki - wychowawczyni na wsl lub w miescie. Oferty Kurjer Poznanski zdg 56 077

Absolwentka farmacji
U. P. praktyka apteczna poszukuje posady apteczki, laboratorium lub biurowe. Wynagrodzenie skromne. Zgloszenia Kurjer Poznanski zdg 55 960

Panienska
z dobrej rodziny, ktora pracowala w skladzie piek-cukier., poszukuje posady od zaraz lub jako kasjerka w skladzie, moze zlozyc kaucje. Oferty do Kurjera Poznanskiego zdg 55 966

Ogrodnik
w krytycznym polozeniu poszukuje posady strzozą przy domu, lub koscielnym. Zgloszenia Ag. Kurjera Oborniki, Tyc. zdg 55 987

Wykladowca
instruktor „Szkoły kierowców samochodowych” z dyplomem na samochody uzytku publicznego i dlugoletnia praktyka, poszukuje odpowiedniego zajecia, wzglednie przygotuje do egzaminu wlasniocieli pojazdow. Takze pozamiestecznych. Laskawe oferty prosze do Kurjera Pozn. zdg 55 541

Technik
komunkacji, posiadajacej dlugoletnia praktyke jako kierownik, przedstawiciel firmy budowlanej, zmieni stanowisko, przystapi do spólki. Posiada gwarancje hipoteczna 40.000.— gotowka 10.000.— Oferty „Technik”, Biuro Ogloszen T. Pietraszka, Warszawa, Marszalkowska 115. ng 12 027

Rzezbiziarz
stolarz jednej osobie, poszukuje posady, takze na trumny. Oferty Kurjer Pozn. zdg 55 617

Urzednik
kosp. kawaler, lat 31, zmieni posade od lipca. Oferty Kurjer Poznanski zdg 55 838

Krawcowa
bardzo dobra poszukuje posady domach. Oferty Kurjer Poznanski zdg 56 262

Krawcowa
starsza zna kostiumowa, suknie, przerabianie szuka posady poza dom 1,50 dziennie. Oferty Kurjer Poznanski zdg 56 172

Stenotypistka
polsko - niem. stenografiami — przyjmie posade w powazniejszym przedsiobrowstwie. Oferty Kurjer Poznanski zdg 56 103

Lekarz
przyjmie zastepstwo. Zgloszenia Kurjer Poznanski zdg 56 076

Syn
uczciwych rodzicow pragnie wyuczyc sie w lesnictwie, miejsce obojetne. Laskawe oferty Kurjer Poznanski zdg 56 056

Absolwentka
sredniej szkoly handlowej szuka odpowiedniej posady, skromne wymagania. Oferty Kurjer Pozn. zdg 56 050

Ekspedjentka
lat 18 przyjmie od zaraz posade, branza obojetna. Oferty Kurjer Poznanski zdg 56 027

Reemigrantka
z Francji poszukuje posady od 1. 7. Dobre polecenia. Oferty Kurjer Poznanski zdg 56 067

Krawcowa
dluzsza praktyka elegancka garderobe damska, dzieciaca, przerobki za dom, majatek szuka posady. Zgloszenia Kurjer Poznanski zdg 56 291

Magister
praw trudnym polozeniu poszukuje zajecia biura lub innego. Oferty Kurjer Pozn. zdg 55 899

Lekarz
nostryfikant, znajdujacy sie bardzo przykrem polozeniu, bez dachu nad glowa, prosi W. P. lekarzy, jakakolwiek prace szpitalu. Zgloszenia laskawie Kurjera Pozn. zdg 55 902

Kelner
szuka posady kaucja. Oferty Kurjer Pozn. zdg 55 904

Ogrodnictwa
pragnie sie wyuczyc siedemna-stoletni. Miejscowosc obojetna. Oferty Kurjer Pozn. zdg 55 908

Uczciwy
bezrobotny poszukuje strzozostwa domu. Oferty Kurjer Pozn. zdg 55 928

Oficer rezerwy
solidny pracownik, powazne referencje, poszukuje pracy biurowej lub innej, zna ksiegownosc, dzial samochodowy i gorzelnictwo. — Oferty Kurjer Poznanski zdg 56 108

Slusarz-mechanik
z wlasnymi narzedziami, duza tokarka, dzieln fachu poszukuje posady. Zgloszenia agentura Kurjera Pozn. ng 12 491

Szofer-mechanik
dlugoletnia praktyka przeprowadza naprawy na miejscu, szuka posady szofera za miejscem wynagrodzeniem. Oferty Kurjer Poznanski zdg 56 575

Ogrodnik
kawaler, lat 24, 9 lat praktyki wiekszych ogrodach, 1 1/2 roczna praktyka, samodzieln. zmieni posade od 1. 7. 36. lub pozniej. Oferty Kurjer Pozn. zdg 56 744

Aptekarz
dyplom, ze znajomoscia jezyka niemieckiego i z prawem zarzadzania poszukuje zastepstwa, stalej posady. Aptekarz Labriza, Piotrowice k/Katowic, Pierackiego. zdg 56 673

Tartaczny
Sägeleiter placowy, byly kierownik, specjalnosc wyrobow drzewnych, kwalifikowany monter mechanik. Swiadectwa, referencje, poszukuje posady zaraz. Zgloszenia Kurjer Pozn. zdg 56 590

Starsza panna samotna
szlachetny charakter mila sympatyczna zajmie sie domem i opieką starszej samotnej ew. z 1 dzieckiem osoby, szczerze zycze jak wlasna córka lub siostra. Lask. zgloszenia prosze skierowac do Kurjera Poznanskiego zdg 56 596

Panna
z bardzo dobrze domu szuka posady wychowawczyni — wyroczcielki pani domu, zarzadzajacy na majatku lub probostwie. Zgloszenia Kurjer Pozn. zdg 56 674

Farmaceutka
czwartego roku poszukuje praktyki w apteczce. Oferty Kurjer Pozn. zdg 56 711

Panienska
matura poszukuje jakiegokolwiek posady. Laskawe oferty Kurjer Poznanski zdg 56 848

Pielęgniarka
masazystka dobrze polecona poszukuje posady masazy, nocnych dyzurnow, zaraz, przychodzic w dom. Oferty Kurjer Pozn. zdg 56 614

Bławatnik-Pomorzani!
kawaler, lat 30, obecnie na stanowisku! Rutynowana sila i pracowal tylko w wiekszych przedsiobrowstwach na stanowiskach samodzielnym i kierowniczym, jezyk polski i niemiecki. Swiadectwa i referencje pierwszorzede — zmieni posade od 1. 8. 36. wzglednie pozniej. Specjalnosc: ekspedjent dekorator, dysponent i kalkulator. Laskawe oferty do Kurjera Poznanskiego zdg 56 297

Szofer-mechanik
mlody, bezrobotny, krytycznym polozeniu, prosi o jakiegokolwiek zajecie. Oferty Kurjer Pozn. zdg 56 352

Kasjerka - sekretarka
energiczna, znajaca sie na gospodarstwie podwzrozm, zarzadzanie domu przyjmie posade od kazdego czasu. Zgloszenia do Kurjera Poznanskiego zdg 56 152

Ksiazkowy
polskim, niemieckim, slowie, pisnie 15 letnia praktyka szuka posady. Laskawe oferty Agentura Orędownika, Krzywiń. ng 12 467/8

Technik dentystyczny
uczciwy, pracujacy biezle w technice i operatywie poszukuje posady od 15. 6. 36 lub 1. 7. Zgloszenia Kurjer Pozn. zdg 56 494.

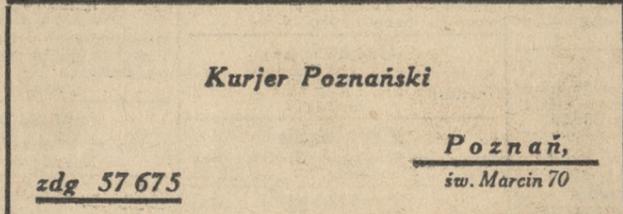
Bufetowa
samodzieln, zna Express poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznanski zdg 56 481

Ekspedjentka
do piekarni za mala kaucja. Oferty Kurjer Pozn. zdg 56 320.

Na ogłoszenia szyfrowane

wymagające złożenia „zgłoszeń” lub „ofer” do „Kurjera Poznańskiego” pod nr. ... prosimy kierować listy do nas oddzielnie na każde ogłoszenie, nigdy zbiorowo w jednym liście na kilka ogłoszeń. W narożniku dołnym, lewym koperty lub pocztówki prosimy umieścić czytelnie numer ogłoszenia, abyśmy korespondencję, nie otwierając jej, doręczyć mogli inserentowi.

Przykład:

Przestrzegamy zgłaszających się przed dołączeniem do ofert dokumentów oryginalnych, świadectw i t. p., gdyż administracja nasza nie przyjmuje odpowiedzialności za ich zwrot, jak wogóle za dalsze załatwienie oferty przez inserenta. Adres inserenta wskazujemy (zamiejscowym za dołączeniem znaczka pocztowego) tylko w tym wypadku, jeżeli inserent upoważnia nas do tego, podając w ogłoszeniu „Wiadomość” lub „Adres” wskaże „Kurjer Poznański” nr.

Administracja.

Dziewczyna
szuka posady. Oferty Kurjer Poznanski zdg 54 860

Dziewczyna
z gotowaniem do samotnej lub 2 starszych osób. Oferty Kurjer Poznanski zdg 54 825

Poslugaczka
z dobrimi poleceniami przyjmie poslugi calodzienna lub w tygodniu. Oferty Kurjer Poznanski zdg 54 834

Dziewczyna
samodzielnem gotowaniem szuka posady. Oferty Kurjer Poznanski zdg 54 916

Panienska
skromna szuka od zaraz posady, kochajaca dzieci dobrym swiadectwem. Laskawe oferty do Kurjera Poznanskiego zdg 54 932

Dziewczyna
dobrze wychowana poszukuje posady od 15. 6. do wszystkiego. Oferty Kurjer Poznanski zdg 54 818

Kucharka
poszukuje posady do wszystkiego. Oferty Kurjer Poznanski zdg 54 411

Wiejska
uczciwa gotowaniem poszukuje posady w spokojnym domu. — Oferty Kurjer Poznanski zdg 54 573

Pracznia
uczciwa. Za Bramka 4. m. 4. zdg 54 569

Dziewczyna
samodzielnem gotowaniem do wszystkiego poszukuje posady. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 54 548

Dziewczyna
z dlugoletnimi swiadectwami dobrze polecona lub jako pokojowa szuka posady. Oferty Kurjer Poznanski zdg 54 479

Dziewczyna
szuka posady od 15. na probostwo lub spokojnego domu do wszelkich prac. Oferty Kurjer Poznanski zdg 54 694

Poslugaczka
poszukuje poslugi. Oferty Kurjer Poznanski zdg 54 775

Sierota
milego usposobienia poszukuje posady lub poslugi. Oferty Kurjer Poznanski zdg 54 977

Sierota
szuka posady do wszystkiego 15. 7. Oferty Kurjer Poznanski zdg 54 974

Poslugaczka
szuka poslugi. Oferty Kurjer Poznanski zdg 55 009

b) Inni

Dypl. mistrz stolarski
na wszelkie roboty w zakresie stolarstwa, kalkulacji, rysunkow, racjonalne wykorzystywanie maszyn, roboty biale, seryjne, formierowanie i stylowe szuka odpowiednia posade. Oferty Kurjer Poznanski zdg 55 024

Nauczycielka
starsza z pozwoleniem nauczania dlugoletnia praktyka panstwowa, prywatna, francuski, niemiecki, lacina. Kilkoletni pobyt we Francji, poszukuje posady od 1 lipca, najchetniej na majatek, miejscowosc obojetna. Przygotowuje do II kl. gimnazjalnej obecnego typu. Oferty Kurjer Poznanski zdg 52 817

Rzadca gospodarczy
32 lata, 12-letnia praktyka, dobre swiadectwa oraz referencje, zamieszany rolnik, sumienny, energiczny, dobry organizator, zmieni posade od 1 lipca, znanego lub samotnego. Laskawe zgloszenia Kurjer Poznanski zdg 54 546

Zdolna
buchalterka - bilansistka i korespondentka wielozdziedzina samodzielnie, znajomosci roznych systemow, organizacji biurowej pierwszorzede referencje szuka posady w powaznej firmie lub majatku. Zgloszenia Kurjer Poznanski zdg 54 841

Inteligentna
starsza panna, sumienna, szuka posady starszej, samotnej osoby lub mlodszych dzieci. Oferty Kurjer Pozn. zdg 56 014

Ekspedjentka
z branzy piek-cukiern. uczciwa, dobra, sila z jezykiem niemieckim poszukuje posady od 1. 7. 36. Oferty do Kurjera Poznanskiego pod zdg 55 221

Poszukuje
posady dozorczy domu za kaucja 1000.— Oferty Kurjer Poznanski zdg 55 132

Ekspedjentka
energiczna, sumienna, branzy kolonialnej, piekarniczej, zna szycie robotki. Oferty Kurjer Poznanski zdg 55 130

Posady
nauczycielki niemieckiego lub posady w biurze poszukuje, swiadectwa niemieckie. Oferty Kurjer Poznanski zdg 54 842

Aptekarska sila
pomocnicza zeniska z 10-letnia praktyka poszukuje posady laborantki w apteczce wzgl. laboratorium chemicznym. Oferty Kurjer Pozn. zdg 53 705

Pomocnica
szuka posady do szycia. Zgloszenia Polwiejska 31 — 15. zdg 54 976

Panienska
przyjmie zastepstwo wakacyjne lub jakakolwiek posade — pisze na maszynie. Oferty Kurjer Poznanski zdg 53 174

Pomocnica buchaltera
piszaca rowniez na maszynie poszukuje posady w powaznym przedsiobrowstwie, branza obojetna, pierwsze dwa miesiace bezplatnie. Oferty Kurjer Poznanski zdg 54 684

Panienska
z kaucja poszukuje posady ekspedjentki. Oferty Kurjer Pozn. zdg 54 713

Urzednik
gospodarczy zony lat 31 z szkola rolnicza, z praktyka, dobry organizator prosi o jakakolwiek posade za skromnym wynagrodzeniem. Laskawe zgloszenia u prasza do Kurjera Poznanskiego zdg 54 719

Bufetowa
poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznanski zdg 54 982

Pielęgniarz
masazysta starszym wieku szuka posady lub pracy. Antoni Paczkowski, Poznań, Skryta 14. m. 1 zdg 55 063

Mamma
mloda, zdrowa. Oferty Kurjer Poznanski zdg 54 996

Panienska
lat 18, poszukuje posady ekspedjentki rowniez utrzymaniem najchetniej na prowincji. Oferty Kurjer Poznanski zdg 55 089

Gorzelnik-kasjer
kawaler, 24 lata praktyki, zna obsluge swiatla elektrycznego i platkarnie dotychczas bez zanikow spirytusu szuka posady od 1. 7. Oferty Kurjer Poznanski zdg 54 652

Laborantka
retuszera przyjmie posade. Oferty Kurjer Poznanski zdg 55 261/2

Inteligentna
panienka szuka posady do dzieci z kilkoletnia praktyka. Zgloszenia do Kurjera Poznanskiego zdg 55 280

Bankowiec
mlody, 5 letnia praktyka szuka jakiegokolwiek posady. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 53 671

Rzadca
wszechstronnie doswiadczony, — lat 33, przyjmie posade. Oferty Kurjer Poznanski zdg 55 484

Zdolna
pomocnica do szycia poszukuje pracy u krawcowej. Oferty Kurjer Pozn. zdg 55 990

Uczciwy
robotnik poszukuje strzozostwa, lub innej stalej pracy z kaucja do 500 zł. Oferty Starczanowo. — poczta Mur. Goslina, pow. Oborniki — Kaczmarek. zdg 55 925

Ogrodnik
pszczelarz 30 l. uczciwy, sumienny, 13 lat praktyki z b. dobrimi swiadectwami i poleceniami moze byc i podwzrozm poszukuje posady samotnego od 1. 7. lub pozniej. Oferty Kurjer Poznanski zdg 55 926

Posady
szofer-mechanik, kaucja 2.000.— 1. 8. — pozniej, dlugoletnia praktyka. Oferty Kurjer Pozn. zdg 55 939

OGOLNOPOLSKIE

Poniedzialek, 15 czerwca.

6.30 audycja poranna; 11.57 sygnal czasu; 12.03 koncert w wykonaniu zespolu salonowego; — 12.50 chwilka gospodarstwa domowego; 12.55 programy lokalne; 13.05 dziennik poludniowy; 15.30 wiadomosci gospodarcze; 15.45 — „W co sie bedziemy bawili?” — audycja dla dzieci mlodszych (z wina); 16.00 koncert popularny w wykonaniu orkiestry Filharmonii Warszawskiej pod dyrykcja Jozefa Oziminskiego z Ciechocinka; 17.30 recital skrzypcowy Stefana Krakemana; 17.50 „Lato w zyciu mysliwego” — nagradzanka — wygl. Edward Niedziakowski; 18.50 pozadanka aktualna; 19.30 „Wizyta u Kalmiana” — audycja muzyczna w opracowaniu Stanislawy Rosta (z Poznania); 20.30 — „Nasza tytulowana” — felieton — wygl. dr. Ignacy Chrzastowski; prof. U. J. (z Krakowa); 20.45 — dziennik wieczorny; 20.55 pozadanka aktualna; 21.00 koncert w wykonaniu kwartetu salonowego (z Krakowa); 21.30 recital spiewaczy Ewy Bandrowskiej-Turkiewicz. Przy fortepianie Jadwiga Szamotulska; 22.00 wiadomosci sportowe; 22.15 Robert Schumann Trio fortepianowe F-dur op. 80.

WARSAWA

Poniedzialek, 15 czerwca.

Warszawa — 12.55 „Skrzynka o rolnicza” — 18.00 „Skrzynka o

POZNAŃ

Poniedzialek, 15 czerwca.

Poznań — 12.55 skrzynka rolnicza (omowi inż. Dominik Starzeński); 13.15 muzyka rozrywkowa (płyty); 15.30 przeklad zjedlowy; 18.00 „Nasz program”; 18.05 utwory fortepianowe, płyty; 18.15 skrzynka ożolina (omowi dyrektor rozglosni dr. Zenon Kosidowski); 18.25 zycie kulturalne Poznania; 18.30 koncert reklamowy; 22.45 muzyka taneczna (płyty).

PROPONUJEMY LAMPOWICZOM

na poniedzialek:

17.00 Paris PTT. Koncert ork. symf. 17.40 Praga. Koncert Chopinowski. Bratislava. Utwory Chopina.

18.00 Monachium. Koncert popoludniowy. Sztutgart. „Wesoly dzien powozny” — koncert rozrywkowy. 18.15 Bukareszt. Koncert radiowy. Brno. Melodie cyganek; 18.35 Ryga. Utwory Fuznaniego i Nardineso.

19.00 Moskwa (Kom.). Koncert muzyki rosyjskiej. Frankfurt. Koncert orkiestrowy. Budapeszt. Recital skrzypcowy. 19.30 Berlin. — Recital skrzypcowy. Krolewiec. — Cykl miesni Schuberta; Ryga. — Muzyka lekka. Wiedeń. — „Missa Solennis” — Fr. Liszta.

20.00 Anglia. (Nat. Progr.) — Taneczna muzyka amerykanska. Moskwa. (Kom.). „Mlynarz” — opera Fomina. 20.10 Lipsk. Wielki koncert wieczorny. Berlin. — „Koty na dachach” — aud. muzyczna. Hamburg. Wesoly wieczor. Koenigswust. Koncert kameralny. Krolewiec. Koncert rozrywkowy. Wroclaw. Wesoly wieczor poniedzialkowy. 20.15 — Ryga. Muzyka liryczna. Straburg. Recital fort. 20.30 Anglia (Reg. Progr.). Koncert ork. 20.35 Mediolan. „La signorina Jazz”, operetka Papanizero. Rzym. — Recital skrzypcowy. Wiedeń. — Koncert rozrywkowy. 20.45 Radio Paris. Muzyka kameralna.

21.00 Kolonia. Koncert rozrywkowy. Moskwa (WCSPS). Muzyka taneczna. Krolewiec. Muzyka austriacka. 21.10 Hamburg. Koncert wieczorny. 21.15 Praga. Utwory kameralne Beethovena. 21.25 Budapeszt. Recital fort. E. Dohnanyer.

22.00 Sztokholm. Muzyka rozrywkowa. Mediolan. Wloskie melodie operetkowe. Kopenhaga. Recital skrzypcowy. 22.05 Budapeszt. Muzyka czwanska. 22.20 Kopenhaga. Lekka muzyka wieczorna. 22.30 Wroclaw. „Muzyka na dobranoc”. Anglia. (Reg. Progr.). Muzyka taneczna. Berlin. „Dobrej nocy” — koncert sol. — Koenigswust. „Nocna muzyka”, 22.45 Radio Paris. Muzyka taneczna.

23.10 Budapeszt. Muzyka taneczna. 23.15 Radio Paris. Muzyka lekka.

24.00 Frankfurt. Koncert noznych orkiestry.

Wytworzona PANI
wytworzony PAN

J. Schubert
DOM PŁOCIEŃ
FABRYKA BIELIZNY
ST. RYNEK 76

Dom czerwony naprzeciw odwachu obok Apteki pod Lwem. P. 4 170-18.6

Portjerstwa
poszukuje małżeństwo w wszelką reparacją. Oferty Kurjer Pozn. zdg 56 498

Chłopak
16 letni szuka nauki lub pracy. Oferty Kurjer Poznański zdg 56 535

Biegła
maszynistka kilkuletnia praktyka dla wydoskonalenia się w stenografii polsko - niemieckiej szuka posady choćby początkującej. — Oferty Kurjer Poznański zdg 56 584

Krawcowa
dom szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 56 721

Studentka
Wychowanka SS. Urzulanek przyjmie posadę nauczycielki domowej z pomocą w biurze. Znajomość obcych języków, księgowości. Również praktykę w przedsiębiorstwie. Dobre polecenia. Poważne oferty Kurjer Poznański zdg 56 761.

27. WOLNE POSADY

Ucznia
przyjmie do pierwszorzędnej obuwia. Strzelecka 31 — 26. zdg 56 298/9

Ucznia
najchętniej z ukończoną Szkołą Handlową przyjmie Biuro Ogłoszeń Par. Zgłoszenia pisemnie z życiorysem i odpisami świadectw. Pg 5103/4-24.81/2

TEATRY

TEATR POLSKI: Sobota, 13. 6. „Fryderyk Wielki”, występ gościnny mistrza Solskiego.
Niedziela, 14. 6. o godzinie 20: „Fryderyk Wielki”, występ gościnny mistrza Solskiego.
Poniedziałek, 15. 6. „Fryderyk Wielki” występ gościnny mistrza Solskiego.
TEATR NOWY: Sobota, 13. 6. „Spadkobierca”, występ J. Węgrzyna.
Niedziela, 14. 6. o godzinie 20: „Spadkobierca”, występ J. Węgrzyna.

KINA

Poznań, sobota, 14. 6.
APOLLO: „Ta albo żadna”
CORSO: „Kocha, lubi, szanuje”
GLORIA: „Pat i Patachon jako bezdomni”
GWIAZDA: „Nasze słoneczko”
METROPOLIS: „Potępieniec”
OŚWIATOWE T. C. L.: — „Katastrofa Czeluski”
RENAISSANCE: „Ostatni posterunek”
SŁONCE: „Za chwilę szczęście”
SFINKS: „Złotowłose brzdąc”
ŚWIT: „Byli sobie dwaj hultaje”
TECZA-Lazarz: „Ludzie w bieli”
TECZA-Wilda: „Noce egipskie”
WILSONA: „Sobowtór królewski”

Rysownik
młodszy, możliwie absolwent Państwowej Szkoły Zdobniczej, potrzebny zaraz jako praktykant do działu reklamy większego przedsiębiorstwa w Poznaniu. — Zgłoszenia „Par”, Aleje Marcinkowskiego 11 pod nr. 24.57. Pg 5092-24.57.

Fotografistka
retuszerka do Gdyni potrzebna. Wiadomość, Gdynia, Starowiejska 44.

Służąca
silna, bez gotowania. Dąbrowskiego 15 — 3. zdg 55 929

Uczeń
fryzjerski może się zgłosić. Poznań, Poplińskich 11. zdg 55 988

Dziewczyzna
do pracy potrzebna. Mostowa 4, Karłowicz. zdg 56 415

Służąca
do wszystkiego z gotowaniem — chętna do pracy i poleolentia. Barczewski, restauracja, Wolnica 6. zdg 56 418

Poszukuje
składu kolonjalnego. Oferty Kurjer Poznański zdg 56 411

Służąca
z gotowaniem Woźna 16 m. 5. zdg 56 505

Ekspedjentka
rzeźniczką rutynowaną kierowniczką filii potrzebna k-cja 500. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 56 579.

Dziewczyzna
przychodnia potrzebna. Szmarzewskiego 12 — 15. zdg 56 209

Higjenistka
potrzebna do lekarza-dentysty — praktyka. Odpisy świadectw Kurjer Poznański zdg 56 473

Cukiernik
pierwszorzędna i pewna swych prac siła, do samodzielnych prac tartowych i deserowych, potrzebny zaraz. Wyczerpujące oferty referencjami, podaniem wysokości żądanej pensji kierować Cukiernia Kubina, Ochorzów I., G. Śląsk, ul. Wolności 38. zdg 56 157

Służąca
uczciwa, zdrowa, pracowita do wszystkiego. Słowackiego 31/33 — 7. zdg 56 551

Prywatne Gimnazjum Żeńskie
p. w. Najśw. Serca Jezusa w Poznaniu
z pełnymi prawami gimnazjów państwowych

przyjmuje wpisy do wszystkich klas gimnazjalnych i do Szkoły Powszechnej Egzaminów wstępnych do I. kl. gimn. oraz do innych klas rozpoczynają się dnia 22 czerwca o godz. 8-mej w lokalu szkolnym

Plac Świętokrzyski 4, III.

Kancelarja otwarta codziennie od 11—13. Tel. 19-77

UWAGA: Dyrekcja otworzy za zgodą Kuratorium na r. szk. 1936/37 kl. VI. typu hum. dla uczennic, które nie otrzymają promocji.

Dla uczennic zamiejscowych INTERNAT.

Aleksandra Słominska
ng 11857
Przełożona i właścicielka Ogrodowa 12, m. 8.

Żelazniak
rutynowany do składu żelaza potrzebny od zaraz. Zgłoszenia z podaniem wynagrodzenia kierować do Kurjera Pozn. zdg 55 692

Młodszy
czeladnika i ucznia obydwóch z kaucją i rowerem poszukuje Antoni Pural, mistrz rzeźniczy, Poznań, Wierzblicze 46. zdg 56 073

Kucharka
z dobrem, samodzielnym gotowaniem potrzebna na wieś od 1 lipca. Oferty Kurjer Poznański zdg 56 038

Służąca
młodsza potrzebna. Poznańska 28/30 — 3. zdg 55 799

Potrzebny
kierownik hurtowni szkła i naczyń stołowych. Siły fachowe zechcą zgłosić się do Kurjera Poznańskiego zdg 55 996

Podróżujący
do sprzedaży cukierków. Oferty Kurjer Poznański zdg 56 292

Ekspedjentkę
samodzielną, silnie rutynowaną — branży obuwicznej poszukuje. Oferty podaniem pensji Kurjer Poznański zdg 55 550

Nauczycielka
możliwie z pewnym kapitałem potrzebne. Spieszne oferty Kurjer Pozn. zdg 56 284

Ekspedjentka
potrzebna z gotówką 1—2 tysięcy. Oferty Kurjer Poznański zdg 56 190

Ustosunkowani
sprzedawcy w branży mydlarskiej i farb poszukiwani. Oferty z życiorysem, referencjami i fotoczeciami do Biura Ogłoszeń Teofila Pietraszka, Warszawa, Marszałkowska 115 pod: „Nawa”. ng 12 030

Dziewczyzna
z samodzielnym dobrem gotowaniem i do wszelkich prac domowych dla dwóch osób od zaraz. Reflektuje się tylko na pierwszorzędna siła ze znajomością języka niemieckiego. Zgłoszenia ul. Raczynskich 2, m. 6. zdg 56 450

Fryzjerka
potrzebna zaraz. Marceńska 53 dg 2179

Ekspedjentka
rzeźniczką. Wieczorek, Słupecka 3 Osiedle Warszawskie. zdg 56 482

Książkowy (a)
do handlowej firmy detaliczno-hurtowej potrzebny. Narazie żurnal amerykański, pożądana jednakże znajomość księgowości przebitkowej. Wymagana praktyka w charakterze siły samodzielnej i dobre świadectwa względnie referencje. Oferty bez podania minimum wynagrodzenia rozpatrywane nie będą. Spieszne oferty Kurjer Poznański zdg 56 174

Karmelarz
potrzebny zaraz. „Fabiola”, Al. Marcinkowskiego 5. zdg 56 526

Stenotypistka
stenografia polska, niemiecka na zastępstwo lipiec potrzebna. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 56 466

Pracę
wspólnik osiągnięty, posiadający 200 zł. zawód obojętny. Oferty Kurjer Poznański zdg 56 439

Uczeń
kupiecki język polski i niemiecki do przedsiębiorstwa branży technicznej — żelaznej — poszukiwany. Zgłoszenia z życiorysem i referencjami Kurjer Poznański zdg 56 198

Tokarz
do tokarki metal. precyzyjnej potrzebny. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 56 760.

Ucznica
do szycia parasoli przyjmie zaraz Wytwórnia parasoli, Wielka 27/29 dg 2 177

Fryzjerka
może się zgłosić. Stefan Szymański, Chodzież. ng 12 484

Fryzjerki
wodno żelazkowej poszukuje zaraz. Oferty Grodzisk, skrzyżka 28. ng 12 488

Telegram
do wszystkich
szukających szczęścia

№ do wyboru na 1000 000 zł

wszystkim, którzy już tylokrotnie szczęścia u nas doznali i tym, którzy szczęścia tego doznać pragną, polecamy jaknajspieszniej zakupić losy 1. klasy. ciągnięcie za kilka dni.

koloktura zygartowskiego
poznań - 27 grudnia 12

ng 125 6314

Zawijaczki karmelków
potrzebne zaraz. „Fabiola”, Al. Marcinkowskiego 5. zdg 56 524

Biurową
z dobrą praktyką, piszącą biegle na maszynie i pewną w loczeniu od zaraz. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod zdg 56 688

Służąca
z dobrem gotowaniem, znajomością drobiu potrzebna. Majątek Stębów, Lubliniec. zdg 56 059

Laborant
do fabryki cukierków od zaraz potrzebny. Zgłoszenia Bydgoszcz, Garbary 17. ng 12 494

Służąca
skromna. Ratajczaka 11a, m. 66. zdg 56 387

Praktykantkę
biurową przyjmie poważne przedsiębiorstwo przemysłowo-handlowe. Zgłoszenia z życiorysem własnoręcznie pisanym Kurjer Poznański ng 11 858

MEBLE solidne - piękne - tanie
W. NOWAKOWSKI i SYNOWIE
Wystawa: Kantaka 1. Fabr. i Magaz. Górna Wilda 134
ng 10 930

Gospodyni
obeznana wszelkimi pracami wchodzącymi w zakres gospodarstwa wiejskiego potrzebna od zaraz. Zgłoszenia ul. Mickiewicza 29, m. 3, między 1—2-ga. zdg 56 233

Szofera-ogrodnika
poszukuje majątek na Pomorzu. Oferty Kurjer Pozn. zdg 56 474

Służąca
i dziewczę do lat 16 do dzieci. — Ratajczaka 32, piekarnia. zdg 56 521

Dziewczyzna
do wszystkiego. Matejki 57 — 1 zdg 56 519

Bufetowa
potrzebna. Woźna, narożnik Kl. sztornej. zdg 56 752

Mulatka
IDEALNY OLEJEK DO OPALANIA

R. Barcikowski S. A. Poznań
ng 10 238

Rzeźniczy
czeladnik kierownik warsztatu — pierwszorzędny wędliniarz zaraz potrzebny, kaucja 500. — Oferty Kurjer Poznański zdg 56 581

Dziewczyzna
tylko uczciwa do wszystkiego potrzebna. Adres Oredownik, Poznań zdg 56 734

Milej
działnej ekspedjentki poszukuje. Oferty w polskim i niemieckim Kurjer Poznański zdg 56 634

Woźnego
posada letniska, pożyczka 2 do 3 tys. Oferty Kurjer Poznański zdg 56 708

Fryzjerka
na stałą. Marjan Kamiński, Września. zdg 56 678

Szoferowi
dam stałą posadę. Wynagrodzenie 100 zł. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 56 675

Podróżującego
z motocyklem przyjmie. Oferty Kurjer Poznański zdg 56 766

Dziewczę
do lat 15 do pomocy zaraz. Św. Wawrzyńca 18 — 2. zdg 56 546

Uczeń
potrzebny do składu kolonjalnego. Oferty Kurjer Poznański zdg 56 691

Panna do dzieci
inteligentna, uczciwa, tylko z praktyką od 15 czerwca. Zgłoszenia Szewska 1 — 22. zdg 56 683

Nawijacz
motorów. Pocha 72 — 6. zdg 56 682

Kucharka
potrzebna. A. Gościński, ul. 3-go Maja 5. zdg 56 754

Bilansistka
samodzielną potrzebną z dniem 1. 7. 36 r. do hurtowni kolonjalnej i budowlanej. Z podaniem wynagrodzenia przy wolnym utrzymaniu, z podaniem odpisów świadectw ostatnich i dołączeniem fotografii Kurjer Poznański zdg 56 679

28. POZRYWKA

Londyńska
Masztalarska poleca po zniesionych cenach, karafkę od 2 zł. doborowa orkiestra, dancing towarzyski. zdg 56 253

28. POZRYWKA

Londyńska
Masztalarska poleca po zniesionych cenach, karafkę od 2 zł. doborowa orkiestra, dancing towarzyski. zdg 56 253

SIATKI DRUCIANE POTANIAŁY!

Wyjatek z Cennika za 1 m ²					
dрут 1,6	1,8	2,0	2,2	2,5	
40	74	82	100	118	—
50	—	69	81	95	114
60	—	57	70	80	98
70	—	—	58	69	85

PP. kupcy odpow. opust!
Prosimy żądać ofert:
A. Zwierzchowski i Ska
Spółka z ogr. odpow.
Poznań, ul. Półwiejska 1
Pg 3933-16.88

„Kapelusz”
modnie przefasonowany, odświeżony, zastąpi nowy. Tanie kapelusze na składzie. Wytwórnia kapeluszy męskich, damskich 27-go Grudnia 2. podwórze. zdr 52 812

Humor zagraniczny

— Pan prosi o rękę mojej córki? czy pan nie wie, że to jedynaczka?
— Owszem. Mnie przecież wystarczy jedna żona.

Co futro — to **Edmund Rychter** — co palto — to **Edmund Rychter** — co ubranie — to **Edmund Rychter**, Poznań, Ostrów Wielkop.

Przedpłata na miesiąc czerwiec 1936 roku za oba wydania razem w Poznaniu w ekspedycji zł 3,20, w agencjach w mieście zł 3,50, z odnośnieniem do domu w Poznaniu zł 3,70, z odnośnieniem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 4,10, kwartalnie zł 12,30, pod opaską miesięcznie w Polsce zł 5,00, w innych krajach zł 7,00—9,50. W razie wypadków, spowodowanych w zakładzie, strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagać się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Ogłoszenia na stronie 6-lamowej 25 gr, na stronie 4-lamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 60 gr, na stronie czwartej (lub piątej) 100 gr, na stronie drugiej (lub trzeciej) 120 gr, przed wiadomością pocztową 200 r od 1-lamowego milimetra. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18.30, w nagłych wypadkach do godz. 22 u stroża, do wydania głównego (wieczornego) „drobne” do g. 11.10, w dni przedświąteczne do godz. 11.00, większe według możliwości. Drobne ogłoszenia (najwyżej 100 słów w tem 5 nagłówek): słowo nagłówek (tłuste) 25 gr, każde dalsze słowo 15 gr. Za różnicę między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstałą wskutek matrycy, wydawnictwo nie odpowiada.

W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami materiał poświęcony danej uroczystości. Telefony do Redakcji i Administracji: 44-61, 14-76, 33-07, 35-24, 35-25, 40-72, w niedzielę, święta i nocą tylko 14-76, 35-24 i 40-72 P. K. O. Poznań nr. 200.149.